

# לקראת שבת מלאכתא



*Dirshu*

דרשן ד' ועוזן

קרן עולמית לחינוך  
ועידוד לימוד התורה

# אוגדן עלוני השבת

פרשת תזריע-מצורע

# לקראת שבת מלכתא



dirshu@dirshu.co.il | לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 220

פנינים לפרשת תזריע ומצורע

**ואז אמרתי להם: "היות והמקום כאן רצוף חשש לחילול שבת, אני מחמיר על עצמי ומסתגר למשך כל השבת בקיטוני". ביקשתי מהמארח שיעמיד לרשותי קערה ובה מים, שבה אשתמש לאורך השבת. התיישבתי בחדרי והתחלתי להתכונן לשבת המלכה. הייתי לבד. אני והקדוש-ברוך-הוא.**

הרה"ג רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א על שבת בבדידות

"בְּדָד יֵשֵׁב מְחוּץ לְמַחֲנֶה" (ויקרא י"ג, מ"ו)



לי כדבר שרוח חכמים נוחה הימנו.

קראתי לידידי המארח ואמרתי לו כי ברצוני לתת ספיץ', נאום חגיגי, עוד בטרם כניסת השבת. המארח הסכים ואסף את מאות המוזמנים, יהודים שלדאבון לב רחוקים עדיין מתורה ומצוות לחדר האוכל.

מה אומר ומה לא אומר! אוי לי מיוצרי ואוי לי מיצרי! מחד גיסא, זו שמחה שטרחו עליה כה רבות - ואיך אקלקל אותה? מאידך גיסא, וכי ניתן רגע אחד לחיות עם ספק של חילול שבת? הסתכלתי סביבי וראיתי כי אין כאן אפילו יהודי חרדי אחד. הרגשתי

אני יורד מכבש המטוס ביום שישי, ערב שבת קודש, בנמל התעופה "קנדי" בניו יורק. את פני מקבל בעל השמחה החרד לכבודי, ומצביע על מסוק קל שהעמיד לרשותי להביאני אל שמחת הבר מצוה בני ג'רסי הלא רחוקה.

את האיש אני מכיר שנים רבות, והוא נמנה עם תומכי מוסדות "מגדל אור". כשביקשני לבוא במיוחד לשבת בר המצוה שיערוך לבנו, לא יכולתי לסרב.

המטוס הזעיר ממין טוס ועוצר באמצע מתחם גולף ענקי, המשתרע על פני עשרות דונמים של דשא ירוק, כאן, בלב המתחם, הוקם לרגל השמחה אוהל ענק, שישמש את כל באי השמחה.

בצד עמוד קרוון נייד, שהוא כמו בית לכל דבר העומד על משאית. "כאן" מצביע בעל השמחה, "הכנו בית לכבוד הרב". אני מטפס ועולה ל"טנק" ומגלה כי הוא משוכלל במיטב השכלולים המודרניים הקיימים היום.

עם כניסתי נדלקה נורה לכבודי, ודלתות הקרוון זעו מאליהן. הושטתי ידי לכיור, והברז בעין אלקטרונית זיהה אותי ונפתח בתשואות, הקרוון היה מאובזר במיטב הטכנולוגיה.

היה זה כשעתיים לפני שבת, ואני הבנתי כי לא אוכל לחזור לאחוריי. מסתבר שהמארח לא הבין לרגשות האדם החרדי, ולבד מסעודות השבת שהזמין בקייטרינג בורו-פארקי יש כאן חשש של ממש על כל פסיעה ופסיעה לחילול שבת. מה גם שכל האירוע לא היה נראה

תכבה". רש"י הקדוש מביא את דברי חז"ל: "אש שנאמר בה תמיד היא שמדליקין בה את הנרות, שנאמר בה להעלות נר תמיד, אף היא מעל המזבח החיצון תוקד".

את האש של המנורה, מלמדים אותנו חז"ל, מדליקים מאשו של המזבח החיצון. דבר זה בא ללמדנו כי בזמן שאדם שרוי בבית וחיו מתנהלים כתיקונם, סביב משפחתו, מוקיריו ומכיריו, הוא מחוסן מפני סטייה מהדרך בהיותו נתון תדיר לביקורת אנשי ביתו וסביבתו הקרובה.

שונים הדברים כשאדם יוצא למסעיו והוא שרוי בדרכים, במקומות שאין איש מכירו, ובנוסף על כך באים עליו נסיונות שונים עקב טלטולי הדרך. כאן הוא עלול לוותר על עקרונותיו.

משום כך מרמזת לנו התורה כי אש תמיד תוקד על המזבח. על מזבח הלב האנושי צריכה ליקוד תמיד להבת ה' ותורתו, כך שלא תכבה אף במסעות, אפילו תוך מסעי דרכים, כאשר הוא שורה במקומות רחוקים ונידחים.

סימוכין לדבריי מצאתי בדברי הירושלמי (יומא כד, א), המתחברים לדברינו ככפתור ופרח: "לא תכבה - אף במסעות". אם כן, חשבת לעצמי, מה לי כאן ומה לי שם? מה זה משנה היכן אני נמצא, במקום נידח זה או בבית? לגבי עבודת ה' לא צריך להיות כל הבדל



ניגנתי בנעימה "לכה דודי", התחזקתי בספרים הקדושים שהיו עמי. סעדתי את סעודות השבת בגפי, ולא נתתי לדוק של עצב לחדור לנפשי.

הוספתי לעצמי כי אולי רמז הוא שהמנורה הטהורה לוקחת את אשה דווקא ממזבח החיצון - לרמז כי גם אלו שהם בבחינת מנורה - גם הם לוקחים את אש התלהבותם מאלו שהם בבחינת מזבח החיצון.

למרות הכל דבר אחד העיב את רוחי ולא הרפה ממני: כאב לי שעם ישראל נמצא כה רחוק, שאפילו בר מצוה עושים ללא מנין מישראל ותוך כדי חילול שבת המוני.

התוצאה נודעה לי רק לימים. בין קרואי השמחה היו שני צעירים, שהדברים שהשמעתי מקירות לבי חדרו ללבם. ברגע שסיימתי את דברי הם מיהרו להסתלק מן המקום ונסעו ברכביהם למלון סמוך, מספיקים לפרוק את מזוודותיהם דקות לפני שקיעת החמה.

שני צעירים אלו שבו בתשובה שלמה והתקרבו לבורא העולם. שוב ידעתי כי גם אם לי נראה היה הדבר כניסיון וכמסע קשה, היושב בשמים תכנן היטב את צעדי ושמר את רגלי חסידי.

(מתוך הספר 'אור השבת')

**עם כניסתי נדלקה נורה לכבודי,  
ודלתות הקרוון זעו מאליהן.  
הושטתי ידי לכיור, והברז בעין  
אלקטרונית זיהה אותי ונפתח  
בתשואות, הקרוון היה מאובזר  
במיטב הטכנולוגיה. היה זה  
כשעתיים לפני שבת, ואני הבנתי  
כי לא אוכל לחזור לאחוריי**

בודד בין המון יהודי תועה. הייתי שבור ורצון בתוך נפשי על הריחוק מהבית, מבית הכנסת ומהאווירה היהודית.

התחזקתי בלבי, ונשאתי עיני לאבי שבמרומים שיכניס בפי את המילים הנכונות. "יהודים יקרים", קראתי ברגש, "בעוד שעה קלה תפרוס השבת את כנפיה. השבת היא אות בין הקב"ה ובין נתיניו, היהודים".

הפלאתי בעניין שמירת השבת, שעליה נאמר בתורה (שמות לא, יד) מחלליה מות יומת. הדגשתי בפניהם כי זו מתנת א-ל, אשר נתן באהבה לעם ישראל, עד כדי כך שחכמינו קבעו (סנהדרין נח, ב) כי "גוי ששבת - חייב מיתה".

ואז התחלתי לשיר עמם "ישמחו במלכותך, שומרי שבת וקוראי עונג, אידלעך שרייט ש-ב-ת, אידלעך שרייט ש-ב-ת..."

מעגלים התרוממו לשורר זמירות שבת, ואז ניגשתי שוב למיקרופון וביקשתי את רשות הדיבור. אמרתי להם: "היות והמקום כאן רצוף חשש לחילול שבת, אני מחמיר על עצמי ומסתגר למשך כל השבת בקיטוני".

גבות הורמו בהפתעה גמורה. בירכתי אותם ב "א גוטען שבת", ופניתי לחדרי מלווה בקהל המונים, מסוקרנים ובעיקר מעריכים.

ביקשתי מהמארח שיעמיד לרשותי קערה ובה מים, שבה אשתמש לאורך השבת. התיישבתי בחדרי והתחלתי להתכונן לשבת המלכה.

הייתי לבד. אני והקדוש-ברוך-הוא.

אני פותח את החומש, פרשת צו, "אש תמיד תוקד על המזבח לא

**קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)**

# אחד התלמידים בישיבת סלבודקא ניגש לראש הישיבה, הגאון ר' אייזיק שר, ושאל אותו: "יש לי בעיה גדולה! יש לי תאוה בלתי נשלטת לספר לשון הרע! בפרט סיפורים כאלו שאף אחד לא יודע! הרי זה כל כך מתוק, ממש זיס, צוקער, והתאוה הזאת בוערת בי כמו אש

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל, על החטאים הגדולים וכפרתם



"זאת תהיה תורת המצרע" (ויקרא י"ד, ב')

תורת המוציא רע (ויקרא רבה פרשה טז)

כתוב בספרים הקדושים שבזה שמוציאים רע מהפה, גורמים לכך שגם המקטרג פותח את פיו, וגם הוא מתחיל לדבר רע, לקטרג ולגרום לצרות קשות.

יש הבדל גדול בין חטאי הדיבור לבין החטאים האחרים. בכל החטאים יש צורך לעשות איזשהו מעשה, ולו הקטן, כדי לעבור על האיסור. כדי לעבור על "איסור בורר" בשבת צריך להוציא עצם קטנה מתוך הדג. אבל בחטא לשון הרע אין צורך לעשות כל מעשה! אדם יכול לשבת, לא לעשות כלום, ולדבר...

מצד אחד חטאי הדיבור כה חמורים, עד כדי כך שהגמרא אומרת (ערכין טו ע"ב) "כל המספר לשון הרע - מגדיל עונות כנגד שלוש עברות: עבודת כוכבים, גילוי עריות ושפיכות דמים". מצד שני כל כך זמין וקל לחטוא בחטאים אלו. לא צריך, כאמור, לעשות כלום, בסך הכל לדבר כמה מילים ולגרום לחורבן נורא! ובפרט בעידנא דריתחא, שישנה סערת רגשות, מהומה - שם המילים משתלחות "בלי חשבון"! נורא נוראות!

לפעמים מתערב גם "לשם שמים". אז הופכות המילים ל"מצוה"... כל מילה - מצוה...

נורא ואיום! ה"מצוות" גורמות לחורבן נורא! לשון הרע - עברה כל כך חמורה, וכל כך קל לעבור עליה! מהי העצה?

דורשי רשומות אומרים: "והובא אל הכהן" - עלינו לגשת אל הכהן, אל הכהן הגדול מאחיו, אל ה"חפץ חיים" וללמוד את ספרו "שמירת הלשון". זוהי העצה להתחזק ולא לחטוא בחטאי הדיבור.

האדמו"ר מגור הזקן אמר: "מעיד אני עלי שמים וארץ, שהיה לי שינוי לטובה בזה שלמדתי את הספר של ה"חפץ חיים".

## כשלא רוצים - לא מדברים

אחד התלמידים בישיבת סלבודקא ניגש לראש הישיבה, הגאון ר' אייזיק שר, שהיה געואלדיגער מחנך, צדיק גדול, חכימא דיהודאי, ושאל אותו: "יש לי בעיה גדולה! יש לי תאוה בלתי נשלטת לספר לשון הרע! בפרט סיפורים כאלו שאף אחד לא יודע! הרי זה כל כך מתוק, ממש זיס, צוקער, והתאוה הזאת בוערת בי כמו אש. אם

הרב'ה יכול לתת לי עצה איך להתגבר על זה ולא להכשל?" נענה ראש הישיבה ואמר לו: "אביך היה אצלי לפני שבועיים והתעניין עליך. הוא עשה עלי רושם נהדר, ממש א פיינער מענטש. רציתי לשאול אותך האם גם עליו, על אבא שלך, יש לך תאוה לדבר לשון הרע?"

- "לא", השיב התלמיד. "על אבא שלי אין לי תאוה לדבר לשון הרע". - "והאם אתה מרגיש שאתה עומד בפני 'נסיון' כשאתה לא מדבר עליו? האם אתה מרגיש שאתה "מתגבר" על תאוה כשאתה נוצר את פִּיך ביחס אליו?" - "לא! ביחס לאבא שלי אין לי כל תאוה לדבר. זה אפילו לא 'נסיון' בעבורי".

- "מדוע? האם לאבא שלך אין חסרונות?" - "אין אדם ללא חסרונות. גם לאבא שלי יש חסרונות, ובכל זאת אין לי כל תאוה לדבר עליו. ולא זו בלבד אלא אם אשמע מישהו שידבר עליו לשון הרע - לא יתן לי הדבר מנוחה, ולא אוכל לישון כל הלילה".

- "תנסה להסביר לי, מדוע? במה שונה הוא מכל אדם אחר?" - "על אבא שלי אני לא רוצה לדבר! אני אוהב אותו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

- "אם כן אתה בעצמך נתת עצה נפלאה איך להתגבר על התאוה ולא לדבר לשון הרע על הזולת: תאהב אותו! אם תאהב אותו - לא תרצה לדבר עליו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

# הנהג סיפר לי שפעם, כאשר הגיע תורו לקבל את הנסיעה, הגיעה הזמנה לנסיעה לנתניה, אבל הסדרן העביר את ההזמנה לנהג הבא אחריו בתור, מפני שהיה מיודד איתו. נסיעה לנתניה היא רווחית יותר מאשר סתם נסיעה בבני ברק, ולכן העבירה הסדרן לידידו זה. עמדו בפניי שתי ברירות, אמר הנהג; או לצעוק על הסדרן ולגעור בו על כך שהוא עושה אפליות; או...

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על כוחה של אמונה



"וְנִתְּתִי נֶגַע צָרְעַת" (ויקרא י"ד, ל"ד)

'בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטימנו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, וע"י הנגע נותץ הבית ומוצאן' (רש"י)

ציאת מצרים היא ה'מראה' לכל ענייני ההשגחה הפרטית בעולם, וממנה צריכים לשאוב את ההסתכלות הנכונה על כל מאורע המתרחש מסביבנו, ולדעת שהכוח היחיד המצוי בעולמנו, ומסובב את הכל, הוא רק השם יתברך, ומבלעדיו אין עוד.

אחד המסרים החשובים ביותר שצריך האב להעביר לבניו בפרקי אמונה הללו, הוא, שהאדם החי באמונה שלימה ואינו מסתפק רק ב'וידעתם היום', אלא מתאמץ לקיים גם את ה'והשבות אל לבבך', ומחדיר את האמונה בבורא עולם עמוק עמוק בליבו - יכול להעביר את כל חייו בשמחה ובשלווה.

גם כאשר האדם מוקף בצרות על גבי צרות, רח"ל, ונדמה לו שכביכול 'שכחו אותו' וההשגחה העליונה אינה חופפת עליו; גם אז אם יתאמץ להאמין בהשי"ת, ויידע שכל מאי דעביד רחמנא לטב עביד, יהא בכוחו לשמור על מנוחת נפשו בתוך ים הצרות האופף אותו.

גם אם הגענו - ירחם השם - למצב שבו הצרות אופפות את נפשנו עד מאוד, וגם אם נראה לנו שחלילה אפסה כל תקוה, נמשיך להאמין בכל ליבנו ומאודינו שאם השי"ת הצילנו מיד פרעה, ועשה לנו את כל הניסים בארץ מצרים, אין ספק שהוא יכול להצילנו גם מכל צרותינו - שלנו, ואם נמשיך להאמין בו, ולהשליך עליו את ייבנו, נזכה לראות רק ישועות ונחמות כל הימים.

שהרי רק הוא יודע את כל העתים והזמנים, ורק הוא מסדר את כל המאורעות בכל פינה בעולם, ורק הוא יכול, בכוחו הגדול ובזרועו הנטויה, לסדר גם את כל הזמנים והמאורעות שלנו, כך שבסופו של דבר הכל יתגלגל לטובתנו ולהצללתנו.

אדם המעביר את חייו בדרך זו, אין מאושר ממנו. כל ימיו על אדמתו, יעבור עליו מתוך אושר ושלווה, מנוחת הדעת ונהורא מעליא. וזה

אחד המסרים הברורים שצריכים להעביר לידינו באמצעות מצוות האמונה.

## החלטתי להתגבר, ולהאמין

מִרְן הַגָּאוֹן רַבֵּי גֵרְשׁוֹן אֲדֶלְשְׁטֵיין שְׁלִיט"א סִפֵּר (וְהַדְּבָרִים הוֹבְאוּ בַעֲלוֹן 'דַּרְכֵי הַחִיּוֹק') אֵת מָה שִׁסֵּפֵר לוֹ פֶּעַם נֶהַג מוֹנִית. כִּידוּעַ, בְּכָל תַּחֲנַת מוֹנִיּוֹת יֵשׁ סִדְרָן הָאֲחֵרָאִי לְהַעֲבִיר לְנֶהֱגִים אֵת הַהֲזַמְנוֹת הַמִּתְקַבְּלוֹת בַּתַּחֲנָה, וּבַדֶּרֶךְ כֻּלָּל פּוֹעֲלִים הַדְּבָרִים לְפִי תוֹר מְסוּדֵר.

הנהג סיפר לי שפעם, כאשר הגיע תורו לקבל את הנסיעה, הגיעה הזמנה לנסיעה לנתניה, אבל הסדרן העביר את ההזמנה לנהג הבא אחריו בתור, מפני שהיה מיודד איתו. נסיעה לנתניה היא רווחית יותר מאשר סתם נסיעה בבני ברק, ולכן העבירה הסדרן לידידו זה. עמדו בפניי שתי ברירות, אמר הנהג; או לצעוק על הסדרן ולגעור בו על כך שהוא עושה אפליות; או לוותר, ולהאמין בהקב"ה שכל מה שהוא מגלגל בעולם, הכל לטובה.

ומה קרה בסוף? הנהג הוא אכן יצא לנתניה, אבל לא עברו שניות מעטות ובתחנה מתקבלת הזמנה לנסיעה נוספת. הפעם היתה

## כעבור מספר שעות היה צריך היהודי לגשת למקום פלוני, ושכח את הפלאפון ברכב. כשחזר, הבחין לתדהמתו שהגביר חזר אליו. הוא מנסה להתקשר אל הגביר בחזרה, אבל אין קול ואין עונה. מה עושה הן אדם מן השורה? מצטער ומצטער

ראיה מהימנה לפשטותו של כוח האמונה, אפשר להביא מהגמרא (מגילה, י"ח א') המבארת את המילה 'יהבך' בפסוק "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך" (תהילים, נ"ח כ"ג), בשפה המדוברת של בני אדם.

הגמרא מספרת שם שבני השיבה לא ידעו מה פירושה של המילה 'יהבך', עד שרבה-בר-בר-חנה סיפר שהלך פעם עם חבילת-משא על כתפיו אחר סוחר ערבי, והסוחר אמר לו 'שקול יהבך ושדי אגמלאי' - קח את המשא שלך והשלך אותו על הגמל שלי.

מזה למדו רבנן שהפירוש על המילה 'יהבך' הוא משא. והפירוש של הפסוק 'השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך, לא יתן לעולם מוט לצדיק', הוא, שישליך אדם את המשא שלו על השם יתברך, והוא כבר יסייע לו.

וכמו שמפורש ב'מצודת דוד': 'השלך' - אמר דוד לנפשו: השלך משאך על ה', וכן יהיה, כי הוא יסבול משאך; ר"ל, בטח עליו שהוא יקל משאך מעליך, וכן יהיה, כי לא לעולם יעזוב את הצדיק להיות נוטה'.

כולם מכירים הרי את המושג - 'כל אחד עם השק שלו', והנה כאן דיבר הפסוק והורה לאדם להשליך את השק שלו, את המשא שלו, על השם יתברך, ומובטח לו שכל קשייו ובעיותיו יסתדרו על הצד הטוב ביותר.

איזו הרגשה טובה יכולה להיות לאדם היוודע שכאשר מוטל על שכמו שק כבד, הוא לא צריך להתמודד איתו לבד. מי שעומד לצידו, וממתין להשלכתו של השק אליו, הוא אביו שבשמים, מלך רם ונישא, הבעלים של כל העולם כולו, שבידיו כל הכוחות וכל הסגולות. מי ידמה ומי ישווה לו.

[מתוך 'מצוות בשמחה' - בעריכת הרב משה מיכאל צורן]

ההזמנה ל...צפת ולמקומות הקדושים בגליל, שהיא נסיעה הרבה-הרבה יותר רווחית מאשר לנתניה...

נהג המונית שנסע לצפת אמר שאם נתרגם את מה שקרה כאן למילים פשוטות, נאמר זאת כך: הקב"ה רצה שאני ארוויח הרבה יותר, ולכן גילגל את העניינים כך שהסדרן יתן את הנסיעה לנתניה לנהג המיוודד עמו, וכל זה היה רק לטובתי.

אם הייתי עושה 'בלאגן', והייתי צועק ומוחה בסדרן, ועומד על דעתי שהנסיעה לנתניה שייכת לי, הייתי מפסיד את הרווח הגדול שהתגלגל לכיסי מהנסיעה לצפת...

### הגביר רשם בצ'ק 10,000 דולרים

וכך בכל דבר ועניין; אם יחדיר האדם אל לבו את האמונה הפשוטה שהכל-הכל לטובה, לא יהיה מאושר ממנו, והוא לא יתרגז משום דבר בעולם.

כמו כן סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן על יהודי אחד שנסע לחו"ל לאסוף כסף עבור חתונת בתו. כאשר הסתובב בשכונות החרדיות של בורו-פארק, פגש גביר גדול אחד, וניגש אליו וביקש שיסייע בידו.

הגביר ביקש מהיהודי שישאיר לו את מספר הנייד שלו, והוא כבר יצור איתו קשר. תגובה כזו נחשבת בדרך כלל כהתחמקות, במיוחד כשמדובר בגביר גדול. בליט-ברירה השאיר היהודי את המספר שלו אצל הגביר, אבל היה בטוח שלא יצא מזה שום דבר.

כעבור מספר שעות היה צריך היהודי לגשת למקום פלוני, ושכח את הפלאפון ברכב. כשחזר, הבחין לתדהמתו שהגביר חזר אליו. הוא מנסה להתקשר אל הגביר בחזרה, אבל אין קול ואין עונה. מה עושה הן אדם מן השורה? מצטער ומצטער. אוי, כמה חבל ששכחתי את הנייד ברכב... אם לא הייתי שוכח, הייתי זוכה עתה לתרומה הגונה.

עכשיו צריכים להטות אוזן ולשמוע מה קרה, כדי להבין שאין 'חבל' בעולם כלל, והכל מתנהל לפי השגחתו ורצונו של השי"ת, והכל-הכל לטובה.

לאחר יומיים פגש שוב היהודי שלנו את הגביר, ומיד ניגש אליו ושאל האם יוכל לסייע בידו. הגביר הוציא פנקס צ'קים ורשם לו סכום של עשרת אלפים דולר, ואמר לו בנימה של דאגה ש'מחר יש לי משפט קשה, ואני מבקש שתתפלל עליי בעת המשפט!'

והנה שוב רואים עד כמה רצה השי"ת בטובתו של היהודי שבא לאסוף כסף. אם לא היה שוכח את הנייד שלו ברכב, והיה עונה לגביר, היה מקבל ממנו לכל היותר כמה מאות דולרים, ולא יותר מזה. אבל, כיוון שפגש אותו רק עכשיו, לפני המשפט, והגביר רצה שיתפלל עליו, נתן לו סכום גדול שכזה...

### הפירוש הכל כך פשוט ב"השלך על ה' יהבך"

יסודות האמונה של העם היהודי, הם 'פשוטים' וברורים ולא צריך להתאמץ יתר על המידה על מנת להתבונן בהם, ולראות את אמיתותם.

# פעם בלכתו ברחוב ראה יהודי ובידו תבנית ביצים, הוא פנה אליו: "תן לי את הביצים, כי זקוק אני להן!" אמר לו האיש: "את הביצים הללו קניתי במיטב כספי, ונצרכות הן לעוללי הפעוטים". התמלא המוטרר כעס וחרון, הטף מידו את הביצים בכח, והטיחן כך על ראש האיש ועל בגדיו, עד שהתמרח כולו בביצים על בגדיו ועל פניו

הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א על הטוב והרע



"זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו" (ויקרא י"ה, ב')

דרשו חכמינו ז"ל בילקוט (רמז תקנז): "תורת המוציא רע", ללמדך שצריך תמיד להוציא הרע מישראל, ולחפש רק אחר הטוב.

מעשה נורא ראיתי בכתבי הגאון הצדיק ר' שמואל הומינר זצ"ל, מחשובי צדיקי קרתא דשופריא, ששמע מפי מרן מרא דארעא דישראל הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, שסיפר לו הגאון הצדיק ר' נחום שאדיקער זצוק"ל, מה שקרה עמו בימי בחרותו בחוץ לארץ, בהיותו צורבא מרבנן יושב בישיבה של רבו באחת הערים שבמדינת הים.

באותה עיר היה 'מוטרר' אחד שהטיל חתתו על כל בני העיר, וכולם פחדו ממנו, כי היתה לו השפעה בכל ענייני העיר. הוא היה מגיע לבית הכנסת המרכזי מידי שבת בשבתו, ולוקח לעצמו 'עליה' חשובה מידי שבת.

פעם בלכתו ברחוב ראה יהודי מהלך כנגדו ובידו תבנית ביצים, הוא פנה אליו בדרישה נחרצת: "תן לי את הביצים הללו, כי זקוק אני להן!" אמר לו האיש: "את הביצים הללו קניתי במיטב כספי, שהשגתי בעמל רב, ונצרכות הן לעוללי הפעוטים". התמלא המוטרר כעס וחרון על שהעז האיש להמר את רצונו, חטף מידו את הביצים בכח, והטיחן כך על ראש האיש ועל בגדיו, עד שהתמרח כולו בביצים על בגדיו ועל פניו. האיש פנה בצערו מיד אל בית הרב, כך כשכולו עדין מרוח בביצים, ותבע לפני הרב את המוטרר לדין תורה.

הרב ראה במעשה חוצפה זה כשבירת כל הגבולות, והחליט כי כלו כל הקיצין, ויש להעמיד את המוטרר על מקומו. ציוה אפוא הרב על שמש בית הדין ללכת אל בית האיש המוטרר, ולהזמין לדין תורה בבית הדין, אך השמש חשש לחייו והתירא מאד. אמר לו הרב: "לך בלא פחד וחשש, כי מבטיח אני לך בכח התורה שלא יאונה לך כל רע".

הלך השמש לבית האיש, והראה לפניו את ההזמנה שמזמינו הרב לדין תורה בעסק הביצים אשר חטף. האיש אמנם לא עשה שום רע לשמש, כהבטחת הרב, אבל גם אל הדין תורה לא הגיע. הוא זלזל

בכל זה, כך היה גם אחר פעם שניה ופעם שלישית שהזמינו הרב לדין.

בהגיע שבת קודש בא המוטרר לבית הכנסת כמנהגו, כדי לקבל את העליה הקבועה שלו. כאשר החל צועד מעדנות אל הבימה לעלות לתורה, יצא הרב ממקומו, התאזר עז רוח, וקים בנפשו מצות (דברים א, יז) "לא תגורו מפני איש". הוא החל צועק כנגדו: "צא רשע מחוצף, מבית הכנסת! אין לך רשות לדרוך בבית ה'! כיון שאתה מסרב לבוא לדין בפרהסיא, ומציק לכל בני העיר, ומזלזל בדת תורתנו הקדושה!". ככה המשיך הרב לצעוק כנגדו מנהמת לבו, עד שבעקשנות איתנה עמד וגרשו מבית הכנסת בבושת פנים.

המוטרר הלז, בראותו כי כלתה אליו הרעה מאת הרב בכבודו ובעצמו, לא היתה לפניו עוד שום ברירה, כי כל הקהל היה מתקומם כנגדו. עמד בעל כרחו ויצא, אבל טרם צאתו הפטיר לעבר הרב: "אני עוד אתנקם בך!"

באותו שבוע היתה לו לרב סנדקאות בכפר הסמוך. לקח עמו הרב שנים מתלמידיו שיתלוו אליו בדרכו אל הברית מילה. אחד מהשנים היה רבי נחום שאדיקער. ויהי בהיותם בדרך, והנה רואים הם לפתע מרחוק את אותו המוטרר רודף אחריהם בכרכרתו. נפל עליהם פחד גדול. הרב התכנס בתוך עצמו והחל מתבונן ומעמיק במחשבותיו

## בטרם נפרד מן הרב הפטיר אותו מוֹיֶסֶר, שאמנם מן הרב ביקש מחילה וקיבל עליו את הדין, אבל לשני התלמידים הללו הייתי צריך לשבור את העצמות! ובדברו הוריד סטירה מצלצלת לרבי נחום שאדיקער!

איש מישראל, לחפש טובתו ולא להוציא עליו שם רע. יהיה באיזו מדרגה שיהיה, תמיד צריך לנסות למצוא בו זכות. כמאמר הרבי רבי ברוך ממעז'בוז' זצ"ל. בפסוק (תהילים לז, י) "ועוד מעט ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו". גם ברשע הכי גדול, יש לחפש הדק היטב ולמצוא היכן הוא ה'מעט' שאין בו רשע, וללמד עליו זכות בנקודה הטובה שנמצאת בו. "והתבוננת על מקומו", כשתתבונן במקומו מאיזה שורשים יצא, מי הם אבותיו ואבות אבותיו, "ואיננו", תראה שאין כאן רשע כלל.

זה לשון קדשו של הרב הקדוש והנורא הרב רבי אלימלך זיעעוֹכְכִי"א בסדר "הנהגות האדם" שכתב (הנהגה ח): "ישמור עצמו מלשנוא שום אדם מישראל, כי אם הרשעים שנודעים לו בברור שאי אפשר לדונם לכף זכות. וכל שאפשר לדונם לזכות, מחויב לאהוב כנפשו, בכל מאודו בגופו וכנפשו, לקיים (ויקרא יט, יח) ואהבת לרעך כמוך" עד כאן לשון קדשו.

(מתוך טיב המעשיות)

ובהגיגיו, ואילו הבחורים התלמידים רעדו בפחד מות, ושינהם דא לדא נקשן.

כרכרתו של המוֹיֶסֶר היתה מהירה וחזקה, וחיש תכף השיגה את עגלתו של הרב, ועצרה אותה בדרכה. יורד המוֹיֶסֶר לקראתם עם הרובה שבידו בחמת רצח אכזרית, אך להפתעת הכל, כשהתקרב וראה את פני הרב - מיד השתנתה צורתו. הוא נפל לרגלי הרב וביקש מחילה על התנהגותו, ומיד הוציא מכיסו תשלום דמי הביצים שנתבע בהן. ועוד הוסיף ממון הרבה עבור פיצויים על הבושה ועגמת הנפש שגרם לאותו איש. הוא ביקש את סליחת הרב. הרב סלח לו בצרוף אזהרה חזקה, שמכאן ואילך לא יהין להרע לשום אדם בעולם.

בטרם נפרד מן הרב הפטיר אותו מוֹיֶסֶר, שאמנם מן הרב ביקש מחילה וקיבל עליו את הדין, אבל לשני התלמידים הללו הייתי צריך לשבור את העצמות! ובדברו הוריד סטירה מצלצלת לרבי נחום שאדיקער!

לאחר שהלך הסביר הרב לתלמידיו כיצד התחולל השינוי הדרסטי בהתנהגות אותו מוֹיֶסֶר, ומדוע רצה לנקום בתלמידים היקרים, שלא עשו לו כל עול.

וכה אמר הרב: "תכף בראותי את אותו רשע רודף אחרי בשיא האכזריות, החילותי לחפש בזכותו, ולפשפש היטב לנסות לגלות בו חלק טוב. אמרתי לנפשי: מי יודע מי היו האבא והאמא שלו, מי היה הרבי שלו, איזה חינוך קיבל, כיצד התגלגל אלי פי שחת בדיוטא התחתונה, מה עבר עליו עד שהגיע לכלל זה, בוודאי אין זה באשמתו כלל, והוא כמעט אנוס בדבר. אולי לא הייתי צריך כך לבישו ברבים. ככה העמקתי הרבה במחשבותי, עד שמרוב מחשבות כאלו השפיעו המחשבות הטובות בלב אותו מוֹיֶסֶר, להוציא הרע ממנו, והתחיל גם הוא להפך בזכות הרב, וחשב לעצמו: מי יודע, שמא היה הרב מוכרח לביישני ברבים כדי לבסס את מעמדו בצבור, שלא ילמדו שאפשר לזלזל בהזמנה לדין, וודאי לפי התנהגותי לא היתה לרב שום עצה, כי אם להתנהג עמי כך וכו', עד שנכנסו בלבו רגשי חרטה על מעשיו הרעים.

אבל אתם", פנה הרב לתלמידיו, "בראותכם אותו - התמלא לבכם חרדה ומחשבות רעות על האיש, איזה רשע מרושע הוא, עוכר ישראל וכו', ומזה נכנסו גם בלבו רשעות ושנאה נגדכם".

הנלמד מטיב זה המעשה, עד כמה צריך להזהר, להפך בזכות כל

## להתחיל את היום ברגל ימין חווייה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...  
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

[dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

הפורתח  
בכל יום...  
המייל היומי של 'דרשו'



# במהלך הנסיעה הגיעו השניים לצומת דרכים המתפצלת לארבעה כיוונים. לפתע נעצרה המכונית. בן הכפר התפלא לראות מכוניות עוברות מהצד השני באופן מופתי, בעוד שהמכוניות בצד האחר אינן זזות. לאחר מכן הבחין שהמכוניות שנעצרו בתחילה מתחילות לנסוע בסדר מופתי, בו בזמן שהמכוניות שבצד השני נעצרות

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א על הזהירות שנדרשת מהאדם



"זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן" (ויקרא י"ד, ב')

בפרשתנו מתארת התורה מיני נגע צרעת וסימנים בעור האדם, בצבע צהוב, לבן, ירוק ואדום, על פיהם מחליט הכהן להסגיר את המצורע ולטהרו או לטמאו.

בדרך רמז יש לבאר, שסימנים אלו הינם כתמרור אזהרה לאדם, שיעצור ויעשה חשבון נפש על מעשיו. הדברים יובנו יותר בהקדם משל נפלא:

מעשה בבן עיר שהיה רגיל לסחור עם בן כפר, העובד רק בשדות ופרדסים, ולא הכיר מעולם את העיר הגדולה ואת התפתחות הטכנולוגיה.

יום אחד החליט הסוחר בן העיר לקחת את רעהו הכפרי במכוניתו, ולהציג בפניו את החידושים הטכנולוגיים. במהלך הנסיעה הגיעו השניים לצומת דרכים המתפצלת לארבעה כיוונים. לפתע נעצרה המכונית. בן הכפר התפלא לראות מכוניות עוברות מהצד השני באופן מופתי, בעוד שהמכוניות בצד האחר אינן זזות. לאחר מכן הבחין שהמכוניות שנעצרו בתחילה מתחילות לנסוע בסדר מופתי, בו בזמן שהמכוניות שבצד השני נעצרות.

נדהם בן הכפר מהסדר ושאל את חברו: "כיצד מצליחים הם לשמור על סדר כל כך מופתי?"

"שוטה שבעולם", ענה לו חברו, "מדוע מביט אתה על המכוניות אשר בכביש? הבט למעלה מהן! שם, למעלה, מוצב רמזור, המאיר באור אדום, צהוב או ירוק, ולפיו נוסעות המכוניות או עוצרות. אילולי הרמזורים, הייתה שוררת ערבוביה גדולה. הם המורים אימת מחויבים לעצור, ואימתי יכולים להמשיך לנסוע."

זה המשל, והנמשל: בנגעי הגוף ישנם צבעים שונים - צהוב, לבן ירוק ואדום. הצבעים הללו מהווים כרמזורים שמורים לאדם את הדרך אשר ילך בה, והמעשה אשר יעשה (שמות יח, כ).

## החלב שגלש - תמרור אזהרה

עיקר שימת הלב וכוונת האדם צריכה להיות בדבר אחד: לדעת ולהבין שאין דבר שבא משמים בלא סיבה, כל מאורע שמגיע משמים מטרתו לעורר את האדם שיתבונן במעשיו, ויחקור בנבכי

נפשו אלו דברים עליו לתקן, שבגללם בא עליו הזק זה או אחר. הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ראש ישיבת "עץ חיים" בירושלים ומחבר ספרי "אבן האזל" על הרמב"ם, היה גאון גדול, ודבוק בתורה יומם ולילה.

אחד מתלמידיו הצעירים, רבי דוד אויערבאך [אחיו של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל] נטל על עצמו את הזכות לשרת את רבו, ללוותו ולהיות לו לעזר וסעד בכל צרכי ועניני הבית והישיבה. יום אחד לאחר שסיים הרב את תפילת שחרית, נכנס לביתו, ובינתיים גם רבי דוד הלך לביתו לאכול ארוחת בוקר.

הרבנית, כהרגלה בכל יום, הכינה לרב דייסת חלב עיזים כדי לחזק את לבו, וליתן לו כח ועוצמה לילמוד התורה והרבצתה לתלמידים. באותו יום מיהרה הרבנית לצאת לקניות. הניחה את סיר הדייסה על הפתיליה הדולקת, וביקשה מהרב שישגיח על החלב שלא יגלוש, וכבה את הפתיליה עוד כמה דקות. הרב שקע בינתיים בסוגיה סבוכה, ונשכח ממנו לגמרי החלב, שרתח וגלש על הפתיליה.

בדיוק באותו זמן נכנס תלמידו, רבי דוד אויערבאך. הרב התעורר מלימודו, ניזכר בחלב, ומיהר לכבות את הפתיליה, אך לצערו נוכח לראות שחצי מהחלב כבר גלש ונשפך על הפתיליה.

הרב היה בצער גדול [בזמנם, לפני כשמונים שנה, היה האוכל בצמצום רב, וכמות האוכל היתה מדויקת ומדקדקת]. הוא חשב בלבו מדוע עשה לו הקב"ה דבר זה, איזו עבירה עבר ועליו לתקנה. כך ישב הרב מספר דקות, והתאמץ לחשוב ולזכור איזה דבר עשה

שלא כהוגן במהלך היום.

לאחר כמה דקות קם הרב בשמחה ואמר לתלמידו: "כעת הבנת מדוע נשפך החלב בשווי פרוטה. בכל יום יושב עני מסכן בשער, ומחכה שאתן לו פרוטה לצדקה. אני משתדל לתת לו, אך היום הייתי טרוד, ולא שמתי לב אליו. לכן לא נתתי לו את הפרוטה. משמים השיבו לי כנגד בגלישת החלב!".

ביקש הרב מתלמידו שיחפש את העני, ויתן לו את הפרוטה. לאחר שביצע התלמיד את המשימה, נרגע הרב ושמח שמחה גדולה על שהבין את המסר ששלחו לו משמים. הוא היה סמוך ובטוח שמכאן ואילך לא יארע לו דבר הפסד באותו יום ('שאל אביך ויגדך' ח"א עמוד נד. וראה בויקרא רבה לד, יב).

על הפסוק בפרשת חוקת (במדבר כא, כז): "על כן יאמרו המושלים בואו חשבון" דרשו חז"ל (בבא בתרא עח ע"ב): "המושלים" - אלו המושלים ביצרם; 'בואו חשבון' - בואו ונחשב חשבוננו של עולם, הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה".

כך היו הצדיקים במשך כל הדורות, שמים לב ובודקים כל פרט ופרט מהמאורעות העוברים עליהם, אך אדם שאינו מתבונן מה נעשה עמו, באות עליו כל מיני צרות, ה' ירחם.

כל אדם צריך לערוך חשבון נפש על הדברים שקורים לו. אם, למשל, היה צריך לעלות על אוטובוס בשעה פלונית, ולפתע הקדים האוטובוס והוצרך לחכות לאוטובוס הבא - זהו סימן שה' יתברך מורה ומאותת לו שעליו לשים לב על מעשיו. וכן אם קרה, חלילה, לאדם הזק או הפסד, עליו להתבונן מדוע אירע דבר זה, שהרי ללא צל של ספק הקב"ה לא עביד דינא בלא דינא (ברכות ה ע"ב), "א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" (דברים לב, ד). הקב"ה שופט בצדק וכל מעשיו מדוקדקים. לכן צריך כל אדם לשים לב ולהתבונן במעשיו ובמאורעות חייו.

מי שמתרגל להתבונן בכל מעשה ברבד העמוק שלו: "מה זה אומר לי?" ילמד להבין מדוע הקרה ה' לידו את מה שאירע.

חשוב לדעת שהקב"ה ברא בכל אדם 'חיישן' משוכלל, היודע לזהות בכל ענין את הנקודה הפנימית ולהבין ממנו את המסר הרוחני, כפי שרואים אנו אצל גדולי ישראל.

מדוע אצלנו זה לא תמיד עובד? משום שאיננו משתמשים בשכל הישר שה' נתן לנו, כפי שכבר אמר החכם מכל אדם (קהלת ז,

כט): "אשר עשה האלוקים את האדם ישר והמה ביקשו חשבונות רבים". הקב"ה ברא אותנו מלכתחילה עם ישרות השכל, אבל אנחנו מתחכמים ומחשבים על פי נטיותינו ותאוותינו. פעמים רבות הרגש גובר על השכל הישר.

תפקידנו להתבונן במתרחש ללא נגיעות, ולהסיק את המסקנה הנכונה.

אצל משה רבינו רואים, שבהיותו בבית פרעה יצא אל אחיו "וירא בסבלותם". נשאלת השאלה: מדוע ציין הכתוב כי משה ראה בסבלותם, הרי כל מי שעבר שם יכול היה לראות בקלות את סבלם של בני ישראל.

התשובה כתובה בדברי רש"י: "נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם". משה רבנו התבונן בסבלם, ולקח אל לבו את המסר: זה קשור גם אלי, לא לחינם הקב"ה סובב שאראה זאת! אלה הם אחי ואני מיצר עמהם!

כאן התגלה ה'חיישן' המיוחד במלוא תפארתו. משה גילה רגישות מיוחדת למצבם של אחיו ולכן זכה להיות מנהיג רחום לעמו. (וראה עוד בארכה בענין זה ב'משכני' שמות, ח"א עמוד לט ואילך).

## המכ"ם הרוחני

כאמור, האפשרות הזו לחוש ולהבין קיימת אצל כולנו. מי שמשכיל לשמור את הרגישות הזו, מובל על ידי נשמתו, ומסוגל להרגיש את הצורך העמוק והאמיתי של הזולת.

משל למה הדבר דומה, למכ"ם משוכלל המשמש את הצבא לזיהוי מטוסי אויב. החיישנים שבו רגישים לכל תנועה, אפילו רחוקה מאד, ומיד הוא מעבד את הנתונים, ומעביר מידע מדויק על מה שגילה. לעומת זאת, ישנם מכ"מים פשוטים בהרבה, שיכולת הקליטה שלהם קצרה ומוגבלת, והם מבחינים רק בעצמים קרובים.

כך גם בין אדם לאדם ישנו הבדל ברגישות שבה קולט הוא את מצוקת הזולת. הדבר תלוי בהתבוננות שלנו ובאכפתיות שלנו מהזולת.

נלמד ממשה רבינו לתת עינינו - להתבונן, ולבנו - לומר 'זה קשור אלי, יש לי כאן מסר משמים'. נשמור על ה'חיישן' החשוב שלנו על ידי שנהיה מאלו המושלים ביצרם ומחשבים חשבוננו של עולם.

(מתוך הספר 'משכני אחריו')

# דקה מתוקה 60 שניות

## על הדף היומי

עם הרב אברהם פוקס

האזינו עכשיו בקו השיעורים של 'דרשו'

077-2222-666 שלוחה 3/3



# הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין והגה"צ רבי יצחק חייקין, תלמידי הח"ח זי"ע היו אומרים, שבשנת תרפ"ג היתה רעידת אדמה קשה מאוד ביפן, בשעתם אמרו שמתו 250 אלף אנשים, הח"ח דיבר דברי התעוררות לבחורי הישיבה על עניין רעידת האדמה שעשה הקב"ה

סגולות להינצל ממגפת הקורונה ופנינים מהגה"ח רבי מנשה ישראל רייזמאן שליט"א



## בזמן המגפה היה הכה"ג מקטיר קטורת נוספת מלבד בוקר וערב

וכתב המבי"ט שראוי לכל ירא וחרד לדבר ה', לדקדק במאה ברכות בכל יום, ואמירת הקטורת בוקר וצהריים לפני שחרית ולפני מנחה, שזה מסוגל מאד לענין הדבר. וכתב חידוש גדול, שאפילו בדורות שהיתה מגפה, בימי המקדש, היה הכה"ג מקטיר קטורת מיוחדת לכפר על בני ישראל, מלבד הקטורת בוקר וערב. והוא חידוש פלא שהרי יש מנה אחת, פרס בשחרית ופרס בין הערביים, וכתב, לא תקטירו עליו קטורת זרה, אך בשעת המגפה היה הכה"ג מביא קטורת מיוחדת לכפר על בני ישראל לבד, ולא היה נחשב ביאה ריקנית אלא לצורך עדת בני ישראל. זאת לימד אותנו משה רבינו, וכן כשעמד אהרן להקטיר קטורת ויעמוד בין החיים ובין המתים ותעצר המגפה. והקב"ה אמרו כן למשה רבינו, כמו שאמר אהרן אז, שאין משה אומר דבר מדעתו. וכן אמר הקב"ה שיכול הכה"ג להקטיר דבר קטורת באמצע היום לשמור על בני ישראל.

ומלבד הסודות הגדולים שיש בקטורת, יש רמז קרוב אל הפשט בדברי המבי"ט כי הקטורת יש בה י"א סממנים ואחד מהם הוא החלבנה, שיש ממנו סרחון נורא, ולא היו יכולים לעמוד שם מרוב סרחון, אלא שיש בו ענין פלא, שכשהוא מעורב בעשרת סממני הקטורת, הוא עצמו נהפך לריח טוב!

וכמו כן הוא מלאך המות, שכשהוא לבדו הוא בחי' חלבנה שאי אפשר לעמוד בד' אמותיו, ויש לו כמה וכמה שליחי מות, אין לה ריח טוב לקרונה הזאת, אבל כשנתערב החלבנה בתוך שאר סממני הקטורת, בטל סרחונה, וזה שאומרים שזכות אמירת קטורת בעשרה לעצור המגפה. וכמ"ש ב'אמרי פינחס' שהרה"ק מקאריין היה מקפיד שבשעת אמירת הקטורת כבר יעמדו הציבור ויאמרו הכל ביחד. וכ"כ במאור ושמש בשם הרבי מלובלין זי"ע. וזה שכתוב בפרשת כי תשא 'ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם', ע"י מחצית השקל, ומה נעשה לדורות שאין לנו מחצית השקל, איך לא יהיה נגף? לזאת נסמך תיכף פרשת הקטורת, שגם זה עוצר המגפה.

## תיקון מאה ברכות, להביא את האדם לביטול לפני ה', וכך ינצל מהביטול ע"י מגפה ח"ו

וכן תיקון דוד המלך בשעתו, ולכן יש לדקדק במאה ברכות, ולא צוה דוד על ענין הקטורת, כיון שראה שמתו מידי יום מאה אנשים, הבין שאין זה סתם מגפה אלא שהקב"ה רוצה שיתקנו ענין 'מה ה' אלקיך שואל מעמך', כי על האדם להכנע לפני השי"ת מה לשון ביטול, ונחנו מה. כיון שאדם מתגאה שיש לו עסקים וטיסות, וכובש את העולם, הביא עליו הקב"ה מגפה רח"ל, וזה הופך את האדם ל'מה', מה הוא ומה חייו.

וזה שתיקן דוד המלך מאה ברכות, אל תקרי מה אלא מאה, אין צריך עוד למגפה כדי לבטל את האדם, די במאה ברכות שאדם עומד בביטול לפני השי"ת ואומר לו 'שעשה לי כל צרכי', אין לי שום תנועה עצמית מבלעדי שאתה תתן לי, מתיר אסורים, זוקף כפופים. וכתב שם עוד המבי"ט: 'אבל בלי ספק שאפי' קריאת הקטורת מועיל בזמן המגפה כמו שזכר. ונוהגים ג"כ לומר פסוק ויאמר אליהם ישראל אביהם זאת עשו וגו' ג"פ סמוך לקטורת לרמז שם בן ע"ב, ולמה שהוזכר בו מעט צרי והוא הראשון מסממני הקטורת ושלושת הפסוקים המועילים בכל צרה והם ה' צ-באות עמנו וגו' ה' צ-באות ה' הושיעה וגו', והם סופי ג' מזמורים מיוחדים לתפילה, וברושלמי (ברכות פ' אין עומדין) אמרו: ר' חזקיה בשם רבי יוחנן אמר לעולם אל יהא פסוק זה זז מתוך פיך ה' צ-באות עמנו וגו' רבי

## הקב"ה מראה בעת כזאת, שבידו לעשות כל מה שירצה

כתוב במכתבי הח"ח (מכתב י"ב) על הצפה שהיה במקום מרוחק מאד ברוסיה, שעלה הים והפיץ בתים ויושביהם, במקום שלא היה יהודי אחד. גם אז עמד הח"ח ודרש שכיון שנהרגו אלפי גויים אנשים נשים וטף, ונקברו תחת בתיהם, עלינו לעצור ולהתבונן, מה זאת עשה ה' לנו, הרי הקב"ה הוא טוב ומיטיב, ומדוע עשה מעשים כאלה, רק כדי שאנו נשוב בתשובה, ולהראות לנו שבידו לעשות כל מה שירצה.

וכן בימינו אלה הראה הקב"ה שבידו לעשות כל מה שירצה, מדינות יכולות להכין עצמם עם פצצות, טנקים, מטוסים, לווינים וצוללנים, הכל כדי 'לבטח' את עצמם מכל סוג סכנה שבעולם, כמו דור הפלגה שרצה 'להבטיח' עצמו מכל צרה שלא תבא אחת לתרנו' שנה, וכמו שכתב הרבי רב יהונתן שבקשו אנשי דור הפלגה לעשות ספינת חלל וכו', אך הקב"ה מראה שהמכה באה ממקום שלא חשבו לא חלמו עליו מעולם, כמו הקורונה הזאת, שאף אחד בעולם לא היה מוכן לדבר כזה, יש תרופות לכל דבר בעולם והקורונה הזאת לא היתה ידועה כלל רק לפני כמה חדשים. הרי שדבר קטן שבקטנים כזה, יכול לנצח את הכלכלה הכי גדולה בעולם, מי מילל ומי פילל שכל המטוסים שבעולם ינוחו וישבתו על האדמה, הרי כבר היה מספר מוגזם של טיסות באויר העולם, מידי יום ביומו היה באויר שלוש מאות אלף מטוסים!!!

בלי שום גוזמא. הרי זה עוצמה מופלגת של הכח האנושי, הרבה יותר מהמגדל של דור הפלגה. אם דוד המלך ע"ה אמר 'מי יתן לי אבר כיונה אעופה אשכונה', אמרה האנושות, הנה כבר עשיתי לי אבר כיונה, אם הקב"ה לא נתן לי, הנה יש לי כנפיים אני טס בכל פינה בעולם, עד הירח עצמו. והנה שובתים כל המטוסים ומונחים מבוששים במקומם, אולי המקום היחיד שאפשר עוד לנסוע זה ללבנה.

כך הראה הקב"ה לעולם, עם בריה קטנה ביותר, אראה לכם את כוחי. וכן דרש הח"ח באותה שעה, שהקב"ה מראה שהוא שולט בכל, והכל בידו לעשות, ומי בכל מעשי ידיו בעליונים או בתחתונים שיאמר לו 'מה תעשה ומה תפעל'. 'וברור לי, שאם היו לנו נביאים מהשי"ת בוודאי היו מזרזין את ישראל לשוב בתשובה לאבינו שבשמים, ועכשיו בעוה"ר שאין לנו נביאים, הוא מזרז את העולם ע"י שליחים אחרים'. וכתוב בפסוק 'וישלח מלאך', הרי שהנביא היה נקרא בשם 'מלאך', משא דבר ה' ביד מלאכי, עזרא היה שמו, ונקרא מלאכי ע"ש שהיה נביא שלוח. וכיון שאין לנו זכיה לשמוע בקול הנביאים, אזי 'עושה מלאכיו רוחות', גם בימינו עוברת הקורונה עם שיעול, ע"י רוח קטנה ביותר. וכן 'משרתיו אש לוהט', חום גבוה. בזה רואה האדם כמה אפסו כוחותיו, שהוא נבהל אפילו לומר שלום עליכם וללחוץ יד חברו.

ובזה באנו למסקנא שאין לנו לחקור אם שמו דבר או שמו מגפה, אם נכלל בסימן תקע"ו כדן דבר שצריך להתריע ולהתענות, או לאו.

יוסי בשם רבי יוחנן וחברי' ה' צ-באות אשרי אדם בוטח בך, ומפני כי ה' הושיעה הוא סוף מזמור כמותם והוא מזמור יענך ה' ביום צרה (תהילים פרק כ') המסוגל לכל צרה אנו אומרים אותו גם כן, גם כי לא נזכר שם בירושלמי, ויש רמז במנינם ליודעים חן.

(יום א' פר' ויקה"פ שנה זו)



הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין והגה"צ רבי יצחק חייקין, תלמידי הח"ח זי"ע היו אומרים, שביום כ"ג אלול שנת תרפ"ג היתה רעידת אדמה קשה מאוד ביפן, בזמנם היתה נקראת 'אפוינה', בשעתם אמרו שמתו 250 אלף אנשים, הח"ח דיבר דברי התעוררות לבחורי הישיבה על עניין רעידת האדמה שעשה הקב"ה, רבי יצחק חייקין נכנס לשיבת ראדן ד' שנים אחרי הרעידה סיפר שעדיין היה עניין זה חלק עיקרי מדרשותיו של הח"ח. באותן השנים עוד לא היה יהודי ביפן, ואמר הח"ח שכתוב במסכת 'במות דף סג' אמר רבי אלעזר בר אבינא אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל שנאמר (צפניה ג, ו) 'הכרתי גויים נשמו פינותם החרבתי חוצותם, וכתוב (צפניה ג, ז) אמרתי אך תראי אותי תקחי מוסר'. היינו שאין הקב"ה מביא פורענות לעולם, אלא בשביל שנתעורר בתשובה.

וא"כ אף אם יפסקו גדולי ישראל שהמצב כהיום הזה אינו נכלל בגדרי סימן תקע"ו להצריך תענית והתרעה, מ"מ דעת הח"ח שעלינו להתעורר ולעשות חשבון הנפש אפילו על רעידת אדמה בקצה העולם. והרי בימינו נתקיים ממש זה הפסוק 'הכרתי גויים', שמתו אלפי גויים בסין, איטליה ואיראן, נשמו פינותם החרבתי חוצותם, כל פינה ורחוב, ריק ושומם. והקב"ה מבקש שנראה ונקח מוסר לעצמנו.

והיה הח"ח מבאר ע"פ משל, מי שמדבר בלשון איטלקית, מובן שהוא מדבר רק לבני איטליה, מי שמדבר בלשון צרפתי, מובן שהוא מדבר רק לבני צרפת, כך כשהקב"ה כביכול 'מדבר' בשפה של 'הכרתי גויים', אינו מדבר אלא לבני ישראל בלבד, שרק הם מבינים את הדבר הזה שאין מקרה בעולם כלל, הגויים חושבים שהכל מחמת מקרה, אחד אכל ינשוף או נחש וכו', אבל יהודי יודע שהכל בהשגחה פרטית. ומבקש 'אך תראי אותי תקחי מוסר'.

בחור בראדן צריך לשוב בתשובה כשהאדמה ביפן רועדת. תגיד יישר כח להקב"ה שלא רעדה האדמה בראדן, כך אנו בימינו צריכים לקחת מוסר מהקורונה, אף שאנו מצפים שישאר במקומות רחוקים, על ראש האומות בלבד, סוף סוף לא עשאו הקב"ה אלא שאנחנו ניקח מזה מוסר וחשבון הנפש.

הג"מ רבי יחזקאל לוינשטיין כתב בח"ד עמוד קנ"ג זכורני בהיותי בשנת תרפ"ג בראדן, אז היתה רעידת אדמה ביפן, בתחילה אמרו שמתו רבע מליון אנשים, ואח"כ נתברר שרק מחצית ממספר זה מתו שם, ואמר הח"ח שהסיבה שזה קרה הוא רק כדי שאנו נתעורר בתשובה, והיה מזכיר דברי חז"ל הנ"ל. ארבע שנים עסק בזה הח"ח.

# ידידי הגאון רבי ליפא זייצ'יק שליט"א, משגיח רוחני בישיבת קמניץ לצעירים, מספר כי שמע פעם ממרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל, כי מה שזכה ה'חפץ חיים' שספריו התקבלו על לב ההמון בכל תפוצות ישראל באהבה וחיבה יוצאים מגדר הרגיל

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

"בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ" (ויקרא י"ג, מ"ו)



בגמרא בערכין (שם) אמרו: "אמרי לה רבי יהושע בן לוי, מה נשתנה מצורע שאמרה תורה בדד ישב מחוץ למחנה מושבו? אלא מפני שהוא הבדיל בין איש לאשתו בין איש לרעהו, לפיכך אמרה תורה - בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ".

באחד מכינוסי הרבנים התכופים שהיה מכנס מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל, לפעול ולהפעיל פעולות רוחניות שונות שהזמן גרמן, נעמד גאון הדור מרן רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, בעל ה'אחיעזר' ורבה של וילנא, ופתח בדברי שבח על ה'חפץ חיים'. וכה אמר:

חז"ל אומרים במשנה ביומא (א, ז): 'בקש כהן גדול להתנמנם, פרחי כהונה מכין לפניו באצבע צרדה, ומזרזים אותו שלא ישן עד תחילת העבודה במקדש'.

"בדורנו", אמר רבי חיים עוזר, "פני הדברים השתנו. כיום פרחי הכהונה הם המבקשים להתנמנם, כל אחד מאיתנו חפץ לשבת בפינתו בשובה ונחת על התורה והעבודה, ואילו הכהן הגדול של דורנו, הוא רבינו ה'חפץ חיים' שליט"א, עומד ומכה עבורנו באצבע צרדה לעורר את כולנו לבל נתנמנם".

הגדרה זו למעשה מקיפה את אופיו ומגוון פעולותיו של ה'חפץ חיים' בכל מהלך חייו. הוא היה המעורר הגדול בכל תחומי החיים, שהתנשא כארי לחזק את ענייני התורה, הדת וההלכה בישראל, ועורר בכל כוחותיו ללא הרף על שמירת התורה בטהרתה וקדושתה. בחיבוריו הרבים הקיף הרבה חולשות אשר בני אדם דשים בעקבן, עליהן שם היצר מבטחיו. עמד בפרץ, גדר גדרים ותיקן סייגים להרחיק ממכשולות מצויות.

אך ודאי יותר מכל, נקשר שמו של ה'חפץ חיים' עם ענין שמירת הלשון. נושא זה היה קרוב אל ליבו עד מאוד, ועבורו הקדיש את מיטב זמנו וכוחותיו. בשנת תרל"ג הוציא לראשונה את חיבורו המפליא 'חפץ חיים' בעילום שם, חיבור שגרם להדים נרחבים והתעוררות גדולה בכל מקום אליו בא. כל העדות והחוגים היו תמימי דעה באשר לנחיצות החיבור, והרבו לזרז את חשיבות העיסוק בו, ומאז צאתו התהווה מהפך של ממש בתודעת הציבור על גודל חומר עוון לשון הרע.

ידידי הגאון רבי ליפא זייצ'יק שליט"א, משגיח רוחני בישיבת קמניץ לצעירים, מספר כי שמע פעם ממרן ראש הישיבה הגרא"מ שך

זצ"ל, כי מה שזכה ה'חפץ חיים' שספריו התקבלו על לב ההמון בכל תפוצות ישראל באהבה וחיבה יוצאים מגדר הרגיל, לפי שכל עבודתו בכתבתם היתה מתוך כוונה זכה וטהורה להגדיל שם שמים, ובעת שחיברם לא עבר במוחו אף לא הרחור קל, דק שבדק עד אין נבדק, להתגדל ולהתפאר על ידם, ולכן זכה למה שזכה.

במכתבו של ה'חפץ חיים', מחודש אייר תרפ"ו, הוא מעיד על עצמו: "הנה בחסד השם יתברך הגעתי לגבורות, וכמעט כל ימי לא הסחתי דעתי מלהתבונן אודות חלק הדיבור בכללו... והוא כעין הפקר להרבה מהמונים שחושבים בדעתם כי זה רק מנהג טוב וישר להיזהר מזה, ובאתי לעורר רק לנבונים שבאומה שיש להם ידיעה בתורה, ומכל מקום לא שוו בדעתם איסור זה לאיסור מרק נבילה וטריפה, שיפעם לו ליבו על זה כמה חדשים".

אולם ה'חפץ חיים' לא היה רק בבחינת 'נאה דורש' אלא גם 'נאה מקיים'. פיו היה זך ונקי, קדוש וטהור. כפי שמעיד בנו הגאון רבי אריה ליב זצ"ל, בחיבורו 'דוגמא מדרכי אבי', כי בכל שבעים השנים שהכיר את אביו, מעולם, אבל מעולם, לא שמע מפיו אף לא מילת גנאי אחת, על שום אדם ובכל מצב שהיה.

ידוע הסיפור, שכאשר פנה ה'חפץ חיים' אל הגאון רבי ברוך מרדכי ליפשיץ זצ"ל, רבה של נובהרדוק, לקבל הסכמה לחיבורו 'חפץ חיים', הוא אמנם הביע קורת רוח רבה מהספר, מעיונו ומהיקפנו, ואף הסכים עם ה'חפץ חיים' על הנחיצות הגדולה להוציאו לאור, מכל מקום סירב להעניק הסכמה מיד, וביקש מ'החפץ חיים' שישתהה

מעט בביתו.

בזמן זה ביקש הרב ליפשיץ מאחד מבני הבית לפתוח עימו בשיחה לתהות על קנקנו ולעמוד על טיבו, ולבחון אם אכן הוא זהיר בתחום הדיבור, עליו הוא מעורר בחיבורו. השיחה התארכה שעות ארוכות, כמעט יום שלם, נשאו ונתנו עימו בעניינים רבים ושונים בכוונה להכשילו, אך למרות הנסיונות החוזרות ונשנות לא הצליחו להוציא מפי ה'חפץ חיים' כל מילת גנאי, או אבק לשון הרע ורכילות על שום אדם, מילותיו היו נקיות ומבוררות בקפידה. לאחר שנכח רבה של נובהרדוק, כי ה'חפץ חיים' הינו דברן גדול ומעורה בדעת הבריות, ואף על פי כן שולט שליטה מעולה במוצא פיו, נעתר להעניק הסכמה על ספרו.



בשיחתו של הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל, בפני תלמידיו בישיבת 'בית אריה', הוא חשף פעם סיפור מופלא המעיד על זהירותו הגדולה של ה'חפץ חיים' בעוון לשון הרע, לו היה עד בעצמו בשנות עלומיו. הסיפור השתמר בזכרוננו של אחד השומעים, הרב הגאון רבי אליהו ויספיש שליט"א, והתפרסם בספר הנפלא 'מאיר עיני ישראל' (חלק ב), וכה סיפר:

"באחד הימים בעת שלמדתי בבית הכנסת הגדול בעיר מולדתי 'אורלא' הרוסית הסמוכה לביאליסטוק, נכנס לפתע ה'חפץ חיים' בכבודו ובעצמו, שהיה מסתובב באותן תקופות בעיירות ברחבי רוסיה לצורך מכירת ספריו על שמירת הלשון. בבית הכנסת זה, לוח ה'שוית' ה' לנגדי תמיד, של עמוד החזן היה מונח צמוד לנרות שדלקו, ולא היתה זכוכית שהבדילה בין הנרות לבין ה'שוית' - הכתוב על גבי קלף. הפוסקים אסרו לעשות כן, כי מחום האש עלולים להימחק השמות הקדושים הכתובים בקלף ולבוא לידי בזיון, וב'משנה ברורה' (סימן א"ס"ק ד) כתב ה'חפץ חיים' במפורש, כי יש למחות ביד העושים כן.

כאשר ה'חפץ חיים' הבחין בזה, שאל את אחד האנשים שעמדו בקרבתו לפשר הדבר: "מדוע אין זכוכית על לוח הקלף?". הנה הצביע בידו על איש אחר שעמד סמוך, ואמר ל'חפץ חיים': "הנה הוא גבאי בית הכנסת, ואינו רוצה לשים זכוכית".

מיד זעק ה'חפץ חיים' בחרדה עצומה: "לשון הרע! לשון הרע! וכי אני שאלתי מי לא שם את הזכוכית? הלוא רק שאלתי מדוע אין זכוכית", ומיד נמלט מבית הכנסת כל עוד נפשו בו, כנראה כדי שלא יודע לו בהמשך מיהו הגבאי.

רבי אריה תיאר בשיחתו: "לקול זעקותיו ולמראה הזדעזעותו של

**כאשר ה'חפץ חיים' הבחין בזה,  
שאל את אחד האנשים שעמדו  
בקרבתו לפשר הדבר: "מדוע  
אין זכוכית על לוח הקלף?".  
הלה הצביע בידו על איש אחר  
שעמד סמוך, ואמר ל'חפץ חיים':  
"הנה הוא גבאי בית הכנסת,  
ואינו רוצה לשים זכוכית"**

ה'חפץ חיים' הייתי בטוח כי נחש הכישור". והוסיף לומר: "המראה הזה כה השפיע עלי, אף יותר מכל ספרי המוסר שלמדתי בחיי. מאז נכנס בי פחד של ממש לדבר או לשמוע לשון הרע".

הרה"ג רבי יוסף זייבלד שליט"א, מחנך ותיק בת"ת תשב"ר בבני-ברק, מספר כי בילדותו שמע כמעין זה מפי הרב הצדיק רבי העניך טבולסקי זצ"ל, מאנשיו הקרובים של ה'חפץ חיים', שזכה להתלוות אליו רבות בעיקר במסעותיו לתפוצות. בערוב ימיו שימש רבי העניך כגבאי בית הכנסת 'הגר"א' בשכונת שערי חסד בירושלים, שם זכה רבי יוסף לשמוע מפיו זכרונות מה'חפץ חיים':

פעם עורר ה'חפץ חיים' בפני באי בית מדרשו, כי יש להיזהר בשבת מלהשתמש בסידורים שנקרעו בו הדפים, כי בחיבור חצאי אותיות שבשני חלקי הדף יתכן ויש בזה משום 'כותב', על כל פנים לפי דעת חלק מהפוסקים.

אחד הנוכחים הגיב כמשיח לפי תומו: "והלוא בכל בתי הכנסיות ישנם כאלה סידורים שנקרעו בהם הדפים". אך עוד לפני שהספיק לסיים את המשפט, מיד תפס ה'חפץ חיים' את שתי התנוכים, אטם בהם את אוזניו, והוכיח את האיש על פניו: "מדוע תדבר סרה על כל בתי הכנסיות והמדרשות...".

אלו דוגמאות קלושות הממחישות לנו מעט מזהירותו העצומה של ה'חפץ חיים', מכל סרך ואבק לשון הרע.

(מתוך אוצרותיהם אמלא)

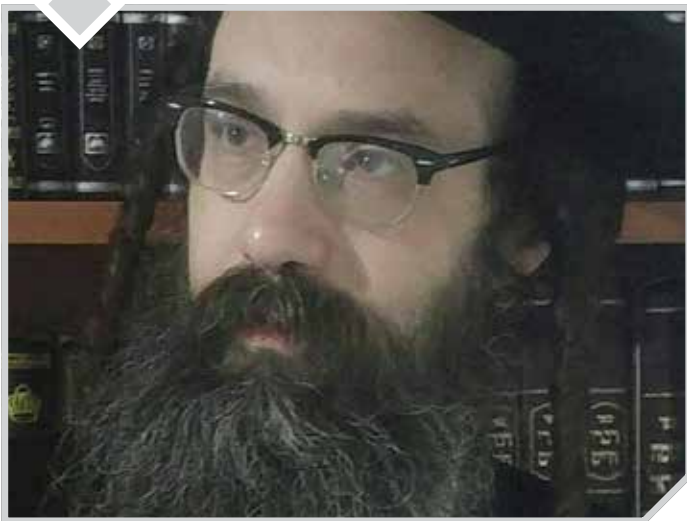
**077-2222-666 או \*4992**



**קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת**

# מרחוק תפס מיד הרבי את מחשבתו, ופתח ואמר באמרי פיו: "יש אנשים שמתעורר בלבם תאוה לתפוחים, אבל היות שאסור ליהנות מעולם הזה בלא ברכה לכן הם נאלצים לברך תחילה. אמנם יש כאלו שהם תאבים לעשות ברכה לה', אבל מכיוון שאסור לעשות ברכה לבטלה לכן הם נאלצים לאכול תפוחים...

גאב"ד חרדים - הרה"ג רבי אשר אנשיל כ"ץ שליט"א על מצוות ספירת העומר



מ"ב, וכן במשנה פאה פ"ח מ"ה. ומסכת שבת ק"מ ע"ב. ובירושלמי סנהדרין פ"ב ה"ה). ובנוסף שנינו בגמרא (מנחות ע"ב ע"ב) "שיירי מנחות נאכל לכהנים", וקשה לומר שהכהנים אכלו מאכלי בהמות. אך מנגד כפי הנזכר, הרי לך דברי רבן גמליאל במנחת סוטה שאומר ששעורים מאכל בהמה היא. וכך מצינו גם בפסחים (ג' ע"ב) "השעורים והתבן לסוסים". וכן בביצה (כ"ט ע"א) "לא ימדוד אדם שעורים לפני בהמתו ביום טוב".

אם כן שומה עלינו להבין ולדעת מה טיבם של השעורים הללו, הלנו הם או לבהמותינו.

## מותר האדם מן הבהמה אין:

אלא על כרחינו מוכח לך מכאן, שהשעורה כלולה משניהם וראויה היא הן למאכל אדם והן למאכל בהמה, ובכך היא שונה משאר הדגנים שהם ראויים רק למדבר או להיפך רק לחי. ומענתה יש לנו לבאר מה טעם ציוותה תורה להביא את מנחת העומר ממאכל כזה דווקא, שהיא מאכל אדם ובהמה גם יחד. אלא לימוד גדול בא לך השעורה ללמד. להתבונן ביסוד נפלא זה העולה ובא בעתו ובזמנו של מועד יציאת ישראל ממצרים והכנתם לקבלת התורה מסיני.

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים:

בימים הללו כלל ישראל מקיים מצוות ספירת העומר דבר יום ביומו, מעלה הוא על זכרונו דברי הימים של קיום מצוותה כתיקונה בימים ההם, כאשר ממחרת הפסח הביאו לבית המקדש את עומר התנופה, ומתוך ציפיה כי במהרה נזכה להחזרת עבודת בית המקדש למקומה.

במצוות העומר לימדונו חז"ל (מנחות ס"ח:): שהייתה באה מן השעורים, ואינה באה לא מהחיטים ולא משאר מיני דגן. ולכאורה עניין זה צריך ביאור וראוי להבינו באר היטב, כי הרי השעורים פחותים הם במעלתם מן החיטים, וכפי שמוכח לך מסדר שבעת המינים שבמקרא (דברים ח' ח') "ארץ חיטה ושעורה" וגו', חיטה קודמת לשעורה, וכידוע הכלל שאמרו חז"ל כל הקודם בפסוק קודם אף בברכה משום חשיבותו. אם כן למה ציוותה תורה להביאה מן השעורים דווקא? ובכן במה הוא שונה משאר מנחות שהיו באות רק מן החיטים ולא מן השעורים, והיא מנחתה רק מן השעורים.

וביותר צריך ביאור לפי טעם המצווה שמבאר החינוך (מצווה ש"ב) שמנחת העומר באה לאות הכרת הטוב לה' יתברך על התבואה החדשה שנתן לנו לאכלה, תמוה למה אנו מביאים כהכרת הטוב ממאכל בהמותינו, ולא ממה שאנו אוכלים לשובע נפשנו.

ולאידך גיסא יש להבין ולברר, אם כדאמרן ששעורה מאכל בהמה היא, איך ייתכן שהיא אחת משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל! האם זהו שבחה של הארץ, שיש בה כדי להאביס את בהמותינו במאכלם. ולא זו בלבד, אלא שמפורש בדברי הימים (ב' ב') ששלמה המלך נתן את מזונם של חוטבי העצים לבנין בית המקדש שעורים, משמע שמאכל אדם הוא ולא מאכל בהמה. ואין לומר שרק לחוטבי עצים חשוב כמאכל ולא לשאר בני אדם, שהרי מצינו שהוא עלה על שולחן מלכים כמו שכתוב אצל דוד מלך ישראל (שמואל ב' י"ז י"ח) שאכלו במחניים "חיטים שעורים קמח וקלי ופול ועדשים". ואף אמא של מלכות רות המואבייה לקטה לעצמה משדה בועז כאיפה שעורים (רות ב' י"ז), גם ביחזקאל (מ"ה י"ג) כתיב "זאת התרומה אשר תרימו וגו' ושיתם האיפה מחומר השעורים", משמע שמאכל אדם המה שהרי מאכל בהמה פטור מדאורייתא מתרומות ומעשרות. (וכן עוד הרבה בכתובים שהשעורה כמאכל אדם ייחשב וכדמצינו אצל אלישע - מלכים ב' ד')

## באותו עת עמד מן הצד מאן דהו שהיה רחוק מעדת החסידים, וחשב בלבו בזלזול על הרה"ק שאוכל ונהנה מתפוחי עוה"ז, ואמר לנפשו בחמדה, מי ייתן שאהיה גם אני רבי כי אז יעלה בידי למלאות את עצמי בתפוחים טעימים לתאוות נפשי...

**בכל לבבך ובכך נפשך:** הוא תכלית עשיית המצוות בכלל, ועבודת ה' בפרט. שתהא מתוך חובת הלבבות. כי המצוה הזאת אשר אנוכי מצווין היום וג"ו בפ"ך ובלבבך לעשותו (דברים ל' י"ד) ובוהן לבות ה' (משלי י"ז ג'). וזהו מה שצוה הבעש"ט בצוואתו שנזכה לעבוד את הש"ת בעבודה תמה (יומא כד") במחשבה בדיבור ובמעשה, לא די במעשה המצווה לבד, אלא ה' יראה ללבב (שמואל א' ט"ז ז').

זה כלל גדול בתורה: יסוד זה של 'חובת הלב' הוא לא רק באכילה ושתיה אלא כלל גדול לכל התורה כולה שעל ידה יכול האדם לקיים את מצוות ה' כראוי וכנכון, ובפרט בעיתותי תורה או בזמני תפילה שלא תהא תפילתו מן השפה לחוץ וכמצוות אנשים מלומדה, אלא כמונה מעות וכעומד לפני המלך, שאז אין לך דבר שעומד בפניה, תפילה ששוברת את כל המחיצות המבדילות.

מפורסם הסיפור שאירע בבית מדרשו של הבעש"ט הקדוש. היה זה בבצורת של עצירת גשמים כשכולם שאלו למטר. ראה הבעש"ט את אותו עם הארץ בעת הגיעו לפרשת קריאת שמע לפסוק 'ועצר את השמיים ולא יהיה מטר' התחיל הכפרי לבכות לצעוק בקולות וברקים 'ועצר את השמיים!...' בבערות פירש מילת 'ועצר' היינו שיבצור ויסחוט ה' את העננים בשמיים, עד אשר 'ולא יהיה מטר' בעננים אלא כל המטר ירד מהם למטה ארצה... חזקה על תפילה שלא שבה ריקם, ואכן מיד נתכסו השמיים בעבותות ומטר החל למטור ארצה.

והסביר הבעש"ט שעל אף שתפילת אותו עם הארץ בשגגה הייתה הפוך ממשמעותה ומפירושו מילותיו, עם כל זה כיוון שבא בכוונה מעומק לב אין דבר שיכל לעמוד בפניה, ודווקא תפילתו בשגגה הוא זה שפתח לנו את אוצרות השמיים למטר השמים שתה מים. זהו כוחה של תפילה שבא מחובת הלבבות. רחמנא ליבא בעי. ואנו אין לנו אלא לעשות חשבון הנפש אם בתפילת עם הארץ ככה הרי על אחת כמה וכמה בתפילה בכוונה מעומק לב שהיא בוקעת רקיעים

ציאת מצרים והדרך שעברו ישראל עד לקבלת התורה בהר סיני, הוא דרך המסורה לאדם בעבודת הבורא - להתרומם מהארציות ומהבהמיות. להרים את הראש מעל הקרקע ולא לשקוע באבוס הפרה! "מותר האדם מן הבהמה אי"ן" יתרון האדם מן הבהמה הוא במידת האי"ן, בכך שהוא יכול לבטל את מאכלו לאי"ן לא לשם הנאת גופו בלבד אלא להניפו תנופה לשם שמים, ועל ידי זה ישפע שפע רב שיזכה לזכך את גופו שתהא ראויה לקבלת התורה. הן כך אמרו חז"ל (תנא דבי אליהו כ"ו. תוספת כתובות ק"ד ע"א) "עד שהאדם מתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו". על האדם לקדש עצמו במותר לו, ולהתנהג להיפך מדרכי מצרים שהיו משוקעים ושבוים בידי תאוותיהם והנאותיהם, ועבודת האדם היא לצאת ולהיחלץ מהם ולהתענג בתענוגים של רוח קדושה וטהרה, כראוי לאדם הנברא בצלם.

### איזו היא אכילה לשם שמיים?

מסופר על אחד מגדולי ראשי הישיבות בדור הקודם, שלעת זקנתו נחלש עד מאד ולא היה ביכולתו לאכול, והוצרכו להאכילו על ידי עירוי. בעת אכילתו מתוך עירוי היה מוריד דמעות שליש בוכה מנהמת לב, דבר ששיבר את לב כל הסובבים בראותם צרת רבם. אולם לא נקל עלה בידיהם לבאר את פשר בכייתו, עד שבסוף אחרי הפצרות מרובות התברר סיבת הכי שבשלו שפך דמעות כמים. "בוכה אני בעת האכילה, כי כעת שאני נאלץ לאכול מתוך העירוי אני מפסיד ברכה שלפניו וברכה שלאחריו. לא כן אם הייתי אוכל כדרך כל אדם בפה כי אז הייתי יכול לברך עתה בכפלים! אין לא אבכה על שני ברכות אלו שהפסדתי ולא עלה לשמים".

שומו שמים והטו אוזניים! לא בכה על ייסוריו ולא על חולשתו, גם לא בכה על מר גורלו, על מה בכה, על שלא יכול לברך באוכל תחילה. זוהי אכילה לשם שמיים - תכלית עבודת העומר.

היה מעשה אצל הרה"ק רבי אהרן מקארלין ז"ע שפעם בעת עריכת שולחנו הטהור הביאו לפניו תפוחים, שבימים ההם היו יקר המציאות, ולקח הרה"ק מהפירות שלפניו וברך עליהם בכוונה ואכלם. באותו עת עמד מן הצד מאן דהו שהיה רחוק מעדת החסידים, וחשב בלבו בזלזול על הרה"ק שאוכל ונהנה מתפוחי עוה"ז, ואמר לנפשו בחמדה, מי ייתן שאהיה גם אני רבי כי אז יעלה בידי למלאות את עצמי בתפוחים טעימים לתאוות נפשי...

מרחוק תפס מיד הרבי את מחשבתו, ופתח ואמר באמרי פיו: "יש אנשים שמתעורר בלבם תאוה לתפוחים, אבל היות שאסור ליהנות מעולם הזה בלא ברכה לכן הם נאלצים לברך תחילה. אמנם יש כאלו שהם תאבים לעשות ברכה לה', אבל מכיוון שאסור לעשות ברכה לבטלה לכן הם נאלצים לאכול תפוחים... הדברים נכנסו ללב אותו אדם, עד שנעשה בעל תשובה וחסיד גמור בלב ונפש עת זכה שתהיה אכילתו לשם שמיים. מה נאמר ומה נדבר הלואי עלינו כאלו תאוות, תאוה של ברכות לה', תאוות של עבודת ה', וזהו מה שאנו מבקשים (לפני הנחת תפילין) "לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו ית"ש".



# "שמעתי עליך שאתה 'ראש המדברים' במקוה, וסביבך מתרכזים רוב היהודים שם, אני רוצה לבקש ממך שבלכתך למקוה אל תדבר ובזכות זה תזכה לבן זכר"

כשהרה"ק מזוועיהל הבטיח בן זכר תמורת הימנעות מדיבור במקוה



הרב בנימין בירנצוויג

"וְצִנְהָה הַפְּתֹחַ וְלָקַח לַמִּשְׁהַר שְׁתֵּי צַפְרִים חַיֹּת טְהוֹרוֹת" (ויקרא י"ד, ד')

הדבר השני שאמר לו הח"ח: היודע אתה מדוע אני כהן ואתה לא? וענה הח"ח: משום שכמשה רבינו קרא 'מי לה' אלי! סבא שלך לא הצטרף ללגיונו של שבט לוי, וסבא שלי כן...

מסופר על הצדיק ר' שלומקה מזוועיל זיע"א, שהנה ניגש אליו ומספר לו בבכי רב, שהוא חשוך ילדים זה זמן רב.

אומר היהודי לרבי: אשתי הגיעה למצב כזה שהורתה לי לבקש ברכה מהרבי, ואמרה שאין לי מה לבא הביתה בלי הבטחה מהרבי שיולדו לי ילדים. אני מבקש מהרבה שירחם עלי ויבטיח לי זרע של קיימא' בכה היהודי.

הרבי הרהר לעצמו כמה דקות, ואחר כך אמר ליהודי: תראה, אתה מבקש ממני שאבטיח לך, אני מוכן, אבל בתנאי שגם אתה תבטיח שגם אתה תבטיח לי כמה דברים! כמובן שהיהודי נתן את הסכמתו ועדו בטרם שמע את דרישותיו של הרבי ענה 'הן'.

ואז אמר לו הרבי: שמעתי עליך שאתה 'ראש המדברים' במקוה, וסביבך מתרכזים רוב היהודים שם, אני רוצה לבקש ממך שבלכתך למקוה אל תדבר. ושנית, שמעתי שהדיבורים שלך אינם מסתיימים במקוה, אלא גם כשאתה מגיע להתפלל בבי הכנסת אינך מהשומרים על שתיקה מוחלטת, ונחשב כאחד מהדוברים הראשיים. אם תבטיח לי שתפסיק לדבר במקוה ובבית כנסת, אני מבטיח לך בן זכר.

כמובן שהיהודי קבל על עצמו את הדברים, ואלא שנפגשו עמו במקומות הנ"ל לא ידעו מה קרה לו... וכך למרות שהסתכלו עליו כאחד שירד מדעתו, כי היה רגיל כל היום לפטפט, בכל זאת המשיך לקבל על עצמו בזיונות אלו כדי לזכות לברכת הרבי.

פירש רש"י לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשי פטפוטי דברים לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים שמפטפטים תמיד בצפצוף קול. שאל החפץ חיים לפי דברי רש"י אלו היה צריך להיות שכל אדם המדבר לשון הרע נגעים היו באים עליו, איך אם כן רואים אנו אנשים רבים המדברים לשון הרע ואין נגעים באים עליהם?

אלא אמר החפץ חיים, אמרו רבותינו (ילקוט שמעוני) שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו שומר מצרעת נפשו, וביאר בנחל קדומים ידוע שכל מה שהקב"ה מעניש את האדם הכל לטובתו כדי שיתנקה מעונותיו ולפעמים כדי שיעשה תשובה, ולכן בזמן שהיה בית המקדש קיים היה לנו כהן מטהר, אם נכשל אדם בעניין לשון הרע, היה הקב"ה מביא עליו עונש הנגעים והיה תועלת גדול מזה העונש, כי בראותו את גודל עונשו ובזיונו שהוא צריך לשבת בדד מחוץ למחנה ואינו רשאי לבוא אף במחנה ישראל ומודיע צערו לרבים, ממילא היה נכנע מאוד מעונו ומקבל עליו להיזהר מעוון המר הזה ולפייס למי שדיבר עליו.

והנה כל זה בזמן שהיה בית המקדש קיים, מה שאין כן עתה בעונותינו הרבים שאין לנו לא מקדש לא קרבנות ולא כהן מטהר, אם היה הקב"ה מביא את הנגעים על גופו, היה נשאר בטומאתו לעד ולא היה אפשר לו להינקות מזה, על כן נשאר הנגע שבא על ידי חטא זה דבק רק בנפשו ואין בולטים על גופו מבחוץ.

ומצד השני השכר על השומר פיו ולשונו:

מעשה נפלא היה באחד האחים לבית משפחת שוואב, שבא מגרמניה לראדין ללמוד אצל מרן החפץ חיים. טרם נפרד לביתו, אמר לו החפץ חיים שני דברים!

האחד היה מפתיע עד מאד! בקשה ממש לא שגרתית ובפרט לא לכהן הגדול מאחיו! 'ספור את ישני אשר בפי' בקש הח"ח מהרב שוואב! הרב שוואב על אף אי הנעימות קיים את ציווי רבו וספר את שיניו של הח"ח, והנה זה פלא כל שיניו היו שלימות והוא בגיל תשעים ומעלה!

אמר לו החפץ חיים: תספר בגרמניה, שראית זקן מופלג שלא דיבר לשון הרע, וכל שיניו היו שלמות כבריאתן!

# הרופא לא נסחף למהירותה של הנערה והחל בהכנות ארוכות לקראת היציאה לבית החולה, הוא הוציא באיטיות את חליפתו מהארון, הבריח את כובעו כאילו הוא הולך לאירוע מלכותי, ענב עניבה וצחצה את נעליו, משל היה עתה ערב שבת...

## מיהו הרופא המהולל של אניפולי?



### הרב ישראל ליוש

דורשי רשומות דרשו ש'אייר' הוא נוטריקון: 'אני ה' רופאך'. ויש שדרשו עוד שגם 'אדר' מורה על אותו נוטריקון: 'אני ה' רופאך'. החילוק ביניהם ש'אייר' הוא בשם הוי"ה ככתבתו, ו'אדר' הוא בשם אדנות כקריאתו. ונראה ששתי בחינות בכח ה'רופא חולים' נאמרו כאן, האחד נרמז בשם הוי"ה והשני בשם אדנות, והדרשות דורשים ביאור!

כתיב: 'זה שמי לעולם וזה זכרי לדור ודור', בעולם הבא נקרא שמו של הקב"ה כפי שהוא נכתב ב'י"ה', אבל כאן בעולם הזה אינו נקרא ככתבתו, אלא באדנות. והטעם בזה כי שם הוי"ה מורה על הרחמים והחסד, כפי שמובא במדרש רבה (פ' שמות): "כאשר אני מרחם על עולמי אני נקרא הוי"ה". ושם אדנות מורה על הדין והמשפט. הקב"ה במהותו כולו טוב, מרחם על בריותיו ורצונו רק להיטיב איתם, אך שלמות טובו נראית רק בעולם הבא - עולם האמת. אולם כאן בעולם הזה, כלפי חוץ, בקריאתו, פעמים שהוא נראה כאדון על עבדיו המנהיג אותם בדין, בשבט שופטים המענישים את שפוטיהם, ואין טובו נראה לעין כל.

המהרש"א (קידושין עא א) מוסיף בזה, שלכך נקרא ראש השנה שהוא יום דין 'יום הזיכרון', ע"ש צורת הזכרת שמו ית' שהיא באדנות, כי הוא מורה על הדין והמשפט, והוא מרומז בשם 'אדנ"י': א' הוא 'ראש השנה', י' זהו 'יום הכיפורים', וביניהם מילת 'דן', כי באותם הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים, יושב הקב"ה על כס המשפט ודן את ברואיו.

א' בגמרא (סנהדרין קא א) אמר ליה ר' אבא לרבה בר מרי, כתיב: 'כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך', וכי מאחר שלא שם, רפואה למה? אמר ליה: הכי אמר ר' יוחנן, מקרא זה מעצמו נדרש, שנאמר: 'ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך, אם תשמע, לא אשים, ואם לא תשמע, אשים, אעפ"כ כי אני ה' רופאך'.

עפ"י דברי הגמרא הנזכרים, נבין את שתי הבחינות בכח ה'אני ה' רופאך', הנרמזים בשני הנוטריקון, של שם הוי"ה ושל שם אדנות. יש בחינה של רפואה שהיא נראית לעין כל כטוב מוחלט וכרחמים וחסדים, והיא בריאותנו התמידית, שמסיר מאיתנו כל מחלה, ודואג שכלל לא נחלה בהם, וזה נרמז בנוטריקון חודש אייר, כי שם הוי"ה מרמז על חסדיו ורחמיו ית'.

אך יש רפואה הבאה אחרי מחלות, מכאובים וייסורים, שנראה כי לוקים בה בשבט משפט של אדון המעניש את עבדיו. אך האמת, כי 'אני ה' רופאך', לאחר ששבים בתשובה שלמה על המעשים הרעים שגרמו לייסורים והמחלות, מביא הקב"ה מזור למכאובים, ואז מבינים כי גם 'אני ה' רופאך' הנרמז בנוטריקון חודש אדר, יש בו רחמים גדולים, כי המחלות באו לזכך ולטהר את הנשמות מקליפות החטאים, והרפואה באה לאחר תשובה אליו באמת ובתמים, בלב שלם.

כמה יאה לקשט את מאמרנו בזרו של מרן ה'חפץ חיים' זי"ע, שמחלק בין ריפוי של הקב"ה, עליו נאמר 'כי אני ה' רופאך', לבין ריפוי של רופא בשר ודם, שאמנם נדרש מהפסוק 'ורפא ירפא' שניתן לו רשות לרפא, אך יכולתו מוגבלת, כפי שנאמר 'ורפא ירפא', הוא זקוק לרפא ולחזור ולרפא. מה שאין כן, הקב"ה מרפא את החולה בשלמות בפעם אחת, כדכתיב 'אני ה' רופאך'.

זאת תפילתנו - מסביר החפץ חיים - 'רפאנו ה' ונרפא', שכן כאשר הקב"ה ירפא אותנו, תהיה הרפואה מושלמת ותמידית.

"חולה מסוכן אני" - תינה החסיד את צערו לפני האדמו"ר רבי מרדכי מנישכ"ז זי"ע, "ואני מבקש עצה למחלתי...". "סע אל הרופא באניפולי" - הציע האדמו"ר. החסיד עשה כמצוות רבו, וכשתקווה רבה בליבו הגיע לאניפולי והחל לברר אצל אנשי העיר על מקום מגוריו של הרופא. להפתעתו, תושבי העיר כלל לא הבינו על מה

# הציפור התייצבה על החלון מדי בוקר, בעת הנץ החמה, ולא זזה במשך שעות ארוכות עד שעות אחר הצהריים המאוחרות. כל ניסיונות הגירוש לא הועילו. כלום לא עזר, כלום. יום ועוד יום חולפים, ובני המשפחה לא ידעו את נפשם. משהו מוזר עובר על ביתם...

מה גילתה עקשנות הציפור מדי יום?



הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"זאת תהיה תורת המצרע" (ויקרא י"ד, ב')

ברכוש גדול ובשלל רוחני עשיר ומגוון יצאנו מימי הפסח, צועדים בשמחה ובהתרגשות לימי הקיץ הבעל"ט, ושבים לימי השגרה המוארים והחמימים מתמיד. האביב עודו כאן, פורח ומלבלב, מלווה אותנו אל תחנת הכח השבועית - פרשת השבוע, ממנה אנו שואפים מלוא ריאותינו אויר הרים רוחני צלול ורענן, מאוצרו הטוב של בורא עולם.

כבר בתחילת הקיץ ממתינה לנו פרשת השבוע הנוכחי, ובאוצרה - החיים עצמם. 'מי האיש החפץ חיים', כולנו נרגשים לגלות את הכלי והדרך המשפיעים יותר מכל על אורך ואיכות החיים שלנו, אותו משהו שכביכול אינו בשליטתנו - לדאוג לחיינו ולאורך ימינו, אך לאמיתו של דבר זה תלוי רק בנו, כי החיים והיפוכם ביד הלשון.

הלשון שלנו היא איבר נסתר מעין רואים, חבוי מאחורי כספת כפולה של שיניים ושפתיים. למרות זאת, לא פעם הלשון נשלחת למשימות מאות פעמים בדקה, נעה, שולחת וחלילה משתלחת - כמעט ללא מחשבה. הקושי הגדול ביותר הטמון בלשון, הוא הפער האינסופי, העמוק והעצום, בין קלות הנעת הלשון לכל עבר ללא מחשבה והתבוננות, לבין המשמעות האדירה - המועילה או חלילה ההרסנית, היצירתית או חלילה המזיקה - שבכל תנועה של הלשון שלנו.

העוצמה האדירה הטמונה בלשון, נחשפת גם בהתבוננות במשמעות הדיבורים היוצאים מפינו. ה'חובות הלבבות' מגלה סוד מבהיל, שכדאי לזכור אותו ולהבין את עומקו:

יכול יהודי להסתובב בעולם הזה 120 שנה, לבצע אלפי מצוות מדי יום, להתפלל בכוונה וברגש, ללמוד מאות אלפי שעות, לקיים מיליוני מעשי חסד - וברגע האמת, בעולם האמת, לגלות שהוא ריק מכל, יצא מהעולם הזה נקי מנכסיו. כל זאת בגלל שהיה משתלח בלשונו, היה מדבר בגנותו של רעהו.

כמו כאן, גם בשמי שמים יש מערכת של 'העברות בנקאיות'. אדם צובר רבבות מצוות, מיליוני מעשים טובים, מיליארדי זכויות, וחלילה - בהינף לחיצות לשונו מעביר את הכל לפקודת רעהו, רק כי דיבר עליו לשון הרע... כמה עצוב, כמה מאכזב, כמה נורא: חסכוניות של עשרות שנים יורדים לטמיון, בגלל מילים מיותרות!

כולנו יודעים, שהשל"ה הקדוש מציע לנו עצה טובה ומועילה, שלפני סיום תפילת העמידה - נאמר פסוק המתחיל ומסתיים באותיות בהן מתחיל ומסתיים שמנו הפרטי. וזאת, כדי שלא נשכח את השם שלנו ביום הדין, לאחר 120 שנות חיינו. כלומר, מסתבר, שבעולם האמת אנו עלולים לשכוח את השם שליווה אותנו בנאמנות לכל אורך חיינו, והזכרת הפסוק הזה - היא סגולה שהדבר לא יישכח.

ודבריו אלו מעוררים פליאה של ממש: היתכן כדבר הזה? הלא אנו יודעים כי הכל גלוי וידוע לפני בורא עולם, כל נסתר ונעלם - זכור ביום הדין. דווקא השם הוא שיישכח? מכל מיליוני הפעולות והמעשים העוברים בסרט נע מחיינו בעולם הזה, השם הוא שייעלם מזכרונו? הפרט החשוב הזה יישכח?!

חושף הכהן הגדול מאחיו, ה'חפץ חיים' זצ"ל, ביאור מרטיט: בוודאי שכן! כי האדם זוכר כל מיני פעולות שעשה, מצוות שקיים, עבירות שלא עבר, וכל כיוצא בזה. והנה, בבואו לשמים ומעבירים את מעשיו לנגד עיניו - הוא עלול לגלות היסטוריה שלא הכיר: מצוותיו נעלמו מתסריט חיו, ועבירות שמעולם לא עשה - חדרו לתוך ההיסטוריה האישית שלו! הוא עומד בשערי בית הדין השמימי ושואל את עצמו 'האם זה אני?!' - היתכן שעשיתי את כל המיוחס לי כאן? להיכן נעלמו כל מצוותי?!

זהו הרגע המביש, המטלטל, בו הוא מגלה כי שמו, תוכנו, מהותו - הכל שונה. שמו הפרטי אבד, ההיסטוריה שלו איננה. הנשמה סופקת את כפיה באימה, לא מזהה את עצמה במראה הנשקף לנגד עיניה.

את הדרך לחזור ולהתייבב באותו חלון, למצוא מקום לכפות רגליה ולהוסיף להכות ולצפצף בעוצמת ווליום הולכת וגדילה...

הענין המוזר הוסיף ונמשך, ובני הבית כבר ניסו כל פדיון נפש אפשרי, זעקו בגרון ניחר 'מחול לך', וערכו סביבה סיבובים, תיקונים, פרקי תהלים ועצות אחרות. כל סגולה נוסתה, כל כלי טכני, רוחני, גשמי או מקצועי - נוסה והוכתר בכישלון מוחץ. שוב ושוב הציפור כאן, לא מתכוונת לוותר על ההרעשות שאינן פוסקות...

כבר חלף יותר מחודש ימים של סיוט מתמשך, ולאחר חג השבועות החליט ראש המשפחה, הרב אהרן כהן, לגשת לכותל המערבי ולשאת תפילה חמה מעומק הלב, כדי להבין מה הרמז הנשלח אליו משמים באמצעות הציפור, מהו הקול אותו עוף השמים מוליך אליו. לאחר שנשא תפילה נרגשת, נזכר ביונתן בן עוזיאל עליו נאמר שעוף הפורח מעליו נשרף, והרהר לפתע, שאולי בספרו - תרגום יונתן בן עוזיאל על המקרא, ימצא את הפיתרון לבעיית הציפור...

הוא החליט לחפש בתרגום יונתן בן עוזיאל, למצוא מקום בו הוא דן בנושא הציפורים. כשפתח את פרשת השבוע הנוכחי - פרשת מצורע, הביט בתרגום ובפירושו ונחרד מהגילוי המרעיש שלפניו. עיניו ניצתו באחת, ידיו רעדו, הדברים הכתובים פשוט החרידו את נפשו - - -

שתי ציפורים היה מביא המצורע, שנענש על דיבור לשון הרע, ביום טהרתו. האחת נשחטת, והשניה משולחת לחופשי. מגלה התרגום יונתן את מטרת שליחת הציפור לחופשי, כדי שאם חלילה יחטא שוב היהודי בלשון הרע ועתיד ללקות בצרעת, תשוב הציפור המשוחררת לביתו, תנקוש ותזכיר: לא אדוני! אל תיכשל שוב בלשון הרע! זכור נא את הציפור שהבאת בעבר לאחר הצרעת, שמור פיך ולשונך!

הרב כהן נרעד. האומנם? ציפור נוקשת בחלון - זו משמעותה? ענין של תיקון חטא לשון הרע? על מה מדובר?! הוא החל להרהר בקורות אותו, מבקש להבין מה קרה. ואז נזכר:

בתו, בהיותה נערה, למדה מדי ערב שתי הלכות בספר 'חפץ חיים'. זה היה מנהגה המבורך, אותו שמרה במשך תקופה ממושכת ללא הפסקה: יום אחר יום היתה מוצאת כמה דקות שקטות, ומתיישבת ללמוד הלכות לשון הרע. בחודש אדר שחלף כמה חודשים קודם - התחתנה הנערה ובנתה את ביתה, ומאז - פסק מביתו קול לימוד הלכות לשון הרע!

לא ייאמן! בביתו עלה ברמה קול לימוד הלכות לשון הרע במשך שנים, אך לפתע הדבר נפסק בחודש אדר. ובחודש ניסן החלה הציפור להתייבב בחלון, נוקשת ללא הרף, מבקשת משהו! היתכן כי דווקא זו הסיבה שהביאה את הציפור לחלונו? האומנם היא מתייבבת להזכיר את חובת הלימוד היומי וההתחזקות בשמירת הלשון!?

עוד באותו יום, קיבלו על עצמם הרב כהן ובני ביתו להתחזק בלימוד שמירת הלשון, לא לוותר על לימוד ההלכות מדי יום. וראו זה פלא - שלולא סופר לנו מפי הרב כהן בעצמו היה קשה להאמין לו - אך אלה הן העובדות ללא כחל ושרק:

וזה קורה רק בגלל סיבה אחת: כי הלשון לא היתה שמורה כהלכה, כי האדם לא היה זהיר בכל היוצא מפיו. מעתה אין פלא שכל מצוותיו ומעשיו הטובים עברו לאדם עליו דיבר סרה, וכל העבירות של אותו פלוני המדובר לרעה - עברו אליו, והוא מחוייב בגינן!

ולכן, מגלה ה'חפץ חיים', את הפסוק המתחיל ומסתיים באותיות השם, אומרים בסיום תפילת 'אלוקי, נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה'. כדי להזכיר לכולנו 3 פעמים ביום כמה כדאי לפעול ולהתאמץ, להתמסר ולהיזהר לנצור את הלשון מרע, לשמור את השפתיים מדיבור בגנות הזולת. כי רק כך נוכל להבטיח שזוהה את עצמנו במראה שתשתקף לעינינו ביום הדין הגדול, שנמצא את פעולותינו בתסריט ההיסטוריה האישית שתתפרש מולנו בשערי שמים!

הבה ניקח את המסר הזה לתשומת ליבנו, ובעיקר לתשומת לשוננו. זה המסר העולה מפרשת השבוע העוסקת בדיני המצורע - הנענש בנגעים על דיבור לשון הרע, וזה מה שישפר את אורך ואיכות החיים שלנו לאין ערוך. הבה נתבונן במה שיוצא מפיו, הבה נחשוב רגע לפני הנעת לשוננו, נלמד את ההלכות כדי שנדע כיצד לפעול, נוותר על דיבור שהוא ספק מותר. שומר פיו ולשונו - שומר מצרות נפשו!

## עקשנות ציפורית יומיומית...

את הסיפור המפעים הבא קיבלנו מפי גיבורינו, מילה במילה. זהו סיפור שמדהים את כל שומעיו, וככל שהוא לא ייאמן - כך בדיוק הוא קרה. וזה דבר המעשה:

היה זה בכ"ד בניסן תשע"ז, בשעת צהרים בהירה ונעימה. בחלון בית משפחת כהן, בקומה השלישית של בנין המגורים ברחוב אגרות משה 5 בשכונת רמת שלמה בירושלים, התייבבה לה ציפור דרור רגילה למראה, בעלת מקור מחודד במיוחד...

הציפור שנראתה רגילה לכל דבר, התייבבה על אדן החלון, נתמכת מעת לעת בסורגים המקיפים אותה מכל עבר, והחלה מנקרת, נוקשת, מצפצפת, מכה בחלון. כשזה קורה במשך דקה שתיים - זה סביר. כשזה קורה במשך 10 דקות - זה מעט מוזר. כשזה קורה במשך כל היום - זה משונה מאוד, מאוד מאוד משונה!

אך כשהדבר חוזר על עצמו יום אחר יום - זה כבר הרבה יותר ממשונה, זה מסיט את תשומת הלב ומתחיל לנקר בראשם של בני הבית. הציפור התייבבה מדי בוקר, בחריצות ובזריזות, בעת הנץ החמה. מאז, במשך שעות ארוכות ולפעמים עד שעות אחר הצהריים המאוחרות - היתה מכה במקורה, מצפצפת בפיה, מנקרת בשולי התריס, מקפצת בעצבנות על אדן החלון. כל נסיונות הגירוש, תליית דיסקים, הצבת דחלילון - לא הועילו. כלום לא עזר, כלום.

יום ועוד יום חולפים, ובני המשפחה לא ידעו את נפשם. משהו מוזר עובר על ביתם, זה כמה ימים שהפכו כבר לשבועות. כל יום, בדייקנות וללא איחורים וחיסורים, הציפור מתייבבת על משמרתה, ומפירה את השקט בצפצופיה ודפיקותיה על החלון. גם אם נפלה מהחלון, הוטמנו לה מכשולים, גורשה בחמת זעם - תמיד מצאה

לא היה לה כל ספק: זו דמותו, זה בנה שנפטר לא מזמן. הנה הוא כאן לנגד עיניה, כנראה קיבל אישור נדיר ממרומים לבוא אליה בחלום הלילה. דמותו קורנת, מבטו חינוכי ועירני כבחייו, והיא עומדת כנגדו, רועדת בחוסר שליטה, המומה ממראה עיניה!

'שלום אמא', הוא התקרב אליה, 'אל תצטערי עוד על לכת, נתנו לי אישור לבוא לבשרך כי זכיתי במקום גבוה בשמים, אני נמצא במקום טוב מאוד. מנעי קולך מבכי ועינייך מדמעה, בנך הגיע למקום טוב בגן עדן, הכל בסדר ויותר...'

האם התאושה קמעא מההלם, שמחה על המידע המרגיע, ואז ניצלה את ההזדמנות לשאול: 'גלה נא לי בני יקירי, אמור לי בבקשה סוד אחד מכבשונו של עולם, משהו ממה שקורה שם למעלה, באטמוספירה הרוחנית רבבות קומות מעלינו...'

ובאותו רגע, הנער - שנוהר כל ימיו מחטא לשון הרע - גילה את אוזניה: 'דעי לך אמא, שבישיבה של מעלה יושב ה'חפץ חיים' כל העת, וכל יהודי שלומד בספרו 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון', וכן מי שמשדל ומעודד אחרים ללמוד בספריו, ומשקיע כוחות ומאמץ להתחזק ולחזק את שמירת הפה מכל לשון הרע - ה'חפץ חיים' ככבודו ובעצמו עומד להמליץ עליו טוב, לבקש מבורא עולם למענו - להרעיף עליו משמים שפע טובה וברכה!

ולא זו בלבד, אמא, הוסיף הנער, 'אלא שכל האסונות בעולם הזה, כל הטרגדיות, המחלות, כאבי הלב - הכל נובע מחטא הלשון, הכל נגזר בגלל לשון הרע. החטא הנוראי הזה מביא לעולם את כל הרעות, בעטיו מתרחשים אסונות קורעי לב וטרגדיות נוראיות. רק ההימנעות המוחלטת מלשון הרע - היא המבטיחה לעצור את האסונות ולהרעיף על העולם טובה וברכה!' - סיים הנער את דבריו, ביקש מאמו לפרסם זאת, ואז נעלם מאחורי וילון תכול, נמוג אל האופק...

האם התעוררה, מכוסה זיעה קרה ורוטטת בהמיה. עיניה דמעו, היא זכרה את דבר החלום היטב, כל מילה ממנו עמדה חיה, צלולה ובהירה לנגד עיניה. כפי שביקש, היא פרסמה את מה ששמעה מעולם האמת, ובאמצעותה הגיע אלינו דבר החלום, כפי שסיפרו הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, כדי ללמדנו:

איננו מבינים במה שקורה בעולם הזה. כמה צער ויגון, מחלות ואסונות, טרגדיות מצמררות. לא הרבה פעמים נפתח צוהר ללמדנו על מה ולמה, מעט מאוד פעמים אנו זוכים לגילוי שמיימי, כי הכל מתחיל ונגמר בחטא לשון הרע, המילים שאנו מוציאים מפינו הן חץ שלוח השמימה, ואם הן נושאות ארס - הן מביאות הרס. אם הן מלאות משטמה, לשון הרע, דיבורי גנות - הן עלולות חלילה להשיב לעולם הזה צרות שלא נרצה לדעת מהן!

רק התחזקות בשמירת הלשון, שמירה על טהרת מה שיוצא מפינו, הקפדה על איכות הדיבורים הבוקעים מלשוננו - בכוחן להבטיח שהמילים שלנו לא יזיקו, ואדרבה - ה'חפץ חיים' בעצמו יעמוד וימליץ טוב בעדנו להרעיף עלינו טובה וברכה. חיים והיפוכם ביד הלשון - ההקפדה על שמירת הלשון היא המבטיחה אושר ושמחה, אורך ימים ושנות חיים!

ביום המחרת התייצבה הציפור בחלון, הביטה אל תוך הבית, אך כבר לא נקשה, כביכול מבקשת לוודא שהלימוד היומי נשמר בקפידה רבה... לאחר יומיים, פסקה הציפור מלהתייצב על אדן החלון, נעלמה ואיננה!

משפחת כהן התרגשה, נרעדה לגלות את הדבר. אכן כן, הציפור התייצבה להזכירם את חובת לימוד הלכות שמירת הלשון, נקשה וצפצפה, ביקשה והתחננה, הזכירה ללא הרף: אל תזנחו את הלימוד היומי, אל תותרו על שעת התחזקות יומית למען טהרת הפה! רק כאשר הצליחו לפצח את שפתה - שבו השקט והשלווה לביתם, באופן פלאי מעורר השתאות!

הבה נתבונן במסר הכביר העולה מהסיפור, שגיבוריו חיים עימנו ומעידים בכל פה. אמנם, את התזכורת הם קיבלו, אבל בעצם - זו תזכורת עבור כולנו: כמה חשוב לייחד זמן ללימוד ההלכות, להתחזקות יומית בשמירה על טהרת הפה והלשון.

הבה נאמץ את המסר הזה אל ליבנו, נהדהד את צפצופי הציפור ההיא באוזנינו... אם לא עכשיו אימתי. בפרשת שבוע זה העוסקת בחטא הלשון נתפוס את עצמנו בידיים, לכונן לנו סדר לימוד קבוע בהלכות שמירת הלשון, לקבוע לעצמנו דקות התחזקות יומיות שישמרו על לשוננו מכל לשון הרע. כך נבטיח שפינו יישאר טהור ושמור מכל רע, ונזכה בחיים ארוכים ומאירים, שמחים ומאושרים!

## גילוי מסעיר מעולם האמת!

הוא היה בחור צעיר לימים, וכבר אז ניכרו בו אותות הצטיינות נפלאים. הנער הצעיר עמל בתורה באהבה ובשקידה, עבד את בוראו בכל לב ובדבקות ראויה לשבח. כל רואיו ומכריו הכירו בו כי הוא זרע ברך ה', ולכולם היה ברור כי לגדולות נועד...

אך למרבה הצער, לא ארכו ימי הטובה. 'דודי ירד לגנו ללקוט שושנים', הקדוש ברוך הוא בחר לעצמו את העלם הצעיר, וקטף אותו ממשפחתו בטרם עת, בטרגדיה בלתי נתפסת. הנער הצעיר נלקח לבית עולמו, ואת הצער והיגון שהשתררו בקרב משפחתו וחבריו - לא נוכל לתאר...

אך יותר מכל, השפיע האסון על אמו של הבחור הנפלא הזה. הנער היה קרוב לליבה, את מיטב תפילותיה ודמעותיה השקיעה בצמיחתו הרוחנית, במיטב כוחותיה התמסרה לראותו עולה בתורה וביראת שמים, ובפטיירתו - התקשתה להתאווש מהאסון הכבד. מדי יום היתה ממררת בבכי על בנה, לא פסקה מלדבר בשבחו ולקונן על לכתו, וככל שנקף הזמן - היה נראה כי דברי חז"ל 'גזירה על המת שישתכח מן הלב' - פסחו עליה, שכן היא התכנסה בכאבה ושקעה בו.

היה זה לילה אחד, מרגש ומרטיט, שלא יישכח מליבה של האם לעולם. כמדי ערב היא עלתה על יצועה, והנה, באישון ליל, בחלום, הבחינה בבנה יקירה צועד לקראתה, פניו מאירות וזכות וחיוך גדול של שמחת חיים על פניו. היא נרעדה והתרגשה, לרגע עמדה המומה כנגדו. פחד, התרגשות, אימה, שמחה, חרדה ורטט - שלטו בה בתערובת בלתי נשלטת...

# להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א



הרב **מאיר שפרכר שליט"א**  
הדף היומי בבלי • עברית  
**שלוחה 2/2**



הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**  
הדף היומי בבלי • עברית  
**שלוחה 2/1**



הרב **אפרים סגל שליט"א**  
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש  
**שלוחה 2/3-4**



הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**  
הדף היומי בהלכה • עברית  
**שלוחה 1**



הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**  
הדף היומי בבלי • אנגלית  
**שלוחה 2/6**



הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**  
הדף היומי בהלכה • אידיש  
**שלוחה 1/3/1**



**שידורים חוזרים**  
ממעמדי סיום הש"ס  
ומאירועי דרשו  
**שלוחה 5**



**מבחני דרשו**  
עדכונים על מועדי המבחנים  
בעקבות המצב  
**שלוחה 4**



הר"ר **אברהם פוקס הי"ן**  
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו  
**שלוחה 3/1**



הר"ר **שלום יכנס ואברהם פוקס הי"ן**  
לקראת שבת מלכתא  
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע  
**שלוחה 7**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: \*4992 או 077-2222-666

רבתי! אגעואלדיגער נקודה!

אגעואלדיגער יסוד!

לפלוני יש חסרונות? אז מה? גם לאבא שלך יש חסרונות, גם לבן שלך יש חסרונות! יתרה מכך, גם לך יש חסרונות! ובכל זאת על מי שאוהבים - אין כל תאוה לדבר לשון הרע!

### מהכפרה - נבין את חומרת העוון

ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב... וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושלושה עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן (י"ד, ט"ז)

לא מזמן הייתי בבית חולים. באמצע היום לקה אחד החולים ששכב לידי בדום לב. מיד הביאו מכונת הנשמה, ועוד מכונות גדולות ומפחידות שאיני יודע איך קוראים להן. הייתי על ידו ממש, מצדם היו מוציאים אותי מהחדר ברגעים המפחידים הללו, רק עקב מצבי

הייתי מוכרח להישאר. מה שנעשה שם, מהומה שלמה! ממה שנזקק החולה לכאלו מכונות, ולכל כך הרבה אנשי צות - הבנתי שמצבו חמור ביותר, ה' ישמרנו! תראו לאיזו כפרה זקוק המצורע - אומר הסבא מקלם זצ"ל - ותבינו באיזו מחלה קשה הוא לקה, ה' ישמור! הבה נראה. המצורע זקוק לרפואתו, כדי לטהר אותו: שתי ציפורים חיות טהורות, ועץ ארז, ואזוב, ושני תולעת, וגילוח. שני כבשים וכבשה אחת - לאשם, לעולה ולחטאת. שלושה עשרונים סולת, ולוג שמן, וצריך לתת דם ושמן על הבהוה ועל האוזן. כמה מכשירים ענקיים מביאים אליו! וכל זאת בעולם הזה. ומה קורה אם, חלילה, צריכים להתעסק אתו בעולם הבא? - - - מה אנו לומדים מכך? על כח הדיבור, מה שאפשר, רחמנא ליצלן להפסיד בדיבור אחד. מבהיל ומרעיד!

(מתוך יחי ראובן)

### המשך מעמוד 11 | הגה"ח רבי מנשה ישראל רייזמאן שליט"א

שבעולם, כל תיאטרוני העולם סגורים, בטלים ומבוטלים, כל הקונצרטים בכל יבשת אמריקה ואירופה, הכל מושבת. כמה גדולים מעשי אלוקיננו. אין הכי נמי שהקב"ה הראה את כבודו במידת הדין אבל לדברי רש"י בתהילים, הרי כל זמן שמדת הדין סוגרת את התיאטרונים, הפלא ופלא. אך אם ח"ו זה מתחיל להפריע את הישיבות והחדרים, אינו דבר פשוט, בזה צריכים כבר גדולי ישראל להחליט מה לעשות, בוודאי לא שר הבריאות, רק גדולי ישראל יבררו מה ההלכה מחייבת בזמן כזה. אבל בוודאי עלינו להתעורר בתשובה מהסימנים הללו שהקב"ה שולח בעולם.

(מתוך 'ממשקה ישראל' פרשת ויקהל פקודי תש"פ)

אבל זאת בוודאי עלינו להתעורר לקיים 'אל יתהלל החכם בחכמתו, הגבור בגבורתו והעשיר בעשרו', כי הכל נמש ברגע אחד, בקורונה קטנה הכל מתבטל, ומתגלה כי הקב"ה לבדו מלך על כל הארץ. זה וה'חשבון הנפש' שזה הזמן להתבונן בו. בפרט מי שאין לו עבודה ביזמא דפגרא הדין. יש לו יותר זמן לחשב חשבוננו של עולם ולשוב בתשובה, כיון שהקב"ה באמת בעל הבית על הכל, ועשה כל זאת כדי שאנו ניקח מוסר, ונשוב אליו יתברך.

### כמה גדולים מעשי אלוקיננו

עוד יש להתבונן בגדולת ה', שלא עלה על דעת אדם לפני כמה שבועות, שהקב"ה יכול בבת אחת להשבית את כל משחקי הכדור

### המשך מעמוד 15 | הרה"ג רבי אשר אנשיל כ"ץ שליט"א

מרא דחושבנא חשבון הנפש על מהות החיים האם נמשל כבהמות נדמה, או לצאת ממצרים ולעשות פסח לה' על ידי שיפסח וידלג מעל הבהמיות. זהו מצוות העומר ללמד את האדם תבונה שלא יהא בהול על אכילתו שאז חלילה לפתח חטאת רובץ אלא מקודם להקריב קרבן עומר תנופה לה' (ויקרא כ"ג ט"ו) להניף את עצמו ואת גופו תנופה לה' שלא יהא מושקע באכילתו באבוס בהמה. וזהו וספרתם לכם היינו לתקן את ה'לכם' שלא יהא רק בחומרי ובבהמי בבחינת לכם, אלא בלתי לה' לבדו - ובזה נזכה במהרה למקרא שכתב 'ונשגב ה' לבדו'. אמן.

(קטעים נבחרים מתוך שיחה)

ושוברת את כל המסכים המבדילים. ולדרגה הזאת של להיות דבוק בה' בחובת הלבבות לא רק במילי דשמיא אלא גם מילי דארעא זכו בני ישראל עת 'ציאתם מטומאת מצריים, ולכן דווקא אז קיבלו את מצוות ספירת העומר לתקן בזה את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו להניף את השעורה והמאכלים לשם ה'.

ובזה יש לפרש מה שהקשו במפרשים לבאר עניין עיבור השנה למועד חודש האביב שהיא נקבע לפי הבשלת השעורה - והשעורה אביב (וראה אבן עזרא שמות י"ג ד', שמות כ"ג ט"ז) ולכאורה מה מלמדנו השעורה שלפיה קובעים את חודש האביב ועשית פסח, אלא הא גופא מלמדנו השעורה שעיקר חיי האדם צריך להיות מתוך

מכך, אפשר היה לספק לך את הנאת הלידה. עד כמה זה מחזק להתרחק כמטחוני קשת מההנאה הגדולה שיש בדיבורי לשון הרע, כמה מרוויחים בכל התגברות על דיבור אסור ולשון הרע, כנגד זה משאירים לעצמנו זכות בעוד הנאה חיובית כאן בעולם הזה.

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצוויג, כתבו ל: bdirshu@neto.net.il

עניבה וצחצח את נעליו, משל היה עתה ערב שבת... כאשר ראתה הנערה שהרופא אינו מבין את נחיצות הענין ומשתתה לצאת לדרך, התמלאה בייאוש ובצרתה החלה לזעוק בקול מעומק ליבה: "ריבנו של עולם! אם הרופא לא בא לרפא את אבי, אנא רפא אותו אתה! אנא ה' הושיעה נא...!". "שובי לביתך" - אמר הרופא לנערה הבוכייה - "כי כבר הוטב מצבו של אביך...!". הנערה מיהרה לביתה ואכן שמחה לראות כי חל שינוי לטובה במצבו של אביה, ולאחר זמן מה נרפא כליל ממחלתו. לימים נשאל דוקטור גארדיה: "מדוע השתתה לבוא לרפא את החולה?", וענה: "כאשר באה אלי הנערה וביקשה שאבוא לרפא את אביה, הבנתי מדבריה כי מצבו קשה מאוד, ובדרך הטבע אין לי מה להציע לרפואתו, אמרתי בלבי, אתנהג כך שהנערה תבין שאין לה על מי להישען אלא על אבינו שבשמיים, וכך היא תפנה אליו מעומק לבה, והישועה בוא תבוא...".

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו ל: israel.layosh@gmail.com

ויהיה לתקופת השנה התקיימה הבטחתו של הרבי, ונולד לו בן זכר, הרבי התכבד בסנדקאות ולארח מכן שאל האב המאושר את הרבי: איזה מידה כנגד מידה יש כאן בשתיקה זו שבזכותה זכיתי לבן זכר? השיב לו הרבי: מבוא בשם הרבי מקוריץ, שהקב"ה קוצב לכל אחד את מידת ההנאות שיהנה כאן בעולם הזה, בזמן שהנך מדבר במקוה ובבית הכנסת את דיבורי החול, הנך ממלא את קצבת ההנאה שהקב"ה הקציב לך, ולא נשאר לך יותר זכות ליהנות מההנאה שבלידת הילד, כשאר הפסקת לדבר, ואז לא נהנית יותר

הוא שח, "מעולם לא היה באניפולי רופא...". "ומה אתם עושים כאשר הנכם חולים וזקוקים לרופא?" - התעניין החסיד, "אין לנו אלא להישען על 'רופא כל בשר', אנחנו מתפללים לאבינו שבשמיים ובטוחים בו שירפא אותנו...!". מאוכזב שב החסיד על עקבותיו ונכנס שוב אל רבי מרדכי וסיפר לו כי הוא שלח אותו למקום שאין שם כלל רופא, "שאלת את תושבי העיר מה הם עושים כאשר הם נזקקים לרופא?" - שאל אותו האדמו"ר, "הם בוטחים בקב"ה...". - השיב החסיד, "שוטה!" - אמר לו הרבי - "אל הרופא הזה שלחתי אותך... כי אני ה' רופאך...!".



נערה יהודייה נכנסה בהיסטריה לביתו של הרופא היהודי רבי אהרן גארדיה זצ"ל, וזעקה שאביה חולה מאוד ומצבו אנוש, ובקשה ממנו שיבוא לביתו לבדוק ולרפא אותו. הרופא לא נסחף למהירותה של הנערה והחל בהכנות ארוכות לקראת היציאה לבית החולה, הוא הוציא באיטיות את חליפתו מהארון, הבריש את כובעו כאילו הוא הולך לאירוע מלכותי, ענב

### מרפאת השיניים הטובה ביותר!

היה זה לעת זקנותו של ה'חפץ חיים' זצ"ל. הוא שכב במיטתו תשוש וחסר כוחות, ואל החדר נכנס אחד מתלמידיו. בתום דברי שלום וברכה - ביקש ה'חפץ חיים' מהתלמיד כי יפתח את פיו ויביט פנימה...

התלמיד התפלא. הוא ידע שהוא ביחסים קרובים עם רבו, אך אין זה נעים... מצד שני - רבו מבקש ממנו משהו, ואיך יסרב? הוא היסס בתחילה, אך כשה'חפץ חיים' הפציר בו בשנית ובשלישית - נענה לאתגר ופתח את פיו של הגאון. 'הבט נא וראה את שיניי' - ביקש ה'חפץ חיים', והתלמיד הנדהם החל מתבונן בהן. 'עכשיו ספור אותן בבקשה' - המשיך ה'חפץ חיים', מטיל הלם ומבוכה של ממש על התלמיד שאינו יודע את נפשו לנוכח המשימה המוזרה...

'32 שיניים!' - קבע התלמיד לאחר הספירה, 'כולן בריאות, שלמות, תקינות ופעילות. באמת נדיר!' - ציין התלמיד בהתפעלות, וכאן

ראוי לציין כי מדובר בתקופה שלפני קרוב למאה שנים כשרפואת השיניים עוד לא היתה מפותחת כהיום, ובמקרים רבים - אנשים מבוגרים נותרו כמעט ללא שיניים בכלל, וה'חפץ חיים' כבר היה בן למעלה מתשעים!

ואז חייד אליו ה'חפץ חיים' והגיב: 'אני שמרתי על הפה שהבורא נתן לי. אז הוא שמר על הפה שלי!'

כי אכן, מתברר ששמירת הפה מלשון הרע, לא רק שהיא מועילה לאורך ימים, לא רק שהיא מטיבה את איכות החיים, זו גם סגולה לחיך בריא ומלא, בעל 32 שיניים שלמות ותקינות. הבה נוותר על דיבורי הלשון הרע, הבה נשמור את הפה, הבה נוודא כי עד זקנה ושיבה ילווה אותנו חיך צחור שיניים!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com





◆ מאכל קר שנשטף במים האסורים לשתייה בפסח - האם מותר לאוכלו בפסח?

◆ אילו מלאכות אסור לעשות בערב פסח?

◆ אשה המקלה על פי מנהג בעלה בדבר שנהגו להחמיר בו בבית אביה - האם זקוקה ל'התרת נדרים'?

תפירת בגד חדש; אך מותרת במלאכות קלות, כגון גיהוץ, הנעשות לצורך החג. ויש מקומות שנהגו באיסור זה של עשיית מלאכה 'כבדה' גם לפני חצות. ולדרים במקומות אלו, אסור לשנות ממנהגם, וכן אסור לזרעם אחריהם לשנות ממנהג אבותיהם.

• במקומות שלא נהגו איסור בעשיית מלאכה בערב פסח לפני חצות - לדעת השולחן ערוך, מותר לעשות מלאכה רק לצורך החג, ורק אם הוחל בעשיית המלאכה לפני הנץ החמה; למעט תפירה, תספורת וכביסה, שמותר אף להתחיל בעשייתן. ולדעת הרמ"א, מותר לעשות כל מלאכה שהיא.

• חכמינו ז"ל אסרו להקיז דם בערבי ימים טובים לצורך שיפור בריאות הגוף; אולם, הקזה הנעשית לצורך רפואה, למניעת סכנה - נהגו להקל ולעשותה אף בערבי ימים טובים. ובדיקת דם המצויה בזמננו, שמוציאים בה רק מעט דם - מותרת לכתחילה אף בערב שבועות.

#### מהלכות מנהגים

• המעתיק את דירתו מעירו לעיר אחרת על מנת להשתקע בה, חלים עליו כל מנהגי העיר האחרת, בין לקולא ובין לחומרא, ואינו מחויב עוד במנהגי העיר הראשונה שממנה יצא.

• עיר שקיימת בה קהילה ותיקה, מנהגיה חלים על כל התושבים החדשים הבאים לדור בה, בין לקולא ובין לחומרא; ואף אם מספר חברי הקהילה הותיקה קטן בהרבה ממספר התושבים החדשים.

• אשה המקלה בדברים שנהגה להחמיר בהם בבית אביה, משום שכך מנהג בעלה - אינה זקוקה ל'התרת נדרים'.

הלכות שונות בקשר למאכל שנמצא בו חמץ

• עוף שנמצא בו חמץ לאחר מליחתו, ולפני ההדחה שלאחריה - לדעת הרמ"א אסור לאוכלו בפסח; ונחלקו הפוסקים אם חובה לבערו, או שניתן למוכרו לגוי.

• מאכל קר שנשטף במים האסורים לשתייה בפסח מחמת תערובת חמץ - מותר לאוכלו בפסח. אולם, במאכל מלוח או בבשר - לפני האכילה בפסח יש לקלף את שכבתו העליונה של המאכל.

• עוף צלוי שנמצא בתוכו חמץ - אם העוף נצלה על גבי שיפוד, והפכו את השיפוד במהלך הצלייה, כל העוף אסור באכילה בפסח, משום שהפיכת השיפוד גורמת להתפשטות טעם החמץ בכל העוף. ואף העופות שנצלו על גבי השיפוד יחד עם עוף זה, ונגעו בו במהלך הצלייה, או שנגעו בעוף שנגע בעוף זה, והפכו את השיפוד תוך כדי צלייה - אסורים באכילה בפסח.

• דבר האסור באכילה ובהנאה, אשר שהה במעי עוף במשך עשרים וארבע שעות, והוציאווה משם - לדעת השולחן ערוך אינו נחשב כמעוכל, והגר"א מצדד להקל בדבר.

• בשר שיוצא ממנו 'ציר' בשעת מליחתו, נחשב כאילו התבשל בציר זה אף בשהייה מועטת של 'כדי שיתן על האור וירתיח', משום שציר זה הוא מלוח מאוד, ובכוחו להבליע טעם אף בזמן קצר.

#### מהלכות ערב פסח

• בערב פסח, מחצות היום ואילך, אסור לעשות כל מלאכה שאסור לעשותה בחול המועד, משום שזהו זמן שחיתת הפסח, והיום שבו מקריבים קרבן, נחשב עבור המקריב כיום טוב. עשיית מלאכה בשכר, אסורה אף במלאכות קלות. ועשיית מלאכה בחינם, אסורה רק במלאכות 'כבדות', כגון

גליין 410  
שנה ט' תש"פ

# סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א



## סיפורי חז"ל

הגאון השכיחה את כל מה שידעתי מעשה בבני סימוניא, שבאו אצל רבנו הקדוש, הוא רבי יהודה הנשיא, ובקשו ממנו "מנה לנו אדם שיהיה חכם וחזן, דיין ודרשן ובעל משנה, אדם שיהיג אותנו, יורה לנו את הדרך בה נלך ויסדיר את כל עניינינו". מינה עליהם חכם ושמו לוי בר סיסי, ובני סימוניא הסכימו למינוי, הם הביאו את החכם לעירם, שם התקינו בעבורו במה גבוהה, הושיבוהו עליה ופנו אליו בשאלות הלכתיות. ואולם, החכם כלל לא השיב להם, נראה היה, כי אינו יודע את התשובות, על כן אמרו בני העיר: "מסתבר כי אין הוא בקי בדינים, נשאל אותו אפוא דברי אגדה". שאלוהו, אך גם הפעם לא זכו לתשובה. כיון שכך שגרו משלחת אל רבנו הקדוש בטענה "איזה חכם שלחת לנו?" "זהרי אין הוא יודע מאומה, על כל שאלה שהצגנו לו, לא ידע להשיב". קרא רבינו הקדוש ללוי בר סיסי והציג לפניו את כל השאלות ששאלו בני בעיר - הפעם השיב החכם את כל התשובות, כנדרש. אמר לו רבנו הקדוש: הנה יודע אתה את כל התשובות, מדוע לא ענית לבני סימוניא בעת שפנו אליך בשאלות? השיב: כשהגעתי לעירם הושיבו אותי על במה גבוהה, או אז נכנסה גאון ללבי וכל שידעתי נשתכח ממני. על כך אמר רבנו הקדוש: בני אם נבלת בהתנשא, כלומר, אם בתחילה השפלת, כיון שלא ידעת לענות על השאלות שנשאלת - הרי זה מפני שהתנשאת.

(ע"פ מדרש רבה בראשית)

## פרשת השבוע

בביתו. התנצלו בני הבית בפני הגאון, וסיפרו לו כי רבי יוסף חיים הלך לטבול במקוה, ומיד יחזור. כי סוחר ישמעאלי שעמד בקשרי מסחר עם אחד מבניו, ביקר זה עתה בביתם, ומפני דרכי שלום הושיט לו מורנו את ידו בברכה נימוסית, ומיד לאחר מכן הלך לטבול במקוה. עם שובו של רבי יוסף חיים, שמח מאד לפגוש את רבי איסר זלמן בביתו, בתוך שיחתם שאל רבי איסר זלמן את רבי יוסף חיים על ענין טבילתו במקוה לאחר שנתן שלום לגוי. השיב רבי יוסף חיים: ידוע פסיקתם של חז"ל, לגבי גר שנתגייר: "מל ולא טבל, אינו גר, עד שימול ויטבול" (יבמות מ"ז ע"א). כלומר, שאפילו אם הגר מל עצמו לשם גרות אינו נעשה יהודי עד שיטבול, כי הטבילה היא המשלימה את תהליך הגרות. הרי הדבר קל- וחומר: אם הטבילה במקוה, בכוחה לעשות מגוי, יהודי, על אחת כמה וכמה, שהיא עושה מאדם שהוא כבר יהודי, יהודי יותר מעולה ומשופר, ומעלתו משובחת אחרי הטבילה מאשר לפני הטבילה.

איש כי יהיה בו נגע צרעת וגו' והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן והנה נרפא הנגע מסופר על הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א, ששלח יהודי אחד אל המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א עם פתקא, והיה כתוב שם, "המוכ"ז מכף רגלו ועד ראשו אין בו מתום וצרין תיקון". הביט בו המגיד על כל גופו ואמר שאינו רואה בו שהוא בעל חטאים כמו שכתוב בפתקא. אבל אם הרה"ק מקארלין כתב הפתקא בודאי אמת הוא, רק ע"י הדרך שבא אלי היה לו תיקון קצת, כמו שכתוב "איש כי יהיה בו נגע צרעת וגו' והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן והנה נרפא הנגע", כלומר, שע"י ביאת האיש אל הכהן וע"י טורח הדרך שבא אל הצדיק, כבר נרפא הנגע.

ורחץ את בשרו במים וטהר (י"ד - ט')

מסופר: הגה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א ערך פעם ביקור גומלין אצל הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפעלד זיע"א, ולא מצאו

## זמני השבת

זמני יציאת השבת  
ירושלים 7:54 ת"א: 7:56 ר"ת: 8:30

פרשת תזריע-מצורע

זמני כניסת השבת  
ירושלים: 6:39 ת"א: 6:54

בהתעסקות עם האורחים? והוא בחיור לא היה מניח לאיש מהם או לאיש ממקורביו, לעשות את המצווה במקומו. שלמות בחסד, שלמות בנתינה.

מסופר: כאשר הסנדלר הביא לו נעליים חדשות, מפני שמנעליו של הרבי נקרעו, באותה שעה הבחין הרבי שאחד מענייני שהתגורר בביתו נעליו קרועות, והביא את הנעלים ללא אומר ודברים לאותו ענין, כשהוא מומין מהסנדלר זוג נוסף. הסיפור חוזר על עצמו גם בזוג הנעלים הבא, ורבי ישעיה נוקק לשלם לסנדלר מספר רב של פעמים, עד שזכה לזוג נעליים חדש.

החסד של הרבי לא הפסיק לרגע והפך לדרך חיים מאירה של "חסד לפניו יהלך". גם לפני התקיעות בראש השנה, היה עומד וחותר עוגות ופורס אותם עבור הציבור. כששאלו אותו על כך, השיב: "הצדיקים הגדולים עוסקים כעת בכוונות, אבל אני יהודי פשוט מתעסק בעניין לשובע ולא לרוון!".

עבודה גדולה ויתרה, היה עובד רבי ישעיה זיע"א בסעודת מלווה מלכה, סעודה רביעית דדוד מלכא משיחא. אם בימי חול ובשבתות היו סמוכים רבים לשולחנו, הרי שבסעודה זו היו באים כפלייסרבינו היה עורך סעודה זו מצאת השבת ועד השעות המאוחרות של הלילה, ושם הייתה מורגשת השראת שכינה כפשוטה.

מאריך היה בסעודה זו בדברי תורה, בפירושה וסודותיה והאזון לא היתה שבעה מלשמוע. המוני החסידים והמקורבים שהיו סמוכים על שולחנו, בלעו בצמא את דבריו ושאוו מהם דעת, חכמה ועידוד לכל ימות השבוע.

למרות כל זאת, היה רבינו דואג באופן אישי לכך שלאיש מהם לא יחסר מזון, שכולם יאכלו וישבעו ויסעדו את ליבם מסעודה זו. מסופר על סל החלות שהיה מונח למרגלותיו מתחת לשולחן, ממנו היה מוציא חלות ומחלק לכל המשתתפים – רבים ככל שיהיו. כל אחד שהגיע קיבל חלה, והכמות לא נגמרה מעולם. רבינו אף גילה פעם טפח מהתופעה המופלאה והסביר, כי את סל החלות הוא מניח דווקא מתחת לשולחן משום שאין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין. כך, מתחת לשולחן היה נחבא הפלא והמופת, המהלך העל טבעי לו זכה מעל לדרך הטבע. כה גדולה הייתה מעלת סעודה רביעית בעיניו, עד שביקש בצוואתו לחרוט על מצבתו את המילים הבאות: "לחם רב עבד לסעודת דוד המלך ע"ה הרבה זבח ונסכים".

ענוותנותו הייתה מופלגת ונדירה. את גדולתו בתורה הסתיר, ולא פעם היו שהרהרו אחריו בשל כך. כשהיה עורך את השולחן הטהור, לא היה אומר דברים משל עצמו, אלא היה מקריא מהספר "נועם אלימלך", כלשונו, ללא הוספת שום ביאור. גם ממשמשו ובני ביתו הסתיר את למדנותו, והללו סיפרו כי נאלצו להתחזות לישנים, כדי להבחין ברבי לומד בעמל מופלג אל תוך בדידות מזהרת של קרבת אלוקים והעמקה בתורה"ק.

הרה"ק רבי ישעיה מקערעסטיר זיע"א (ליומא דהילולא)

הרה"ק רבי ישעיה שטיינר מקערעסטיר, נולד בשנת תרי"ב למשפחה פשוטה בעיירה הסמוכה לעיר ברדיוב שבסלובקיה. בהיותו בן שלוש התייתם מאביו, ואימו האלמנה הצדקנית שלחה אותו לעיר "ליסקא", אל הרב הקדוש רבי צבי הירש מליסקא זיע"א בעל הספה"ק "אך פרי תבואה".

רבנו גדל אצל רבו, שחיבבו כבנו, ובשלב מסוים מינהו למשמשו. כבר בבחרותו הוכר כצדיק נשגב. עד כמה גדולה חביבותו של רבי ישעיה בעיני רבו – ניתן ללמוד מהמעשה הבא. בטרם פטירתו, הכריז הרה"ק מליסקא, שקשה לו ללכת מן העולם, בטרם ראה את תלמידו חביבו מקים בית נאמן בישראל.

לאחר פטירת הרה"ק מליסקא ונישואי רבינו, החל הוא להנהיג את קהל החסידים של רבו, שהחלו לנהור אחריו. ר' ישעיהו היה נוסע אל הרבה מצדיקי דורו, בהם הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא. הרה"ק ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א ועוד.

למרות ששמו הפך במהירות למפורסם בקרב יהדות הונגריה, נהג בענווה רבה, והיה חותם על ספריו, "הק' ישעי' בן מו"ה משה ז"ל שהי' משמש בקודש אצל הרב הצדיק מליסקא זי"ע".

רבינו נודע בלבו החם לעם ישראל ואת רוב שעותיו הקדיש לעזרה וסיוע לרבים הפונים אליו. עשירי הונגריה ששחרו לפתחו, תרמו סכומים הגונים עבורו, אך הוא לא לקח פרוטה אחת עבור עצמו, ואת כל הכסף העביר לעניים.

בפשטות מופלגת הנהיג רבי ישעיה בביתו "הכנסת אורחים" לכל העוברים באזור, ויהודי הונגריה שנהרו למקום, ידעו שאין הם צריכים לדאוג לאוכל ולנינה בהגיעם אל הרבי – הרבי מסדר הכול עבורם. רבי ישעיה עצמו, בענוותנותו הרבה, היה עומד ומגיש את האוכל עבור ההמונים, למרות שאלה הגיעו להיוועץ ולהתברך ממנו.

לא רק ענווה וחסד אחז בידיו, כי אם סבלנות ללא קץ. לא פעם הגיעו לביתו יהודים קשיי יום, ששמעה של הכנסת אורחים הגיעה לאוזניהם, והללו התנחלו בביתו כבני בית ממש. חלק מאותם יהודים, היו כאלה שנטרפה עליהם דעתם ל"ע, ורבי ישעיה התייחס אליהם בחביבותו הרגילה, שמע את צרותיהם וסיפוריהם ללא משוא פנים כלל וכלל.

טרחו מיוחדת וחיבה מיוחדת, היה מקדיש לאורחים עמלי תורה, אנשי דעת ועובדי ה' שהיו באים להסתופף בצילו. והוא ברחמיו היה דואג קודם כל שיאכלו וינחו מעמל הדרך, בטרם יבואו אל בית מדרשו לבקש תורה מפיו. רבים מאותם ברי דעת, היו זוקפים לא אחת את גבותיהם בפליאה, ואף מעיזים ושואלים אותו: הא כיצד, ילמדנו רבינו, האם זה לא ביטול הזמן לעשות זאת? מדוע שלא יעשו זאת המשרתים? מדוע הצדיק מכלה בכיכול את זמנו

## צישל ונמשל

ואהבת את ה' אלקיך – בשמחה

יש שני סוגים של עובדי ה', אחד העובד לשם קבלת שכר, והשני העובד שלא על מנת לקבל שכר, הראשון יקבל את כל השכר המגיע לו, ואילו השני יקבל שכר גדול מאד הרבה יותר משכרו של הראשון, הן על המצוות שעשה והן על אהבתו ומסירותו לבורא יתברך שמו. השמחה שבו הוא עובד את ה', מגדילה את שכרו, והקב"ה מחשיב אותו לאחד מאוהביו.

משל למה הדבר דומה? למלך שנסע עם פמלייתו בדרך, לעת לילה הם פנו ללון באכסניה שניצבה על אם הדרך. בעל האכסניה שירת אותם כראוי, ובבוקר למחרת לפני צאתם לדרך, ביקש המלך שיגישו לו את חשבון ההוצאות, כאשר הוגש לו החשבון, שילם המלך לבעל האכסניה את הסכום במלואו.

המלך המשיך בדרכו ולעת ערב שוב פנו לאכסניה נוספת אשר היתה על אם הדרך, גם שם שירתו אותם כראוי, ובבוקר כששאל המלך מהו חשבון ההוצאות, ענה לו בעל האכסניה: לא שירתתי את מלכי על מנת לקבל פרס ותשלום, די לי בכך שהמלך שהה באכסניה שלי, אכל מלחמי וכיבד אותי בכבוד גדול בכך שהסכים לקבל את שירותי. על כך ענה לו המלך: מגיע לך שכר כפול ומכופל, הן על כל אשר עשית למעני, והן על כך שעבדת עבורי ללא מחשבה לקבל שכר, אלא מתוך אהבה רבה ומסירות. והמלך שילם לו תשלום כה גדול שהעשירו עושר רב, ובנוסף הבטיח לו המלך שהוא יזכור אותו לטובה וישאר ידידו לנצח.

(פניני התורה)

הכנותיו של רבינו לשבת קודש החלו ביום חמישי, אז היה מחלק צדקה לעניי העיר והסביבה. כשבמקביל, הרבנית ע"ה מחלקת בשר וחלות לעניים הרבים. הרבי עצמו היה עומד על יד הסירים, מוסיף עצים לתנור ומלח בתבשילים. על שולחנו סעדו עניים רבים, כשהרבי עצמו עובר ביניהם פורס בפניהם את המנות הרבות ושומע את צרותיהם.

רבנו שכאמור כיבד כל יהודי, כיבד אף את גויי הסביבה, גם את הפחותים שבהם. לשאלת חתנו, מדוע הוא מקדים שלום לגויים, הסביר: "בשלמא יהודים הבאים בין הגויים לפרנסתם חשים את עול הגלות היטב, אך אני שיושב בטח על מקומי, היכן אני מרגיש זאת? על ידי שאני מקדים להם שלום, אני חש בחשיבותם וממילא מרגיש אני בעול הגלות".

סיפורי המופתים התגלגלו מתחת לשולחנו דבר יום ביומו. סיפורי מופת שעברו מפה לאוזן ידעו לספר על סיר של תבשיל שאינו מתרוקן אף פעם, על מזון שאין לו גבול ועל ישועות שהתחוללו בחדרו. הכל בכוח אותה צדקה, נתינה עד מסירות נפש של ממש. כאמור, בגלל ענוותנותו הרבה, לא הותיר אחריו ספרים או חידושי תורה, אך שמו התפרסם ביתר שאת בכל תפוצות ישראל גם לאחר פטירתו, בזכות מופת ההצלה ממכת העכברים, כשתמונתו תלויה בבתים במלונות ובמחסנים רבים עד ימינו אנו, כסגולה נגד עכברים.

בהמשך, הפכה התמונה עצמה של דמותו הק' לסגולה ושמירה מוכחת מנוכחות ומנוקי עכברים. המעשה שעבר מפה לאוזן ביהדות הונגריה, עסק במעשה שהיה אצל רבינו, עת הגיע לשולחנו יהודי במצוקה שסיפר על מכת עכברים הפוקדת את ביתו ומכלה את ממונו. הרה"ק מקרעסטיר העניק לו בחשאי את תמונת קדשו, הורה לו לתלות אותה בפנית ביתו, ומאז לא נראה באותו בית ולו קצה זנבו של עכבר. ומני אז, לאות ומופת נהיה הדבר, כאשר נגלה לעין כל כיצד המזויקים פחדו מפניו ויראו מתמונת קדשו אשר רב כוחה בשמי מעלה במצוות חסד, נתינה וצדקה.

ביום ג' באייר התרפ"ה נסתלקו המאורות הקדושים, ונשמתו של רבינו עלתה השמימה בסערה. טרם פטירתו, השיב לשאלת חתנו, "איך אתה מניח אותנו לאנחות?!", "מי שיבוא לביתי ייושע".

בשנים האחרונות נגאל הבית של רבינו על ידי בני משפחתו, ובמקום הוקמה הכנסת אורחים בנוסח הצדיק הפלאי ומחייה הנפשיות. בצמוד, נרכש בית נוסף, עבור מקום לינה ליהודים הרבים, כשמקווה מהודרת הוקמה גם היא בסמוך.

## צ"ן אדם לחברו

בהבל פיכם אתם הורגים אנשים מסופר: הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א נסע פעם לרבו המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א, ובעגלה בו נסע הצדיק, נסעו גם חבורת עגלונים מהמוזן העם, ישבו הללו ודיברו בגנותם של יהודי העיר, ועל כל אחד מצאו חסרונות והרבו ברכילות ולשון הרע וכו', שמע את זה רבי אהרן, התערב בשיחתם והסב את נושא השיחה, והחל לשאול אותם ולהתעניין אצלם בענייני סוסים, החלו העגלונים משוחחים אתו בהתלהבות גדולה על סוסים וכדו', עד הגיעם למעזריטש.

כאשר נכנסה העגלה לעיר, הקיפו חסידים רבים את העגלה מכל צד וקיבלו את פני רבם הגדול מקארלין בכבוד הראוי. תמהו העגלונים למראה עיניהם ושאלו את רבי אהרן: אם רבי אתה, מדוע שוחחת עמנו כל הדרך על סוסים? השיב להם הצדיק: ראיתי שבהבל פיכם אתם הורגים אנשים, אמרתי, מוטב שתהרגו סוסים.

צדקה המשובצת ביהלום יקר מספרים: עני אחד בא פעם אל הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג זיע"א (יומא דהילולא ב' אייר) לבקש נדבה, ולצדיק לא היה כסף באותו זמן, נתן לו רבי שמעלקא את הטבעת של הרבנית. כשנודע הדבר לרבנית אמרה מה

עשית? הטבעת היתה משובצת ביהלום יקר, כששמע הרבי את דברי הרבנית שלח מיד שליח העירה לחפש את העני, וכשראתה הרבנית את השליח חזור, הלכה לקראתו ושאלה האם מצאת אותו, והאם החזיר לך את הטבעת? ענה לה השליח: לא, הרבי כלל לא אמר לי לקחת חזרה את הטבעת. הביטה הרבנית בשליח ואמרה מה אמר לך הרבי? ענה השליח הרבי אמר לי להגיד לעני שישגיח שלא ירמו אותו ושלא ימכור את הטבעת בזול, מפני שהטבעת משובצת ביהלום יקר.

### סגולה לאהבת שמים היא

#### אהבת ישראל

מסופר: פעם הגיע רב גדול אל הרה"ק רבי אברהם מסטרעטין זיע"א ואמר לו: שמעתי על כבודו שנותן ליהודים סגולות, וסגולותיו מועילות, לכן אבקש ממנו לתת לי סגולה ליראת שמים, השיב לו הצדיק: ליראת שמים אין לי סגולה, אולם לאהבת שמים יש לי כן סגולה, אמר לו הרב: אדרבא, אהבת שמים היא מדרגה יותר גדולה מיראת שמים, יתן לי סגולה על זה. השיב לו הצדיק: סגולה גדולה לאהבת שמים היא אהבת ישראל, מי שיש בו אהבת ישראל אמיתית יכול לבוא בנקל לאהבת שמים.

## הילולא דצדקיא

שבת קודש א' אייר הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעפסק ב"ר משה (תקמ"ח) הגה"ק רבי עקיבא יוסף שלעווינגער ב"ר יחיאל (תקפ"ב) יום ראשון ב' אייר הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג ב"ר צבי הירש (תקל"ח) יום שני ג' אייר הרה"ק רבי יהודה לייב פייטינר מקאלמיי (תלמיד הבעש"ט - תק"ה) הרה"ק רבי אריה לייב צונץ ב"ר משה (הגאון מפלאצק - תקצ"ג) הרה"ק רבי ישעי' מקרעסטיר ב"ר משה (תרפ"ה) יום שלישי ד' אייר הרה"ק רבי ליפא מסאמבור ב"ר יצחק אייוק מכפר ספרין (תקפ"א) יום רביעי ה' אייר הרה"ק רבי לייבוש ממעזריטש (תלמיד הבעש"ט - תקל"ה) הרה"ק רבי משה מסאמבור ב"ר יצחק אייוק (ת"ר) הרה"ק רבי יוסף מאיר מספינקא ב"ר שמואל צבי (אמרי יוסף - תרס"ט) יום חמישי ו' אייר הרה"ק רבי לייבוש ממעזריטש (תלמיד הבעש"ט - תקל"ה) הרה"ק רבי משה מסאמבור ב"ר יצחק אייוק (ת"ר) יום שישי ז' אייר הגה"ק רבי שלמה אפרים ב"ר אהרן (כלי יקר - שע"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

## מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א  
מח"ס "גם אני אודך" רמזים יוסף התרים" על המעשים.

### עשרה ראשונים (ז)

א) יש מאנשי מעשה שנוהגים שאותו היום שאין הולכים להיות מעשרה ראשונים, מתענים. (עטרת זקנים, על שו"ע או"ח, סימן צ', סעיף י"ד)  
ב) עדיף להיות בבית הכנסת שישמע שם ברכת כהנים, ולא יהיה שם מעשרה ראשונים, מאשר להיות בבית הכנסת שיהיה שם מעשרה ראשונים, ואין שם כהנים לברכת כהנים. (גם אני אודך תשובות הגאון "דברי בניהו" שליט"א)  
ג) אותם הנהגים להיות מעשרה ראשונים בבית הכנסת זה, ואחר כך חוזרים והולכים להתפלל בבית הכנסת אחרת, שלא היו שם מעשרה ראשונים, טעות היא בידם, ולא תחשב למצוה כלל. (שער הכוונות, ענין בית הכנסת)

לע"נ

הרה"ק רבי ישעי' מקרעסטיר ב"ר משה זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל נלבע ג' אייר תנצב"ה

## קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

# פני עין חמד

יוזא אלאר ץ"י בית הכנסת לכוונת "ציון חמד" - מבלות ציון

## תְּזַרְיעַ - מְצוֹרַע - עֵמֶד בְּנִפְיֹן - זְכָה לְמִטְמוֹן

"וְנִתְּתִי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם" (ויקרא יד, לד)

שואל ה'נאות דשא': אם הקב"ה רוצה לתת לאדם מטמון, וכי אין בידו דרך יותר טובה לעשות זאת? מדוע לשם כך צריכים לשבור את הבית ולעבור את כל העינוי והסבל הכרוך בגלות מחוץ לבית?

התשובה היא: הקב"ה רוצה לתת לו את המטמון, רק הוא קודם מנסה אותו לראות אם אכן הוא ראוי לזכות בו. אם כשמתעורר הקושי האדם מתלונן ואומר: "נמאס כבר, למה דוקא אני..." אומר הקב"ה: "אין בעיה, הצרות יפסקו- אך את המטמון לא תקבל. אינך ראוי לו!"

כשנראה לאדם נגע בביתו, בעצם הקב"ה מנסה אותו בניסיון אחר ניסיון. בתחילה לשהות מחוץ לביתו שבוע שלם. לאחר מכן עליו לשבור כמה אבנים מקירות הבית, עד שנאלץ להרוס את הבית עד היסוד.

אם באמצע התהליך האדם מתלונן ובא בטרוניה על רוע מזלו. די, נמאס לו! אומר הקב"ה: "אין בעיה, הכהן יטהר את הנגע ולא תגלה את המטמון".

לעומת זאת, אם האדם עומד בכל הניסיונות, מביט על הדברים במבט הנכון ומקבל דין שמיים באהבה ובהכנעה- בסופו של דבר יזכה במטמון כשכר על צדקותו.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א  
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

פרש רש"י הקדוש: "בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן".

אומר הרב ראובן קרלנשטיין זצ"ל לכל אדם נגזרה מנת היסוריים שעליו לעבור בימי חייו, אין אחד שנמלט מהם. יש לפעמים תקופות בחיים שאדם אינו סובל, אבל אין מציאות כזו שאדם יחיה את כל חייו בשלוה, ללא יסורים.

השאלה היא: כיצד מקבל האדם את היסורים הבאים עליו? מה תגובתו?

כאן, בפרשת נגעי בתים, חז"ל מגלים לנו שלפעמים הקב"ה רוצה שאדם יזכה במטמון, ולכן מביא בקירות ביתו נגע צרעת. אותו אדם מזעיק את הכהן, והכהן שולח להודיע לו: "לפני שאגיע לביתך, עליך להוציא את כל רכושך מהבית, שלא יטמא במידה ויתברר שאכן צרעת הבתים היא זו".

"אוי ואבוי", חושב האיש, "להוציא הכל מהבית זו עבודה קשה! אבל טוב, אם הכהן אמר- אני מקבל".

מגיע הכהן, בודק את הנגע, ומודיע כי יש להסגיר את הבית, כלומר, בימים הקרובים אסור להתגורר בו! בלית ברירה, עוזב מיודענו וכל משפחתו את הבית, והולך לגור אצל קרובים או בבית מלון.

בסופו של דבר מתברר שאכן נגע צרעת הוא ויש להרוס את כל הבית עד היסוד, הורסים את הבית ואז מתגלה המטמון שהטמינו בו האמוריים.

### הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

### זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רחובית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

### זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

### רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה שאלו בן סילביה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רחובית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן ארייס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פננסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

### זמני לילה

זמן	כניסת לילה	צאת לילה	ביאת חמה
18:39	19:52	20:42	יום-ט
18:57	19:50	20:39	ת"א
18:59	19:52	20:42	מינסה
18:58	19:50	20:39	ב"ע

# שואל ומשיב בהלכה - פת גויים - חלק ב'

האם על פת העשויה מקמח אורז או תירס שייכת תקנת חז"ל של פת גויים?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון מספרו 'הכשרות למעשה':  
לא אסרו חכמים אלא פת העשויה מאחת מחמשת מיני דגן, שהיא פת חשובה ומביאה לקירוב הדעת. **מקורות:** שו"ע (שם ס"א).  
יש לציין, כי 'כוסמת' המוזכרת בחמשת מיני דגן בימינו אינה אלא מין קטניות. אולם 'כוסמין' היא אחת מחמשת מיני דגן. ולעניין פת, שמעורבת  
בה קמח מחמשת מיני דגן עם קמח משאר מינים, הולכים בה אחר הרוב. כ"כ ה'פרי מגדים' (יו"ד סימן קי"ב מש"ז אות ב).

תשובה: !

ולכן, פת, שנאפתה מקמח אורז או תירס ושאר מיני קטניות, שאינם ממיני דגן, אין בה איסור משום פת גויים. [אולם פעמים  
שיש בה משום בישולי גויים כדלקמן]. אף אם סוג וצורת פת כזו אינה עולה על שולחן מלכים, מכיוון שעשויה מאחת מחמשת  
מיני דגן, יש בה איסור פת גויים. **מקורות:** 'פרי מגדים' (שם מש"ז אות ג), וכן מוכח מפשטות דברי השו"ע שלא הצריך בפת שתהיה עולה  
על שולחן מלכים. וכ"כ בכ"פ החיים' (אות יט).

מקומות, שעושים מאפה מקמח אורז או מקמח תירס ושאר מיני קטניות, ומאפה זה חשוב שעולה על שולחן מלכים באותו  
מקום, דינו כתבשיל ולא מועיל רק הדלקת האש לדעת בני ספרד. **מקורות:** שו"ת 'דברי דוד' ח"ד (חיו"ד סימן יב) ובספרו 'בין ישראל  
לעמים' (פ"ג אות כז) כתב: "לכן לחם תירס הנמכר במקסיקו הנקרא 'טורטיה' יש בו דין בישולי גויים". אולם לדעת בני אשכנז מותר, מכיוון  
שהשלת קיסם מועילה בבישול כדין פת. וכמ"ש בשו"ת 'משנה הלכות' (מהדו"ת ח"ב סימן טו) להקל.

וכן הדין במיני מאפה [שאינו בו קמח ממיני דגן], שכולו עשוי מביצים וקמח תפוחי אדמה או קורנפלור שברכתו 'שהכל' ולאחריו  
בורא נפשות, אינו כדין פת אלא יש לחוש בו מדין בישולי גויים, וצריך, שהיהודי יניח את העוגות בתנור ולא די בהדלקה לדעת  
בני ספרד. כמבואר לקמן בהלכות בישולי גויים. **מקורות:** שו"ת 'דברי דוד' ח"ג (יו"ד סימן טו), ובספרו 'בין ישראל לעמים' (פ"ו הי"ז).

## שמירת הלשון

להלן סיפור, המעובד מתוך 'באר הפרשה' מדברי המשפיע הגאון הרב אברהם אלימלך בידרמן שליט"א, ויש בו כדי ללמדנו  
שכאשר האדם סובל מבעיה כלשהי, יתכן מאוד שנגרמה לו בגלל מעשיו, ולכן אם ייטיב את מעשיו כמו בהתחלה, הבעיה  
תעלם לחלוטין. סיפר הרה"ח ר' משה בנצלוביץ זצ"ל מזקני חסידי גור בדור האחרון, שהיה משמש כאיש ה'חברא קדישא'  
בבית-החיים בבני ברק עד סוף ימיו. הוריו עלו לארץ ישראל כשעדיין היה בחור.

באותם הימים סבל ר' משה מכאבים עזים בשיניו. האדמו"ר הרה"ק רבי אברהם מרדכי אלטר מגור זצ"ל (ה'אמרי אמת' זיע"א)  
ביקר בארץ. ר' משה רצה להזכיר את עצמו אצל הרבי אך מסיבה כלשהי ביקש מבנו של הרבי, הרה"צ רבי מאיר הי"ד (נרצח  
בידי הנאצים ימ"ש בטרבלינקה יחד עם בני משפחתו), שיזכיר אותו לפני אביו.

אמר לו רבי מאיר, שיעמוד במקום פלוני, מכיוון שהרבי עתיד לעבור שם, וכאשר יעבור שם הרבי – יספר לו על כאביו, ואכן כך  
היה. כאשר שמע הרבי על הבעיה אמר מיד: "אם כן, פוסקים מלדבר לשון הרע", כאומר לו, שאם מתייסר באחד מאברי הפה,  
סימן שעליו להתחזק בשמירת הלשון.

ואכן, קיבל על עצמו מאז, שלא לדבר שום דברים אסורים ובאופן פלא נעלמו לו כל יסוריו. פעם נכשל בשמץ לשון הרע באמצע  
הלילה, ומיד חזרו כאבי השיניים, והיו לו ייסורים אלו לזיכרון שיפסיק לדבר דברים אסורים, כי אחרי שקיבל על עצמו לשמור  
פיו ולשונו - הוטב לו - ועד שעלה השחר נעלמו הכאבים כלא היו, ועד שנות זקנה ושיבה היו שיניו לבנות כחלב וללא שום  
פגם.

## כחו של דבור

סיפר אחד מנכדי מרן הגאון רבינו חיים קניבסקי שליט"א: "לפני מספר שנים הגיע אברך עם שני ילדיו ב-ז' באדר למרן  
שליט"א. הגדול נעשה בו ביום בן שלוש והשני נעשה בו ביום בן שנה, על מנת שרבינו יגזוז לגדול את שערותיו לחלאקה,  
וסיפר:

'כשנולד הגדול ב-ז' באדר, שאלתי את רבינו, בהתחלה חשבתי לקרוא לתינוק בשם יעקב ישראל על שם מרן ה'הקהילות  
יעקב' (הסטייפלר זיע"א), אך לאחר שנולד ב-ז' באדר ביום פטירתו של משה רבינו, חשבתי אולי כדאי לקרוא על שמו'. רבינו  
השיב: 'תקרא לו יעקב ישראל, כפי שחשבת, והילד הבא שיוולד לך ב-ז' באדר- תקרא לו בשם משה', ואכן דברי רבינו  
התקיימו במלואם, והילד הבא נולד בדיוק ב-ז' באדר כפי שאמר רבינו, וקראתי את שמו בישראל משה', ויהי לאות  
ולפלא.

### מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי  
שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

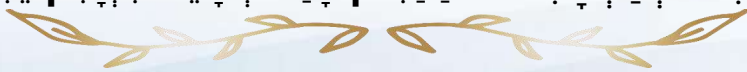
### הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'  
נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084  
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

### לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי  
בטל' 052-6329144  
(הנייד באישור ועדה רוחנית)

# אם ראשונים כמלאכים – הצדיק הרב רפאל בנימין לוין זצ"ל



**הצדיק הרב רפאל בנימין לוין זצ"ל** - נולד ב-י"א כסליו ה'תרפ"ה (1924) בירושלים. למד בישיבת 'עץ חיים', והיה מקורב לראש הישיבה, הגאון הרב איסר זלמן מלצר. לאחר מכן למד בישיבת חברון, ומשם עבר לישיבת לומז'ה בפתח תקווה. לאחר נישואיו למד בישיבת מיר בירושלים. כאשר ייסד אביו את ישיבת 'בית אריה' התמנה רבינו כמנהל רוחני ושימש בתפקיד זה עד פטירתו. כמו כן שימש כדיין בבית הדין של הפרושים בירושלים, מייסודו של הגאון הרב שמואל סלנט זיע"א.



כבר בצעירותו היה יד ימינו של אביו וסייע בפעילויות החסד השונות. נהג להתלוות אל אביו בביקוריו התכופים בבתי חולים ובבתי סוהר, אצל אסירים, חולים ואלמנות. לאחר פטירת אביו המשיך במנהגו לבקר חולים ומוכי גורל. **כל ראש שנה נהג לתקוע בשופר בבית החולים למצורעים בשכונת טלביה.** במשך שנים רבות מסר את השיעור היומי בבית הכנסת 'זהרי חמה' בירושלים. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות. נפטר ב- ו' באייר ה'תשס"ב (2002). חי כ-78 שנים. ציונו בבית הקברות סנהדריה בירושלים.

**אביו:** הצדיק הרב אריה לוין (המכונה 'אבי האסירים'). **אימו:** מרת ציפורה חנה (בת ר' דוד שפירא-רב בקוונא). **מרבתי:** הגאונים אביו, ר' אריה. ר' איסר זלמן מלצר. **אשתו:** מרת הענא ליבא אהובה (בת ר' חיים שרגא פייבל פרנק, רבה של שכונת 'ימין משה'). **ילדיו:** אב לחמישה בנים וחמש בנות. ביניהם: ר' דוד, ר' יעקב. **מחתני:** הגאונים ר' יוסף קרויזר (בן ר' זונדל, מח"ס 'אור החמה'), ר' דוד יהודה בורשטיין (בן ר' שלמה, מייסד וראש ישיבת 'בית שמואל' בחדרה). **מספריו:** יתפארת רפאל- סיפורים והנהגות אודותיו.



**הרשל"צ** הרב המקובל מרדכי אליהו זצ"ל אמר בהספד שנשא עליו, שאי אפשר להעריך את כל גדולתו של רבינו, מרוב שהיה צדיק נסתר. והוסיף: "כשדיברתי עם אנשים שהכירוהו מקרוב, **טענו שידע דברים מראש, ושידיעה זו התבררה רק בדיעבד, כששיחזרו את דבריו.** כשנכדו התארס וסיפרו לו שהחתונה נקבעה לסוף חודש אב, רק חיך ואמר 'אלף-בית', ראשי תיבות של- בא אלול. **נזכרו בזה רק כשלא הסתדר לערוך את החופה בסוף אב והיא נדחתה לתחילת אלול!**

עם הגיעה אליו אישה צעירה שחלתה במחלה ממארת ל"ע. רבינו אמר בכאב: "מה אנחנו יכולים לעשות שנקטפים מאיתנו אנשים צעירים". אבל אז הוסיף פסוק תמוה שקשור לשמחה. זמן קצר לאחר מכן נפטרה החולה, אבל אחותה הצעירה נישאה לאלמן. כעת היו דברי רבינו ברויים לכל.

יפר הרב אפרים הולצברג, שזכה לשמש את רבינו, יום אחד נסעו אל מרן הגרי"ש אלישיב. הסביר לו ר' רפאל את מהות הנסיעה: "לאחותי (הרבנית אלישיב) יש שכנה אלמנה, שכבר זקנה מאוד ויש לה בן יתום שצריך לדאוג לו, הוא כבר בן חמישים אבל הוא לא בריא במאת האחוזים, והולכים אנחנו לפגוש את אותו הבן". כשהגיעו, הבן ראה את שניהם וצעק לעבר ר' אפרים: "אני רוצה שאתה תהיה הרב שלי, לא הוא!". אמר לו ר' אפרים: "לא כדאי לך, אני יהודי פשוט, אבל ר' רפאל – תראה איזה זקן יש לו... כל כך ארוך, כדאי לך, שהוא יהיה הרב שלך". וכך שכנע אותו. מה זה אומר, שהוא הרב שלו? היה מגיע לבקר אותו פעם בשבוע, לומד איתו קצת משניות ורואה אם הוא צריך משהו. לאחר שרבינו נפטר, ה'תיק' נפל על ר' אפרים.

"יום אחד הייתי צריך להיכנס לבית הכיסא וחשכו עיניי, תוהו ובוהו וחושך על פני תהום!". "תביא אקונומיקה", צעקתי, והתחלתי לשפשף את כל השירותים, ותוך כדי שאני על הברכיים אני שומע מאחורי את אותו יתום בוכה בכי תמרורים. אמרתי לו: "אני הוא זה שצריך לבכות, לא אתה! על מה הבכי?". ענה הבן: "**אתה עושה את זה רק פעם בחצי שנה, ר' רפאל עושה את זה כל שבוע!**". (תפארת רפאל)

**ל**על זהירותו המופלגת של רבינו בענייני ממונות מסופר המעשה הבא: לאחר שהתמנה רבינו לרבה של שכונה בירושלים (שכונת רחמה), היה שולח את בנו, ר' דוד, מדי חודש בחודשו עם מעטפה סגורה וביקש ממנו למסור אותה לאדם מכובד מתושבי השכונה. במשך שנים רבות לא ידע בנו מה טיבה של מעטפה זו. אולם לימים התגלה לו הסוד: לרבי רפאל נודע, כי אותו אדם טוען - מחמת חשבונות שונים - שהוא היה צריך להתמנות לרבה של השכונה, ולא רבי רפאל. **על כן החליט רבינו בגודל חסידותו, להפריש סכום נכבד מהמשכורת שמקבל, לאדם זה, כדי להפיס את דעתו. וזאת למרות העובדה שבאותן שנים חיו הוא ומשפחתו בדוחק רב ובצמצום גדול.**

פעם, בעת שמחת נישואי אחד מנכדיו, הופיע רבינו לחתונה ללא שטריימל לראשו. למרות שהיה רגיל בחתונות צאצאיו, בהן לבש חתן שטריימל, להופיע אף הוא לשמחה עם שטריימל. לפליאת אחד מנכדיו על כך, השיב לו, **כי אחד הסבים בחתונה אינו חובש שטריימל, ולכן בא כמוהו עם מגבעת לראשו, שכן אם היה בא עם שטריימל, היה מרגיש הלה, שלא בנוח כאשר כל המחותנים חוץ ממנו, חובשים שטריימל לראשם...**

**ל**א פעם אמר רבינו בהשתאות לאנשים שהגיעו אליו לבקש ברכה: "אינני יודע למה אתם באים אלי. אבי היה אדם גדול, אבל הברכה שלי היא כברכתו של כל יהודי. נו, מילא, אם כבר הגעתם, תקבלו את ברכתו של יהודי פשוט ותתנו צדקה בחוץ ובעזרת ה' תבורכו". ורבים העידו כי ברכתיו התקיימו.

**כ**שהיה הולך ברחוב היה נוהג להקדים שלום לכל אחד, קטן כגדול, בין אם הכיר אותו ובין אם לא הכיר אותו, בענוה יתירה, והכל מתוך כבוד הבריות ואהבת הבריות שפעעו בקרבו. כאשר היה יושב במקומו בבית הכנסת לפני התפילה, היה מתרומם מעט ממקומו עבור כל אחד ואחד ממתפללי בית הכנסת כשנכנס, כדי לכבדו. (תפארת רפאל)

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?  
צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.  
בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)



# אתותים מן השמים



עושה ויעשה לכל המעשים, ואם הוא הביא לנו זאת, כנראה, הוא רומז לנו משהו ודורש מאיתנו דבר מה'.

"ואז לאחר מחשבה קצרה אמרנו יחד: 'הרי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם, ואם לבתנו יש בעיה בלשון, כנראה, משמיים רומזים לנו שיש לנו בעיה עם הלשון הרע שלנו, עם הדיבורים שלנו על הסובבים, כך שה' רוצה שנקשור את לשוננו ולא נדבר על אחרים רכילות ולשון הרע'.

"החלטנו כי עלינו להתחזק בשמירת הלשון ובשמירת האוזניים משמיעת לשון הרע וזכות זו תעמוד לרפואה שלימה לבתנו, בתפילה שתעבור את הניתוח בהצלחה ובקלות, ותהיה כאחד האדם".

"לאחר שבוע, הגענו אל רופא – מנתח העוסק במקרים מיוחדים שכאלה, כשאנו מרבים להתפלל להצלחת הניתוח ולרפואת הילדה הרכה".

"הרופא תפס את התינוקת ופתח את פיה. הוא הביט פנימה היטב למשך מספר רגעים ושתק ולא אמר דבר. 'האם קרה משהו?', ניסינו להבין, אך הרופא המומחה הביט שוב בפה של הבת למשך שניות ארוכות".

"לאחר שהגיע למסקנה אמר בקול: 'הילדה בריאה ושלימה. אין לה לשון קשורה, הלשון שלה רגילה לחלוטין, ואין צורך לעבור ניתוח'.

"זה לא יכול להיות דוקטור", פנינו אליו בתמיהה, "הרי בבית הרפואה בדקו היטב וקבעו חד-משמעית, כי הלשון קשורה ודבוקה, ואף הילדה לא הפסיקה לבכות והתקשתה לאכול במשך כמה ימים".

"הרופא פנה אלינו ואמר: 'בדקתי כעת את הלשון כמה וכמה פעמים, ואני יכול לומר לכם רק דבר אחד - הלשון שלה משוחררת ורגילה לחלוטין'.

"התרגשנו עד עמקי נשמתנו והודינו לה' על ניסיו ונפלאותיו אשר גמלנו, ורפא את הלשון של בתנו ללא התערבות חיצונית, בזכות שהבנו את המסר השמימי, כי הוא דורש מאיתנו להתחזק בשמירת הלשון והאוזניים".

"לא היה לנו ספק בדבר, שהרי מיד כשקיבלנו על עצמנו להתחזק בשמירת הלשון והשתדלנו לדחות אנשים שהתחילו לדבר עימנו לשון הרע- הישועה הגיעה".

"קרובי המשפחה ששמעו זאת התרגשו מאוד וביקשו מאיתנו לפרסם את הסיפור בעלון ואת המסר, כדי להדגיש, כי יש דין ויש דיין, ועל הכל בורא עולם בא בחשבון - ועלינו לעשות חשבון נפש – וכמובן, להיזהר מלדבר ומלקבל לשון הרע".

להלן מעשה מדהים, המעובד מתוך העלון הנפלא טוב לחסות בה' אותו סיפר אחד ממפיצי העלון באזור בני ברק: "היה זה בשלהי חודש אייר. בשעה טובה ומוצלחת התבשרנו בבית הרפואה, כי נולדה לנו בתנו השניה בחסדי ה' יתברך לעד ולעולמי עולמים".

"יום למחרת, אנחנו מבחינים כי התינוקת הרכה אינה מצליחה לאכול כפי שצריך, ולכן היא מרבה לבכות ומתחננת שוב ושוב לקבל את מזונה".

"לנו, ההורים, נגרם צער וקושי רב לראות את בתנו סובלת ומצטערת, ולכן פנינו מיד אל צוות הרופאים לקבלת ייעוץ ועזרה. האחות הראשית עזבה את מקומה, ניגשה אלינו ובדקה את התינוקת".

"לאחר סריקה קצרה, היא קראה בקול: 'הנה, הביטו וראו, היא נולדה עם לשון קשורה' חמורה בדרגה שלוש'. והיא הסבירה לנו את משמעות הדבר:

'לידת תינוק עם לשון קשורה, פירושה, שהתינוק נולד עם לשון המחוברת אל משטח הלסת התחתון, ולכן הוא אינו מצליח להזיז את הלשון לכל עבר כרצונו, מאחר ולשונו דבוקה וקשורה ללסת, כך שהדבר מקשה עליו לבצע פעולות, שכל אדם רגיל עושה אותם בטבעיות. לדוגמה אכילה, דיבור וכד'.

(במאמר מוסגר כמה אנחנו צריכים להודות לה', שאנחנו מזיזים את הלשון בחופשיות ומצליחים לדבר ולאכול כרגיל, ולא מרגישים, שהלשון שלנו חסומה וקשורה וכן צריכים אנחנו להודות לבורא עולם על כל החסדים והטובות. אם יתבונן האדם יראה כי בורא העולם הרעיף עליו חסדיו ואנחנו יכולים ללכת, לרוץ, לאכול, לדבר וכיו"ב.

באחת הפעמים שהייתי בבית-הרפואה 'הדסה עין-כרם' בשבת סיפר רב בית-הרפואה על אישה שהגיעה לאשפוז, מכיוון שהלסת שלה 'נתפסה'. פעולה שאנחנו מבצעים אלפי פעמים ביום בחופשיות ובקלות בזמן הדיבור, האכילה וכו'. רק לאחר שלושה ימים הצליחו בבית-הרפואה לשחרר את הלסת, והיא שוחררה לביתה).

"היינו המומים וכאובים למשמע הבשורה, אך הודינו לה' שמלבד זאת נולדה הילדה בריאה ושלימה. 'אל חשש', ניסתה האחות הראשית להרגיע אותנו, 'ישנם תינוקות רבים, שנולדים עם לשון קשורה, אך על ידי ניתוח קל ב"ה הכל יסתדר'.

"הדבר לא עודד אותנו כלל, שהרי ניתוח באזור כזה לתינוקת רכה, אינו דבר פשוט כלל. ישבנו עם בני המשפחה וניסינו לחשוב, מדוע אירע לנו הדבר הזה".

"בוודאות, זה רק בגלל עין הרע", טען אחד מהיושבים בלהט, "אנשים מקנאים וזו עובדה!". אך אנחנו דחינו את דבריו, ומיד ואמרנו: 'הלא ה' הוא האלוקים אשר עשה,

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל  
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל  
הרב שבת בן אסתר יאטון זצ"ל  
מאיר מורד בן שושנה ז"ל  
זהבה בת שושנה רייזל ע"ה  
עמירם בן דבורה ז"ל  
נעמי בת כותן ע"ה  
מרים בת בלה ע"ה  
דב בן יצחק ז"ל  
סוליקה בת עישה ע"ה  
סלים בן פרוחה ז"ל  
לטיף בן פרוחה ז"ל  
דניאל רפאל בן חגית ז"ל  
יהודה בן סעידה ז"ל  
עפאת בת השמת ע"ה  
ולד יחיא בן יוסף ז"ל  
יצחק בן ברוק דב ז"ל  
שרה בת נרקיס ע"ה ל  
אביגדור בן ג'ולי ז"ל  
מסעוד בן יקוט ז"ל  
מזל בת שמעון ע"ה  
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל  
רחל רפאת בת השמת ע"ה  
יעקב בן אסתר ז"ל  
שלום בן אסתר ז"ל  
מרים בת שרה ע"ה  
אביבה לושי ע"ה  
כל נשמות עם ישראל



הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל  
הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל  
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל  
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל  
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל  
צדיק חכם בן חזלה ז"ל  
שני בת אסתר ע"ה  
מסודי בת חביבה ע"ה  
אסתר בת גולה גאולה ע"ה  
יוסף בר סעדה ז"ל  
יעקב בן נעמה ז"ל  
שרה בת מורברי רחל ע"ה  
אלון בן סעדה ז"ל  
הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל  
הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל  
שמואל בן רבקה ז"ל  
משה בן רוזה ז"ל  
אביחי בן אסתר ז"ל  
נעימה בת גורג'יה ע"ה  
דוד בר חסיבה ז"ל  
חוה בת יעקב צבי ע"ה  
יצחק יצחק בן רחל ז"ל  
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל  
אורה בת נעימה ע"ה  
דוד יצחק בן פרוחה ז"ל  
גורג'יה בת נעימה ע"ה

גליון  
באר  
הפרשה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של  
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

תזריע - מצורע



## תוכן הענינים

פרשת תזריע - מצורע

- א ..... מרחוק ה' נראה לי - קירבת אלוקים דייקא בעת מרחק
- ה ..... יבקשו עליו רחמים - חשיבותה של כל תפילה ותפילה
- ח ..... דברו על לב - להיטיב לאחרים בדברי חיזוק ופיוס
- י ..... שומר פיו ולשונו - התחזקות בענייני שמירת הלשון
- טו ..... שומר מצרות נפשו - מעלת שמירת הלשון ושכרה
- טז ..... זרעו לכם לצדקה - זרע ממונו בצדקה מצמיח ישועות נפלאות

סדר ועימוד:

א.י.ש. אשדוד

טל: 052-7627127

## פרשת תזריע-מצורע

בעין זה יש לפרש במה שנאמר (שם כג א-ד) 'מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר, בנאות דשא ירביצני על מי מנוחות ינהלני, נפשי ישוב ינחני במעגלי צדק, גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי', שפתח הכתוב להזכיר את השי"ת בלשון נסתר, ומסיים בלשון נוכח כי אתה עמדי, אלא שכאשר הכל מתנהל אצלו על מי מנוחות, בכי טוב, אזי השגחתו של הבורא ית' היא בבחי' לשון נסתר, שאינו רואה אותו במוחש ואינו קרוב אליו, אבל כאשר ח"ו 'כי אלך בגיא צלמות' - כשמוסדי תבל מתמוטטים ויסורים באים עליו, באותה שעה הנה ה' ניצב עליו עד שיכול הוא לדבר אליו בלשון נוכח כי אתה עמדי.

מעתה במה עלינו לשוב ולשמוח בתקופה זו, אשר נתקיים בנו 'לך עמי בא בחרריך', מתוך התחזקות באמונת אומן שאבינו שבשמים נמצא עימנו

מרחוק ה' נראה לי - קירבת אלוקים דייקא בעת מרחק בה אמר דוד המלך ע"ה (תהילים קל"ח) 'אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך', ומבאר בספר המופלא 'חיבת העבודה' (הגש"פ) שבא הכתוב ללמד על גודל השגחתו הפרטית של הקב"ה על אותם הנמצאים בשפל המצב בבחי' 'אציעה שאול', ככל העניינים והמובנים, הן ברוח והן בגשם. כי הלשון 'שם' מורה על ריחוק (וכמי שאומר על דבר הנמצא בריחוק מקום ממנו שהוא מונח 'שם'), לעומת זאת 'הנך' מורה על קירבה, כאדם המראה באצבע ואומר זה. וכך אמר דוד, אם אסק שמים - בעת שהנני נמצא ברום המדרגות בבחי' שמים, הכל מאיר לפני וזרחת עלי שמש ההצלחה, אזי באותה שעה שם אתה, הרי אתה משגיח עלי לרחמה שלא מתוך קירבה יתירה. אמנם כאשר אציעה שאול רח"ל אזי הינך, כי קרוב ה' לנשברי לבב, והוא שוכן עימם ממש כרחם אב על בנים".

א. לפני כמה שבועות (בחדש אדר תש"פ) נלב"ע אשה אחת מבני היהודים והיא מופלגת בזקנה אשר התגוררה בתל אביב, בימי ה'שבעה' סיפרו בניה 'מעשה' שהיה שגור בפיה כל ימיה, וכך הוה מעשה, בילדותה התגוררה בעיר פיעטריקוב שבפולין, שם כיהן כ'מרא דאתרא' הגה"צ רבי מאיר שפירא זצוק"ל (אשר לימים עבר ללובלין), והנה באחת מהשבתות עלה ברצונה להתלוות לאביה בשובו הביתה מביהמ"ד לאחר התפילה, לכך מיהרה לעמוד בפתח ביהמ"ד להצטרף אל אביה בדרכו. והנה מכיוון שהיה איזה 'דמיון' בין מראהו של האב עם מראהו של המרא דאתרא, בהיות שניהם גבוהים וגדולים משאר בני אדם, על כן טעתה הנערה, ובצאת המרא דאתרא מביהמ"ד אחזה בשולי טליתו ואמרה 'אבי, ברצוני להלך אתך את דרכנו הביתה', אלא שבראותה את פני האיש נתמלאה בוש וכלימה כי ראתה שדיברה אל הרב דמתא ולא אל אביה... ובמבוכתה החלה להתנצל בפני הרב, שמאחר שראתה אותו מאחוריו סברה בטעות שהוא אביה. נענה לה המהר"ם שפירא ואמר, 'דעי לך בתי, כי גם לי וגם לך, יש בשמים אבא גבוה מאוד... אב זה נהנה מאד כשבניו פונים אליו ואומרים לו, אבי ברצוני להלך אתך...' דברים אלו שיצאו מלבו הטהור נחרטו עמוק בלב הנערה, והיתה רגילה לומר שמהם שאבה חיזוק ומשענת בכל תהפוכות החיים, ובפרט בשנות המלחמה הנוראה.

ב. ויתבאר יותר על פי 'מעשה' (שלא היה) ב'דייג' שהבחין פעם תוך כדי עבודתו, כי מרחוק מנסה איש להציל עצמו מטביעה בלב ים, מיד מיהר הדייג לשחות לעברו, ובכח גדול הצליח להצילו ולהעלותו אל היבשה, הלה כמעט שפרחה נשמתו הימנו טופל כהוגן בידי הדייג שבמסירות חימם את גופו שנצטנן במים הקפואים, עד שחזר אט אט לאיתנו, בגמר ההצלה הבחין כי הניצול אינו אלא ה'מלך' ירום הודו... כהכרת הטוב על שחילצו ממוות לחיים כפשוטו, הודיעו המלך שהוא מזמינו להיכנס אל ה'אוצר', ובמשך שעה אחת יש ברשותו ליטול משם כאוות נפשו. כדרכו של צרי עין החלו יועצי המלך להכביר עליו בדברים, מדוע הפריז כל כך במתן שכרו, והרי יכול הדייג להוציא משם כל מחמדי תבל שאין כמותם הגנוזים באוצר, ולא ידע המלך מה לעשות אחר שכבר אמר מה שאמר, ואין זה מכבוד המלכות לחזור בו מהבטחתו ולהפך מוצא שפתיו. עד שאמר אחד מהחכמים היושבים לפני המלך, אכן את דבר מלכות נקיים, אלא שכשיכנס הדייג לתוככי האוצר, נכבה מיד את האור בבית האוצר עד שלא יבחין הדייג מימינו ומשמאלו ולא יוכל לראות מה גנוז באוצרות המלך, וממילא יצא משם כעבור שעה כלעומת שבא...

ממשג', והרי הוא משגיח עלינו לטובה, ובוודאי כל מעשיו והנהגתו אינם אלא לטובה. והגם שקצרה דעתנו

המלך סבר וקיבל, וכך הוזה. בהגיע היום המיועד נכנס הדייג לארמון המלך והכניסו אותו לתוך בית האוצר, סגרו בעדו את הדלת כשהם מודיעים לו שכעבור שעה הם באים להוציאו, ומה שיטול בתוך השעה הרי אלו שלו, אלא שלא היה יכול לראות מאומה... מה עשה האיש, החל להרהר בעצמו על גודל הזכיה שנפלה לחלקו להיות בתוך אוצר המלך - דבר שלא זכה בו איש בעולם, ותרב שמחתו עד שהחל לרקוד מרוב חדווה, וכאשר שמעו השומרים קולות מתוך ה'אוצר' מיהרו לילך לראש הגג להביט במעשיו מבעד לחורים הקבועים שם, והגיעו עם אבוקות אור בידיהם, האירו ב'פנסיהם' ובזה חדרו קרני אורה לתוך החדר... משחדרו קרנו אורה לאוצר מיהר הלה ומילא שקו בכלי כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות, ותגדל שמחתו ביותר ונשאו רגליו אותו בריקוד בהתלהבות עצומה, כרכר ופיזז בשירה ובזמרה, עד שהגיעו שומרים רבים לבדוק מבעד החרכים מה מעשי האיש המשונה בתוך האוצר, וכמובן שלרוב פנסיהם כך נתרבה האורה עד מאוד עד שמילא שקים שלמים באוצרות מלאים. בתום השעה לשהותו שם פתחו השרים את הדלת, והיו בטוחים שלא לקח כלום, אך להוותם ראו אותו יוצא ברכוש גדול...

כיו"ב ייאמר בכל עת ועידן אשר מתרגש על האדם תקופה חשוכה ואפילה, עד ש'במחשכים הושיבני כמתי עולם' ל"ע, אך אם יתבונן אשר הקב"ה נמצא אתו עמו, ובכל צרתם לו צר, ואם אציעה שאלו הינך, הרי אזי שמחה גדולה תמלא אותו וליבו ובשרו ירננו לקל חי, והשמחה והאמונה יביאו שמשמים ממעל יאירו עליו כל 'אבוקות האור' למיניהם (דוגמת אור הפנסים שהאיר השומרים מחלונות גג האוצר על הדייג) עד שיוכל לצאת ברכוש גדול מכל אותה 'חשכות' שעבר.

ג. ואף אם גדול הצער והקושי על שנחסר מאתנו הזכות לשבת על התורה ועל העבודה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אך האמת היא שהקב"ה נמצא עתה בבית כל אחד ואחד בישראל, ב'מרפסת הבית' או ב'ראש גגו' או בתוך הבית פנימה... וכמו שאמרו בעלי הרמז כי 'בידוד' עולה כמנין שם הוי"ה ב"ה (26), לרמז שהשי"ת נמצא עמנו כביכול בתוך ה'בידוד'.

כיוצא בדבר דרשו כמין חומר שהנה כתב הרמב"ם (פ"ד מהל' אישות ה"א) שיכול אדם לקדש הרבה נשים בפעם אחת - ע"י שליח (עיי"ש), אך מ"מ פשיטא שאת ה'יחוד' אינו יכול לקיים לרבים כאחד, על דרך זה יאמר לדידן בעת הזאת שהכל יושבים 'בדד' בביתם, כי בוודאי הקב"ה 'מקדש עמו ישראל' כולם כאחד, אמנם עתה כביכול הקב"ה 'מתייחד' עם כל אחד בפני עצמו מתוך קירבה מיוחדת.

עוד בהאי עניינא, הגה"צ רבי נחום יאסער זצ"ל, מגדולי נקיי הדעת של ירושלים, היה רגיל לילך בכל יום להתפלל ב'כותל המערבי', כן היה מחזר אחר עניית 'אמן' יהא שמיה רבא מברך' קדושה וברכו. כאשר נחלה ושכב בביתו הגיע אליו אחד ממכריו לבקרו ולדרוש בשלומו, ובתוך הדברים בירכו שיעזור ה' ויבריא בקרוב ואז יוכל לשוב למנהגו לילך ל'כותל' ולהרבות בעניית אמן וקדושה, גער בו ר' נחום, לא תדבר ככה, אם הקב"ה הניח אותי בביתי - הרי כאן הכותל המערבי... וכאן הוא עניית קדושה וברכו...

ועומק הדברים, כי עבד ה' עושה את רצונו של השי"ת ואינו עובד את עצמו, ואם רצון השי"ת שלא ילך לכותל ולא יענה איש"ר וקדושה אזי אף לו אין צורך בזה... וכך הוא גם לימינו אנו, אם נגזר שלא להתכנס בבתי כנסיות ובבתי מדרשות הרי עלינו לקבל רצון ה' באהבה.

מעשה בשנים מחסידי הרה"ק ה'יסוד העבודה' זי"ע (ר' ברוך יהושע ור' משה דודקע'ס) אשר עמדו בתחנת הרכבת והמתינו לבוא הרכבת אשר תובילם למחוז חפצם, באותה שעה עבר בסמוך להם חייל רוסי, והגיד להם אשר הוא יהודי, וכה סיפר להם, שבצעירותו היה אברך בעל משפחה והיה יושב על התורה ועל העבודה, עד שבאחד הימים נלקח בעל כרחו לצבא הצאר הרוסי, שם מצא עצמו עומד מול נסיונות קשים ומרים על שמירת התורה והמצוות. נאנחו החסידים מרוב צער על שככה עלה בגורלו. אמר להם החייל, הנה היה 'עדיף' להקב"ה שאשב בבית, על התורה ועל העבודה, מקיים מצוותיו ומחנך את בניי ובנותיי לשמור דרך ה', ומדוע הגלה אותי מביתי וממשפחתי, ושלחני אל הצבא במקום אשר איני יכול ללמוד ולשמור מצוותיו, ואף לבניי ובנותיי אין אב שיחנך אותם, אין זאת אלא מפני שלתועלת עדיף שיהיה באופן הזה, שעל ידי כן תגיע נפשי לתיקונה ולשלמותה, נמצא ש'ויתר' הקב"ה על התועלת שלו כביכול מפני התועלת שלי... ואם כה רבו רחמיו עד שבחר להעדיף אותי מאותו מה לי כי אתלונן ואצטער...

## באר הפרשה - פרשת הזריע-מצורע

להבין את עומק הטובה, אך זאת ידענו שגודל ה'חשבות' ובך איתא בפרשתן (מצורע יד לד), 'כי תבואו אל ארץ אות ומופת הוא על הטובה הגדולה הנצמחת לנו דייקא כנען אשר אני נותן לכם לאחווה ונתתי נגע צרעת מתוך הקושי וימי הרעה'. בבית ארץ אחוותכם, וברש"י, בשורה היא להם שהנגעים

פשיטא שאין לדמות את הנסינות שעבר אותו חייל לענייננו, אך מעין הדברים נעני ונאמר, כי לכאורה היה יותר נחת רוח לפני הקב"ה אילו היינו מ'יושבי ביתך' – עוסקים בתורה ובתפילה בבתי מדרשות מתוך מנוחת הנפש, אך הקב"ה כביכול וויתר על אותה נחת רוח בכדי להביא אותנו לידי תיקון נפשותינו, ואם כן מה לנו להתלונן... ומעניין לעניין, שמעתי על איש זקן ובא בימים, והוא בן שמונים ושבע שנים, אשר לקה בנשימתו ל"ע, עד שהוכרחו לחבר אותו למכונת הנשמה (רעספרעיטער) למשך כמה ימים, עד שבחסדי השי"ת חזר לאיתנו, כה יאריך ימים ושנים בטוב ובנעימים, וכאשר 'השתחרר' מבית החולים אמרו לו פקידי בית החולים שעליו לשלם סך \$10,000 בעד 'השימוש' במכונת הנשמה, החל הזקן לייבב בבכי. ונכמרו רחמיהם עליו על שאין בידו סכום גדול זה, ואמרו לו שיעשו לו 'הנחה', ולא יצטרך לשלם כל כך הרבה, אך הלה בשלו, ועיניו דומעות ללא הרף, והבינו כי ככל הנראה גם לאחר 'ההנחה' עדיין הסכום רחוק מהישג ידו, וחזרו לומר לו שיורידו עוד מהתשלומים... והוא ממשיך להתייפח מאין הפוגה, וקראו לעברו, ראינו את דמעתך, ולא תצטרך לשלם אלא רק 50% ותו לא... נענה להם מתוך בכי, שומע אני מדבריכם ש'טובת הנאה' ממכונת הנשמה לכמה ימים עולה עשרת אלפים דולר, אם כן כמה עלי לשלם להקב"ה על ש'מנשים' אותי כבר שמונים ושבע שנים... ומה אשיב לה'...

וכבר מצינו כן להדיא בגמ' (ב"מ פו.) על רבי שמעון בן חלפתא, שביום אחד היה לו חם מאוד, ובכדי להקל על עצמו עלה והתיישב בצלע ההר, ואמר לבתו שתנופף עליו במניפה ועי"ז יינשב רוח על פניו לצננו קימעה, והוא יתן לה בשכרה אגודות של בשמים הנקראים 'נרד', בתוך כדי הדברים החל רוח ממרום לנשב, אמר רבי שמעון בן חלפתא, כמה 'אגודות של נרד' עלינו לתת לבעל הרוח... ולענייננו יאמר, כמה עלינו לשבח לאדון הכל על אשר זכינו עד עתה להיות 'מיושבי בית המדרש'... כן נזכה בקרוב ממש ברחמי ה' המרובים.

ד. בדרך צחות אמרו, שאם רואה אדם שהמבשלים מכינים בבית מטבחם 5 קילו של 'חריין' (מין ירק חריף מאוד) הרי זה סימן שעומד להיערך חגיגת 'בר מצוה' והוא מכין אותם עבור המשתתפים, אולם אם יבשל 20 קילו חריין ברור הוא שעושה זאת בעבור שמחת נישואין, שיש בה קהל רב יותר, ואם נראה אותו מעמיד על האש קדרות סירי ענק להכין 50 קילו אין זה אלא מפני שעומד להיות 'רעבישע חתונה' בה ישתתפו המון חוגג... וממילא אם הקב"ה הביא עלינו כ"כ הרבה 'חריין' הרי זה ראייה חזקה על הטובה הגדולה העתידה לבוא עלינו בעז"ה. ומכאן 'תשובה' לכל המתאוננים הטוענים כיצד ניתן לדרוש מעמנו להיות בשמחה כשהיא רחוקה ממני בתקופה 'קשה' כזו, וכמו ששמעתי מאיש מלומד סבל ל"ע אשר פעם ניגש אל אחד מצדיקי הדור ושאלו שאלה זו ממש, והשיב לו בדברי הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע אשר נשא משלו בעניין זה, ואמר, הנה אם 'ראובן' יסטור על לחיו של 'שמעון' שלוש מכות הגונות 'לעיני כל ישראל', ואחר כך יתחרט על מעשהו הנבזה ויגש לשמעון ויאמר לך הא לך מאה דולר בעד כל מכה, סך הכל עולה 300 דולר בכדי שתמחל לי, אזי אכן ימחל לו, אך עדיין יכאב לו היטב הלחי ואף הבזיונות יהיו חקוקים על עצמותיו ובלבו כמכות אש. אמנם אילו היה מציע לו אלף דולר עבור כל 'פליק' (סטירה) הרי יתרצה שמעון, ויאמר בנפשו אכן היה כדאי היה לי אותם מכות... ועתה הבה נחשב אילו היה ראובן מציע לשמעון מאה אלף דולר על כל מכה ומכה – ודאי היה שמעון מתמרמר בעצמו, חבל שלא הכה אותי כהנה וכהנה... ועל אחת כמה וכמה שאם היה ראובן נותן מיליון דולר – שהיה שמעון נופל לרגליו ומתחנן בפניו, אנא המשך להכות אותי...

על דרך זה ממש, אילו היינו יודעים כמה טובה יש בכל 'מכה ומכה' אשר הקב"ה מכה אותנו, וכמה צער ועגמת נפש נחסכים מעמנו, הרי היינו שמחים בכל מכה כמוצא שלל רב...

כי הקב"ה רואה בכל צער ועגמת נפש שיש לכל איש מישראל, הכל מדוד ושקול ובחשבון, ועל כל 'טיפת צער' – תבוא עליו הטובה לאחר זמן. וכך ביאר ה'סבא מקעלעם' הטעם שזכו 'הבכורות' להתקדש בקדושת הבכורה, כי לעת שהיכה ה' כל בכור בארץ מצרים היה להם פחד וצער שמא ימותו אף הם, וכנגד עגמת נפש זו זכו אח"כ

## באר הפרשה - פרשת הזריע-מצורע

ויעשה לכל המעשים<sup>ה</sup>, הוא אבינו הוא מלכנו והוא יושיענו בקרוב<sup>ו</sup>, ולקבל את כל הקורות עליו באהבה ובשמחה<sup>ז</sup>. וכך אמר עוד דוד מלכא משיחא (תהלים לא טז) 'בידך עתתי', ופירש רש"י, 'עתים העוברים עלי - על פיך הם, ובגרותיך' [וכעין זה עוד ב'מצודת דוד', וז"ל, כל העיתות שעברו עלי בין העתים לטובה ובין העתים לרעה הלא המה בידך על פיך נעשו]. ורמז יש בדבר כי 'עתתי', ר"ת תמים תהיה עם ה' אלוקיך, ללמדנו על חובת האדם גם בעת שהקב"ה משנה את העיתים ומחליף את הזמנים, ונראה לו כי באו עליו 'עתים לרעה' ח"ו, גם אז ידע ש'בידך עתותי', הכל בידי הקב"ה, אין לו אלא להלך בתמימות ובאמונה<sup>ח</sup>.

באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, וע"י הנגע נותן הבית ומוצאן. הנה, התורה נצחית היא, ו'בשורה' זו לדורות עולם היא 'מבשרת ואומרת' בכל עת שנדמה לו לאדם כי 'כנגע נראה לו בבית', בענייני בריאות הגוף או הנפש, בענייני ממון בנוקים שונים או ברוחק הפרנסה, בחינוך הבנים והנחת מהם, בנוקי שכנים או 'ידידים', בשידוכים או בוש"ק, איש איש כנגעי לבבו, אבל באמת בשורה היא להם שהנגעים באים כלומר, שתוכו רצוף אהבה מהקב"ה להביא את האדם לטובתו האמיתית והשלימה, ובתוך ה'צרה' נגזו 'מטמוניות זהב ובסף' אלא שמתחילה הוא מכוסה ואינו ניכר.

ועל ידי האמונה בהקב"ה שהוא מנהג עולמו בחדש ובריותיו ברחמים יינצל האדם מהדאגה המבלה

ואין לו לאדם אלא להשריש בעצמו ובבני ביתו את האמונה הטהורה בהקב"ה אשר הוא עשה ועושה

לקדושת הבכורה. ובאמת כל בני ישראל היו בפחד בשאר המכות, ואף הם זכו לקדושה, וכדכתיב (ירמיה ב ג) 'קודש ישראל לה', אך היות והיה לבכורות תוספת צער על כן זכו לתוספת קדושה.

ה. כה אמר הרה"ק מקאברין זי"ע (תורת אבות אמונה ובטחון כו), הנה כתיב (תהלים לג ד) 'וכל מעשהו באמונה', זהו כללו של דבר כי אחז"ל (מכות כד). בא חבקוק והעמידן על אחת, וצדיק באמונתו יחיה (חבקוק ב ד), ולכן כל מעשהו של איש יהודי הוא רק התחזקות באמונה פשוטה, דבאה נחתא ובהא סלקא כל עליותיו וירידותיו, וזה עיקר הכל. עכ"ל. ו. כך כתב הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע (מכ"ק יג) לאנשי שלומו בעיר מינסק לעת ה'פרעות' שהיו שם, שהנה נאמר (בראשית נ כה) 'וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקוד אלוקים אתכם', ואפשר לבאר מה שנאמר 'לאמר', כי השביעם שיחזרו בפיהם, ואיש לאחיו יאמר פקד יפקוד, כדי שלא יתיאשו מן הרחמים.

בשנתו האחרונה של הרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע היה חוזר הרבה על דברי 'מדרש פליאה' (הובא בשערי גן עדן שער האותיות ב) בהאי לישנא, כל המאמין ביחידו של עולם הרי זה מקטני אמנה, והדברים סתומים וחתומים ואין להם פשר כלל, וביאר הרה"ק כי ב' עניינים נכללו באמונה, א, אמונה שהקב"ה יכול לעזור ולהושיע (ער קען העלפן). ב, בטחון שבוודאי הקב"ה יושיע אותו (ער וועט העלפן), ומי שמאמין שהשי"ת יכול להושיע אך חסר לו הבטחון שבוודאי יושיענו [והיינו שיש לו רק חלק אחד מב' חלקי האמונה בשלמות] הרי זה מקטני אמנה (נתיבות הקודש ח"ב עמ' שנו).

וכבר כתב הגה"ק ה'חזון איש' זי"ע (ב"ב ס"ה סק"י"ח) שהקב"ה משגיח על האדם כפי מידת בטחונו, ובזה מסביר שם החזון"א מדוע 'תלמידי חכמים' פטורים מלשלם מס לשמירת העיר (ב"ב ז), וז"ל. מצאו חכמים שאין ליטול מהם לנטירותא, אחרי שבאמת תורתן מגנת עליהם, ואינם נתונים תחת מקרי הטבע כשאר בני אדם, כי השגחתו יתברך הוא לפי מידת הבטחון שאדם משליך יהבו על בוראו יתברך, עכ"ל, ונראה מדבריו כי התורה מגינה על האדם בזכות שנעשה על ידה מאמין ובוטח בה'.

ז. ובכלל, הרי הזמן גרמא להיות בשמחה, כי הימים 'ימי הספירה', שהם ימים המסוגלים לטהרת הנפש, וכמו שאומרים ב'יהי רצון' שאחר הספירה 'כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו', וכבר איתא בזוה"ק (ריש פר' קדושים, פא.) 'תאני רבי אבא, דכד מטאן חברייא לפרשתא דא הוה חדאן [משבאו החברים התנאים הקדושים בלימודה של פרשת 'קדושים תהיו' היו שמחים], והרי ששמחה גדולה היא לנו בעת שנשפע מן השמים עזר וסיוע להתקדש ולהיטהר מכל פגם ועוון.

ח. ובזכות קבלת הנהגת הבורא באמונת תמימה ינצל מכל רע. וכמו שביאר הרה"ק מקאברין זי"ע בהא דאיתא בגמ' (שבת קיט:): 'כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו', כי 'כוחו' מרמז לאותם כ"ח

לומר 'וילך' אלא 'ונתגרש' וכיו"ב. אלא שגם בשעה שנירשו אותו לא נס להימלט על נפשו בבהילות ואיבוד עשתונות, אלא היה זה רק 'וילך', שהיתה 'הליכתו' משם באמונה שכך הוא רצון ה' שילך משם, כי 'ה' אמר לאבימלך גרש'...

יבקשו עליו רחמים – חשיבותה של כל תפילה ותפילה בפרשתן (תזריע יג מה), 'והצרוע אשר בו הנגע... וטמא טמא יקרא'. ובגמרא (שבת סו.) נתבאר שצריך להודיע צערו לרבים ורבים יבקשו עליו רחמים. ולמדו

לב<sup>ט</sup>, כי מה מקום יש לדאוג אחר שהוא וגורלו מופקדים בידי אבינו שבשמים. ואף באופן שצריך לעשות כל אותם 'השתדלויות' למיניהם, ולהיזהר ולהישמר שלא לבוא לידי מחלה, וכאשר ציוונו הבורא ית"ש, הרי לא יעשה זאת מתוך 'בהלה' וחפזון כמי שבהול על נפשו, אלא מתוך יישוב הדעת ובהכרה שעושה זאת כי בן הוא רצונו של המקום ב"ה. וכמו שפירשו צדיקים בלשון הכתוב (תהלים לד א) 'לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך', שלכאורה יש כאן סתירה מיניה וביה, שאם אבימלך 'גרש' את דוד ממילא לא שייך

עיתים שנאמרו בספר קהלת (פרק ג), מהם י"ד עיתים לטובה ומהם י"ד לרעה, וזה העונה אמן יהא שמייה רבא מברך בכל עת ועת, ועל כל מה שעובר עליו מקבל את הנהגת הבורא ומברכו, זוכה הוא שיקרעו לו את גזר דינו לטובה (תורת אבות, תורה ותפלה מא).

עוד שם (עמ' רסח), אמר פעם (הרה"ק מקאברין) לתלמידו מרן בעל ה'יסוד העבודה' בזה הלשון, א איד אז ער איז מקבל ווי השם יתברך פירט מיט איהם, ואינו מהרהר אחר מידותיו יתברך פאר שפארט ער אלע סיגופים מיט אלע תעניתים (בתרגום, יהודי שמקבל באהבה את הנהגת ה' עמו יהיה איך שיהיה ואינו מהרהר אחר מידותיו הרי הוא חוסך לעצמו כל מיני סיגופים ותעניות שאחרים נצרכים לעבור כדי תיקון נפשם).

בדרך זה ביארו במאמר הידוע תשועת ה' כהרף עין' - 'הרף עין' היינו עצימת העיניים, כלומר, כשהוא מבין ומכיר שבכוחות עצמו אינו יכול להשיג כלום וכל מעשה ידיו אינם אלא כגרזן ביד החוצב, ולכן הוא סוגר עיניו, ומוסר עצמו ומצבו, הצלחתו ועתידו לידי הנהגת שמים והשגחת הבורא ית', מיד תבוא אליו 'ישועת ה'.

ט. סיפר הרה"ח ר' ישראל הארטיין (מישישי חסידי פולין), שבימים שקודם 'המלחמה' ראה פעם ברחובות ווארשא יהודי זקן בא בימים העובד לפרנסתו כ'זגג' הנושא על כתפיו לבדו זכוכיות גדולות וכבדות עד מאד, ניגש ר' ישראל ורצה לעזור לו כמצוות 'עזוב תעזוב עמו', אך הזקן לא הסכים לו, וכה אמר לו, שמע נא בחור, זה לי כבר יותר מתשעים שנות חיים, ועדיין כוחי במותני, ואם תשאל מנין לי כוחות אלו, אספר לך דברים כהווייתן, פעם עשיתי איזו טובה להרה"ק רבי בונים זי"ע, והרה"ק שאלני באיזה ברכה הנני חפץ, ענית לי שהרבי יברכני שאזכה להשיא כל צאצאי בהרחבה, ושתהא הפרוטה מצויה בכיסי תדיר, ענה הרבי ואמר לי בזו הלשון, 'אברכך, אז דאס זארגן זאלסטו קיינמאל נישט האבן, ווייל דער וואס זארגט געבט נישט דער אויבערשטער, אז מ'בעט איהם געבט ער' (אברכך, כי לא תדאג לעולמים, כי זה הדואג אין הבורא נותן לו ולא כלום, ורק אם מבקשים הימנו אז הוא נותן), וסיים היהודי, הנה עברו עלי רוב שנותיי, את צאצאי השאתי בהרחבה מרובה והפרוטה אינה חסרה מכיסי לעולם, והינך רואה שאף כוחותיי עדיין עומדים לי...

נוראות מצינו להרה"ק 'בני יששכר' זי"ע (דרך פיקודך, מל"ת לד, חלק הדיבור) כי הדאגה והצער כשאינה במקום מצוה הרי זה מאביזרייהו ד'לא תרצח'... ומי הוא הרוצה להיכנס להיות נמנה בכלל המרצחים ל"ע.

ידוע מאמר קדמונים 'טראכט גוט וועט זיין גוט' (חשוב טוב, ואכן יהיה לך כל הטוב), אך יש שהוסיפו ביתר עומק, כי המתגבר שלא לחשוב כלל אודות העתיד, זוהי מעלה עדיפה פי כמה וכמה.

י. סיפר החסיד רבי יוסף מאיר זיידל זצ"ל, מחשובי חסידי גור, כי כך היה נהוג בבית הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע, בכל עת שהוצרך ליסע ברכבת היה המשמש נכנס לקודש פנימה זמן מועט לפני יציאת הרכבת למחוז חפצה, והיה מזכיר שקרב ובא זמן הנסיעה, ומיד היה הרה"ק קם ממקומו, מסדר את החפצים אשר יצטרך להם בדרכו. פעם אחת בעת שעזר המשמש לסדר את החפצים נשמטו כמה מהם מידו לגודל המהירות, שאלו האמרי אמת 'וואס יאגסטי זעך' - מפני מה הינך בהול, ועשה הגבאי תנועה בידו כמי שאומר שעושה כן מפני שהרבי בהול ונחפז, נענה לו האמרי אמת ואמר, 'יאך יאגזיך נישט, יאך מאך שנעל', איני מבוהל כלל, אלא אני עושה הכל במהירות ובזריזות...



## באר הפרשה - פרשת הזריע-מצורע

האדם להחשיב כל תפילה קטנה, אף תפילה הנאמרת בסמוך לעין ברחובה של עיר.

עוד למדנו מכאן, עד כמה יש לאדם להתפלל על צרת חברו, שאם אמרו חז"ל הקדושים שמוטל על עוברי דרכים לבקש רחמים על 'אילן' שאין מצבו שפיר, על אחת כמה וכמה על צעריו של אחד מישראל הזקוק לרחמים, שצריך לשאת תפילה לבורא לישועתו של אחיו מישראל<sup>1</sup>, ובוודאי יפעל בתפילתו לקרב לישועתו<sup>2</sup>.

וזכר אמר הרה"ק מקאברין זי"ע (תורת אבות, אמונה ובטחון לו), שבכוח תפילתו של כל יהודי ויהודי, לפעול כל משאלות לבו לטובה ולברכה תיבף ומיד. אך מה שאנו רואים לפעמים שלא פעלה התפילה, הוא מפני שחסר לו אמונה בכוחה של תפילה, ואדם המאמין

מכאן שאילן המשיר פירותיו צובעו בסיקרא (צבע אדום) כי היכי דליחזייה אינשי וליבעו עליה רחמי (כדי שיראו אותו הולכי דרכים ויבקשו עליו רחמים). מכאן למד הגאון רבי יחזקאל לעווינשטיין זצ"ל (ועוד בעלי מוסר) 'הלכות גדולות' בהלכות התפילה, שהרי יש להקשות, וכי כוונת הנמרא שיכריזו הציבור על 'יום תפילה רבתי' לביטול הגזירה הקשה על שלימות העין, פשיטא שלא, אלא הכוונה, שבראות עוברי אורח אילן הצבוע כאות וכסימן שהאילן אינו בבריאותו השלימה ופירותיו נושרים ואינם 'ברי קיימא', יפטירו 'תפילה קצרה' תוך כדי הילוכם - שיחודש הקב"ה ימי האילן כבראשונה, ותו לא. נמצינו למדים שאף בקשה קטנה בזו לתפילה תחשב, ושלא יאמר אדם בכדי להתפלל עלי להתפלל תפילה גדולה ומרובה והרי לזה אין פנאי וסיפק בידי, א"כ לא אעשה מאומה, לא כן היא דרכה של תורה ותפילה, אלא על

ובזה פירשו מה שנאמר (תהילים קיט ס) 'חשתי ולא התמהמת', שלכאורה יש בזה כפל לשון שלא לצורך, כי הממהר אינו מתמהמה, אלא כך אמר דוד, אכן חשתי אך לא היה זה מפני שמיהרתי אלא כי לא התמהמתי - שלא כיליתי את זמני לריק.

יא. דבר חידוש איתא ב'ספורנו' (מצורע יד לו) לבאר הא דכתיב בפרשת 'נגעי בתים', 'וצוה הכהן ופינו את הבית בטרם יבוא הכהן לראות את הנגע - ולא יבוא קודם לכן, ובין כך יהיה זמן תשובה ותפלה לבעלים וזמן תפלה לכהן', ונמצינו למדים מדבריו שכאשר שומע הכהן על הצרה המתרחשת בבית הזולת אזי עליו לעמוד בתפילה להסיר את הנגע...

יב. דבר שפתיים אך למותר עד כמה צריך בימים אלו להרבות בתפילה ובזעקה לפני מלך רם ונישא, 'אבינו מלכנו שלח רפואה שלימה לחולי עמך, אבינו מלכנו מנע מגיפה מנחלתך', ושהקב"ה ישלח מהרה רפואה שלימה מן השמים לכל חולי ישראל, החולים שיתרפאו והבריאים שלא יחלו.

וזכר אמרו חז"ל (שבת לב.) לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה, וכן 'לעולם יקדים אדם תפילה לצרה' (סנהדרין מד:). ומן העניין להביא אותו מאמר נורא שאמר הגה"צ רבי אברהם דוד הורוויץ זצ"ל גאב"ד שטראסבורג וחבר הבד"ץ בעיה"ק ירושת"ו, בעת שנערכה עצרת גדולה לזעוק ולהריע על המחלה הנוראה אשר התפשטה אז, כי הנה ידוע שיש כאלו אשר בתוכם מקננים 'גידולים' שונים רח"ל, והם אינם מרגישים בדבר כלל (עד שמגיעה השעה בה מתפרצת המחלה ה"י), והמליץ על זה במאמר חז"ל (ב"ק צב.) 'כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה', כלומר, שמבקש הוא רחמים על חברו שיתרפא ואינו יודע שהוא עצמו 'צריך לאותו דבר' - שאף הוא נזקק ל'רחמים' ולישועה, אך מאחר שהתפלל על אחרים הוא נענה תחילה, ובזה עורר את כל הקהל לקרוע שערי שמים לומר למלאך המשחית הרף, ושלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, כי מי יודע אם אף הוא 'צריך לאותו דבר' ל"ע. כ"ק האדמו"ר מתולדות אהרן זי"ע אמר פעם לאברך שהתאונן בפניו על איזה צרה שנקלעה לביתו, אמר לו הרבי - והוא יסוד גדול לכל תהלוכות חיי האדם, על כל איש מבני ישראל לומר בכל יום כמה פרקי תהלים, וכמשל למי שיש לו חשבון בבנק, אם יפקיד כסדר ממעותיו אצל פקידי הבנק, אזי בבוא יום פקודה - כשיכתוב צ"ק (טשעק) בסכום גדול - יכבדוהו פקידי הבנק, אבל אם לא יפקיד הלה למלא את קופתו בבנק, בוודאי שבבוא העת יחזירו הפקידים את הצ"ק, ואפילו פרוטה אחת לא יתנו למביאו. כיוצא בו המפקיד מידי יום ביומו כמה פרקי תהלים ב'חשבון' שלו בשמים ממעל, אזי אם ח"ו יהא עליו איזה קטרוג בשמים - מיד יש במה לכסות ולסתום פי המקטרגים, שכן שמורים עבורו כמה וכמה חבילות של תהלים ב'חשבון', אבל אם לא יפקיד וחשבוננו למעלה יהיה ריק, לא יהיה במה 'לכסות' ולסתום פי המקטרגים...

חז"ל (ע"ז נה.) עה"כ (דברים כח נט) 'הַלְלִים רעים ונאמנים - רעים בשליחותן ונאמנים בשבועתן', וכדאיתא שם בגמ' 'אף כך יסורין, בשעה שמשגרין אותן על האדם משביעין אותן שלא תלכו אלא ביום פלוני ולא תצאו אלא ביום פלוני ובשעה פלונית ועל ידי פלוני ועל ידי סם פלוני, ולא יועילו לו לאדם כל רפואות שבעולם לסלק את מחלתו קודם הזמן המיועד, ואם בן מהו שמתפללים על החולים שיתרפאו - הרי השביע הקב"ה את החולי שלא ילך טרם זמנו.

**אמנם** על פי האמור אתי שפיר - כי בכח התפילה לבטל הנגזר, וראיה לכך - 'מלפנים ממצרים גאלתנו', שהרי בברית בין הבתרים אמר ה' 'ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה' (בראשית טו יג), ואעפ"כ

שבכוח תפילתו לקרוע רקיעים ולפעול עבורו כל מאי דבעי, הרי הוא פועל ללא כל שהות כל משאלותיו".

ולעולם אל יתייאש ח"ו מלדפוק על שערי רחמים ולקרוע שערי שמים בתפילותיו, וגם אם נראה שכבר אבדה התקווה ח"ו, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות י.) 'אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים', כי גדול כח התפילה לבטל את הנגזר ולשנות את הטבע (ובלשונו הנודעת של רבינו בחיי בספרו כד הקמח ערך תפילה)<sup>10</sup>.

הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע ביאר בנוסח ההודיה (בתפילת נשמת) 'מלפנים ממצרים גאלתנו... ומחליים רעים ורבים ונאמנים דיליתנו', שהנה אמרו

יג. ליכא מידי דלא רמיזי, לכשתמנה מס' האותיות והתיבות של הפסוק (תהילים קיח ה) 'מן המצר קראתי י-ה ענני במרחב י-ה' פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון' תמצא שתיבותיו **שבעה**, ואותיותיו **עשרים וארבעה**, והוא כלישנא דעלמא האומרים על מי שדלתו פתוחה בכל עת ומשרת את הפונים אליו בכל זמן, שהוא משרת 24/7<sup>24</sup> שעות ביום, שבעה ימים בשבוע, והכוונה לגויים שנאסרו בשמירת שבת, או בבני ישראל בדברים שאינם כרוכים בחילול שבת), והוא כמניין האותיות והתיבות של 'מן המצר קראתי קה' וכו', כי תמיד בכל עת ובכל שעה, 24/7, אזניו קשובות לקבל תפילותיו של הנמצא במצר לחלצו ולהוציאו למרחב.

יד. ואף אם קצרה ידו של בן אנוש להושיע אך לא יפלא מה' דבר, וגם כשהרופאים 'מרימים ידיים' הרי אנו מאמינים בני מאמינים שהקב"ה הוא הרופא כל בשר, ומה שאמרו חז"ל (ברכות ס.) 'מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות' אין הכוונה אלא כלפי החובה לשמוע לדבריו כדת מה לעשות בעסקי ההשתדלות לרפואה, אבל וודאי שאין צריך להאמין לו כשאומר כמה זמן תימשך המחלה או כשאומר שאין מה לעשות...

ומצינו דברים נפלאים ומפורשים בדברי רבותינו הראשונים בעניין זה, וכך כתב ה'שלטי הגיבורים' (סנהדרין ס"פ בן סורר ומורה, יח: מדפי הרי"ף) 'כי הרבה נידון למיתה בעיני הרופאים ורפואתן קרובה'. וכעין זה כתב רבינו המאירי (בספרו מגן אבות, הענין הי"ט) 'אף כשיאמרו לו הרופאים אין לו תקנה אלא בכך, כמה שערים יש למקום לרפאות מה שאינן נראות לרופא'.

גם מצינו במפרשים שפירשו במזמור שיר שאמר דוד על חנוכת הבית (מזמור ל) שהיה נוטה למות והבריא, וכמו שפירש המלבי"ם במה שאמר (פסוק יב) 'הפכת מספדי למחול לי' - ומצייר, שכבר נתאספו כל העם להספידו כי חשבו שמת, ופתאום חזרה בו נשמה עד שהקבוץ שבאו להספידו ועמדו סביב מיטתו התחילו לחול במחול ובמחולות, עכ"ל. טו. מעשה נורא מביא בספר 'חוט המשולש', שכאשר היה הגה"ק ה'כתב סופר' כבן שש שנים נחלה מאוד, והיה בסכנה גדולה עד ש'שפטו' הרופאים שהוא נוטה למות, ויקראו את בני חברה קדישא לעשות כראוי להם וכן עשו והדליקו נרות והתפללו תפלות הנהוגים, והרופאים מומחים ישבו בחדר המטה ויקימו משבתם ודברו הרופאים אל זקני צ"ל (ה"ה הגה"ק ה'חתם סופר' זי"ע) 'ידענו אדונינו כי איש אלוקים קדוש אתה, אם בתפלתך לא תוכל להושיע לבנך מצדינו אפס תקוה, ובשמעו אבי החולה את הדברים העמיד את עצמו בזווית החדר אצל הארגז אשר כתבי יד קדשו בו, ויחל מש"ה את פני ה' אלוקיו בתפלה קצרה, והילד החולה בגודל חלותו צעק שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד, ונענו האב והבן ונתקבלה תפלתם, ואמרו הרופאים עתה ידענו ביותר כי איש אלוקים הוא, כי לפי ראות עינינו כעת נתחדשה תקוה בלבבנו שיתרפא מחוליו, והשיב להם, ממני לא סר התקוה אפילו רגע אחד. וחסדי ה' כי לא תמנו ולא כלו רחמיו, ועין בעין נראה שהחולה השיב רוחו ונפשו, וגם בני חברה קדישא כיבו הנרות אשר הדליקו והלכו לביתם עכ"ל. ומביא שם, שכאשר הגיע הכת"ס לבן י"ג למצוות הביאו לו אנשי הח"ק נדן מכסף ובתוכה נרות דקות של שעה, הם הם הנרות אשר הדליקו באותו מעמד בטרם 'יציאת נשמה' (שלבסוף לא יצאה ממנו בעוה"שית)...

שתי ציפורים<sup>יח</sup>, כי 'הציפור השחווטה' נועדה לכפר על לשון הרע, ועל כן שוחטים אותה להשתיק את קולה, ולרמוז על תקנתו של מספר לשון הרע שיחדל מלהשמיע קולו, וכמו שהביא רש"י מדברי חז"ל (ערכין טז:): 'שלה"ר הוא מעשה פטופטי דברים ואף הציפורים מפטפטים תמיד בצפצוף קול. ואילו 'הציפור החיה' באה לכפר על מי ששתק במקום שהיה צריך לדבר, ועל כך נאמר (פסוק ז): 'ושילח את הציפור החיה על פני השדה' לרמוז שאדרבה מעתה יצפצף בקול במילין טבין לחזק ולתמוך בזולתו<sup>יט</sup>.

זבן נמי גם לאידך גיסא, שכמו שהשומר פיו ולשונו (בסור מרע) מתרומם למעלה ראש ואין ערוך לשכרו, כן יכול הוא להתעלות למעלה למעלה על ידי דיבורים של טובה (- עשה טוב), כשאיש לרעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק. וכבר אמרו (ב"ב ט:): 'כל הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות, והמפייסו בדברים מתברך ב"א ברכות', הרי שהמפייסו גדול וחשוב יותר, ובטעם הדבר כתב המהר"ל (ח"א שם), כי הנותן פרוטה לעני אינו משיב את נפשו אלא לפי שעה, שאחר שקנה בפרוטה אוכל לשבור רעבונו ולהחיות גופו, כלה הנאתו (וישוב

לא נתקיימה הנזירה, אלא - 'ותעל שזועתם אל האלוקים מן העבודה' (שמות ב נג), וכיוון ששמע תפילתם הוציאם לאחר רד"ו שנה, מכאן, שבכח התפילה לשנות אפילו גזירת מלך. אם כן שפיר אפשר להתפלל אף כנגד השבועה שהושבעו הייסורים והחולאים, וזהו אומרו 'מלפנים' ממצרים גאלתנו מכך שאנו רואים שגאלתנו ממצרים ופדיתנו מבית עבדים עוד טרם עת, על ידי התפילה והזעקה, אם כן גם מחליים רעים רבים ונאמנים דיליתנו על ידי התפילה והזעקה מעומק הלב לפני אבינו שבשמים<sup>יז</sup>.

דברו על לב - להיטיב לאחרים בדברי חיזוק ופיוס

בפרשתן (מצורע יד ד), 'וצוה הכהן' ולקח למטהר שתי צפרים חיות', הנה איתא בזה"ק (ה"ג טז): כמה דעונשא דהאי בר נש בגין מלה בישא, כך ענשיה בגין מלה טבא דקאתי לידיה ויכיל למללא ולא מליל, והיינו, שכחומר האיסור של דיבורי לשון הרע, כך ממש הוא הנמנע מלעודד את חברו בדיבורים טובים המשיבים את הנפש. ועל פי זה ביאר הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע (לקט אמרי קודש ע"א נא) הטעם שצריך המצורע להביא

טז. בדרך זה מבארים העולם בשם הרה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע את מטבע הברכה 'רופא חולי עמו ישראל', שלכאורה תמוה וכי הקב"ה הוא רופא חולי עמו 'ישראל' ותו לא, והרי גם עכו"ם שנתרפא הוא מעשה הקב"ה, אלא, שכאשר באים ייסורים ומחלות על האדם נגזר עליהם מתי ילכו וכו', ובעכו"ם אין אופן שיתרפאו קודם לזמן הקצוב. מה שאין כן 'חולי עמו ישראל' על ידי התפילה תבטל כל הגזירה ויתרפא החולה מחליו אף קודם הזמן, וזהו ה'שבח' - רופא חולי עמו ישראל על ידי התפילה קודם הזמן, ואילו הגוי אינו מתרפא אלא בהגיע השעה שתמה מחלתו.

יז. הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זי"ע ביאר הטעם שכל דיני מצורע הם רק על פי אהרן הכהן או אחד מבניו, כי עיקר טענתו של מספר לשון הרע כי מה חטא בדבר והרי אינו אומר אלא את האמת... לזה הצריכה אותו התורה שילך אל אהרן ובניו, כדי שילמד ממידתו של אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום ושינה מדיבורו בשביל השלום, כלומר, שפעמים הרבה על האדם להמנע מלומר את ה'אמת' (אל יאמר שקר, אבל אמת אינו מחויב לגלות כשאין צורך)... ולבעל ה'אמת' שכמותו יאמר לו הכהן באמת אתה טמא (הובא בפרדס יוסף).

יח. הוסיף הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע על 'בניין אב', שהנה מבואר בגמ' (מנחות צא. הובא ברש"י פסוק י) שאף שכל החטאות והאשמות אינן טעונות נסכים, אך אשם מצורע טעון נסכים עמו, וצריך לבאר הרמז בדבר, ומה נשתנה אשם זה משאר אשמות. אלא, כי 'יין' רומז על קול, וכמו שאמרו (ברכות לה). 'אין אומרים שירה אלא על היין', ואילו 'שמן' מרמז על השתיקה (עי' זוה"ק ח"ג קעז:), ומשום כך צריך המצורע להביא נסכים - יין ושמן, כי 'השמן' מרמז על מי שדיבר לשון הרע שמעתה ישתוק, ואילו ה'יין' בא ללמד, להשמיע קולו במקום הצורך.

יט. והנה אמרו חז"ל (קידושין נז): שהציפור החיה מותרת באכילה כי 'לא אמרה תורה שלח לתקלה', כלומר, שלא יתכן שהציפור אסורה לכל העולם, שאם כן היתה התורה מביאה תקלה למי שימצאנה, כי מנין לו לדעת ולהכיר שהציפור אשר נתפסה בידו זו היתה של מצורע ואסורה. ורמז יש בדבר, שאל תאמר כיצד אומר לחברי דיבורי עידוד וחיזוק, ואסביר לו פנים כי גדלה מעלתו - והרי הוא מסוכן לבוא עי"ז לגאות והתנשאות, אך לא אמרה תורה שלח לתקלה, אל תחשוש מלשלוח דיבורים טובים באזני חברך, כי בוודאי לא יצא מהם כל תקלה ומכשול...

שני בני אדם שהם בני העולם הבא, נוגש רבי ברוקא אליהם ושאל אותם למעשיהם, ענו לו 'אינשי ברוחי אנן מברחינן עציבי' [אי נמי, כי חוינן בי תרי דאית להו תיגרא בהדיהו טרחינן ועברינן להו שלמא - שכאשר רואים שני אנשים ניצים ויש מריבה בינותם שהם טורחים להשכין שלום ביניהם<sup>21</sup>], וברש"י 'ברוחי - שמחים ומשמחים בני אדם'<sup>22</sup>. ומכאן שעל ידי שהיו משמחים אנשים בדיבורים מחיי נפשות נעשו בני העולם הבא<sup>23</sup>.

מתעורר רעבונו אחר זמן), אך המפייסו בדברים הרי הוא משביע את נפשו ומחיה אותה בדברים<sup>24</sup>, וחיוזק זה עומד זקיים לעד, על כן שכרו גדול יותר ומתברך ב"א ברכות.

ולבר מי"א ברכות הללו 'מובטח הוא שהוא בן עולם הבא'. וכדאיתא בגמרא (תענית כב). שרבי ברוקא חוואה שאל את אליהו הנביא זכור לטוב בהיותו בשוק הראיני מי הוא בן העולם הבא, הראה לו אליהו על

כ. נוהג היה הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל להרבות באמירת דברי שבח לתלמידיו במנה גדושה, פעם נשאל על מנהגו זה, נענה וסיפר דבדידיה הוה עובדא בבחרותו כשלמד בישיבת וואלאז'ין, בימים ההם לא היו להוריו העניים פרוטה לפורטה, ולכן כש'גלה' ללמוד בישיבה היה צריך ללכת לשם רגלי בקור ובכפור כשבקושי היו לו בגדים לחמם את עצמותיו היבשות, בדרכו נקרעו בגדיו ומנעליו, וכך הגיע לישיבה מבויש ונכלם ממצבו הדל. בכואו לישיבה הראו לו מקום מיטתו בחדר אחד עם הגאון רבי זעליג ראובן בענגיס זצ"ל (שלימים כיהן כראב"ד 'העדה החרדית' בירושלים עיה"ק ת"ו) ואליו התחבר בעבותות אהבה. יום אחד הבחין רבי זעליג ראובן בהרגשותיו של רבי איסר זלמן, וכיון שרצה לעודד את רוחו אמר לו מדוע פניך רעים, והלא אתמול אמר ראש הישיבה חידוש בשמך... והעיד רבי איסר זלמן שדיבור זה נסך בקרבו כוחות מחודשים וזקף את ראשו, ומאז סילק לגמרי את העצבות מלבו, וכיון שראה עד כמה יכול דיבור אחד להשפיע על נפש הבחור על כן קיבל על עצמו לשבח ולפאר את הבחורים בהרחבה יתירה.

וכך העיד הגה"ח רבי חיים ברים זצ"ל, מעשה בתלמיד שהרגיש עצמו ירוד וחלש מאד, ובאותה תקופה שאל קושיא באמצע השיעור, ושיבח רבי איסר זלמן מאד את קושייתו, עד שאמר, שעל קושיא כזו צריך להעמיד 'משקה' בביהמ"ד, ואותו תלמיד שאב מלא חופניים חיזוק ממאמר זה, עד שבמשך כמחצית השנה למד בהתמדה וביגיעה מחמת דיבור זה, ועתה צא ולמד כמה משפיעה ומסייעת נדיבות הדיבור לכל אחד.

הנה שמעתי לאמר, שהרי אמרו חז"ל (ב ו) 'על דאטפת אטפוך' (אין אדם נהרג אלא על כך שהוא הרג אחרים), מעתה יקשה דמצינו בפרשת בראשית שקין הרג את הבל, ומדוע בא לו כך, והרי לא מצינו שהבל הרג מאן דהו לפני הריגתו, אלא י"ל, כי בראות הבל שפני קין נפלו על כך שהקב"ה לא קיבל את מנחתו (בשעה שמנחת אחיו נתקבלה לרצון), היה לו לעודדו ולחזקו, ומכיוון שלא עשה כן הרי הוא כביכול נחשב כמי שהרג את הנפש (אף שאין לנו כל השגה ב'הבל', אבל ללמדנו את הנוגע לדין באנו).

ואפשר להסמיך הא דאמרו משם הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע שאף אם אין אדם יכול לעזור לשני ולסעוד אותו, וגם אין בכוחו לדבר עמו דברים המתיישבים על הלב, לכל הפחות ישמע אותו ויקשיב לשוועתו שגם בזה הוא מצילו ומעודדו - כשמרגיש שיש אחד שמבין מצוקתו, וכמו שנאמר (בראשית לו כא) 'וישמע ראובן ויצילהו מידם', שעצם השמיעה היא ההצלה.

כא. ואפשר לפרש עוד בדברי הגמ', שבראותם אנשים מריבים זה עם זה נגשו אליהם והוכיחו להם כמה שטות והבל יש בה במחלוקת, ומשעשו שחוק מעצם הסיבות המביאות את המחלוקת, ממילא עשו שלום ביניהם. וכדברי הרמב"ם (הל' דעות ז ז) 'ראוי לו לאדם להיות מעביר על מדותיו על כל דברי העולם, שהכל אצל המבינים דברי הבל והבאי ואינן כדאי לנקום עליהם'.

כב. יש שדייקו בדברי רש"י אלו מדוע האריך והוסיף תיבות 'שמחים ומשמחים בני אדם', וכי אינו מובן מעצמו שהיו משמחים 'בני אדם' - וכי 'בעלי חיים' היו משמחים, אלא, שפעמים ובשעת עצבון ורעות רוח מרגיש האדם שאינו כלל בגדר 'בן אדם' אלא בגדר איזה 'חפץ' מחפצי העולם, אמנם 'תרי בדחני' הללו היו מפחים בהם רוח חיות חדשה - שיחשיבו עצמם בגדר 'בני אדם', וממילא שב להם הכח והרצון לעשות את המוטל עליהם בשמחה רבה.

כג. ב'גליון הש"ס' ציין 'עיין בתורת חיים' (סנהדרין פח: ד"ה שלחו מתם), ושם כתוב, דלכאורה קשה מהו אומרו שאלו השנים הם בני העולם הבא, הרי 'כל ישראל יש חלק לעולם הבא'. ומבאר ה'תורת חיים', וז"ל. דכל ישראל יש

אמרו זכרונם לברכה (ערכין טו:) כי בחטא לשון הרע יבוא ברובי, ולא ניקחנו דרך מקרה. ויש לנו לבוא אל הכהן שהוא העומד לכפרת החוטאים, ועם חברת המכפר אולי יהרהר בתשובה, ויוסגר קצת ימים כדי שישב אל לבו ענינו במתון, ויפשפש במעשיו, ולפעמים יוסגר שני הסגרין, שמא הרהר תשובה ולא תשובה שלמה לגמרי, כאילו תאמר על דרך משל, שחשב להחזיר מחצית גזילתו, ואז יחדש בו ה' קצת

שומר פיו ולשונו - התחזקות בענייני שמירת הלשון ב'ספר החינוך' (מצוה קסט) מבאר ענין טומאת מצורע האמורה בארובה בפרשתו, וז"ל, 'משרשי המצוה, לקבוע בנפשותינו כי השגחת ה' ב"ה פרטית על כל אחד ואחד מבני אדם, וזו עיניו פקוחות על כל דרכיהם, כמו שכתוב (איוב לד כא) 'כי עיניו על דרכי איש וכל צעדיו יראה', ולכן הוזהרנו לתת לב אל החולי הרע ולחשוב כי החטא גרם אותו, וכבר

להם חלק לאחר שמת ונידון בחיבוט הקבר ובעונשו של גהינום, שהמיתה והעונשין מכפרין עליו ונעשה בן עולם הבא, אך זה, הוא בן עולם הבא כמות שהוא חי, כי גדול כוחה של שמחה וחדווה בפרט כשמשמח אחרים. כד. כתיב (דברים כד ח), 'השמר בנגע הצרעת' וגו', ופירש רש"י, 'שלא תתלוש סימני טומאה ושלא תקוץ את הבהרת', ומיד לאחר מכן נאמר (פסוק ט) 'זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים' - שהיא דיברה לה"ר על משה רבינו ולקתה בצרעת, ושמעתי אומרים בשם הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל לבאר עומק סמיכות המקראות, שבא הכתוב לומר, הישמר בנגע הצרעת מלחתכו, כי לא הצרעת היא החולי שצריך 'לטפל' בה, אלא 'זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים', כלומר התבונן ב'שורש' הדבר שגרם לצרעת, דהיינו לשון הרע, והוא הוא החולי שצריך רפואה, על ידי שיחזור בתשובה עליו.

ויש להסמיק לזה מה שדייק הגה"ק רבי חיים וויטאל זי"ע (עיי' הדעת טוב) בלישנא דקרא בפרשתו (מצורע יד לה), 'כנגע נראה לי בבית', שלכאורה קשה מדוע אמר כנגע, ואינו אומר 'נגע' נראה לי בבית, אלא, כי האיש הרואה צרעת בביתו ידע שאין זה הנגע עצמו, אלא רק 'כנגע', כי הנגע עצמו הרי הוא עצם 'חטא הלשון' הנורא, אשר נחקק בעמקי נשמתו, והיא נשחתת על ידי אלו הדיבורים, וכלומר שבפגם הדיבור נעשה 'נגע' בפנימיות נפשו, וה'נגע' החיצוני אינו רק 'כנגע'...

כה. וכך פירשו (תפארת יונתן להגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע, ועוד) בלשון הכתוב (תזריע יג נב, מצורע יד מד) 'צרעת ממארת' שצרעת באה על האמירה (כי 'ממארת' מלשון 'אמירה').

וצריך להתבונן היטב בפרשיות אלו שהתורה הקדושה היא נצחית וקיימת לעד, וכבר כתב הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע (שער הזכירה פ"ו) בשם ספר הקנה שבימינו אנו שאין לוקים בצרעת - העונש על לה"ר היא עניות רח"ל. ומשלמים על כך בעוה"ז תיכף ומיד, וכמו שביארו בשם החפץ חיים זי"ע את המעשה הידוע במדרש (ויק"ר טז ב) על אותו רוכל שהכריז מאן בעי חיי, ואמר 'מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה', שלא לחינם הזכירו את אומנותו שהיה רוכל, אלא כשם שרוכל לעולם אינו מוכר בהקפה ויש לשלם לו תיכף ומיד - שהרי היום הוא כאן ומחר הולך לו לעיר אחרת רחוקה - כך המספר לשון הרע או המצער את חברו נפרעים ממנו מן השמים מיד עובר לעשייתו, ואין ממתינים לשלם לו שכר פעולתו לאחר זמן. ומידה טובה מרובה, הנזהר בלשונו ישולם שכרו כהנה וכהנה מיד בעולם הזה.

כו. בפרשתו (תזריע יג יח-יט), 'ובשר כי יהיה בו בעורו שחין ונרפא, והיה במקום השחין שאת לבנה' וגו'. והנה, השחין היינו מכה שהוכה אדם כשנתקל בעץ או באבן ונתחמם עורו מחמת המכה (נגעים ט א). מעתה יש לתמוה, בשלמא כשעולה בגוף האדם נגע צרעת (כשלא נתקל והוכה באיזה דבר) יש בזה אות וסימן מן השמים שעליו לפשפש במעשיו על שדיבר לשון הרע, אולם מי שלקה והוכה בעץ או באבן מה סימן יש בזה, הרי כן הוא ב'טבע' העולם, שהנתקל לוקה בגופו ומתחמם בשרו עד כדי נגע צרעת. יש שביארו דכאן גילתה לנו תורה שלא רק 'נגע' הנראה כמי שבא ללא סיבה טבעית נחשב כסימן לאדם מן השמים, אלא אף המכה שנחבל בה אף היא מן השמים, שהרי אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה (חולין ז), נמצא שאף עצם המכה שקיבל היא היא סימן לו מן השמים - שייטיב מעשיו.

לדין ייאמר, אין לנו לתלות את המחלה בסיבה טבעית (כגון, שנחלה כי 'נדבק' ממי שעמד על ידו וכיו"ב), כי גם מה שנראה כמי שבא בדרך הטבע אינו אלא סימן מן השמים לעורר אותנו לתיקון המעשים.

## באר הפרשה - פרשת הזריע-מצורע

יא

סימנין שיוסגר שנית אולי ישלים תשובתו ויטהר וא"כ בהכרח ישיב אל לבו החוטא לסור מדרבנו הרעה, לגמרי"כו.  
עב"לכח.

דבר נפלא כתב ה'כלי יקר' (מצורע יד ב) וז"ל, לצרעת אין תרופה בדרך הטבע, להודיעו כי יד ה' עשתה זאת, וצרעת נעמן (הפטרה לפר' תזריע, מלכים ב' פ"ה) יוכיח, שנלאו חכמי הרופאים מלבקש לו תרופה, ועלינו להתעורר כ"ס ולהתחזקל בענייני שמירת הלשון לא, להיות שומר פיו ולשונולב בזהירות יתירה לג, שהוא יסוד ועיקר בטהרת הנפש לד [ובפרט בימים אלו, ימי ספירת העומר, שהם ימי טהרה]. וכך כתב ה'אור

כז. אמור מעתה, כי אין התכלית לבוא לידי שברון לב מצרעתו ונגעיו, אלא להתרומם מתוך ידיעה כי הכל בהשגחה פרטית להעירו אותו לשוב אל ה',

כח. והנה, גם ל'מגפה' שבתקופתנו אין מוצאים הרופאים לע"ע תרופה בדרך הטבע, ולהודיע כי יד ה' עשתה זאת, ולעורר אותנו לשוב אליו באמת ובתמים ולהתחזק בעשיית רצונו ית' בלבב שלם.

כט. מעשה בבחור שירד מן הדרך ל"ע, שלדאבון לב לא זכה לשוב לכור מחצבתו עד שנהרג ב'תאונת דרכים' (כשכר רכב ונהג בו בלי אחריות כלל) בהלווייתו שנערכה בכאב וביגון קודר ניגש האב אל ה'מיטה' ובמר ליבו זעק בביות עצומות שלוימ'לע תתעורר... שלוימ'לע תתעורר... (כי מרוב הלם ותדהמה לא נקלט בליבו המציאות האיומה שלנגד עיניו), עד שאמר לו אחד מהמלווים, הוא כבר התעורר, נשמתו עלתה לעולם האמת וכבר רואה הוא את האמת... אמנם אנחנו החיים צריכים להתעורר, ולא עליו זעקתך כי אם עלינו... זהו שאמר הכתוב (ירמיה כב י) 'אל תבכו למת ואל תִּנְדוּ לוֹ בְּכוֹ כֶּכֹּוּ לְהוֹלֵךְ', כלומר, אל תבכו למת, אין צורך לבכות 'להעיר' את המת, שכבר יודע הוא היטב את מצבו ולפני מי הוא עתיד ליתן דין וחשבון, אלא בכו בכו להולך - אלו ה'הולכים' אחר מיטתו, ולשאר בני אדם שבארץ החיים, שאותם צריך לעורר...

וכמה עלינו להתעורר ב'ימים נוראים' אלו, כאשר הקב"ה מביט לארץ ולדרים עליה ומדבר אליו בקול ה' שובר ארזים... ואינו מבקש מעמנו אלא שובה ישראל עד ה' אלוקיך, שפרו מעשיכם וברית אל תופר...

וכבר דייק ה'משך חכמה' (מצורע ד"ה במד"ר) בלשון הכתוב בפרשתן (יד ד) 'ולקח למִטָּה שתי צפרים', שלכאורה היה צריך לומר 'ולקח לנטהר' בלשון נפעל [שהרי המצורע אינו עושה בעצמו אלא אחרים מביאים אותו אל הכהן] ומדוע אמר למִטָּה, אלא שבא הכתוב לרמז, שהמצורע הוא מפעיל בעצמו הטהרה, שמסיבת תשוקתו להשי"ת הוסר מאתו הנגע', וללמדנו בא שאל יסמוך אל אחרים שיביאוהו לידי טהרה אלא עליו לפעול בעצמו לבוא לידי טהרה.

אמנם הבא לטהר מסייעין לו, וכמו שהוכיח הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע, שהנה מבואר בגמ' (זבחים לב:) שטבול יום שמכניס ידיו לתוך העזרה הרי הוא בכרת כי 'ביאה במקצת שמה ביאה', אמנם התירה התורה למצורע לעמוד בפתח אהל מועד ולהכניס את בהונותיו בכדי שיוכל הכהן לתת עליהם מדם האשם ואף שעדיין לא נטהר לגמרי מטומאתו שהרי הוא 'מחוסר כיפורים', והרי שאפילו מצורע זה שטומאתו חמורה משאר טומאות, ורק הוא משתלח מחוץ לג' מחנות ובדד ישב, אך מאחר שהוא כבר בא לטהר ושב בתשובה [וראיה לדבר שנרפא צרעתו] אזי הקב"ה מקרב אותו ביותר, עד שנותן לו רשות להיכנס בעודו בטומאתו... ונרמז זאת בהא דאיתא בגמ' (פסחים קיט.) 'זה ידו של הקדוש ברוך הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין', שאף מצד 'מידת הדין' אינו יכול להיכנס אך ימינו של הקב"ה פשוטה לקבל שבים.

ל. משל נפלא אמרו על מי שהיה במסיבת מרעים ו'שתה' יתר על המידה, ונסע ברכבו לביתו, בהיותו בפרשת דרכים שעל אם הדרך עצר אותו שוטר ובדק אותו במכשיר שבידו לדעת האם הוא 'שתוי' והתברר כי אכן כן הדבר, והרי אסור לו לנהוג במצב זה, ונתן לו השוטר קנס כספי כפי חוק המדינה. אחר כמה רגעים שוב עצר אותו השוטר וחזר ונתן לו דו"ח שני, עברו עוד דקות מועטות וחוזר חלילה... נתכעס ה'נהג' וצעק על השוטר, וכי אין לך מה לעשות אלא לרדוף אחרי עד בואי לביתי שאתה מעכב אותי פעם אחרי פעם ומחייב אותי מעות הרבה בכל פעם, מה עשיתי לך כי דלקת דווקא אחריי, מוטב לך לטפל בפושעים 'הגונים' מאשר להיטפל אלי... השיב לו השוטר - סלק עצמך מה'ככר' שבכאן [כנהוג במקומות הרבה לעשות 'ככר' בכל פרשת דרכים], מדוע הנך מסבב אותו שוב ושוב (ולכן, בכל פעם שהנך עובר לידי הנני מחייב אותך שוב), כי מחמת שכרותו לא הרגיש שהוא 'דורך' על אותו מקום ומסבב אותו סחור סחור... במקום שימשיך הלאה בדרכו.

## באר הפרשה - פרשת תזריע-מצורע

והרבה יש ללמוד מכאן מוסר השכל, כי פעמים נדמה לאדם שהיצר הרע בעצמו רודף אחריו להכשיל אותו, ובמר ליבו זועק מדוע מנסים אותי מן השמים בנסיונות רבים כל כך... אך האמת היא, כי אין לו אלא 'לזוז' מאותו 'מקום'... ושוב לא יבוא לידי נסיון ולא לידי בזיון...

גם נלמד מכאן, שפעמים ואדם מאשים את כל העולם, ואינו מרגיש שהוא 'האשם' בדבר... ואם יבדוק בעצמו יראה היטב כי אין הדבר תלוי אלא בי...

אולם אם אכן יתחזק אזי מכאן ואילך יערב לו, וכאותו מעשה באחד מחסידי הרה"ק הרש"ב מליובאוויטש זי"ע שפעם הבחין ש'קצב העיר' נמצא אצל הרבי בחדרו, והרה"ק מדבר על ליבו לעוררו לעבודת ה', והיטה אזנו להקשיב לשיחתם, ושמע היאך הרה"ק אמר לו, דהנה איתא במשנה סוף מס' פאה 'וכל מי שאינו לא חיגר ולא סומא ולא פסח ועושה עצמו כאחד מהם אינו מת מן הזקנה עד שיהיה כאחד מהם', וביאר שהכוונה למי שמתאוה לילך למקום האסור 'ואינו חיגר', אך עושה עצמו כחיגר שאין ביכולתו ללכת שמה, וכן מי שמתאוה להסתכל במקום שאסור רח"ל ומתגבר על יצרו ועושה עצמו כסומא, מובטח הוא שהקב"ה ישמור עליו שלא יבוא לידי נסיונות כאלו, וסופו שיהיה כחיגר - שלא ירצה להלך לדבר איסור, וכן יהיה כ'סומא' מלהתאוות למראות אסורות. על דרך זה יש לומר שמי שעושה עצמו כאילם - שעוצר בעצמו מלדבר דברים אסורים לא ימות מן העולם עד שיעזרנו הקב"ה להיות כאילם.

**לא.** נאמר במצורע 'ועל שפם יעטה' (פרשת תזריע יג מה), ובגמרא (מו"ק טו.) למדו שעליו לעטוף את ראשו, ובכלל זה שיהיה פיו מכוסה, וביארו הראשונים (אבן עזרא ואברבנאל, וכן הוא בצרור המור) כי הבל פיו ורוחו של המצורע מסוכנים הם לעומד בקרבתו, ועל כן צריך לכסות ולעטוף את פיו לבל יזיק לאחרים. וכן כתב גם בפירוש הטור הארוך עה"ת, והוסיף שמשום כך נאמר במצורע (שם מו) 'בדד ישב מחוץ למחנה' - 'לפי שדרך זה החולי, שכל מי שמשתדל עמו או אפילו מדבר עמו, נאחז בו, ולכך צווהו הכתוב שיבדל מבני אדם'.

והנה, אין אנו יודעים חשבונות שמים, אך כמה מגדולי ומאורי הדור שליט"א עוררו על כך, שמן השמים סיבבו כל עניין ה'בידוד' וה'מסכות' על הפה, ושיצטרפו הבריות להתרחק זה מזה, להורות ולרמז על חובת הזהירות מלשון הרע, ושומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו.

הגה"ק רבי שלמה קלוגער זצוק"ל (אמרי שפר תזריע) ביאר בטעם שצריך המצורע לכסות את פיו, שהרי אמרו חז"ל (ערכין טז:) שהשיניים והשפתיים כשתי חומות הינם לשמור על מוצא פיו, ולאיש שב' חומות לא הועילו, יש לעשות עוד חומה, 'כולי האי ואולי' אולי ה'חומה השלישית' תועיל למנעו מלשלח אמרי פיו ללא כל שמירה.

**לב.** ושומה עלינו להביא את מכתבו של הרה"ק האמרי אמת' זי"ע, וז"ל. בעזה"י א' וישלח תרצ"ו ירושלים תובב"א. אהוביי אנ"ש היקרים שיחי' במדינת פולין.

...עוד זאת אדרוש מכם כאשר רבו הצרות מבית ומבחוץ ונאמנים דברי חז"ל דגלות הזה מטעם לשה"ר ושנאת חנם, ולזאת אבקש להתחזק בענין שמירת הלשון מלשה"ר ושנאת חנם, ועצתי, שתלמדו בספר חפץ חיים ושמירת הלשון עכ"פ בב' ימים בשבוע, ואעידה עלי שמים וארץ כי אחרי שגמרתי הספרים הנ"ל הרגשתי בעצמי בזה פעולה לטובה, ולזאת גם השלם במידותיו יתפעל עי"ז. ואחשוב שזה שאמר הרוכל לר' ינאי - לאו אנת ודכותך, עכ"ז אטרח עלי' ר' ינאי להראות כי הכל צריכים לזה. הנני ידידכם הדו"ש וטובכם. חתימת יד קדשו.

**לג.** מעשה בפרה שוטה סוררת שהסתובבה בסמיכות לביתו של החפץ חיים זי"ע, פרה זו מצאה את פתח הבית פתוח, נכנסה לתוכו והחלה משברת כלים וחפצים. הרבנית נבהלה עד מאוד וזעקה לבעלה הרב, ראה נא מה מעוללת לנו פרה שוטה זו. אמר לה ה'חפץ חיים', בכדי להינצל מפרה סוררת זה יש ב' דרכים. א. להיזהר ולהישמר מתחילה שלא תשאר הדלת פתוחה אפי' רגע כמימריה. ב. אם כבר נכנסה הפרה, יש להיזהר במשנה זהירות לשים עין על כל חפץ וכלי שלא ינוק וישבר. בזאת פנה ה'חפץ חיים' לכל בני הבית, ואמר, כיו"ב הוא לענין שמירת הלשון, דע, שהלשון הרי היא כפרה סוררת, וכבר בתחילת על האדם להיזהר על פתחי פיו שיהיו סגורים על מסגר ובריח. ואם כבר פתח פיו לדבר ידע שהלשון כמוה כמו הפרה שוטה המשתוללת ויש להיזהר במשנה זהירות שלא תזיק לאיש ולא לבריה שבעולם באמרי פיו.

**לד.** ובעסקנו ב'טהרת הנפש' עלינו להביא מה שכתב בספר קדמון 'דרש משה' (הובא בעין יעקב' החדשים, בליקוטים שבצידי הדף) לפרש בהא דאיתא בגמ' (ב"ק ס:) 'רבא בעידן רתחא הוי סכר כוי [ופירש רש"י, שבזמן הדב"ר היה סותם את החלונות] דכתיב (ירמיה ט כ) כי עלה מות בחלונינו', שלכאורה אם סיבת הדבר היא מחמת עיפוש האוויר אם

עצמך מכל עוון. אבל מי שמרחיב שפתיו אע"פ שיש לו נפש טובה ועושה מצוות הרבה וכמה גדרים, הפיו יהיה לו מְחַתָּה [- לשון שבירה] לכל. ובאבן שלמה (פ"ו אות א) הוסיף, 'וכל תשוקתו לדבר מצוה מתבטל עי"ז'.

בן ידוע ומפורסם לשון קדשו (באיגרתו עלים לתרופה) 'ועד יום מותו צריך האדם להתיישר, ולא בתעניתים וסיגופים רק ברסן פיו ובתאונתו, וזהו התשובה. וזה כל פרי העוה"ב כמ"ש כי נר מצוה וגו', וזהו יותר מכל התעניתים והסיגופים שבעולם<sup>לז</sup>. וכל רגע ורגע לח שאדם חוסם פיו זוכה לאור הגנוז<sup>לט</sup> שאין מלאך ובריה יכולים לשער<sup>מ</sup>.

החיים' הק' בפרשתן (מצורע יד ט) אין לך דבר שמרחיק האדם מן קונו כלשון הרע<sup>לה</sup>. ובכלל אמרו בענין הדיבור, הנה נאמר (במדבר ט כ) 'על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו', וביארו צדיקים על פי - בשמירת פיו הוא גורם שה' יחנו - שה' יחנה וישרה שכניתו על האדם. ועל פי על ידי ה'פה' - ה' יסעו באם אינו שומר את פיו הרי הוא מגרש את השכינה הקדושה ממנו, ותסע השכינה להלאה (הובא באילנא דחיי, פיעטרעקאו תרס"ח).

ז"ל הגר"א בפירושו למשלי (פ"ג ג) 'שומר פיו נוצר נפשו', שהפה הוא שמירה לכל הנפש, וזהו שאמרו (ברכות יז.) 'שמור פיהך מכל חטא', שע"ז תתקדש ותטהר

כן אדרבה היה צריך לפתוח את החלונות, ואם היתה המגפה על ידי מלאך המות מה יועיל סתימת החלון, וכי המלאך שהוא כולו רוחני נבצר ממנו להיכנס דרך חלון סתום... אלא 'אין ספק בביאור זה המאמר, שכאשר החל הנגף ויצא הקצף מלפני ה' היה עוצם עינו מראות ברע עד מנעו חוש הראות, ונשמר מכל דבר רע, ו'החלונות' רומזים ל'עיניים' וכדכתיב (קהלת יב ג) 'וחשכו הרואות בארובות'. וזהו שהביא ראייה ממה שנאמר 'כי עלה מות בחלונינו' - 'בשביל מעשה חלונינו, כי העין הוא גרמא בניזיקין וגורם להזיק'.

לה. וכך איתא במדרש (ויק"ר טז ו), אמר רבי יהושע בן לוי חמש תורות כתובות במצורע (כלומר, חמש פעמים נזכר הלשון 'תורה') 'זאת תורת נגע צרעת (יג טט), 'זאת תהיה תורת המצורע' (יד ב), 'זאת תורת אשר בו נגע צרעת (שם לב), 'זאת התורה

לכל נגע הצרעת' (שם נד), 'זאת תורת הצרעת' (שם נו) ללמדך שכל האומר לשון הרע עובר על חמשה חומשי תורה. לו. הגאון רבי אליהו לאפיאן זצוק"ל (לב אליהו שביבי לב ע"ט) מבאר בדברי הגמרא (סנהדרין פא:) על הפסוק (קהלת ט יב) 'כדגים הנאחזים במצודה רעה' - זו חכה, ומבאר ה'לב אליהו', כי שני דרכים יש בידי הצייד לצוד דגים, א. יפרוש רשת לאורך כמה פרסאות, וכל הדגים יכנסו אליה וילכדו. ב. ישליך חכה עם קרס ודבר מאכל לפתות הדג לאכלו, וברגע שהדג יפתח את פיו לאכלו ייתפס הדג ב'חכה' זו, וההבדל בין שני 'ציודות' הללו, כי בראשונה הרי נתפס כל גופו ברשת ומיד יודע הדג כי ניצוד ברשת הדייג, ואילו ב'חכה' ירגיש הדג את עצמו 'חפשי' אצל עצמו, אבל באמת כבר 'תפוס' הוא בפיו, ועוד מעט יבוא בעה"ב וימשנו מהמים להכינו 'לכבוד שבת קודש'. כיו"ב, לענין צידת האדם ב'רשתו' של היצר. פעמים יפרוש היצר 'רשת' וילכוד את האדם - אדם כזה מרגיש מיד כי נלכד ברשתו של היצר (אולי ישכיל מיד לשוב בתשובה - ותנתר ה'רשת' מעליו). אבל פעמים שהיצר נותן לו לאדם לעסוק בתורה בהתמדה, ולהתפלל בכוונה וכו', ואינו בא אלא ל'תופסו' בפיו, להכשילו בדיבורים אסורים, דיבורים שאינם מהוגים - דוגמת החכה שצדים בה את הדג בפיו, ומשם 'תופסו' להיות ניצוד ברשתו...

לז. ידוע מה שאמר הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע, שהרה"ק מסטרעליסק זי"ע אמר שהמונע עצמו מדיבור אשר עומד על שפתיו לאמרו, נחשב לו הדבר כאילו התענה פ"ד תעניות... ואני אומר 'נאך און נאך און נאך' (שנחשב לו כהרבה יותר מפ"ד תעניות).

לח. הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע (בהקדמה לספרו שמירת הלשון, וכן מרגלא בפומיה דהגה"ק הסטייפלער זי"ע) מדייק עוד, שלא אמרו שרק מי שדוחה דבריו למשך חודש או שבוע ימים יזכה לכך, אלא אפילו אם מתאפק מלדבר לרגע כמימרא בלבד נמי יזכה לשכר זה, ומכאן יראה כל בר דעת מה רב טובו של השולט על עצמו ושומר על מוצא פיו. לט. ובאמת, אין כל מלאך ובריה יכולים לשער את גודל התענוג והנחת רוח ששותק זה גורם בשמים ממעל לאביו אוהבו שבשמים, ומה רב שכרו עבור זה. וכך כתב הרה"ק ה'ישמח משה' זי"ע (ישיר משה על שה"ש) על הפסוק (שם א ב) 'ישקני מנשיקות פיהו', כי נשיקה רומז על תענוג ואהבה - וממה הקב"ה מתענג מנשיקות פיהו - כשאדם משיק שפתותיו זו לזו בכח - לעצור בעדם מלהוציא איזה דיבור...

מ. פעם התאונן אחד מתלמידי ה'חפץ חיים' זי"ע לפני רבו, שדרש לפני קהל גדול משך שעתים ולא השפיע אף על אחד מקהל שומעיו וא"כ מה תועלת בדרשתו. ענהו הח"ח במתק שפתיו, הנה ידוע מאמר הגר"א ז"ל, שבעד



## באר הפרשה - פרשת הזריע-מצורע

השיער הלבן מורה על טומאת הנגעים. וביארו בעלי המוסר, כי אכן, כאן באתה התורה ללמדנו הדרך הנכון. כי אף אם כל מעשיו של אדם 'לבן' הם, וכולו קדוש וטהור, כל תהלוכותיו קודש הם ובלתי לה' לבדו, מכל מקום אם על ידי מעשיו והנהגותיו הוא מצער<sup>מא</sup> ופוגע באחרים<sup>מב</sup> וכגון שאינו נוצר את לשונו ומדבר סרה בחברו, הרי עם כל ה'לבן' שבו טמא<sup>מג</sup> טמא יקרא...<sup>מד</sup>.

**בפרשתן** (תזריע יג ג), 'וראה הכהן את הנגע בעור הבשר, ושער בנגע הפך לבן... וראהו הכהן וטמא אותו'. ולכאורה צריך ביאור, כי בכל התורה כולה מרמז ה'לבן' על טהרה שאין למעלה הימנה, כדכתיב (ישעיה א יח) 'אם יהיו חטאיכם כשנים, כשלג ילבינו, אם יאדימו כתולע בצמר יהיו' (ואף ביוהכ"פ קושרים 'לשון של זהורית' על קרני השעיר וכן בבית המקדש, והיו הכל מצפים ומייחלים שתלבין, ואז ידעו שנמחל להם כל חטא ועוון). ומדוע כאן

כל רגע ורגע שאדם חוסם פיו זוכה לאור הגנוז שאין לבן תמותה שום מושג בנועם זיו אור זה, וזהו רק בעד רגע אחד, הגע בעצמך כמה שכר תקבל אם עלה בידך לחסום פיהם של קהל ועדה משך שעתים לבלי לדבר דברים אסורים לה"ד ורכילות הלא אין לשער ערך השכר, מחלקך יהי חלקי (ח"ח עה"ת, יתרו בהגהות).

**מא.** כתיב בפרשתן לענין יולדת שצריכה להביא 'ובן יונה או תור לחטאת' (תזריע יב ו), וכתב ה'בעל הטורים' וז"ל, בכל מקום מקדים תורים לבני יונה חוץ מכאן, לפי שאינו מביא אלא אחד, שאם ימצא יונה לא יקח תור לפי שבן זוגו של תור מתאבל עליו, ע"כ. כלומר, שבקרבן העוף 'מצוה מן המובחר' להביא תורים ורק במדרגה פחותה מהם הם ה'בני יונה', ומ"מ, כאן, שציוותה התורה להביא עוף אחד בלבד, העדיפו את ה'בן יונה' על פני 'תור' כדי שלא יצטער בן זוגו שנשאר לבדו. והרבה יש להתעורר כי אם עדיף להביא קרבן פחות ערך מאשר לצער 'תור', ק"ו כמה יש לנו להיזהר שלא לצער בני אדם (ולא רק בני 'יונה')...

**מב.** מעניין לעניין, סיפר הרה"ח רבי יוסף מאיר זיידל זצ"ל, כי בעמדו בפרק 'האיש מקדש' יצא עליו קול הברה אשר בא בקשרי אירוסין עם נערה מעירו קאליש שבפולין, ובאמת לא היה בזה שמץ של אמת, וכמאמר העולם 'לא דובים ולא יער', ונפגעה הנערה עד עמקי נפשה, והיו לה בזיונות מרובים, ואף הוא נפגע משמועה זו שלא היה לו שום קשר לדבר. כעבור זמן מה התארס עב"ג בת הרה"ח ר' זלמן אייזנר הי"ד, ולא זכה לזש"ק במשך שש שנים מנישואיו. אחד מגיסיו (שוואגער) אשר היה גם גיסה של אותה נערה פנה אליו והציע לו שילך לפייסה על עגמת נפשה, אך הוא טען, מה לי לפייסה אחר שלא היה לי שום יד ורגל באותה 'שמועה רעה', ולא עוד אלא שאף אני סבלתי ונגרם לי צער מכל 'הפרשה', אך גיסו הרבה עליו בדברים, ומאחר שהיה זקוק לישועה נעתר לו. ועלה ביחד עם גיסו לביתה, הוא עמד בפתח הבית והיא עמדה כנגד החלון, וביקש ממנה סליחה ומחילה, ואכן היא אמרה בפה מלא מחול לך מחול לך. וסיים רבי יוסף מאיר את דבר המעשה בכהאי לישנא 'זאג וואס די וילסט, איך וויס נישט, אבער צו ניין חודשים האב איך געהאט א קינד' (אמור מה שתרצה, אני איני יודע, אבל תשע חודשים לאחר מכן נולד לי בן).

ותיכתב זאת לדור אחרון למען נדע עומק הדין, ובפרט בימי הספירה שכל שורש מנהגי האבלות הוא 'על שלא נהגו כבוד זה בזה', ועד כמה צריך להעתיך 'שלא יענש שום אדם בסיבתי'...

**מג.** הנה איתא במדרש (שמו"ר א ל, הובא ברש"י שמות ב יד) 'רבי יהודה בר רבי שלום בשם רבי חנינא הגדול, ורבותינו בשם רבי אלכסנדר אמרו, היה משה מהרהר בליבו ואומר מה חטאו ישראל שנשתעבדו מכל האומות, כיוון ששמע דבריו אמר, לשון הרע יש ביניהם, האיך יהיו ראויים לגאולה. לכך אמר 'אכן נודע הדבר' עתה ידעתי באיזה דבר הם משתעבדים'. ומעתה יש לתמוה על מה שכתב רש"י על הפסוק (שמות ג יא) 'וכי הוציא את בני ישראל ממצרים' - מה זכו ישראל שיעשה להם נס ואוציאם ממצרים, כי היאך נהיה כדבר הזה - שמתחילה תמה משה רבינו 'מה חטאו ישראל' ולבסוף שואל 'מה זכות יש בידם ליעשות להם נס', אלא הוכיח מכאן הרה"ק ה'שפת אמת' זי"ע (שמות תרמ"א ד"ה ברש"י) בזה"ל, 'להודיע איך שמאבדין ח"ו כל הזכותים על ידי לשון הרע, ולכן מתחילה תמה למה נשתנו בני ישראל מכולם להיות בגלות, ואח"כ אמר מה זכות יש לך להוציאם'.

**מד.** כיוצא בדבר, ביארו חכמי המוסר, כי הנה ה'צדיק' מכונה על שם תבנית האות 'צדיק' שבאותיות הא"ב, שהיא נכתבת כמין קו נטוי ועליו האות יו"ד. והנה האות יו"ד מרמזת ל'יהודי', ומכאן שכל הנושא וסובל מעליו עוד יהודי הוא הוא ה'צדיק'. ומקשים, אם כן מדוע אין כל חשיבות יתירה לאות א', הלא אף היא כתובה כיו"ד על קו נטוי, אלא ביאורו, כי הקו הנטוי שבאלף נסמך על גבי יו"ד הפוכה מתחתיו, ומי שדורך על יהודי, אע"ג שמצדו האחר נושא יהודי על כתפיו, אין לו כל חשיבות...

שומר מצרות נפשו - מעלת שמירת הלשון ושכרה

איתא במדרש (ויק"ר לג א) שרבי שמעון בן גמליאל אמר לו למבי עברו צא השוקה וקנה לי מאכל טוב, חזר טבי מן השוק ובידיו 'לשון של בהמה'. למחרת אמר לו רבן שמעון בן גמליאל, היום רכוש עבורי דבר רע, ושוב חזר טבי מן השוק והביא לו 'לשון', שאל אותו רבן שמעון שיבאר לו אמאי הביא לו בשתי הימים לשונות. ענהו טבי העבר 'מיניה טבתא ומיניה בישתא, כד הוה טב לית טב מיניה, וכד ביש לית דביש מינה' - היינו שהן הטוב והן הרע מן הלשון הם באים, כי בשעה שהלשון טובה ומדברת דיבורים טובים אין יותר טוב ממנה ומתועלת הבא על ידה, ובשעה שהלשון משמשת לרע, אין רע יותר ממנה, כי 'מוות וחיים ביד לשון' (משלי יח כא) מ"ה.

ושותק שוכן עדי עד עושה לו דין' (להצילו מרעת חבירו). וביאור הדבר - כי העולם מתקיים רק עבור מי שבולם פיו בשעת מריבה, נמצא שכביכול על ידי שותק זה נעשה הקב"ה 'שוכן עדי עד', לכן הוא עושה לו דין.

ב"ק האדמו"ר מ'מייגראד זי"ע (אריה שאג, קונטרס המאמרים עמ' תו) היה מבאר בצחות הלשון על מאמרם 'כל דאלים גבר' (ב"ב לד: ועוד), אלים מלשון אילם שאינו יכול לדבר. כל דאלים - המשים עצמו כאילם ואינו מדבר לשון הרע וגם אינו משיב למחרפיו דבר, זה נחשב גבר - הוא נקרא 'אדם'. וכמו"ש במס' חולין (פ"ט.) מה אומנתו של אדם בעוה"ז - יעשה עצמו כאילם מ"ו.

זרעו לכם לצדקה - זרע ממונו בצדקה מצמיח ישועות נפלאות בפרשתן (יב ב), 'אשה כי תזריע וילדה זכר' וגו'. ביאר הרה"ק ה'חתם סופר' זי"ע (ד"ה אשה) דהנה

כתב ה'חתם סופר' זי"ע (פר' פנחס ד"ה לכן אמור) דאיתא במסכת גיטין (ו:) 'מי שיש לו קנאה על חבירו

הוסיפו עליהם ואמרו, כי עפ"י האריז"ל כותבים (באות צ) יו"ד הפוכה, לומר לך, מי נקרא צדיק, הנושא וסובל אף את היהודי ההפוך - שאינו עולה בקנה אחד אחד עמו, בדעתו או במעשיו, זהו נחשב כצדיק. מה. שמעו נא רבותי מה שראו עיני ולא זר בהיותי באת"ק מירון על ציון התנא האלוקי רשב"י, והנה הראני יהודי חשוב מבני עיה"ק ירושלים על יהודי בא בימים (כבן שבעים) היושב שם ושותה לשכרה, ואין בין שתיה לשתיה אפילו כמלוא נימא... ברם הכרת פניו מעידה עליו כי ממקור חשוב מוצאו. הלה מספר בעצמו את קורות ימיו, וכך הווה, בשנות בחרותו למד בישיבת פוניבז' בעי"ת בני ברק, ובהגיעו לפרק 'האיש מקדש' נתעכבו הדברים עידן ועידנים, עד שלבסוף בא בקשרי שידוכין בשעטומ"צ בגיל מבוגר ביותר. והנה כב' שבועות לפני זמן החתונה, דיבר איש אחד מבני משפחת הכלה עמה, ובקור רוח שאל אותה בביטול, נו, וכי על בחור זה חיכיתם זמן רב כל כך... בכמה מילים ספורות הללו זרע הלה 'ארס' בלב הכלה, עד שהחליטה לבטל את השידוך... לגודל צערן של החתן נשבר לבו בקרבו לשברי שברים, ארז את מטלטליו, נסע למירון, ומני אז הרי הוא שותה לשכרה זה כחמישים שנה במספר... הביטו וראו כוחו של דיבור רע אחד...

מו. כתב ה'חפץ חיים' זי"ע (חובת השמירה פ"ו) וז"ל. 'מי האיש החפץ חיים (בעולם הבא) אוהב ימים לראות טוב (בעולם הזה) נצור לשונך מרע' וסגולה זו היא טובה מכל הסגולות שמחפשים אנשים להצלחה.

עוד כתב (שמירת הלשון ח"ב פ"ז) וז"ל. ודע עוד, דכשם שהנחש נענש בענין מזונו כדכתיב (בראשית ג יד) 'ועפר תאכל כל ימי חייתך' כן הוא מי שהוא 'בעל לשון ר' נענש בעונש, כמו שכתב בספר 'הקנה', וז"ל. ראה והבן שכל המוציא לשון ר' מפיו נידון בצרעת, ומסיים שם בסוף דבריו שמי שאינו נעשה מצורע נידון בעניות, ושקול עניות כצרעת, והרי הוא עני הנמסר בידי אדם. ובאמת, לפלא הוא בעיני שטבע בני האדם לחפש סגולות וברכות מאנשים גדולים להצלחה על פרנסה, ומה יועילו להם כל הסגולות והברכות אם חס ושלום הוא מורגל בזה החטא של לשון ר' ורכילות, הרי יש על זה ארור מפורש בתורה - 'ארור מכה רעהו בסתר' (דברים כז כד) ואמרו חז"ל (שבועות לו.) 'ארור' בו קללה, בו נידוי, וזה לא יצא מפי איש אחד, כי אם בהסכם כל ישראל בצירוף הכהנים והלויים כדכתיב בקרא, והרי הוא מכלה השפעתו, ואם היו שומעים לדברי הייתי מייעץ להם יותר שישמרו עצמם בזהירות יתירה מזה החטא ובפרט מלעשות בפועל ממש רע לחבירו מענין גזל וחמס והונאה וכיוצא בזה שאז בודאי יתברכו נכסיהם יותר מכל הסגולות, וכמו שידוע שכל הארורים פתחו מתחילה בברכה ואמרו 'ברוך אשר לא יכה את רעהו', וכל ישראל ענו על זה אמן, ובוודאי תתקיים הברכה הזו.

## באר הפרשה - פרשת תזריע-מצורע

כן מובטח לו ש'ילדה זכר' - שיתהפך הוא עצמו להשפיע לאחרים בבחי' זכר (עוד כתב בפרשת וירא עה"פ איה שרה אשתך - כי אשה שהיא בעלת צדקה זוכה לזכרים כמו שכתבתי על פסוק אשה כי תזריע וילדה זכר)<sup>מז</sup>.

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ובקרוב נזכה לרפואות<sup>מח</sup> וישועות, בביאת גוא"צ, אמן.

איתא בגמרא (גיטין ז): 'אמר מר זוטרא אפילו עני המתפרנס מן הצדקה יעשה צדקה, מוסיף ה'חתם סופר', ובזכות זה זוכה לפרנס אחרים משלו בלי ספק, והיינו שיורק עליו מן השמים שפע עשירות עד שיפרנס אחרים משלו. על פי זה ביאר את הכתוב 'אשה' רומז לעני, שהרי כידוע אשה היא בבחי' מקבל, והעני הוא המקבל מאחרים, כי תזריע רומז לנתינת צדקה, ועל דרך שנאמר (הושע י ב) 'זרעו לכם לצדקה', אם יעשה

וכבר ידוע הדיוק בדברי הרוכל (הובא לעיל) מאן בעא סמא דחיי, ש'שמירת הלשון' אינו רק סם המציל את האדם ממוות, באריכות ימים ושנים. אלא הוא אף סמא דחיי - סם הנותן חיים טובים ללא כל מחסור, ומביא על האדם חיים של אושר וכל טוב.

הרה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע (פרשת בא, ועוד) היה מרמז בפסוק המדבר מענין חג המצות (שמות יב כד) 'ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם', שהרי אמרו חז"ל (ביצה טז.) 'חק - לישנא דמזוני הוא', והיינו דקאמר 'ושמרתם את הדבר' - דבר היינו הדיבור, ע"י 'ושמרתם על הדיבור' יהא לחק - פרנסה ברווח, 'לך ולבניך עד עולם'. עוד רמז כן בקרא (שמות יד יד) 'ה' ילחם לכם ואתם תחרישון', ויש לפרש ילחם מלשון לחם (ומרמז לכל עניני פרנסה), ורמזה תורה שאם 'ואתם תחרישון' - שישמור על הדיבור כראוי מלדבר דברים אסורים, יזכה ללחם וכל שפע טוב.

מז. ביאור נפלא ביאר הגר"א (אבני אליהו על 'שמונה עשרה') וז"ל, איתא בגמרא (מגילה יב:) על הפסוק (אסתר ב ה) 'מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש', בן יאיר - שהאיר עיני ישראל בתורה, בן שמעי שהשמיע תפלתן של ישראל, בן קיש שהקיש דלתי רחמים... ובמה הקיש על דלת רחמים, ע"ד שאמרו רז"ל (שבת קנא:) 'ונתן לך רחמים ורחמך (דברים יג יח), כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים', שני דלתות ברא הקב"ה אחד בלב שמים ואחד בלב האדם, וכאשר הקיש בדלת התחתית ורחמיו על כל הבריות נפתחו דלתות השמים, עיי"ש.

בענין הצדקה והחסד, אספרה נא, פעם התאונן יהודי לפני הרה"ק רבי ישעי' מקערסטיער זי"ע על מצב פרנסתו הקשה מנשוא, ר' ישעי' הרעיף עליו ברכות לרוב, יעצו להתחיל במסחר חדש, ואכן, הלה ראה ברכה במעשי ידיו ובמהרה נתעשר בעשירות עצומה.

ויהי לתקופת השנה בא שוב היהודי אל רבינו והודה לו מקרב לבו על העשירות שנפלה בחלקו, אבל, רבי קדוש, נתרבו 'קרוביי וידידי' - אנשים שמעולם לא ידעתים כלל, וכולם לדבר אחד מתכוונים - לכספי וזהבי, הדברים יצאו מפי האיש, והרבי החליט לעשות מעשה, ויאמר לעשיר, נו, אם אין ברצונך לתת, נתור אחר אחרים שברצונם לתת משלהם לאחרים... העשיר שהבין את משמעות הדברים - כי בקרוב ממש ימצא עצמו בעניותו דאשתקד, החל מתחנן על נפשו - אמר לו הרבי לשם מה זקוק האדם לפרנסה אם לא כדי לחלק לאחרים... (פארוואס דארף מען פרנסה, אויב נישט צו טיילן פאר אידען).

עתה אמר לו רבינו, הנני מטיל גורל בין בני עירך וגם שמך בכללם - וכל מי שיעלה בגורל הוא יזכה בעשירות שנתתי לך, אמנם, אם תתחרט באמת על דברך, ותקבל על עצמך לתמוך בידי העניים והאביונים יעלה שמך בגורל ותשאר העשירות בידך. אך למותר לומר, כי רגשי חרטה הציפו את לבו של היהודי, וקיבל על עצמו בקבלה איתנה לפזר מממונו לכל נצרך, ואכן... למרבה הפלא, שמו עלה בגורל, ורבינו נענה ואמר לו, עתה ראיתי כי אכן בחרטה גמורה נתחרטת, ומעתה תשאר הברכה בידך (מפי הרה"ח רבי אברהם לוריא ששמע מהגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות ששמע מבעל העובדא).

מח. והזמן גרמא, חודש אייר, כידוע מה שאמרו צדיקים ש'אייר' ר"ת אני ה' רופאך, ובתוספת דיברות קודש של הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זי"ע ששתיים הנה בכתובים ענין ה'רפואה' א. 'ורפוא ירפא' (שמות כא יט) ב. כי אני ה' רופאך (שם טו כו), לא ראי זה כראי זה, בפסוק הא' האות פ"א דגושה, ובפסוק הב' היא רפה (מבלי דגש), והנפק"מ ביניהם, כי הפסוק הא' מדבר ברפואת הרופא, וכמו שדרשו חז"ל (ב"ק פה.) 'ורפא ירפא - מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות', והרופא שהוא בשר ודם - אף שמרפא ברשות עדיין מסוכן הוא להשאיר איזה נקודות וסמנים מהחולי ל"ע, אבל כש'אני ה' רופאך' - הקב"ה בכבודו ובעצמו מרפא אז לא נשתייר מהחולי כל שריד ופליט... (וע"ע בעל הטורים על 'כי אני ה' רופאך'), בזו העת, חודש אייר שהוא 'אני ה' רופאך' בוודאי יתרפאו כל בני ישראל רפואה שלימה וגמורה בתכלית.

# אגעדאנק

## על פרשת השבוע

פרשת תזריע מצורע תש"פ

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריאה

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

אשה כי תזריע וילדה זכר (יב, א)

ואין מראה מן העור, והטעם מורה על זה הפירוש. (שכן "פשטא" מראה על עצירה והפסק)

נגע צרעת כי תהיה באדם (יג, ט)

ואמר נגע צרעת כי תהיה באדם. להורות שדין אלו הנגעים הם באדם, והם בישראל שנקראו אדם, כדכתיב אדם אתם (יחזקאל לד, לא), ולהם צוה שיבואו אל הכהן ולא אל אדם אחר, או שיביאום בעל כרחם, וזהו והובא אל הכהן. אבל אם בא אדם אחר משאר אומות להראות נגעיו אל החכם או אל הנביא, מותר לראותו:

וזה תמצאהו רמזו בשלשה פסוקים הכתובים בתורה, שמתחילים בנו"ן ומסיימין בנו"ן. וזהו אחד מהם, 'נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן'. והב', 'נחנו נעבור חלוצים לפני ה' ארץ כנען ואתנו אחוזת נחלתינו מעבר לירדן' (במדבר לב, לב), והשלישי, 'נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעו' (דברים יח, טו), והנה בפסוק הראשון הורה, שאם יקרה ויבא נגע צרעת באדם מישראל, שיביאוו אל הכהן ולא אל אדם אחר. אבל אם יקרה הנגע באיש אחר שלא מאומתינו, שיכול לבא לפני החכם או הנביא לטהרו או לטמאו:

וזה רמז על נעמן שר צבא מלך ארם שהיה מצורע, ובא לפני אלישע הנביא לרפאותו. ואלישע הנביא לא אמר לו לך אל הכהן, אלא רחץ וטהר. ומאין לו זה, וכן מאין לו שירחוץ בירדן ולא במקום אחר. אבל הכל רמזו באלו שני הפסוקים שהם נחנו נעבור חלוצים וגו', נביא מקרבך וגו'. ואלישע ראה בתחלה שאלו הפסוקים מתחילין בנו"ן כפופה ומסיימין בנו"ן פשוטה, ובהם ראה שעתיד איש אחד משאר אומות לבא לפניו להאסף מצרעתו, שיתחיל שמו בנו"ן כפופה ויסיים בנו"ן פשוטה, והוא נעמן שר צבא מלך ארם כמו שמתחילין ומסיימין אלו הפסוקים. וכן ראה שמו של נעמן בפסוק שני, שאומר נחנו נעבור חלוצים לפני ה' ארץ כנען. הרי כאן נעמן בד' תיבות ראשונים. וכן ראה שמו של אלישע בפסוק ג', שהוא נביא מקרבך. אל"ף מנביא, למ"ד מ-לך, יו"ד מ-ה', שי"ן ועי"ן מן תשמעו. וכן ראה מתוך פסוק שני, שיבא נעמן באנשים חלוצים לארץ כנען, דכתיב (מ"ב ה, ט-י) ויבא נעמן בסוסיו וברכבו ויעמוד פתח הבית לאלישע, הרי כאן נעמן ואלישע בזה הפסוק. והרי כאן סוסים ורכב, שזה רמז למה שאמר בפסוק השני נחנו נעבור חלוצים, שהוא כמו נעמן יעבור עם חלוצים ארץ כנען.

והיכן ראה אלישע לומר לנעמן הלך ורחצת שבע פעמים בירדן, מסוף הפסוק שכתב בו מעבר לירדן, ובזאת הרמזיה אל שירחוץ בירדן. ומאין לו שהנביא יכול לטהר זה האיש מצרעתו, הוציאו מן הפסוק הג' שכתוב בו נביא מקרבך, ששם רמזו שם אלישע כמו שכתבתי. ורמזו בו שזאת הטהרה עתידה להעשות ע"י נביא מקרבך מאחריך אליו תשמעו, כי הוא במקום כהן:

ולכן כשקרא מלך ישראל את בגדיו ואמר האלקים אני להמית ולהחיות (שם ז-ח), שנראה שהמצורע חשוב כמת. שלח לו אלישע למה קרעת את בגדיך. לפי שהוא היה יושב ודורש אלו הפסוקים, ובהם הוא צופה ומביט ענין נעמן, וידע בנבואה קריעת בגדי המלך. יבא נא אלי וידעת כי יש נביא בישראל, ושהתורה העידה על זה הענין. לכן ראוי שיבא וידע כי יש נביא בישראל, כמו שכתוב נביא מקרבך מאחריך, שזהו כמו נביא בישראל. ובאומרם אליו תשמעו, רמז שראוי לשמוע לדבריו בין לקולא בין לחומרא. ובכאן גלה שלא היה לו רפואה אחרת, אלא בדברים ובשמיעת דברי הנביא, וזהו אליו תשמעו:

ולכן כשקצף נעמן ואמר (שם יא-יג) הנה אמרתי אלי יצא ועמד וקרא בשם אלהיו והניף ידו אל המקום, כתבנית סמיכה לכוין בתפלתו. ואסף, כמו שהיה עושה הכהן, והסגיר הכהן את הנגע. ואם בשביל הרחיצה באתי, הלא טוב אמנה ופרפר וגו'. וידברו ויאמרו לו עבדיו,

י"ל ע"ד מוסר דאחז"ל אפי' עני המתפרנס מן הצדקה יעשה צדקה ע"ש פ"ק דגיטין ובזכות זה זוכה לפרנס אחרים משלו בלי ספק וידוע כי המקבל נקרא נקבה והמשפיע הוא הזכר וידוע ג"כ כי זריעה הוא הנתינת צדקה ע"ש זרעו לכם לצדקה, וזהו אשה כי תזריע פי' עני המקבל צדקה אשר יזריע ג"כ ויתן צדקה אזי יולד מזה שיהי' זכר שישפיע לאחרים. (חתם סופר)

זאת תורת היולדת לזכר או לנקבה (יב, ז)

פסוק זה מופיע באמצע הפרשה, לאחר קרבן יולדת ולפני קרבן יולדת עניה, שואלים המפרשים, לכאורה היה צריך לכתוב פסוק זה בסוף הפרשה, ולמה מופיע כאן?

ומתוך ככלי חמדה, עפ"י דברי הגמ' "כל הלומד תורת עולה כאילו הקריב עולה", וביולדת עניה, כשיוצאת על ידי אמירה, יכולה לומר תורת קרבן עשיר ולכן מופיע כאן הפסוק "זאת תורת היולדת" שהרי גם יולדת עניה שייכת בפסוקים אלו של קרבן עשיר, באם אין ביהמ"ק ויוצאת ידי חובתה באמירה.

בשם כ"ק אדמו"ר מהר"ש מבעלזא ז"ל איתא שאמר ליישב הערה זו למה נאמרה זאת תורת היולדת אחרי יולדת עשירה, ולפני יולדת עני', לומר זאת תורת היולדת, מן הדין ומן המשפט ראוי שהיולדת תהי' עשירה, שלעמך ישראל יהי' פרנסה ברווח, זהו מן הסתם. אבל אם יארע ולא תמצא ידה די שה, אז ישנו הפרשת של יולדת עניה.

(דף על הדף ע"מ שקלים)

וראהו הכהן וטמא אותו (יג, ג)

וברש"י "יאמר לו טמא אתה". כידוע שאין הנגע מטמא עד שלא יאמר עליו הכהן "טמא". ואפשר ליתן טעם בדבר שהרי הנגע בא על עון לשון הרע, האדם המדבר לשון הרע אינו שם על ליבו את משמעות וגודל חומרת הדיבור, ובזה רואה הוא כי אמירת הכהן היא היא המטמא אותו וזה יבין שגם מילותיו שלו הם שטמאווהו, ורואה בזה את כח הדיבור וידע להיזהר בזה.

וראה הכהן וגו' וטהר את הנגע כלו הפך לבן טהור הוא וביום הראות בו בשר חי יטמא, (יג, ג)

יאמר ע"ד מוסר כי המצורע הוא מושרש בחטאים אשר בחבורתו יזיק אנשים ללמוד ממעשיו כאשר יתבאר עוד ע"כ הרחקו התורה מעל גבול ישראל וגרשו ממנו אל מחוץ למחנה, והנה אמנם הרשעים הגדולים המפורסמים ברשע לא יזיק כ"כ בחבורתם כי ישמרו מהם אנשים צדיקים וטובים ולא ימשכו אחריהם ואינם צריכים הרחקה כ"כ משא"כ אותם שאינם תוכם כברם מראים עצמם צדיקים והם רשעים גמורים עליהם אמרו חז"ל [יומא פ"ו ע"ב] מפרסמים החנפים מפני ח"ה והם צריכים הרחקה יתירה, וע"כ אמר פה הנגע אשר כלו הפך לבן וניכר ונודע רעתו בקלה הגם כי רע הוא לעצמו וע"כ קראו נגע מ"מ טהור הוא ואינו טמא לטמא אחרים ואינו צריך שילוח, אך וביום הראות בו בשר חי פי' ביום שיתחיל להראות עצמו כצדיק ואיש חי אז יטמא.

(חתם סופר)

ואם בהרת לבנה היא וגו' ועמוק אין מראה מן העור. (יג, ד)

פירש"י, לא ידעתי פירושו, כי קשה לו שהרי פירש בפסוק שלפניו "ומראה הנגע עמוק מעור בשרו", שכל מראה לבן עמוק הוא, כמראה חמה עמוקה מן הצל, ואיך אמר כאן שאין מראה עמוק מן העור?

והרב ר' מאיר מרוטנבורק פי', שכן פירוש הפסוק: ואם בהרת לבנה היא בעור בשרו ועמוק, כדרך כל דבר לבן, ועוד מוסיף הכתוב ואומר: "ואין מראה מן העור", תחלת דבר הוא, פי' שהוא עמוק מחמת הלבון

**"זאת תהיה תורת המצורע" (יד, ב)**

הדא הוא דכתיב 'מי האיש החפץ חיים' (תהלים לד) לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם: 'זאת תהיה תורת המצורע' - תורת המוציא שם רע (ויק"ר טז, ב)

במדרש (שם) הובא המעשה המפורסם באותו רוכל שהיה מחזיר בעירות שהיו סמוכות לציפורי, והיה מכריז ואומר: מי רוצה לקנות סם חיים? והיו הבריות מקיפין אותו. רבי ינאי היה יושב בטרקלין שבביתו ועוסק בפשוטי המקרא וחוזר עליהן. שמע שמכריז "מי רוצה לקנות סם חיים", אמר לו: בוא עלה לכאן ומכור לי. אמר לו: לא אתה ושכמותך נצרכים לזה. הפציר בו רבי ינאי. הוציא לו ספר תהלים, הראה לו פסוק "מי האיש החפץ חיים", מה נאמר אחריו - "נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה סור מרע ועשה טוב". אמר רבי ינאי: כל ימי הייתי קורא את הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט, עד שבא רוכל זה והודיעו "מי האיש החפץ חיים".

ויש להבין, מה היה קשה לרבי ינאי בהסברו של הפסוק, שנפשט לו לאחר מפגשו עם אותו רוכל?

פרש מהרז"ו: לשון הפסוק קשה, מדוע הוא בא בלשון שאלה: "מי האיש החפץ חיים" לכאורה היה לו לומר בפשטות שהנוצר לשונו מרע - יחיה.

עד שבא אותו רוכל, סובב בערים ובכפרים והכריז בקול "מי רוצה סם חיים", ומכאן הבין ר' ינאי שדוד המלך בא להשמיענו שעל דבר זה שכולם נכשלים בו, יש להודיע בלשון הכרזה, וכאותו רוכל שהכריז בקול "מי רוצה סם חיים", כך אמר דוד: "מי האיש החפץ חיים".

ומדוע הלך אותו רוכל דוקא לעיר ציפורי ולעירות הסמוכות לה כדי למכור סחורה זו?

באר רבי יוסף מפוזנא (חתנו של ה"נודע ביהודה"), על פי דברי ה'זוהר' הקדוש שבאר על דרך הרמז את הפסוק "לא תבערו אש בכל מושבותיכם" (שמות לה, ג), ש"אש" זו אש המחלוקת. יום שבת הוא יום שבו יש פנאי לאנשים לשבת ולשוחח על דא ועל הא, וממילא עלולים לבוא לידי ריב ומחלוקת. והנה בציפורי היה יום ארוך יותר משאר המקומות, כמובא בגמרא (שבת קיח ע"ב) "יהי חלקי ממכניסי שבת בטבריא וממוציאי שבת בציפורי". העיר ציפורי שכנה בראש ההר, ומשום כך כניסת השבת היתה כמו בכל מקום, אך יציאת השבת היתה מאוחרת יותר כי שקיעת החמה נתאחרה, ונמצא שהשבת שם היתה ארוכה יותר. לכן בא לשם להזהירם באופן מיוחד על עוון לשון הרע ומחלוקת.

(ומתוק האור)

**ועץ ארז. ושני תולעת ואזב.**

**אומר רש"י - ועץ ארז.** לפי שהנגעים באין על גסות הרוח. ושני תולעת ואזב. מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזב.

**אומר הספר פרדס יוסף -** כאשר בן אדם משפיל את עצמו, ישנה סכנה שיבוא לידי גאווה בגלל ההשפלה.

ישנה הנהגה בעולם המוסר, של אנשים שנוהגים להשפיל עצמם עד לעפר, וממילא, לא תהיה לו שום סיבה להתגאות.

אותם אנשים היו עושים פעולות, כדי להשפיל את עצמם. לדוגמא, היו נכנסים למכולת ושואלים: "סליחה, אולי יש לכם במקרה 100 גר' מסמרים ?", או שהיו נכנסים לבית מרקחת ושואלים: "סליחה, אולי במקרה יש לכם עוגה?"

אנשים היו חושבים אותם למשוגעים, וככה הם היו מכניסים להם לראש, שהם לא שווים כלום.

בן אדם שמגיע למקום כזה, שכולם מחשיבים עצמם לאפסים, יכל להתגאות ולומר לעצמו: "הבחור הזה אפס?! אני הרבה יותר אפס ממנו"



אם ככה, גם בענוה יש סיכון.

לכן, אם התורה היתה מצוה לקחת רק עץ ארץ ואזב, הנפילה היתה מלמעלה עד למטה - מעץ הארץ שהוא מרומם ביותר, ועד לאזב שהוא המושפל ביותר.

באה התורה ונקטה ב'קו אמצע' ואמרה: "בין עץ הארז לאזב, תכניס שני תולעת".

כלפי מה אמורים הדברים ?

**אומרת המשנה (אבות א, א) - משה קבל תורה מסיני.**

**נשאלת השאלה -** למה לא נאמר משה קבל תורה בסיני ?

הפשט הוא, שמשנה רבינו קיבל את תורת הענוה מהר סיני. כשראה משה, שמכל ההרים שרצו לקבל עליהם את התורה, בחר הקב"ה דוקא בהר סיני כי היה ההר הנמוך מכולם, שנאמר (תהילים סח, יז) למה תרצדון הרים גבניים ההר חמד אלהים לשבתו אף ה' ישכן לנצח.

דיבור ואמירה בדברים רבים טובים וניחומים להשיב חמתו. אבי דבר גדול דבר אליך הנביא. כלומר, אחר שאתה אב בחכמה ואיש גדול, כמו שכתוב עליו ונעמן היה איש גדול לפני אדוניו (שם א), לפי שראה אותו בעל עצה וחכמה ונשוא פנים לכל העם ואיש גבור חיל במלחמה, וזהו ובו נתן ה' תשועה לארם (שם). ולכן אמרו לו אבי דבר גדול הנביא דיבר אליך. כלומר, יש לך לראות בחכמתך מי דבר אלו הדברים שהוא נביא ה', ואם היה אומר לך דבר גדול הלא תעשה להשלים דברו. אף כי אמר לך רחץ וטהר, שהוא דבר קטן. ורמז באומרם ואף כי אמר אליך לומר, שאף אם היה אומר לו הנביא דבר גדול לאסוף אותו מצרעתו ולקרוא בשם ה' ולהניף ידו על המכה, ועל הכל היה אומר רחץ וטהר, היית עושה, כ"ש שלא אמר דבר אחר אלא רחץ וטהר. וכל זה תלוי באומרם אליו תשמעון, וכל זה רמז באומרם נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן. ולהודיענו עומק התורה וסתריה, ולא דבר רק הוא אלא ממני וכלה במספר במשקל. וכמו שיש סודות גדולים בתורה, כן יש סודות גדולים בפרשיותיה, ובהתחלת הפסוקים ובסופם: (צרור המור)

**זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן**

נפתח במילתא בדדיחותא של ה'ק'ן לדוד', פעם אחת נכנס לביתו ה'ויחי יוסף' מפאפא בשעה שהכין את הדרשה לשבת הגדול, [נתגדל בבית דודו כמה שנים בצעירותו] וראה שהוא מעיין בדרשה שאמר בשנה שעברה. ואמר לו שכיון שבעלי הבתים יש להם זכרון נפלא, לכן הוא מעיין במה שכבר דרש בשנה שעברה, שלא יחזור על דבריו.

וסיפר שפעם אחת היה הרב דורש דרשה בבית המדרש, ואשה אחת מעזרת נשים אמרה לחברתה, שהדרשה הזאת כתובה ב'צאינה וראינה', חברתה אית לה עד שהגיעו הדברים לאזני הרב, והחליט מאותו שבת ואילך שהוא בודק בצאינה וראינה שלא יאמר ח"ו איזה דבר בדרשתו מה שכבר כתוב שם. פעם אחת נכנס השמש לבית הרב לפני הדרשה, ומצא אותה מסתכל בצאינה וראינה, יצא השמש וסיפר לכל, שהוא תפס את הרב שבאמת הוא מעיין בצאינה וראינה לפני הדרשה...

ועתה נתחיל בעז"ה להכין נפשינו לקראת היום טוב הבא עלינו לטובה, כמ"ש בתפארת שלמה 'יכול מראש חודש' שבאמת אנו יכולים להתחיל להכנס לאור היום טוב מראש חודש ניסן. ולזאת נלמד מדברי רבי שלמה קלוגר לקשר את פרשת מצורע לשבת הגדול, וכמ"ש הק'ן לדוד שבעלי הדרוש אין יודעים מה לדרוש כששבת הגדול חל ב'פ' מצורע... ואמר כיון שאנו צריכים אוצר גדול של שפע שנוכל להכניס את חג הפסח בהרחבה, זהו הקשר לפרשת מצורע ששלח לנו הקב"ה אוצר בקירות הבית ע"י נגעי הבתים, מכים בקיר ומוציאים אוצר, והרי כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליא, זהו שבת הגדול, שזה השבת ממשך שפע גדול.

'זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן', והקשו המפרשים הרי עדיין הוא טמא ואינו נכנס לב' מחנות, מדוע כינה הכתוב את יום ביאתו אל הכהן 'כיום טהרתו', הרי אינו טהור עדיין, ואסור במעשר וכ"ש תרומה וקדשים. עוד הקשה רבי שלמה קלוגר שבהמשך לשון הכתובים מכנים את תהליך ההטהרות כרפואה, כדכתיב 'והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע', א"כ היה צריך לכתוב 'ביום רפואתו' ולא ביום טהרתו?

וביאר רבי שלמה קלוגר לאור מה שחידש לעיל ואח"כ מצא כדבריו בג' מקומות בזה"ק שבאמת יש בנגעים יסורים של אהבה, כמ"ש בגמ' ברכות כל מי שיש בו מד' מראות נגעים הללו, אינו אלא מזבח כפרה, בחי' כי את אשר יאהב ה' יוכיח'. ואין יבדוק האדם אם אלו הנגעים באים לטמאו או לקרבו, דבר זה תלוי אם נראו באלו הנגעים סימני טומאה. אם קיבלו באהבה לא יטמא בצרעת, אדרבה אזי הוא במדרגת 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח', ואם ח"ו על ה' יזעף לבו, אזי נתגלים בו סימני טומאה. וזה שכתוב 'אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת, והיה בעור בשרו לנגע צרעת', שהביריה בידו אם תהיה נגע צרעת בתוך השאת וספחת, שאם יקבל היסורים באהבה, לא יטמא, וגם לאחר שנטמא, כשיחזור בו ויתגבר לקבל היסורים באהבה, אזי יצמח בו שער שחור ויתרפא הנגע.

והנה איך נוכל לדעת אם זה האדם התרפא בשלימות או לא, סימן לדבר אם הוא יכול להביא קרבן עשיר, או שהוא מצורע 'אשר לא תשיג ידו בטהרתו', היינו שעוד לא הכיר שהיסורים באו לו באהבה, כי בתחילה צעק על זה 'טמא טמא', וכאילו זועף לבו על היסורים, ואינו מקבל היסורים באהבה שהם מטהרים אותו. זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרת מחשבותיו וזעפת לבו על ה', כשמקבלם באהבה, אזי יראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע ויכול להביא קרבן עשיר. כי הכהן אינו מכיר בתחילה באיזה ענין נרפא, אם מחמת עצמו, או מחמת שהתפללו עליו קרוביו ואוהביו, הדבר תלוי אם הוא יכול להביא קרבן עשיר, שזהו סימן שהוא משיג ידו בטהרת פנימיות נפשו.

אם הקב"ה כ"כ מחבב הרים נמוכים, למה לא ניתנה התורה בתוך בקעה?! למדנו מכאן יסוד, שהר צריך להיות. אם לא יהיה הר, לא יהיה כלום.

כלפי מה הדברים אמורים?

אמר האדמו"ר מקוצק - כל יהודי, צריך שיהיו לו בכיס שתי פתקאות. באחת יהיה כתוב "כי בצלם אלקים עשה את האדם" ובשניה "ואנכי עפר ואפר".

נשאלת השאלה - בשביל מה צריך את זה?

אם אומרים לבן אדם: "בוא תייסד שיעור תורה"

"אני לייסד שיעור?! אין לי כח לזה..."

"אולי תייסד גמ"ח???"

"לא נראה לי..."

אומרים לו: "תשמע, אתה יודע שנבראת בצלם אלקים?! אם ככה, יש לך כוחות לכך!"

מצד שני, פוגעים ומשפילים אותך?! תוציא את הפתק השני - "ואנכי עפר ואפר". ממילא אם תבין שאתה עפר ואפר, לא תיפגע מאף אחד.

אמר האדמו"ר מקוצק - אבל ישנה בעיה אחת, שאנשים מחליפים את הפתקים.

כשאומרים לאדם להקים שיעורי תורה או להקים גמ"ח, אומר האדם: "ואנכי עפר ואפר... אני יכל להקים משהו?!", וכשפוגעים ומשפילים אותו, הוא אומר: "אתה יודע על בני פגעת?! באלקים!"

אם ככה, צריך האדם לדעת להוציא את הפתק המתאים, בזמן המתאים. מבקשים ממך לעשות פעולה מסוימת, אל תאמר "אין לי כח", שהרי נבראת בצלם אלקים. כשפוגעים בך, תדע שאתה עפר ואפר!

(ברוך שאמר)

## מאוצרות המגידים

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (י"ב, ג')

סמיכות הדברים של פרשת מילה, וכתבתם בתוך פרשת יצירת האדם, מלמדת אותנו בפשטות, כי במצוות המילה יש מעלה נוספת משאר מצוות מפני שבמצוות מילה נשלמת ונגמרה יצירתו של כל יהודי, ומקודם שנימול, עדיין לא הושלמה יצירתו הראויה.

ולכן בברכת המילה מסמיכים אנו את היצירה עם המילה ומברכים - "אשר קידש ידיד מבטן וחוק בשארו שם". כלומר: שקדושת היהודי מתחילה עם יצירתו בבטן, שכבר אז קודש והופרש להיקרא "ידיד" ומסתיימת בשעה ש"חוק בשארו שם", לסוף שמונה ימים בעת המילה.

זוהי גם ההרגשה הממלאת כל לב יהודי באשר לבו לב מרגיש, וכך חי עם ישראל לדורותיו בהרגשה מרוממת זו. הבה ונראה מעט על רוממות הנפש של עם ישראל.

סכינה חריפה של אם יהודי

מעשה נורא היה בעת הובלת היהודים לגיא ההריגה על ידי הצורר ימ"ש. קבוצה גדולה הלכו בבוץ, ביום חורף, קר וקשה, ובתוכם צעדה אשה במצעדת המוות, לעבר תאי הגזים, והמשרפות.

איש אחד שניצל סיפור אח"כ, כי באמצע הדרך לפתע החלה האשה לצעוק "סכין! סכין!..." למי יש סכין?!, וכולם סברו שרצונה לאבד עצמה לדעת, וכמוכן שלא חשו לצעקותיה וניסו להרגיעה ולהסביר לה שאסור להתאבד וכו' אבל היא בשלה "סכין! סכין!".

הארור ימ"ש שאל מה פשר הצעקות, והשיבו לו שאשה רוצה סכין בכדי להרוג את עצמה, הגיב בחיוך - טוב מאוד, והוציא סכין חד ונתן לה, וכשעיני כולם מביטים, ראינו לפתע איך שהיא שולפת מתוך חיקה תינוק, ובעוד הסכין בידה מיהרה למול אותו והשיבה את הסכין לאותו ארו.

ואז הסבירה שבדיוק היום הוא יום השמיני ללידתו, ורצתה שיישרף יחד עם כולם כשהוא נימול ולא ערל. ושלפיכך התנהגה בעורמה כזו בכדי שיתן לה סכין!! והדברים נוראים ומרטיטים על מה וכיצד חשב מוחם של האמהות היהודיות, רגעים ספורים לפני המוות שלה ושל בנה!!

מי כעמך ישראל

מעשה נוסף אשר גם הוא נורא הוד, וגם הוא על ה"אמא היהודית" של עם ישראל, שמעתי מיהודי שהגיע מרוסיה מהתקופות הקשות, בהם כל עשיית ברית מילה או אפי' השתתפות בברית מילה הייתה כרוכה בסכנה נוראה של גלות ועונשים קשים.

ומפני זה היו עושים בריתות רק בחשאיות גמורה, ולא היו מזמינים אלא קומץ של מנין יהודים חשאים שסמכו עליהם ועל שתיקתם, ואותו אדם, ששח לי את כל המעשה, היה מבין "הנאמנים" שהיו מזמינים בסתר לבריתות.

פעם בא קצין אחד, מספר אותו יהודי, והזמין אותנו לברית שתערך למחרת, במקום פלוני בשעה פלונית, והדריך אותנו איך להיכנס למקום ההסתר.

ואכן נכנסנו ועברנו כמה חדרים עד בואנו אל מקום המסתור, שם הכין מראש בחגיגות, שולחנות מלאים כל טוב, והשמחה הייתה שלמה ללא חשש מכל הנעשה בחוץ.

והנה עם תום הברית מיד כשהושב הילד לאמו נשמעה זעקה, ולב כולנו יצא מפחד - האמא התעלפה!

בחרדת לב, המתינו כולם כמה רגעים עד שהצליחו לעורר את האמא, ואז אמרה שאפשר להירגע לא קרה כלום, ומה שהתעלפה היה משום שהתינוק כבר היה כעת בן שנה, ורק היום זכתה להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, ובמשך כל השנה התגברה ונשכה שפתיה שלא לנשק את בנה הערל.

ותיכף לאחר הברית נתתי לו את הנשיקה הראשונה מאז שנולד, ומרוב התרגשות התעלפתי, וזה הכל - סיימה בפשטות. - מי כעמך ישראל!



וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ושלושים יום ושלושת ימים תשב בדמי טהרה (י"ב, ג-ד')

רבו הפירושים בפסוק זה, שבאים לבאר מדוע בתוך פרשת הלכות טומאה, מוסיפה התורה באמצע ומזכירה את עניין ה"מילה".

ניתן להוסיף בדרך דרש, בהקדם מה שאמרו חז"ל (סוכה נ"ב). שבעה שמוות יש לו ליצה"ר. הקב"ה קראו "רע" שנאמר "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" ואילו משה רבינו קראו "ערל".

ויש להבין מדוע שינה משה רבינו את שמו ל"ערל", שהוא פחות גרוע מ"רע", שכן ב"ערל" יש תקנה, וכן פחות גרוע משמות קשים אחרים שמנו שם חז"ל?

לאחר מתן תורה - נקרא היצה"ר ערל

אלא, שודאי באמת היצה"ר הינו קשה ו"רע" וכל שאר שמות ומרעין בישין... אולם כ"ז קודם מתן תורה. אבל משה רבינו שהוריד את התורה לבניו, ובה נאמר "בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין" (קידושין ל:). שפירושו, שיש תיקון ורפואה לאותה מכה "רעה" הנקראת יצה"ר, ולפיכך משה רבינו קוראו רק "ערל" כלומר; כערל - שעדיין לא נימול, אך יש לו תקנה - במילה!

ע"י התורה המידות הרעות נהפכים למידות נאצלות

זאת ועוד, שכשם שבהסרת ערלת הבשר אינו רק מוריד את הערלה, אלא גם מוסיף מעלה והשתבחות, בכך שנקרא מהול, ומתקדש ע"י להיות "בן ברית" עם הקב"ה. כך גם בערלת הלב, שע"י עסק התורה ועמלה, אינו רק מסיר את התאוות - אלא אדרבא - הופכם להיות תאוות כשרות וישרות של "בן ברית" בעמל התורה!

שכן בלי תלמוד תורה, צריך האדם לדכא ולשבור את תאוותיו, אולם ע"י העמל בתורה האדם מתעלה ומתקן את מידותיו, עד שיכול להופכם להיות מידות טובות ונאצלות.

ומי שהגיע לידי כך, אינו צריך לדכא את יצר ההשתוקקות שגורם היצה"ר, רק יכול להופכם לטוב. שבמקום להשתוקק לחתיכת דג מלוח - ישתוקק לחתיכת תוס'... וכן בשאר המידות והתשוקקות.

וכעין מה שפירש המהרש"א בקידושין (שם) במה שאמרו: "כל זמן שהרטיה על מכתך, אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין אתה מתיירא".

ופירש המהרש"א שזה קאי כנגד התאוות של העוה"ז שהעוסק בתורה אינו חושש מהם.

ולפיכך בתוך פרשת טומאת בשר וטהרתו, ע"י שבעת נקיים וטבילה במי המקוה, רומזת לנו התורה שכך הוא לגבי טומאת הלב ג"כ. כי יש תקנה לערלת הלב וטומאת הנפש, במילת הלב במילת הנפש כיצד? וביום השמיני ימול! "משה" קראו ערל היינו כאמור, שניתן למולו בסכינא חריפה של עמל ויגיעת הלימוד!

ואשר זוהי סמיכות הפסוקים, שבין הלכות הטומאה להלכות "דם טוהר" נכתב בדין המילה - לרמוז לנו על מילת הלב, פלאי פלאים!.

\*\*\*

לעומת זאת ומאידך גיסא, יימשך הדרש של "ערלת הלב" בסמיכות הפסוקים לדיני הטהרה התלויים במקוה. שכך גם הטהרה שבעסק התורה דומה ונמשלת בדברים רבים לטהרת המקוה.

נמיכות הרוח

הנה נמשלה התורה למים, "כשם שאין המים מתכנסין אלא במקום אשבורן כך דברי תורה אינם נמצאים בגסי הרוח ולא באדם גבה לב"

רמב"ם פ"ג, ה"ט; מהת"ת) כי בכדי להיטהר צריך להנמיך להיכנס בתוך המים ולטבול. והיינו שבל נטעה לחשוב שניתן להנמיך ולטבול במימי הדעת (כלשונו הזהב של הרמב"ם סוף ה' מקואות) כאשר לב האדם מפרפר ומתנפח מכל אירה שנדמה לו שחברו אמר עליו... או מי שפניו נפוחים מגאוה בעת שנע בפנים נפוחות אל עבר המזרח... שטבעם של אלו לצוף על פני המים ולא לשקוע בתוכו...

כללו של דבר, לא בכרס גדולה ולא ע"י לבישת חלוקא דרבנן זוכים לכתר תורה, כי כתר תורה נמצא דווקא על הראש... ועל הראש הנמוך... וכך כותב הרמב"ם בהלכות ת"ת:

**"מי שנשא לקיים מצוה זו כראוי ולהיות מוכתר בכתר תורה, לא יסיח דעתו לדברים האחרים ולא ישים על לבו שיקנה תורה עם העושר והכבוד כאחת" (פ"ג, ה"ו).** ובהמשך **"אין ד"ת מתקיימים במי שמרפה עצמו עליהן ולא באלו שלומדים מתוך עידון ומתוך אכילה ושתיה" (ה"ב שם).**

הנה למדנו שצריך שבעה נקיים ולעסוק בתורה יום ולילה וכהמשך דברי הרמב"ם יעו"ש. וכשם שאפילו שיערה אחת שיוצאת מן המים לא מועיל הטבילה. כך המסלסל בשער ומכווץ את פניו להיראות נכבד, ואפי' בשערה אחת. כבר אין כאן טבילה!!... ואפי' לאחר שזכה האדם וכולו טבל ונכנס במים - במימי הדעת - יתכן שעדיין אינו שייך למים, ואין טהרת לבו ראויה. וכדלהלן.



**וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ושלושים יום ושלוש ימים ימול בשרו ביום טהרה (י"ב, ג'ד')**

לעיל נתבאר שאחר מתן תורה משה קראו ליצה"ר ערל, כי בראתי לו יצה"ר בראתי לו תורה תבלין. שע"י התורה אפשר למול את היצה"ר. וע"י עמל התורה מהפכים את כל הרע לטוב, ואשר לכן נקרא היצה"ר ערל כי ע"י התורה הוא נימול.

ועד כמה צריך להיות שקוע אך ורק בלימוד התורה נלמד מכלב הים... ונקדים לבאר פירוש נפלא ששמעתי על מה שכתוב בפרק שירה, כלבים אומרים "בואו ונשתחוה ונכרעה" (תהלים צ"ה) מדוע אומרים הכלבים פסוק זה דווקא?

יש לבאר ולפרש, בהקדם דקדוק נוסף. שהנה מלשון הפסוק שאומרים הכלבים "בואו ונשתחוה" נשמע, כי קוראים המה לאחרים להצטרף לשירתם. ולמי מכוונת קריאתם זו?

הנה אמרו חז"ל במשנה במסכת כלים (פ"ז, מ"ג) "כל שבים טהור, חוץ מכלב המים מפני שהוא בורח ליבשה". מדוע נשתנה דינו של כלב הים משאר כל חיות המים שהעושה מהם כלים אינם מקבלים טומאה, ורק מהכלב שבים, העושה כלים ממנו מקבלים טומאה, כאשר חיות היבשה? מפרש הר"ש והרא"ש בפירושו המשנה: "כל מה שיש ביבשה יש בים. וחית הים ובהמת הים אין אחד מהם בורח ליבשה כשרוצים לצודם. רק הכלב לבדו, הלכך הוא בכלל בהמות היבשה ואם עשה מהם כלים מקבלים טומאה" עכ"ל.

מעתה נתפרש היטב ונאמר: שכלב היבשה קורא לחברו - כלב הים להצטרף עמו יחד לכריעה ולשירה. שכן שכל חיות הים האחרות, אינם יכולים להצטרף לשירה יחד עם החיות שכמותם ביבשה, וארי היבשה אומר לבדו וארי שבים אומר לבד, כי מינים שונים המה.

אולם כלב הים מכיוון שבורח ליבשה, בשעה בשעה שרוצים לצודו הרי דינו נקבע משום כך, כחית היבשה. ומעתה מצטרף הוא אל כלב היבשה בצוותא, ושניהם אומרים כאחד - "באו ונשתחוה ונכרעה".

**מדוע שירת הכלבים בפסוק "בואו ונשתחוה"** ואשר לכן אומרים הם דווקא בפסוק זה התואם לצירוף המיוחד, לפי שקודם לכן אומר הפסוק "אשר לו הים והוא עשהו, ויבשת ידיו יצרו" (תהלים צ"ה) והיינו הצירוף של עשיית הים והיבשה יחדיו, שלכלבים המצטרפים משני המקומות, להם נאה להלל ביחד ולהמשיך "באו ונשתחוה ונכרעה". וזה נפלא מאוד.

והנה, דברי תורה נמשלו למים. וטהרת האדם באה ג"כ על ידי טבילה במים.

ונמצא שיכול האדם להיות כל כולו במימי הדעת בים התלמוד יום ולילה כמו כלב הים שנמצא כולו במים, אולם אם ייצא לפעמים מהלימוד, כבר נחשב משום כך כמי שאינו שייך לים התלמוד, וככלב הים שנחשב ממין חיות הארץ - משום שבורח לפעמים ליבשה, ואינו שייך למיני חיות המים. ואם ירצה לומר 'פרק שירה' בבין הזמנים יחד עם עמי הארץ אנשי היבשה, יכול גם יכול הוא... אולם "בן תורה" שלם אינו נקרא, אא"כ אינו יוצא אף פעם מן הלימוד!!

**הבורח מהתלמוד להינפש, פניו כפני הכלב**

**גיצי התלמוד בל"ג בעומר**

שכן אם נוסיף להתבונן, נשאל ונקשה מה בכך שקורה שלפעמים יוצא ליבשה, הרי בודאי שמחוץ ליציאתו לפרקים ליבשה, כל כולו שייך לטבעם של חיות המים? וכי מה גרע בכך שלפעמים יוצא ליבשה, אטו אין עוד מיני חיות מחיות המים, שיוצאים קצת ליבשה וחוזרים?

אלא שכלב הים אינו רק יוצא ליבשה [כמו חיות המים האחרות] אלא "בורח ליבשה"! פירושו; שבשעה שרוצים לצודו ונמצא בסכנה, בשעה זו נגלית בו מהותו השורשית והשתייכותו האמיתית, כי מדוע אין הוא בורח אל עומק הים כשאר חיות ודגי הים, ומדוע בורח ליבשה. וזהו סימן מובהק שאינו חית המים - שכל חיותה אינה אלא במים בלבד.

מאי משמע? שיתכן והאדם כל חייו בתוך חיי הבית מדרש וכולו אכן במים, ואפילו שיערה אחת אינו בחוץ. אולם, בימי בין הזמנים אינו הולך אחרי מקומות הסמוכים ונראים לים התלמוד, רק בורח כמי שנרדף מים התלמוד, וצריך מרגוע לנפשו עמוק עמוק בהבלי העוה"ז, ולא שוקטת נפשו עד בואו למלון של עשרים כוכבים... ובורח עד ההרים המושלגים... בריצה מבוהלת כחץ מקשת - לתוככי העוה"ז.

או למקומות כאלו שאין בנמצא שם לא בהכנ"ס לתפילה ולא ביהמ"ד ראוי לקביעת עיתים לת"ת לכל הפחות. אין זה נקרא לצאת ליבשה, רק לברוח ליבשה!!... שמתוך אופי יצירתו ניכר שקשור הוא בטבורו לארץ, ולחלוחית שמינה של העוה"ז הפשוט והמכוער, מקננת בלבו פנימה, ומוצאת לה פורקן בשעת מבחן.

וא"כ, אין איכות חייו בתורה בלבד! ואח"כ גם אם חוזר שוב ללמוד, אינו אלא ככלב המלקק מן הים... **הבורח מהתלמוד מוכיח שפניו אל החולין** שכן לצאת מהלימוד מעט בכדי לנוח ולנפש, ואח"כ לשוב ביתר שאת וביתר עוז, מותר ואפשר. אך לברוח מהלימוד... אין! ולא קיים! כל עוד נשמה באפו!!!

ניתן להוסיף לקח ליסוד זה, ולבאר במשנה בהירות, עפ"י מה שאמרו בגמ' (זבחים נ"ו). והוא מן המשנה במסכת מעשר שני (פ"ג, מ"ח) לגבי קדושת הלשכות הבנויות במקדש.

לשכות הבנויות בתוך הקודש ופניהן אל החול אע"פ שהינם בתוך הקודש דינם כחול. זאת מכיוון שפיתחם פתוח אל החול. ולעומת זאת, לשכות אפי' אלו שבנויות בחול, אם פניהם אל עבר הקודש, דינם קודש. ואוכלים שם בשר קדשים כמו בתוך העזרה. ודין זה נפסק להלכה ברמב"ם (הל' בית הבחירה פ"ו, ה"ז וה"ח).

מאי משמע? יש בעה"ב פשוט שמתייגע לפרנסתו וקובע עיתים לתורה, שאמנם אינו ת"ח, אבל בלבו בוערת אהבת התורה. תמיד ישבח את הת"ח, ורק יחפש להסתופף בצילם, ועל אהבה זו יגדל ויחנך את בניו וכשיגיע ימי בין הזמנים יקח את הילדים לראות איך נראה השיעור של ת"ח פלוני, ואיך מתייגעים בתורה גדולי הדור, יסוב עמם בירושלים או בשאר מקומות הקדושים בהיכלי הישיבות או עוד כהנה וכהנה.

הנה, זה האדם אינו ת"ח, אבל פניו ולבו אל הקודש! שאיפתו והנאתו היא מכל תוספת קודש! ועל כן דינו כקודש! ועל כן מגן אלה אמרו בגמרא מאן דרחים רבנן הוו ל"י חתני רבנן (שבת כ"ג): כיון שכך מגדל את בניו, זוכה בבנין רבנן וחתני רבנן.

**הנעים מים עד ים בעת המנוחה - דבר ה' לא ימצאו** אולם מאידך גיסא יתכן ח"ו ההיפך מי ש'בני בקודש' היינו שחובש יום יום את ספסלי ביהמ"ד בישיבות או בכוללים, אולם פניו אל החול! ולמשל כשירצה ליתן פרס לילדיו יקח אותם לראות מטוסים בנמל התעופה... או כאמור לעיל שבבין הזמנים יסע לכל שבעת הימים והנהרות שבארץ ישראל... ואם "נעו מים עד ים ומצפון לדרום" - ויחד עם זאת - "ישוטטו לבקש דבר ה'" - בודאי - שלא ימצאו...!

כי אמנם בניו בקודש, אבל פינו ומסתרי לבו אל החולין. ואם הילדים רואים שהאבא הנכבד בוער בלבו להידמות לכולם, ולדקדק בלבושים המתחדשים או בכורסאות נאות וכדו', לבל יתמה מדוע לבסוף אינם ראוים לדבר עמם ב"קדשים ובטהרות" ואינם ברי אורין. לפי שדינם חול ואין אוכלים בהם קדשים!!...

ולפיכך כל חיי האדם, כל שאיפות האדם וכל שמחת האדם, ואפי' כל מנוחת האדם, הכל צריך להיות אך ורק בתורה ובכך יהיה בניו בקודש פוניו אל הקודש שאז גם גגותיהן קודש (עיי"ש ברמב"ם), ועליו נאמר אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים שכולו טובל ושקוע וכל חיותו ממימי הדעת וטהרתו שלמה!

הבה ונשמע במה גדולי ישראל משתעשעים בעת מנוחתם... **גיצי התלמוד בל"ג בעומר**

הנה, דברי תורה נמשלו למים. וטהרת האדם באה ג"כ על ידי טבילה במים.

ונמצא שיכול האדם להיות כל כולו במימי הדעת בים התלמוד יום ולילה כמו כלב הים שנמצא כולו במים, אולם אם ייצא לפעמים מהלימוד, כבר נחשב משום כך כמי שאינו שייך לים התלמוד, וככלב הים שנחשב ממין חיות הארץ - משום שבורח לפעמים ליבשה, ואינו שייך למיני חיות המים. ואם ירצה לומר 'פרק שירה' בבין הזמנים יחד עם עמי הארץ אנשי היבשה, יכול גם יכול הוא... אולם "בן תורה" שלם אינו נקרא, אא"כ אינו יוצא אף פעם מן הלימוד!!

**הבורח מהתלמוד להינפש, פניו כפני הכלב**

**גיצי התלמוד בל"ג בעומר**

הגאון ר' יוסף שאול נטנזון זצ"ל בעל ה"שואל ומשיב", היה מתארח אצל בעה"ב אחד במקום מרגוע מעט לעת כשהיה נצרך למנוחה. פעם אחת נדדמן לר' יוסף שאול, לסור אל מקום הנופש ביום ל"ג בעומר, כשעמו היום גם כמה דיינים נוספים מקהילתו שבאו מן הסתם לסעוד ולתמכו.

בעל האכסניה שנכנס להגיש לפני הרבנים כיבוד ודבר מאכל, ניצל את העבודה שיום זה הוא יום ל"ג בעומר, יום ההילולא של ר' שמעון בר יוחאי, וביקש את שכרו תוך שהוא פונה לר' יוסף שאול ואומר, נו... תאמרו משהו לכבודו של ר' שמעון בר יוחאי!...

### שעשועי ת"ח בעת מנוחתם

חייך ר' יוסף שאול, ואמר לסובבים, באו ונמלא את רצון בעה"ב. ופנה אל אחד מן הדיינים שישב עמו ואמר, תמנה בבקשה כמה פעמים מוזכר שמו של ר' שמעון בר יוחאי בכל התלמוד!!

תיכף ומיד, פתח אותו דיין והחל סופר ומונה בדפי הש"ס מברכות, שבת, עירובין וכן הלאה כשהוא מציין בכל מקום היכן מוזכר שמו של רשב"י, וסופרם אחת לאחת כשהדבר נעשה בע"פ כמובן מאליו.

הנה כבר אוחו אותו דיין אחרי כל סדר מועד, וממשיך לתוך סדר נשים, ור' יוסף שאול יושב כנגדו בשקט ובדומיה ושומע את המספר ההולך וגדל של הפעמים הרבות שהוזכר ר' שמעון בש"ס.

והנה כשאחז כבר עמוק בחצי השני של הש"ס התעשת ר' יוסף שאול לפתע ואמר: 'מספיק מספיק'... 'עד כאן'... כבר חיסרת שלושים ושלושה פעמים כמנין ל"ג שהוזכר ר"ש ושכחתם למנותו!...

והחל מונה את כל הל"ג מקומות שבהם שכח הדיין את ר"ש, - לשמחתו ולהנאתו של בעל האכסניה שקיבל את שכרו במיטב!...

הנה לנו כיצד נחים - בתוך התורה... ואם בדברים שכאלו מוצא האדם את נפשו לעת מנוחה, אין פלא שיודעים את הש"ס עד כדי כך על בוריו!...

### תורתך שעשועי

כך גם זכיתי והכרתי בירושלים, כמה וכמה ת"ח שבעת מנוחתם, היו משתעשעים בפרפראות החכמה, והיו חודין חידות זה עם זה, במבואות התלמוד הלך ושוב.

ולא אשכח את המחזה איך שהגאון ר' שמואל מועד זצ"ל, ור' יעקב קצנלבוין זצ"ל, ישבו להם לנוח מעט מהמקווה החם שהיה בשערי חסד, וחדו חידות, כמה פעמים מוזכר בש"ס נעל, וכמה פעמים מנעלים, או מנעול וכדו'.

והיה ממש תענוג לראות מה זו בקיאות בש"ס וכל אחד היה מונה היכן וכמה, אשרי עין ראתה כל אלו, ואוי לעין רואה את כל גגות המוניות עמוסות לעיפה, במזודות זו על גבי זו, ממתנות ודרוכות לנסיעות לשדה התעופה ולחופש...

(לב שלום)



"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת וכו' והובא אל הכהן, וראה הכהן" מעשה באדם אחד שהיה יושב ודורש ואמר אין לך כל נימא ונימא שלא ברא לה הקב"ה גומא בפני עצמו כדי שלא תהא אחת מהן נהנית מחברתה א"ל אשתו ועכשיו אתה מבקש לצאת לתור פרנסתך תוב ובוריין קאים לך, שמע לה ויתב ליה וקם ליה בורייה" (מדרש רבה כאן).

כהן פלוני מרואי הנגעים בארץ ישראל התקשה בפרנסתו, עד שגמלה בלבו החלטה לעזוב את הבית לתקופה ממושכת לצאת לחו"ל, להביא טרף לביתו, לצורך פרנסה.

הכהן אמר לאשתו כך, כיון שבקרוב אני יוצא מהארץ בהסכמתך, והרי בני אדם רגילים לבוא אלי להראות נגעים, קשה לי לעזוב את הארץ ללא ממלא מקום. איך אפשר להשאיר בני אדם ללא מענה?! לכן בואי ואלמדך - כיצד לראות נגעים, תמלאי את מקומי.

הוא החל ללמד אותה.

מיד בשיעור הראשון, לגבי מראה השערות בתוך הנגע "והנה שער בנגע הפך לבן וכו'" הוא הקדים ואמר לה פרט יסודי: "אם ראית שער של אדם שיבש המעין שלו, תהא יודעת שהוא לקה. לפי שכל שער ושער ברא לו הקב"ה מעין בפני עצמו שיהא שותה ממנו, יבש המעין יבש השער". אם חלילה נראה בראשו של אדם או בכל מקום אחר בגוף, שערות שיבשו לגמרי, משמע שהוא לקה, כי התיבשו בגופו גומות של חיים, כי לכל שערה יש גומה בפני עצמה משם יונקת את חיותה, ואם יבש השער משמע שנשנתם ויבש המעיין הרי הוכחה שהוא לקה.

שמעה אשתו את הדברים והבינה את משמעותם.

היא הזדעזעה. פתחה ואמרה לו: כמה שערות יש לאדם בגופו? אלפים ורבות. לכל אחת יש גומה פרטית עם יניקה בפני עצמה, אין אחת נוגעת בחברתה, לאלפי השערות בגופך יש מקור פרנסה אלפי מעינות! ולך עצמך הקב"ה לא יכול לתת פרנסה?! אמרה לו אשתו ומה אם כל שער ושער

הוא שמע להצהרתה, נשאר בארץ. והזדמנו לו מקורות פרנסה טובים. רבותי, הוא התחזק באמונה בזכות אשתו, ונותר לו זמן פנוי לעסוק בתורה ולהתחזק עוד יותר באמונה....

נזכרתי בסיפור. אולי יהיה בו תועלת לחיזוק. עשיר פלוני הגיע לחפץ חיים, באומרו: "כבוד הרב, ב"ה לא חסר לי כסף. וב"ה אינני זקן אבל גם אינני צעיר ויש לי ששה ילדים, החלטתי להכניס את אחת הישיבות כבן שביעי שלי... כלומר, באתי לכאן לערוך צואה - ובצואה אכתוב שיחלקו את רכושי הרב, לשבעה חלקים.

אבל יש לי תנאי, שלאחר מלאות ימי ושנותי החפץ חיים ילמד משניות לעילוי נשמתו". אתם שומעים סיפור?

הגביה החפץ חיים את עיניו: ר' יהודי יש לי לשאול אותך שתי שאלות, כי דבריך לא מובנים לי. הנה למשל, יש לך שבע מאות רובל וששה ילדים. רצונך שכל ילד יקח מאה רובל וגם הישיבה מאה רובל, ניחא, רצון טוב מאד. אבל לא מובן לי מדוע אתה ממתין לאחר מותך, תעניק כבר עכשיו לישיבה מאה רובל. למה לך לקחת סיכון שאחרי הסתלקותך הילדים ישכרו עורך דין להוכיח שהם היורשים הבלעדיים, לא הישיבה!...

שאלה שניה - וכי אני הוא שזקוק ללמוד משניות לעילוי נשמתך ובשבילך, למה לא אתה! הרי אתה עדיין חי! ר' יהודי - למד בכוחותיך!... דברי החפץ חיים.

אדם רוצה להבטיח את עצמו על ידי אחרים, שיבטח את עצמו במאה אחוז על ידי עצמו... הוא עוסק בחיי עולם וא"כ למה שיקח סיכונים?.

רבותי, איך אמר פעם החפץ חיים, שם אין כלום. בשמים. אי אפשר להשיג אפילו דף גמרא בלי וקרוע מאיזו שהיא גניזה. תחפש דף ללמוד בו - אין. אם תחפש שם בסך הכל סידור ישן להביט בתוכו לראות כמה מילים - אין. כי רק את הספרים שמביאים מכאן יש שם! ואתה עדיין חי! תלמד משניות בכחך" אמר לו החפץ חיים.

אומרים בשם רבי ישראל מסלנט שאמר לתלמידו: ישנם ארבעה חלקי שולחן ערוך. ויש גם חלק חמישי, והוא? לא להיות שוטה... רבותי, השטות הגדולה ביותר היא לאבד את החיים. לפעמים אדם מתעורר שלא לאבד את חייו ולבזבזם, אבל אח"כ הוא נרדם, ושב לשגרה.

אני אספר לכם. לקחו אותי פעם לדרשה במושב ליד רחובות כאשר נכנסנו עם הרכב במהירות לתוך המושבה בכביש המתפתל לתוך הכפר, חלפנו ליד קבוצת סוסים אוכלי עשבים בצדי הכביש, אחד הסוסים נבהל מהרכב החולף ומתוך הבהלה נעמד על רגליו האחוריות, מופת. ראיתם פעם סוס עומד כך? נו אפשר לחשוב, שהנה אינו סוס, הוא עומד על שתיים, אבל כאשר המכונית התרחקה הוא חזר לעמוד על רגליו כבתחילה. הוא שב להיות סוס... המופת התבטל. כך אדם מתבונן לנצל את החיים אבל ממחר לשכוח, ושב לחיי השיגרה.

לאחרונה ראינו ניסים (במלחמת המפרץ) התפילות היו כראוי, התשובה היתה נפלאה, התעוררנו יחד לנצל את זמננו בחיים, לקבוע יותר עיתים לתורה וכדומה, אבל עד שהמכונית עברה....

"יש לך עוד זמן, החיים עוד לפניך" אומר היצר לבחור או לאברך. וכך הוא נשאר עם החיים לפניך" עד שהם כבר אחריו, מסתיימים.

הגאון מוילנא אמר פעם כי על האדם לחשוב שלשה דברים: כאילו יש לו יום אחד לחיות, ולפניו דף גמרא אחד, והוא היהודי היחידי בעולם, כך יצליח.

כי אם אליהו הנביא יבוא ויאמר: אדוני הנני מודיע לך בזאת כי היום הוא היום האחרון בחייך עלי אדמות. וכי היית רץ לבנק להוציא כסף או לבית המדרש?.

היטלר ימ"ש רצה שישאר יהודי אחד בעולם - לזכר העם היהודי, רחמנא ליצלן. תחשבו, אדם זה היחיד, ביומו האחרון עלי אדמות, היה חושב לעצמו העולם עומד עלי! היהדות תלוי בי! קיום התורה תלוי ועומד עלי! כל רגע היה מנצל בכל עוז. וחז"ל אומרים: "לפיכך נברא האדם יחידי ללמדך שכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא" תהיה קצת בעל גאווה! האם ידוע לך שאתה אחראי על כל העולם?... אתה יחידי. ר' שלום שבדרון סיפר, כי רבי אליהו לאפיאן אמר לו לילה אחד "תביא לי סטנדר" כאשר הביא לו סטנדר נעמד ליד הסטנדר כמי שמבקש לומר לו ר' שלום, שיחת מוסר אישית, ואז קרא אליו הרב לאפיאן: "ר' שלום! ר' שלום! אילו היה לי את הזקן השחור שלך, אילו היה לי! אם היה לי זקן



שחור כמותך הייתי יודע מה לעשות עם החיים שלי". והשיחה הסתיימה... שיחת מוסר מרב לתלמיד. שיחה אבהית לטובתו של התלמיד.

לאדם, לא מספיק הכסף שיש לו, הוא רוצה עוד ועוד. וכאשר מבין שהכסף לא יכסה אותו בקברו, לפתע רוצה באמת לחלקו לצדקה, אבל רק אחרי מותו, כאשר הילדים כבר ידאגו שהישיבה תקבל כמה גרגירים ה' ירחם... "אתה חיי" אמר לו החפץ חיים, "ביכולתך לבטח את עצמך אל תהיה טיפש!".

נרבה בלימוד תורה ונתינת צדקה. אנו זורענו נתפוס את החיים.

(להגיד)



"ואם פרוח תפרח הצרעת" (יג, יב).

חז"ל אומרים (במדבר רבה ז, ה) שהצרעת באה על צרות עין "כשאדם צר עין ואינו משאיל את כליו הקב"ה משלח צרעת בביתו ומוציא כליו לחוץ, והבריות אומרים: פלוני שלא היה משאיל כליו ואומר שלא היו לו כלים, הרי שהיה לו כלים...".

כשבא השכן, נוקש על הדלת ומבקש מסור חשמלי - אומר לו צר העין: "אין לי"... כשבאה שכנה לבקש סיר - אומרת אותו: "אין לי"... והנה, רק מגיעה הצרעת, וכבר מצוה הכהן להוציא את כל הכלים החוצה. לפתע רואים כולם את המסור החשמלי ואת הסיר שוכנים אחר כבוד בבית השכנים המסרבים להשאילו...

לפעמים קורה שאדם עושה עולה מסוימת, והוא סבור שאף אחד לא רואה אותו... אולם לעיתים, הוא אינו יכול להתחמק ועליו להתמודד עם ההתנהגות הנלווה שלו עצמו, כפי שמספר המשל שלפנינו:

משל לאדם שהלך ביער ואיבד את דרכו. בעודו תועה בין עצי היער, הוא מבחין לפתע בקול גדול, ורגעים אחדים לאחר מכן מנצנץ רעיון במוחו. הוא קורא לקוף ואומר לו: "אתה יודע שיש בינינו איזשהו דמיון..."

"לא שמעתי על כך מעולם" - אומר הקוף - "אבל מה העניין?"

"הסתבכתי" - משיב לו האדם - "אולי תוכל להראות לי את הדרך החוצה?"

"אין בעיה" - ענה הקוף, והשניים החלו ללכת בסבך העצים.

לא חולף זמן רב ולפתע נשמעת שאגה אדירה של אריה, וכעבור רגעים אחדים הם מבחינים באריה אימתני רץ לכיוונם. האדם החויר כסיד, אולם הקוף לא אבד את עשתונותו. הוא עזר לאדם לטפס על העץ הקרוב שהיה שם ואמר לו: "אל דאגה, לכאן הוא לא יגיע..."

האריה העומד למטה התנפל על הגזע ואיים בקול מבשר רעות: "אני רעב, לא אזוז מפה עד שאחד מכם ירד..."

"אל תדאג" מניח הקוף יד על האיש הרועד מפחד - "הכל יהיה בסדר".

הזמן חלף באטיות מרגיזה, שעה ועוד שעה... הלילה ירד, והקוף פנה אל האדם: "כעת לילה, עלינו לערוך תורנות שינה, מי יהיה הראשון שיששן?" "לך לישון" - אומר האדם - "אני אשאר לשמור, בין כה וכה לא אצליח להרדם מרוב פחד"... והקוף נתלה בזנבו על אחד העצים ונרדם.

נותר לו האדם לבדו עם הארי שמתחתיו, מי יודע עד מתי אהיה תקוע כאן, כמו עלה לעץ? הרהר בתסכול.

לפתע עלתה בו מחשבה כלשהי: אני אדם, והוא, בסך הכל, קוף... האריה אמר שהוא רוצה אחד משנינו, אם כן - מי חשוב יותר? הוא עיבד לאט לאט את הרעיון, ואז נתן לקוף מכה חזקה והעיף אותו מהעץ... הקוף התעורר בבת אחת, וברגע האחרון נתפס באחד הענפים וניצל מלועו הפעור של האריה.

כעת לא ידע האדם היכן לקבור את עצמו מרוב בושה... מה יעשה? הוא לא העז להרים את עיניו אל הקוף, מצילו היקר, אשר הוא השיב לו רעה תחת טובה... בלית ברירה חבק את הענף שעליו ישב ונרדם.

שעות אחדות לאחר מכן, העיר אותו הקוף ואמר לו: "קום, האריה הלך"... הוא עזר לו לרדת למטה, והראה לו את הדרך לצאת מן היער ולהגיע לישוב בני אדם.

מתחיל האדם ללכת, וכעבור רגעים ספורים הוא חש בטפיחה על שכמו. הוא מסתובב לאטו, הקוף עומד שם ואומר לו: "עשה לי טובה, ידידי, כשאתה מגיע לשם, אל תספר לאף אחד שיש בינינו דמיון..."

כזהו האדם, מחד גיסא הוא נזר הבריאה ותפארתה, ומאידך גיסא - מידותיו הרעות עלולות להפוך אותו לגרוע ולפחות בין בעלי החיים.

(ומתוק האור)

"וטמא טמא יקרא" (יג, מה)

אומר השל"ה הקדוש: רמז למה שאמרו 'כל הפוסל במומו פוסל', שהמצורע הוא הטמא וקורא לחברו 'טמא'... (ממעיינות הנצח). "... וכן כל הפוסל את האחרים תמיד... ואומר עליהם שהן ממוזרים, חוששים לו שמא ממוזר הוא. ואם אמר עליהם שהן עבדים חוששין לו שמא עבד הוא. שכל הפוסל במומו הוא פוסל" (רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יט הלכה יז).

"אתה מוזמן למשפט ביום שלישי הקרוב!"

ההודעה הקצרה שנתלתה על דלת ביתו של החלבן, הסעירה את רוחו. הוא היה איש ישר, שהתנהג תמיד בנאמנות ובמוסריות. אף פעם לא רימה, שיקר או גנב.

הוא גם לא שתה לשוכרה בשעות הבוקר, דבר האסור על פי החוק בכפר. הוא לא ידע למה מזמינים אותו למשפט.

אבל האופה ידע. האופה היה רגיל לקנות חמאה וגבינה מהחלבן המקומי והשתמש בהם לאפיה. יום אחד עלה בו החשד שגושי החמאה שהחלבן מוכר לו שוקלים פחות מקילו, למרות שהחלבן מצהיר שכל גוש שוקל קילו בדיוק, לא פחות ולא יותר.

האופה החליט לבדוק את העניין, ובמשך תקופה הוא שקל בעקביות כל גוש של חמאה שקנה מהחלבן, והוא אכן גילה שגושי החמאה שוקלים פחות מקילו, לפעמים 900 גרם, לפעמים 950, ופעם אחת אפילו 800 הגרם היה נזעם. "מרמים אותי" הוא אמר לאשתו בכעס, "אני לא אשתוק על זה". הוא ניגש אל השופט המקומי והתלונן על מעשיו של החלבן. "חייבים להעמיד אותו לדין!" אמר האופה, "אי אפשר לאפשר לו לרמות את כל תושבי הכפר. אנשים סומכים עליו".

עוד באותו היום תלה של בית המשפט המקומי הזמנה לדין על פתח ביתו של החלבן.

החלבן הגיע לבית המשפט רועד ונפחד. הוא מעולם לא ראה את בית המשפט, ומעולם לא דיבר עם השופט שהטיל אימה על כל תושבי הכפר. "אני מניח שיש לך משקל מדויק במחלבה?" פתח השופט את הדיון.

"לא, כבודו!" אמר החלבן, "אין לי משקל".

"אז איך בדיוק אתה שוקל את החמאה שאתה מוכר לאופה? האם אתה סתם כך מחליט שזה קילו?! הרעים השופט בקולו.

"חס וחלילה, אדוני השופט, אני איש ישר, לעולם לא עלה על דעתי לעשות דבר כזה. פשוט מאד, בניתי לעצמי מין משקלי מאזניים, כאלו שאתה צריך לשים משקולת בצד אחד כדי שתאזן את החמאה שבצד השני".

השופט הנהן בראשו בהבנה, והחלבן המשיך:

"בכל יום כשאני בא לשקול את החמאה עבור האופה אני מניח בצד השני של המשקולת כיכר לחם של קילו שאותה אני קונה בבוקר מהאופה, וכך אני יודע כמה חמאה עלי לתת לו כדי שיצא קילו בדיוק".

השופט חזר על דבריו של החלבן: 'אתה בעצם אומר לנו שכמות החמאה שאתה נותן שווה למשקל הכיכר שהאופה נתן לך'. "בדיוק כבודו", אמר החלבן, לפני האופה חפו.

שומע אדם דרשה מרשימה וחודרת לבבות על הנזק העצום של רכילות ולשון הרע, ועל הצורך בהתעוררות ובשינוי הדרך, ומה תגובתו? כן הוא אומר, הם באמת צריכים לשנות את דרכם.

יושב יהודי ומעיין בספר מוסר על איסור גזל ועל ענפיו המרובים ואין הוא זקוק להמחשות ולהדגמות; הוא יודע בעצמו מיד שפלוגי הוא העובר על האיסור בצורה זו, ופלוגי בצורה האחרת, ולכל סעיף של האיסור יש לו מיד דוגמה חיה ומוחשית של מישהו שהוא מכיר אישית העובר בדיוק עברה זו. והוא מהרהר לעצמו: כמה חבל שהם אינם פה אתי לראות עד מה חמור מה שהם עושים, ועד כמה עליהם להזדרז ולחזור בתשובה... ומתחשק לך לזעוק לו לאותו אדם ולקרוא באוזניו: ומה אתך עצמך, יהודי יקר? איך אתה יודע מיד שהכוונה היא "להם" "לאחרים"? האם לא חשבת אף לרגע שאולי הכונה היא אליך? כן, כן, אליך ממש!

אכן, דרוש מאמץ מיוחד מצד הלומד להיות מעורב בלמודו, ולראות את עצמו מתיישב על ספסל הנאשמים או שוכב על שולחן הניתוחים ומהווה מושא ללימוד ולדיון העיוני. זה לא קל, ואף לא נעים. אך רק כך יוכל הלומד להשתנות ולהיות קרוב יותר לדרך הישר והטוב.

ומעשה שרגיל היה האדמו"ר רבי שמחה בונים מפשיסחא, לספרו בכל ערב יום הכיפורים, ועולה ממנו מוסר השכל גדול לעניינינו:

בעיר קראקוב (קראקא) השוכן על גדות הויסלה בדרומה של פולין, עמד בית כנסת שנקרא בית הכנסת של ר' אייזיק. על שם אחד התושבים שבנה את בית הכנסת כתרומה לאוצר גדול שנפל בחלקו.

ומעשה שהיה כך היה:

פירש רש"י: "לפי שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים, שמפטפטין תמיד בצפצוף קול".

על עוון לשון הרע אמרו חז"ל (ערכין טו, ב) "אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא, מאי דכתיב: 'מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה'?" אמר לו הקב"ה ללשון: כל אבריו של אדם זקופים ואתה מוטל, כל אבריו של אדם מבחוץ ואתה מבפנים, ולא עוד, אלא שהקפתי לך שתי חומות, אחת של עצם ואחת של בשר".

אשאל אתכם, מורי ורבותי: וכי שני השומרים הללו הם אכן גדרים, המקשים על האדם לדבר? אם אין שיניים קל יותר לדבר? אם עושים גדר של אבנים ושל ברזל – ניחא, אי אפשר להיכנס, אבל הגדרים האלו שהקב"ה ברא ללשון – איזו גדר הם?! אם מישוה יעשה גדר מנייר שהגנבים לא יכנסו – זו גדר?!

וודאי הכוונה ללמוד מוסר מאותו 'חומות', שאדם ילמד וישכיל ויתבונן – תראו כמה מוחבאת הלשון פנימה, כמה היא זקוקה לשמירה. כל עוד התינוק לא יודע לדבר – אינו צריך שיניים. ברגע שהוא מדבר – יש לו כבר שיניים. כל זאת, כדי שאדם יתבונן ויבין כמה שמירה צריכה הלשון.

יש לנו ב"ה את ספר "שמירת הלשון" – קילורין לעיניים. רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל אמר על החפץ חיים זצ"ל: כמה פשוטות ככה גדלות. כאשר פותחים את הספרים שלו מבינים כי לשון הרע וגסות הדיבור הם פשוט אש!

אחד הדברים שכתובים בחז"ל וה"חפץ חיים" מצטט זאת שוב ושוב הוא, שהמדבר לשון הרע, בתפילה ובלימוד שלו נכנסת רוח טומאה, והתפילה נמאסת, באותו פה שדיברת לשון הרע אתה לומד ומתפלל לריבונו של עולם?! א מויראדיגע זאך!

סיפרתי כמה פעמים את הסיפור ששמעתי בבארא פארק, טוב לספר אותו לאחרים, בפרט לילדים.

מלך גרמניה ערך ביקור ברוסיה. כמובן הגיע עם כל הפמליא.

ערכו סעודה גדולה לכבודו, ארוחת ערב גדולה. שר הטבחים הגיש מאכל, שאצלו קוראים לזה קישקע – מעי של בהמה. טוחנים כל מיני מטעמים ומכניסים בתוך הקישקע.

מלך גרמניה ראה מאכל חדש, טעם ממנו ומאוד מצא חן בעיניו.

הוא הורה לשר הטבחים שלו שהצטרף לפמליא: "תיפגש עם שר הטבחים של רוסיה, ותבקש ממנו את המתכון, כי אני רוצה שתלמד לעשות 'קישקע'".

אתם יודעים, אוכל למלך זה לא סתם, קצת ככה וקצת ככה. צריך לשמוע את ההוראות בדיוק מוחלט [ובפרט אצל הגרמנים...]. כך וכך בשר טחון, כך וכך קמח, פלפל, מלח, סוכר, וכמה פפריקה ושאר תבלינים. הפגישה נערכה והטבח הרוסי הדריך את עמיתו הגרמני ברשימה מפורטת, ממש על המילימטר.

נסעו בחזרה. מלך גרמניה מגיע לביתו. ויהי היום, הגיע מלך פלוני לביקור בגרמניה. הטבח הוציא תא הרשימה הטמונה באוצרותיו, ועשה כמו שלימדוהו ברוסיה, הכל בדיוק מוחלט – בשר, מלח, סוכר, פלפל, פלאי פלאים. הכניס את הכל בתוך הקישקע.

התבשיל היה מוכן, הגישו לסעודה הגדולה, החלו לטעום. המלך נטל את הסכין ואת המזלג, הכניס לפיו חתיכה מהמאכל, ואבוי! נהיה לו חושך בעיניים. טעם תפל, עם ריח נורא. לא ידעו אם זה רעל, או שלקחו את האוכל מהאשפה...

מיד הורידו הכל מהשולחן, ובינתיים הביאו לכל המסובים מים לשטוף את הפה מהגעוע שנדבק בהם.

אחרי הסעודה רצה כמעט מלך גרמניה להרוג את שר הטבחים. הטבח התחנן: "אדוני המלך, אני יכול להישבע אלף שבועות, עשיתי בדיוק כמו ששר הטבחים ברוסיה לימד אותי, לא שיניתי דבר וחצי דבר. מה אני יכול לעשות שכך קרה?"

המלך הורה לו בזעם: "עכשיו אתה נוסע לרוסיה לברר מה היתה הבעיה והיכן הטעות".

הטבח שמח עד השמים, העיקר שלא הורגים אותו. יצא לדרך, הגיע לרוסיה. שם סיפר לשר הטבחים של הרוסי: "אוי מה שהיה לנו, עשיתי את הקישקע, והמסובים כמעט הקיאו, הרגישו שאוכלים זבל".

הטבח הרוסי ביקש ממנו: "תביא את הרשימה שלך". הגרמני הציג את הרשימה על פיה הכין את הקישקע – אחת, שתיים, שלוש, ארבע, הכל בסדר.

"רגע", נזכר הטבח הרוסי, "כאשר הבאת את המעי למטבח, מה עשיתי?"

ר' אייזיק עני מרוד היה, מטופל בבנים ובבנות. הבנות הגיעו לפרקן מצפות להינשא כדרך כל הארץ, אולם לרש אין כל להשתתף בצרכי נישואיהן. באחד הלילות חלם אייזיק חלום, שאוצר גודל טמון מתחת הגשר של עיר הבירה, חלום זה חזר ונשנה פעמים אחדות. ותתפעם רוחו, וגמר בדעתו לנסוע אל עיר הבירה, לחשוף את האוצר שנתגלה לו בחלומו. אמר ועשה; קיבץ בידו מעט כסף להוצאת הדרך, נטל צרורו ויצא לחשוף את האוצר. בהגיעו אל עיר הבירה, לא התמהמה, ועשה ראשית דרכו הישר אל הגשר, לחפש אחר האוצר הנכסף. אך מה גדלה אכזבתו בהיווכחו לדעת שהגשר ענק ממדים הוא, מסלולי דרכים רבים חוצים בו, ותנועה רבה שוקקת בהם ללא הפסק. ברור היה שאין כל סיכוי לנסות לחפור תחת הגשר, מה עוד שזקיפי משמר שעמדו נוטרים את דרכי הגישה לארמון המלך, פוקחים עין על כל המתרחש מסביב.

מדוכךך ונבוך עמד ר' אייזיק תוהה במקומו מבלי שידע לשית עצות בנפשו. קשה היה לו להשלים את תוחלתו הנכזבת, ונשאר שומר את הגשר במשך היום, ורק עם רדת הלילה נוטש היה את משמרתו ללינת הלילה. באחד הימים בעודו עומד על הגשר, תוהה על החלום שחלם ופישרו, עבר שר הצבא על הגשר, והבחין בזר שעורר את חשדו, מפני התנהגותו המחשידה.

"מה לך יהודי כי תחפש כאן על הגשר הסמוך לארמון המלכות?" רעם קול שר הצבא. פחד מות תקף את ר' אייזיק. הוא בא לחפש אוצר שנתגלה לו בחלומו, והנה עומד הוא ליפול בפח. בחשד של ריגול... כיצד ינסה לטהר עצמו, האם יאמנו דבריו? אומר לך את האמת... את כל האמת... פתח וגמגם נרעד ונפחד.

חלמתי חלום, אודות אוצר הטמון תחת הגשר... עני אני, וחשבתי לנסות את מזלי... זו כל האמת... גחך שר הצבא ואמר "הו, איש חלומות אתה, יהודי?... כיצד זה תשית את לבך לדברי חלומות? הנה אספר לך, גם אני חלמתי, זה פעמיים, שאוצר גדול טמון אצל יהודי בעיר קראקוב תחת התנור אצל יהודי בשם... אייזיק... אייזיק... האם אשית לב לדברי חלומות?... צמרמורת תקפה את ר' אייזיק, בשומעו את שר הצבא נוקב בשמו ובכתובתו בעיר קראקוב, וכאשר שמע את דברי שר הצבא הפוקד עליו לבסוף לנטוש את חלומותיו ולחזור מיד לביתו, מיהר לעקור כל עוד רוחו בקרבו, עשה דרכו לביתו, כשדבריו של שר הצבא מנקרים במוחו.

ראשית פעולתו, בהגיעו לביתו היתה לחטט תחת התנור, תנור לבנים שרעוע היה מרוב יושן. ואמנם לאחר חיפוש מדוקדק גילה תחת התנור אוצר ממון גדול, שממנו הפריש סכום כסף לבנות בית כנסת בקראקוב, אשר עד היום נקרא על שמו "בית הכנסת של ר' אייזיק".

הלקח מהסיפור נפלא, ונקדים תחילה את דברי הגאון רבי ישראל מסלנט זצ"ל האומר: "אין מוסר אלא מה שהאדם לומד על עצמו ולעצמו, במטרה לשנות את עצמו שינוי המעשה". אכן, יכול אדם ללמוד את כל "מסילת ישרים" בעיון רב, ולנתח בעמקות את חסרונותיהם של האחדים ואת דרכי תיקונם, ואילו הוא עצמו עומד מחוץ למסגרת עיונו, ובסיימו את חוק לימודו הריהו אותו אדם שהתחיל בו.

ודרשו רבותינו בעלי המוסר מהפסוק (ויקרא כה, יז) "לא תונו איש את עמיתו" – המילה את כידוע באה לרבות, ולענייננו באה היא לרבות את האדם עצמו; שיתכלל הוא על עצמו ולא ירמה את עצמו להטיל את הכשלונות אך על הזולת. הצרה היא, שהאדם לא תופס שכל המומים שמוצא הוא אצל חבריו נמצאים בו, על דרך שאמרו חז"ל (קידושין ע"ב) "הפוסל – במומו פוסל".

משום כך בא ר' שמחה בונים מפשיסחא, ורצה ללמד את חסידיו ואתנו, כי אדם ההולך לחפור מתחת ל"גשר" בעיר אחרת – בחפצו לחתור תחת הפגמים והמומים של הזולת, ואומר: פלוני נכשל במידה זו ואלמוני צריך לתקן מדה אחרת.

.. הרי שצריך הוא לדעת שכל הפוסל במומו פוסל. ואותם הפגמים שחשב כי נמצאים הם אצל חבריו... נמצאים בו עצמו וכפי שאמר הרבי מקוצק: "מטבע האדם להעריך את זולתו – לפי מידותיו הוא!" ובניסוחו של הגר"מ שלמה אלעמי: "הזוכר מומי בני אדם – הוא עצמו בעל המומים. והרואה מומי עצמו – לא יראה מומי זולתו".

אדם צריך לנפץ את ה"תנור" שבביתו – תאוותיו ומידותיו המוגנות שבקרבו, ורק אז יגלה את ה"מטמון" הנפלא – את זיו הודה והדרה, האצילות והקדושה של נפשו ונפש חבריו, ויזכה לבא ולהתייצב לפני בוראו טהור, זך ונקי!...

(בנועם שיח)



יצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות (יד, ד)

נתקלה הפרה בחפץ קשה ושברה את הרגל. אבא יודן ניגש לבדוק מה פגע בפרתו, ובעודו חופר באדמה התגלה לפניו מטמון.

ושבו עולה התמיהה: הלא יכול הקב"ה להעניק לו את אותו מטמון בלי לשבור את רגל פרתו! מה גם שפרה אשר רגלה נשברת, בליט ברירה הורגים אותה, כדי למנוע ממנה סבל. לשם מה צריך את כל זאת?

התשובה היא: הקב"ה רוצה לתת לו את המטמון, רק הוא קודם מנסה אותו לראות אם אכן הוא ראוי לזכות בו. אם כשמתעורר הקושי האדם מתלונן ואומר: "נמאס כבר, למה דוקא אני...". אומר הקב"ה: אין בעיה, הצרות יפסקו, אך את המטמון לא תקבל. איך ראוי לו!

כשנראה לאדם נגע בביתו, בעצם הקב"ה מנסה אותו בנסיון אחר נסיון: בתחילה - לשהות מחוץ לבית שבוע שלם. לאחר מכן עליו לשבור כמה אבנים מקירות הבית, עד שנאלץ להרוס את הבית עד היסוד! אם באמצע התהליך אדם מתלונן ובא בטרונות על רוע מזלו. די, נמאס לו! - אומר הקב"ה: אין בעיה, הכהן יטהר את הנגע.

אם אדם עומד בכל הנסיונות, מביט על הדברים במבט הנכון ומקבל דין שמים באהבה ובהכנעה - בסופו של דבר יזכה במטמון כשכר על צדקותו. איננו יכולים לברוח מן הנסיונות, כי לשם כך באנו לעולם הזה - לעמוד בנסיונות. מה שכן יכולים אנו לעשות, הוא לשנות את נקודת המבט שלנו, לבוא עם כלים אחרים לחיים. להחליט: ודאי שכל מעשי הקב"ה הם לטובתי, רק שאני אינני מבין זאת. אם כך נעשה - ודאי נגלה מטמונים על כל צעד ושעל.

כשאדם מאמין באמת, ורואה את הדברים הקשים בעין נכונה לפי השקפת התורה, כפי שהקב"ה רוצה שנראה את הדברים - בסופו של דבר הכל הופך להיות מטמון.

אברהם אבינו עמד בתשעה נסיונות קשים מנשוא, ולקראת הנסיון העשירי מבקש ממנו הקב"ה (בראשית כב, ב): "קח נא" אנה ממך עמוד גם בנסיון זה - ולאחר שעמד בו אומר לו הקב"ה: "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה..." זוהי הסיבה לנגע שביקר בבית, כשאדם מבחין בנגע כזה, ועל אף שקשה לו עם כך הוא אינו מתלונן - הוא זוכה לאוצרות.

זוהי, אפוא, מטרתם של הנסיונות הבאים עלינו: לגלות את האוצרות, לתת לנו ולהעניק לנו בכפל כפליים!

שמעתי דבר נפלא: כשלוקחים תמונת 'גובלן' [תמונה העשויה מרקמת חוטים] ומביטים על צידה האחורי, שטחים נרחבים ממנה נראים חלקים, כמעט ללא קשרים, כי אלו השמים שצבעם כחול בלבד, אין שם גוון או שילוב כלשהו של צבעים. ובאמת, בצד הקדמי, זה החלק ה'משעמם' של התמונה. לא כאן מתגלה יפיה המיוחד. ישנם, לעומת זאת חלקים בתמונה שהחליפו חוט מידי כמה תפירות, והדבר גרם שהצד האחורי באותו אזור מלא קשרים, וחוטים רבים מסובכים אחד בשני - בוקה ומבולקת! אך כשהופכים את הגובלן רואים שדוקא בחלק זה מתגלה יופי מיוחד, מרהיב עין, פרטי פרטים המהווים את עיקרה של התמונה!

כאשר מביטים על החיים מנקודת מבט נכונה ואמיתית, מבינים שהחלקים הנראים יותר קשים ויותר מסובכים - דוקא הם החלקים היפים של החיים, נראה לנו שישנם 'קשרים' וקשיים, אך לאמיתו של דבר הקב"ה מכין לנו מטמון, ולואי ונהיה ראויים לזכות בו!

(להגיד)

## בדרך הדרוש

בגמרא דשבת (דף ס"ח) וטמא טמא יקרא צריך להודיע לרבים צערו פי' רש"י הוא בעצמו ויש להקשות למה צריך בכאן להודיע צערו לרבים יותר משאר חולאים, וכדי לתרץ נקדים מה דאיתא בפירושו רש"י פרשת וירא אצל ישמעאל וישמע אלקים את קול הנער פי' רש"י מכאן שתפלת חולים יפה מתפלת אחרים עליו ואיתא בזה"ק מפני מה נקרא מצורע מוסגר מפני שמוסגר תפלתו בשמים והא"ש צריך להודיע צערו לרבים שיבקשו עליו רחמים בשלמא שאר חולאים מוטב שיתפלל הוא בעצמו אבל גבי מצורע שנסגר תפלתו בפניו צריך להודיע צערו לאחרים שיתפללו עליו וק"ל (מדרש יונתן)

העמסוני הי' דורש כל אתין שבתורה כיון שהגיע לאת ד' אלקין תירא פירש וכו' עד שבא ר"ע ודרש את ד' אלקין תירא לרבות ת"ח ומוזה מוכח דלא לכבוד עצמו הוא דורש והק"ל,

ובזה יובן המדרש לא מתו בני אהרן בשביל שלא נשאו נשים ושלא נהגו כבוד במשה רבן דעל שלא נשאו נשים לחוד יש להם תירוץ בקושי המפורשים וא"ל בתירוץ המפורשים שלא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש הוא יש לימוד בל"ז שלא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש כר"ע שדרש את ד' אלקין תירא לרבות ת"ח ומכילא לא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש אבל כיון שלא נהגו כבוד במשה רבן אין להם תירוץ למה לא נשאו נשים

וכ"ת כקושיית המפורשים י"ל כתרצום משום שלא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש וכ"ת הא יש לימוד בל"ז שלא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש מאת ד' אלקין תירא כר"ע לרבות ת"ח הא לא נהגו כבוד במשה רבן ודו"ק:

(מדרש יונתן)

"מה פירוש מה עשית? טחנתי בשר, טחנתי לחם, פפריקה, מלח וסוכר, ומלאתי את הכל בתוך המעי".

"אוי, וי!", קפץ הרוסי ממקומו, "אתה נורמלי?! הלא זה מעי של בהמה! את המעי צריכים לשטוף היטב, עם מים רותחים, ואחר כך להשרות במים עשירים וארבע שעות, שכל הטינופת תצא מהמעי והוא יתנקה. אחר כך שוב שוטפים, עד שבטוחים שהמעי נקי לחלוטין. רק אז אפשר להכניס את כל המצרכים... היכן השכל שלך?! - כעס עליו שר הטבחים הרוסי.

יכול אדם להטעין על עצמו את המצוות הטובות ביותר, אבל אם יכניס אותן בפה לא נקי, הוא מקלקל את הכל!

(יחי ראובן)

"ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" (יד, לד)

בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן (רש"י)

לכל אדם - אומר רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל נגזרה מנת היסורים שעליו לעבור בימי חייו.

אין אחד שנמלט מהם. יתכנו לפעמים תקופות בחיים שאדם אינו סובל, אך אין מציאות כזו שאדם יחיה את כל חייו בשלוה, ללא יסורים. השאלה היא רק: כיצד מקבל האדם את היסורים הבאים עליו, מה תגובתו, וגם כאן, הכל תלוי בנקודת המבט!

הנה כאן, בפרשת נגעי בתים: חז"ל מגלים לנו, שלפעמים חפץ הקב"ה לזכות אדם במטמון, ולשם כך מביא בקירות ביתו נגע צרעת. הוא מזעיק את הכהן, והכהן שולח להודיע לו: לפני שאגיע לביתך, עליך להוציא את כל רכושך מהבית, שלא יטמא במידה ויתברר שאכן צרעת הבתים היא זו. "אוי ואבוי" - חושב האיש - "להוציא הכל מהבית זו עבודה קשה! אבל טוב, אם הכהן אמר - אני מקבל".

מגיע הכהן, בודק את הנגע, ומודיע כי יש להסגיר את הבית. כלומר, בימים הקרובים אסור להתגורר בו! בליט ברירה, עוזב מיודעינו עם כל צאצאיו את ביתו, והולך להתאכסן אצל קרובים או בבית מלון.

בסופו של דבר מתברר שאכן נגע צרעת הוא ויש להרוס את כל הבית עד היסוד. הורסים את הבית ואז מתגלה המטמון שהטמינו בו האמוריים.

שואל הנאות דשא: אם הקב"ה רוצה לתת לאדם מטמון, וכי אין בידו דרך יותר טובה לעשות זאת [כגון: זכיה בהגירת מפעל הפיס וכדומה]? מדוע לשם כך צריכים לשבור את הבית ולעבור את כל העינוי והסבל הכרוך בגלות מחוץ לבית?

כעין זה מצינו בירושלמי (הוריות ג' ד') מעשה באבא יודן שהיה עשיר גדול ויחד עם זאת נדיב ובעל צדקה גדול, עד שיום אחד הוא ירד מנכסיו. עד כדי כך, דגבאי הצדקה לא רצו לקבל ממנו כסף, וכשהסתובבו בעיר לאסוף תרומות דלגו על ביתו כדי שלא לביישו. אבל אבא יודן לא ויתר. הוא רדף אחריהם, וכשהשיגם אמר להם: "משביע אני אתכם שתאמרו לי עבור איזו מטרה אוספים אתם כספי צדקה!"

"אמרו לו: "לחתונת יתום ויתומה" בא אבא יודן הביתה ודן עם אשתו מה יוכלו לעזור בנידון. אמרה לו אשתו: "הלא נותרה לנו שדה אחת. לך תמכור חצי מהשדה ואת תמורתה תן לגבאי הצדקה". מכר, ונתן את הכסף לחכמים. למחרת יצא לחרוש את חצי השדה שנותר לו. באמצע החרישה

אשה כי תזרע וילדה זכר (יב, א)

למעלה מן הענין כתיב להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החי הנאכלת ובין החי אשר לא תאכל וסמך ל"י אשה כי תזרע וילדה זכר וקשה סמיכות הפרשיות

ולתרץ נקדים דאיתא במדרש למה מתו בני אהרן בשביל שלא נשאו נשים ובשביל שלא נהגו כבוד במשה רבן וקשה למה דוקא בשביל הני תרתי ולמה לא די באחד מהם אלא בשביל שלא נשאו נשים הי' להם תירוץ אבל בתרווייהו אין להם תירוץ והמפורשים הקשו למה צוה הקב"ה לישא אשה למה לא ברא אותו הקב"ה במעשה ידיו כאדם הראשון ותני משום דאיתא בגמרא כששמעו האומות אנכי ד' אלקין אמרו לכבוד עצמו הוא דורש כיון ששמעו כבד את אביך ואמך חזרו לדברים הראשונים

ואי הוי הקב"ה ברא את האדם במ"י איך יוכל לקיים קרא כבד את אביך וכו' לכן לא ברא אותו במעשה ידיו ולכן צוה הקב"ה לישא אשה אבל אם יש לימוד אחר שלא יוכלו האומות לומר לכבוד עצמו הוא דורש הדק"ל למה לא ברא הקב"ה את האדם במעשה ידיו דאיתא בפסחים (דף כ"ב) שמעון

טמא טמא יקרא







פרשת תזריע מצורע

בס"ד בר"ה

# חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א  
א' אייר תש"פ | גליון 668

## יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226 |  
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252  
לפניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

יעזוב את בניו, וגם את כל בני העולם שהם יצירי כפיו. כל רצונו ומגמתו היא רק לקרב את כל בני העולם להכליתם ולאשרם שהוא להמליך את הבורא עליהם ולעבוד אותו באמת.

רק מתוך ההבנה הזאת אפשר להתקדם לשלב חשבון הנפש.

### אקטואליה בפרשת השבוע

אז זה נכון שבידוד וסגר יכולים להיות מתסכלים מאוד אבל מצד שני הם מעמידים אותנו מול עצמנו באמת. זו הזדמנות סז להכיר את עצמנו, להכיר את הרצונות שלנו, ולהביא לידי ביטוי את האמונה, את הרצונות, את השאיפות, ואת המהות שלנו.

זהו ממש העניין של הפרשה שלנו שבה אלה שהורסים את העולם והחברה ומדברים לשון הרע - הם לוקים במחלות שמיימיות חשוכות מרפא גשמי שפוגעות בהם בהתחלה בבתים ולאחר מכן בבגדים ולבסוף גם בגוף. מעגל הרמזים הולך ומתקרב.

וכאשר האדם נשאר בעקשנותו ובסרבנותו להפיק לקחים, הוא נאלץ להיות מבודד בהדרגת ובהנחיית הכהנים נושאי דגל ההתקרבות לה'. הכהן שהוא איש החסד שולח את האדם לבידוד מוחלט מוחץ למחנה ומגיע לבקר ולעקוב אחר התקדמותו.

התורה אומרת שצריכים ללכת אל הכהן והשופט "אשר יהיה בימים ההם" - כלומר למנהיגי הדור והכהן של ימינו הוא רבי נחמן שהדרכותיו הם אבן הדרך לכל מבקשי ה' בימינו, והוא זה שהעלה על נס את החובה והזכות הקדושה של ההתבודדות והנהיג וממשיך להנהיג את כל החפץ בחיים לבדוד את עצמו באופן יזום גם בשגרה למשך שעה אחת לפחות בכל

המשך בעמוד 3

## מאמר ראש הישיבה

### בעין הסערה

#### ההגדרה הטובה ביותר לקורונה

כולנו עומדים משותממים לנוכח המציאות החדשה שאנו עומדים בה. כבר שנים לא נראתה סערה כזאת בכל העולם כולו ואף אחד אינו יכול לומר מתי ואיך היא תיגמר.

זה ברור שיש כאן מסר גדול עבור כל העולם כולו בכלליות ועבור כל אדם בפרטיות, כמו שאומר רבי נחמן שהקדוש ברוך הוא שהוא אינסופי ואין קץ ואין חקר לגודלו ולתבונתו - הוא בכבודו ובעצמו "ממצמם אלוקותו מאין סוף עד אין תכלית, עד נקודת המרכז של עולם הגשמי, ומזמין לכל אדם מחשבה דיבור ומעשה, לפי היום ולפי האדם ולפי המקום ומליביש לו בזאת המחשבה דיבור ומעשה שמזמין לו רמזים כדי לקרבו לעבודתו".

האם יש הגדרה טובה מזו לנגיף הקורונה? האינסוף ברוך הוא צמצם את עצמו בתכלית הצמצום לסוג של ייצור קטנטן שהוא אפילו לא חיידק ובאמצעות הנקודה הקטנטונת הזאת הוא הופך את כל העולם כולו, משפיל גאים ומגביה שפלים, ומעמיד אותנו במציאות שלא היינו מעלים על דעתנו שהיא יכולה להיות רק כדי לרמז לנו רמזים ולקרב אותנו לעבודתו.

#### האם מותר לנו להבין את הרמזים?

אבל מי יכול לפרש את הרמזים? מי יודע חשבונות שמים? האם מותר לנו בכלל לנסות להבין?

ובכן, ודאי שכן, שהרי אם בורא עולם מדבר אלינו הוא מצפה שנטה אוזן ונקשיב. אם רבי נחמן קורא להנהגת העולם "רמזים" פירוש הדבר שאנחנו צריכים להיות נרמזים ולחפש להבין את

המסרים הנשלחים אלינו. מי שאינו מבין רמזים הוא שוטה כמו שאומרים חז"ל להכימא ברמיזא ולשטיא בכורמיזא.

ואכן כותב רבי נחמן מיד: "בכך צריך להעמיק מחשבתו בזה, ולהגדיל בינתו, ולהבין מהו הרמיזות בפרטיות, שמלבש בזאת המחשבה דיבור ומעשה של זה היום, שהזמין לו ה' יתברך, הן מלאכה או משא ומתן, וכל מה שמזמין לו ה' יתברך בכל יום, צריך להעמיק ולהגדיל מחשבתו בזה, כדי להבין רמיזותיו של ה' יתברך".

כל סוג של ייסורים וכל שכן מחלות באים כדי לעורר את האדם להתבוננות ולחשבון נפש כמו שכתבתי בספרי "בגן האמונה" ו"השם רופאך". כל מחלה מבודדת את האדם וגודעת לו את שגרת החיים ומכניעה אותו כדי להביא אותו למקום של חשבון נפש ותשובה, גם מחלות שלרפואה הרגילה יש דרך טיפול בנוגע להן.

כל שכן נגיף הקורונה שגודע את שגרת החיים של כל העולם כולו בגשמיות וברוחניות ולאף אחד אין באמת תשובות ברורות או דרך התמודדות יעילה באמת כנגדו. זה ברור שכולנו נדרשים כיום לחשבון נפש גדול בכלל ובפרט.

#### הבנה מקדימה

אבל עוד לפני חשבון הנפש צריכים הרבה עידוד והרבה תקווה שבתוך כל הצער והפחד רואים חסדים גדולים והשגחות פרטיות נפלאות וחייבים לחפש רק את הטוב ורק את ההשגחה ואת האמונה שבתוך ההתרחשויות.

חייבים לדעת ולהאמין שה' חלילה לא מפקיר את העולם אלא הוא משגיח על העולם תמיד בעין החמלה והחנינה והוא לעולם לא עזב ולא



## צו השעה -

# מנע נגע ומחלה מביתך



**הפצת ליקוטי מוהר"ן לשמירה!**

אמר רבי נחמן:  
הספר ליקוטי מוהר"ן,  
כשנמצא בבית,  
הוא שמירה, רפואה וישועה.

הזדרז להזמין: 052-2240696

## בדיחות הדעת

הורים שואלים בעקבות המשבר הנוכחי, הכי קשה יהיה כשנחזור לילדים להעיר את הילדים בשעה לסנות בוקר.

אחד אמר ששנה שעברה הכין חלת מפתח, החל"ת עזר, למפתח הוא עדיין ממתין.

## הדלקת נרות

ר"ת	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	18:39	19:53	20:31
תל אביב	18:56	19:55	20:29
חיפה	18:49	19:56	20:29
באר שבע	18:56	19:54	20:30

למשפחות שלנו, בחסדי ה' יתברך נחסכו כל המלל הרב, הוויכוחים באולפנים, הפרשנויות וההצפה הרגשית של תשדירי הערוצים וכו' אך מצד שני, גם יש לנו חוסר מידע, וחוסר נגישות להסברים ונהלים.

זו גם הסיבה, להתפשטות הגדולה ביותר של מחלת הקורונה בשכונות הציבור החרדי (כמדומני מעל 50% מהנדבקים) המידע, ההנחיות ושינוי ההתנהלות שלנו בחיי היום יום, התבצעה לצערנו באיחור של ממש.

### שינוי החיים עם נגיף הקורונה

תקופה זו, מאופיינת בתחושה כללית קשה: של הסגר, אי-נחוח וחוסר ודאות.

השינויים הקיצוניים באורחות החיים, התעסוקה והכלכלה, משפיעים על כלל מודי חייו של כל אחד מאיתנו, ולעיתים קרובות מתבטאים בערעור האישי, המשפחתי והכלכלי.

באופן יחודי, אנחנו הציבור החרדי נדרש לשינוי המשמעותי ביותר באורח חיינו.

על מנת להינצל מהדבקה והעברת נגיף הקורונה נדרשנו לשינויים הבאים: בוטלה התפילה וקריאת התורה במניין בבתי כנסת, הלימוד בבתי הספר, בתלמודי התורה ובישיבות, בוטלו חגיגות בר מצווה ונישואין, לוויה מצומצמת של עד 10 אנשים, שנו מנהגי אבלות וניחום אבלים, נאסר על התכנסות משפחה מורחבת בשבת ומועד, ואפילו בחלק מהימים נאסר לצאת מהבית שלא לצורך חיוני. כל אלה נועדו לשם שמירת נפשו של כל אחד ואחד מאיתנו.

במציאות חיים שונה ויחודית זו, עלינו להתייחס למכלול של אתגרים בבית, ולמציאת פתרונות יצירתיים לבעיות נלוות.

ההתייחסות שלנו למצב והתמודדות המשפחתית שלנו צריכה לבוא לידי ביטוי בצורה: רגשית, חשיבתית, והתנהגותית, שלנו ההורים ובהעברת המסרים לילדים.

### שלוש קבוצות

במהלך המאמרים הבאים, נעסוק בע"ה בשלוש קבוצות הציבור: 1. כלל הציבור הרחב, 2. קבוצת ה-"מבודדים", 3. ההורים או הילדים שנדבקו בנגיף.

על כולנו בע"ה לשאת מידי יום תפילה לה' יתברך שיבטל את המגיפה הנוראה הזו, ולפעול בדרכים נכונות על מנת לשלוט במצב, לייצב את המשפחה שלנו, ולהתנהל באופן המתאים ביותר.

## לחיות עם הקורונה פרק א'

מההתחלה כדי להתמודד על החיים לצד נגיף הקורונה, ומתוך חוסר הבנה לקראת מה אנחנו הולכים ואיך ייראו החיים שלנו במהלך החודש וחצי הזה מפורים ועד אחרי פסח, נוצר מצב של בלבול רב וחוסר מוכנות.

לא רק אנחנו ההורים חווים את זה, אלא בעיקר הילדים והמתבגרים שלנו חווים גם הם את מורכבותה של המציאות ומושפעים מהחוויה המבולבלת ומהמסרים שהם שומעים בסביבתם ובוודאי מאיתנו ההורים.

נוסף על כך, ילדים ומתבגרים מוצפים בדרך כלל בידע רב, שרובו אינו מתווך ואינו מותאם לגילם, דבר המקשה על יכולתם לראות את הדברים בצורה מאוזנת המאפשרת התמודדות יעילה.

לאור זאת, הם עלולים לפתח חששות ופחד, שעלולים להתגבר וליצור חוויות חוסר אונים וההשלכות שלהם: מצוקה, אובדן שליטה, חוסר משמעות, מריבות והצקות לסובבים, הפקרות ושעמום רב.

### הרגעה, הסברה והתמודדות מתאימה

על כן, ההתנהלות החשובה ביותר בתקופה זו היא: הרגעה, הסברה והתמודדות מתאימה.

במהלך השבועות הבאים, נעסוק בע"ה במאמרים אלו, בנושא של: ההתמודדות שלנו ההורים והילדים בתקופת מגיפת הקורונה.

הכלל המנחה אותנו בכל התמודדות שכזו הוא, קבלת מידע מהימן ושליטה במצב.

עלינו לקבל את המידע הנכון עבורנו, ולהעביר אותו לילדינו בצורה אחראית, מבוקרת, הדרגתית ומונגשת.

עלינו להכיר היטב את דרכי ההדבקות בנגיף, התפשטותו, נהלי הבריאות וההתנהלות היומיומית ולכנס את הילדים למסגרת הדרכה והסברה, במסגשים אלו נשוחח על הכרת הנגיף, ועל ההשפעות שלו על חיינו. נבצע מספר מסגשים ונשוחח בנחת ועם הרבה הכלה.

הציבור הכללי חשוף באמצעות המדיה, לכל מיני נהלים, התמודדויות ותרחישים אפשריים. לעיתים זה נכון ולעיתים זה גורם להצפה והיסטריה.

זו תקופה ארוכה, שאנו נמצאים במציאות לא מוכרת ואף מבולבלת, בהקשר של ההתנהלות שלנו בעקבות התפשטות נגיף הקורונה.

החיים עצמם, והשהייה הממושכת שלנו בבית עם הילדים, מעוררים מגוון רגשות ותחושות, הכוללים לעיתים חששות, פחד, תחושת פגיעות, חוסר ביטחון ודאגה ספני הבאות, ובצדק רב.

אנו חוששים מהידבקות בנגיף, אנו חוששים על החיים של סבא וסבתא, על קרובי משפחה בסיכון גבוה, על המצב הכלכלי בעקבות פיתורין או יציאה לחל"ת, על האיזון במצב הזוגי בעקבות זה ששני בני הזוג נמצאים שעות וימים רבים בבית, על מצב חינוך הילדים, על רמת הלמידה שלהם, על סכסוכים ומריבות בין הילדים בעקבות הימצאות של כל הילדים כל היום בתוך הבית, ועל עוד אתגרים רבים בעקבות המצב.

### רצף אירועים מדורג

אם נתבונן על רצף האירועים וההתרחשויות, נבחין מיד בחסד ה' והשגחה ברורה.

תהליך כניסת והתפרצות נגיף הקורונה בארץ וההשלכות על חיינו, היה הדרגתי מאוד ובתקופה מצוינות, בין פורים לפסח.

ההכנות לפורים, וחג הפורים עצמו, טישטשו מעט את ההבנה לקראת מה אנו הולכים, ואיך תיראה המציאות שלנו בחיים בדיקו שבועיים אחרי פורים.

מיום ליום, תוך כדי התפשטות הנגיף, הוסיפו הסברים והגבלות על חיינו. אנשים הפסיקו להגיע למקומות העבודה, בתי הספר נסגרו, חנויות ומרכזי קניות, גני הילדים, הישיבות ובתי הכנסת, ובתהליך של שלשה שבועות, ותוך כדי כניסה לחג הפסח, נכנסנו לסגר ועוצר של ממש.

כאשר אנו שומעים על מצב התחלואה ואלפי המתים במדינות רבות בעולם, חובה עלינו להודות לה' יתברך על החסד העצום והשמירה שלנו בארץ הקודש.

### תפס אותנו בחוסר מוכנות

מאחר וכולנו כמו רוב ככל הציבור, לא ידע להכין את עצמו בצורה מסודרת, מבחינה נפשית וכלכלית כבר

# "כותבים תודות ורואים ישועות"

(הרב שלום ארוש שליט"א)

חדש! חדש! חדש!

חוברות התודות  
והנפלאות שלי

חוברות יחודיות  
לכתיבת תודה  
מידי יום.

הזמינו עכשיו: 052-2240696

## ילדון הידודון

בין הכותרים יוגרלו מתנות

חמישה לאוין ואולי גם שישה אצל  
אדם רגיל, מצוה אצל המצורע.

תשובה פרשת צו כשב הוא גדול, וכשב הוא קטן, על הוא גדול, בן  
בקר כחות ממנו וצריך עדיין לאמו.

פתרונות לשלוח למייל | פקס:

al5308000@gmail.com | 02-5812252

יש לך סיפור תודה?  
המערכת תשמח לפרסם אותו  
al5308000@gmail.com

סיפורי תודה  
אמרת תודה ונושעת

## אומרים תודה בצל הקורונה

(סיפור שהגיע למערכת בצל הקורונה)

קראתם נכון, גם בצל הקורונה, ודווקא בתוך כל  
המצב הזה. הסוד של חוק התודה חזק מתמיד.

זה התחיל בחום, שיעול, כאבים וכל התסמינים  
המפורסמים, קרוב משפחה זה נראה  
המליץ: "תזמין בדיקה זה נראה  
שזה זה" הזמנתי, התשובה  
החיובית לא אחרה לבוא. מיד  
נכנסתי לבידוד ולצידי נכנסו בני  
משפחתי וכל מי ששהה בקרבת.

רק המילה "בידוד" מעוררת רעד  
וחלחלה ובנוסף לחולי, לבד בחדר  
בלי משפחה, אנשים, חברים, אני  
מוצא את עצמי לבד בין ארבע  
קירות כוגש את עצמי בעצמי עם  
עצמי שוב ושוב...

המחשבות עולות זרמות לא משהרות... סטופ!  
החלטתי לעשות להם סדר. הרי בחסדי ה' כבר שנים  
אני שומע את שיעורי ולומד את ספריו של הרב  
שלום ארוש שליט"א שמלמד אמונה, התבודדות,  
שיחה עם הבורא, חוק התודה. אני יודע ומאמין שיש  
בורא לעולם, מנהיג, שולט ומכוון. גם עכשיו במצב  
הנתון החדש אני בידיים שלו ורק שלו. אז מה פתאום  
כל המחשבות האלה?! מה השתנה?! התחלתי לדבר  
איתו, להודות לו, לספר לו את ליבי.

החלטתי שאני לא בבידוד, אני בהתבודדות.

קשה לתאר במילים ספורות איך שעברתי את  
התקופה, אבל אשתף אתכם במעט. הקשר שלי  
עם בורא העולם בימים אלו הפך לקשר הדוק,  
אוהב ומעריך. הודיתי לו על הכל מהפרט הקטן  
ועד הגדול בחיי. לא השארתי פינה שלא הודיתי לו  
. גם ביקשתי סליחה ועשיתי תשובה על מעשים לא  
טובים שעשיתי.

לסיום עשיתי את חוק התודה. 8 פעמים מזמור  
לתודה בניגון. ורבע שעה תודה במילים שלי, על

הבידוד על הנגיף על החולי על הכאבים.

הרגשתי הקלה, אני לא לבד יש איתי משהו צמוד,  
מקשיב ומאזין שומע. אני לו לבן הוא לי לאב. הוא  
אוהב כל כך ורק רוצה להיטיב, ורק רוצה בטובתי.

את חוק התודה עשיתי במשך  
כל יום, לא ויתרתי לעצמי למרות  
הקושי. מה אומר ומה אדבר מיום  
ליום חשתי הקלה והטבה. אנשים  
מבחוץ ספרו לי איך עברו קשה  
את החולי וכמה ארוך היה הבידוד  
שהתפרש על פני שבועות ארוכים.

בחסדי השם תוך שלושה  
שבועות לפני ערב פסח הייתי כבר  
בחוף אחרי שתי תשובות שליליות  
בריא ושלם ללא זכר למה שאירע.

חוק התודה היה חזק מתמיד!

אבל הדבר הטוב ביותר שקרה לי הוא שפגשתי  
את עצמי עם עצמי בעצמי. התקרבותי לאבא בשמים  
התחברתי אליו והבטחתי לומר כל יום תודה. על  
החיים, על הכל תודה!

חלילה, שלא תחשבו, אני לא מאחל לאף אחד  
שייכנס לבידוד ובפרט לא בנסיבות כאלו. אבל למי  
שכבר נמצא בבידוד אז כדאי לכם להתחבר אל אבא  
שבשמים שהוא מלכו של עולם לדבר איתו להודות  
לו להפוך את הבידוד להתבודדות. אתם תרגישו  
שאתם לא לבד!

ולאלה שלא בבידוד ובריא, גם אתם- התחברו  
אליו מתוך הטוב ומתוך הרחמים. קבעו פגישה יומית  
לבד עם אבא שבשמים, ספרו לו, בקשו סליחתו  
ובעיקר תודו לו, תודו כי יש הרבה על מה להודות.

על כל נשימה ונשימה תהלל קה-הללוקה.



## ראש חודש אייר

אייר ראשי תיבות  
"אני ה' רופאך"  
מאייר ועד עצרת  
הרפואה מתחזקת  
ומועילה.

(מסכת שבת)



לקבלת חיוקיים - 052-6672221

אמרת תודה ונושעת  
052-2240696

# חיזוקים מיוחדים

## מהרב שלום ארוש שליט"א

### בקו האמונה: 02-6444250

בואו נתחזק בתקופה זו  
ונקרב את הגאולה!







**הסדרה לשלום הבית**  
**מאת הרב שלום ארוש**

052-2240696 ☎

# שלום הבית שלי

## הרב שלום ארוש שליט"א

### הדרכה נכונה

לפני כמה שנים, זה היה חוסך לנו הרבה עגמות נפש ומריבות וייסורים קשים...

כוחה של הדרכה זו הוא כל כך גדול, שבכל פעם שבאים אלי זוגות הרוצים להתגרש, אני מניח להם כלל לספר לי את כל התלאות, הבעיות, הטענות והתלונות שיש להם אחד על השני, אלא מבקש מהבעל שישמע קודם כל את שיעורי המוקלטים בנושא שלום בית וילמד את הספר "בגן השלום", ורק אחרי כן, אם עדיין יש להם בעיות שיחזרו אלי. והמציאות היא, שכל זוג שהבעל מקבל את עצתי, ובאמת לומד את הספר, כבר לא חוזר אלי...

וכן כל אשה שבאה אלי ובפיה מענות ותלונות בלי סוף ובידה בקשה לקבל שטר גירושין, אני נותן לה את הספר "חוכמת נשים" והם לא מגיעות שוב. כי כל אשה שתלמד בספר הזה לא תצטרך לבקש שום עזרה בשלום בית. כי על ידי ההדרכה הנכונה בדרך האמונה, היא תוכל לשנות את כל המציאות שלה, ולבטל את כל הייסורים שיש לה, ואף להפוך את הבעל הכי גרוע לעובד ה' ובעל מידות טובות.

כי אחרי שהאשה תקבל את ההדרכה הנכונה לחייה, דהיינו כיצד לעשות תשובה, וכמה כללים של שלום בית, היא תבין טוב מאד שלכל התלונות שלה יש פתרון, והיא תבין מה הן הטעויות שלה ומה היא העבודה שלה בחיים, והיא כבר לא תצטרך לבקש יעוץ, כי יהיה לה שלום בית מושלם.

רבי נחמן ז"ע, שלפעמים, כאשר האדם אינו מוכן לסבול מעט, הוא צריך בסוף לסבול הרבה...

וקשים יותר לפתור - כי כל זמן שעדיין נשואים, אפשר על ידי הדרכה נכונה לפתור את הבעיות בשלום בית - קשות ככל שיהיו, אבל אחרי שמתגרשים כבר אין את מי להדריך ועל מה להדריך... וברוב המקרים הגירושין רק הופכים את הבעיה שהיה אפשר לפתור, לסכסוך מתמשך שלעולם לא נפתר.



מן הצד השני, על כוחה של הדרכה נכונה בדרך האמונה יכולים להיעד אלפים ואף רבבות של זוגות שסבלו מחוסר שלום בית, וחלקם אף היו רשומים ברבנות עם תאריך לגירושין, שמשמשים זיכרון אותם לקבל הדרכה בנושא שלום בית, על ידי ששמעו שיעורים מוקלטים מכותב מאמר זה, או שזכו לקבל את הספר "חוכמת נשים" או את "בגן האמונה", וכל חיייהם השתנו לטובה כון הקצה אל הקצה, והם זכו לשלום בית אמיתי. ואמרו כולם בפה מלא: חבל שלא קיבלנו את ההדרכה הזו

בעלון של שבת הגדול דיברנו על מכת הגירושין שפשתה במדינה לדאבון הלב, ועל העובדה שגירושין היא מקור לסבל גדול לילדים ולבני הזוג והיא נובעת בעיקר מחוסר הדרכה וחוסר אמונה. וכל זוג שבחר בדרך "הקלה" של גירושין, למעשה, רק מחליף ייסורים בייסורים. כי את הייסורים שיש להם מהבעיות של שלום הבית, הם מחליפים בייסורים אחרים - ייסורים של גירושין, שהם גם קשים יותר לסבול, וגם קשים יותר לפתור:

קשים יותר לסבול - כי כל זמן שלא עשה האדם תשובה, ומגיעים לו ייסורים על פי דין שמיים, אזי מה שיעשה - לא יועיל לו להינצל מהם, וגם כל העצות וההדרכות הנכונות ביותר לא יועילו לו כל זמן שעדיין לא עשה תשובה, כי אין לו זכות שיהיה לו שלום בית מחמת עוונותיו. ודאי וודאי שלא יועיל להתגרש, כי מהקדוש-ברוך-הוא אף אחד אינו יכול לברוח. ואם הוא יתגרש או היא תתגרש, יתכן שהייסורים רק יתגברו עוד יותר, כמו שאומרים בשם



**הרה"ק ר' מנחם מענדל מויטבסק**  
**זיע"א - הכרי הארץ**  
**א' אייר**

## לאורם נלך

### היולא צדיקיא

קדושת הרב הקדוש רבי מנחם מנדל זכרוננו לברכה מויטבסק.

ר' זושא מאיפולי התבטא עליו: כשם שארץ ישראל גבוהה מכל הארצות, כך ר' מענדל גבוה מכל הצדיקים.

בה' אלול תקל"ז היתה עליה הגדולה של תלמידי המגיד כדי לעלות ולהשתקע בארץ ישראל, כשלוש מאות איש מנתה שיירה זו בראשותו של רבי מנחם מענדל, שאליה הצטרפו ר' אברהם מקאליסק ור' ישראל מפלוצק זיע"א, ואף הבעל התיניא זיע"א נסע איתם אך נפרד מהם במהלך הדרך, כחמישה חודשים נדה שיירה זו, עד שלאחר נדודים קשים זכו להגיע ארצה, והתיישב בצפת. אך בשל רדיפות ערבים ותורכים בעיה העתיק את מושבו לעיר טבריה.

בחודש מנחם אב ה'תקמ"ז הוזעק לפקיעין לשהות במחיצת בנו אשר חלה, ונדבק במחלתו וסבל ייסורים קשים. ציוה את בנו שלא יחקקו על מצבתו שבה אלה "מוהר"ר מנחם מענדל" בלבד, ביקש ממנו שיאהב כל אחד מישראל, שיתרחק מכל שקר, שלא יאמר דברי תורה בשמו ושלא יקבל עליו שום התנמות. טרם הסתלקותו בשנת ה'תקמ"ח קרא לפתע לעבר הניצבים בחדרו: 'סורו נא מעלי כי ה' ניצב עלי' ולאחר מכן עלתה נשמתו למרומים.

נפטר ביום ב' ר"ח אייר תקמ"ח. ולפני שנסתלק שאלו את הרה"ק ר' מענדל ליד מי הוא רוצה להיקבר? מיד השיב: וכי זו שאלה, הלואי ולא היו יהודים אחרים מתביישים בי כמו שאינו מתבייש בשום יהודי, ואני מרוצה אצל איזה יהודי שיקברו, ואכן נקבר בבית העלמין הישן בטבריה בחלקת תלמידי הבעש"ט. זכותו תהא מגן וצינה עלינו אכ"ר.

עולה לארץ, היה נחשב לרבים של כל החסידים, כפי שהיה הבעש"ט בדור הראשון, והמגיד בדור השני.

ובמיוחד בקרב חסידי רוסיה וליטא, היה נחשב באותם הימים רבי מנחם מנדל כאדמו"ר ומנהיג שהכל סרים למרותו. גם הגאון המופלג, רבי שניאור זלמן מלאדי (בעל התיניא) זיע"א היה כפוף לו, וסייע בידו להפיץ את החסידות ברוסיה הלבנה, ורבי אהרן מקרלין (ראשון אדמו"ר קרלין) סייע בידו בהפצת החסידות בגבול ליטא.

רבינו הק' עמד בפרץ נגד המתנגדים לחסידות ונסע לעיר וילנא לגאון כדי להסביר לו את דבר החסידות ולהסיר חששות מלבו, אך מעשה שטן הצליח וכחו שהוא מביא באיגרת שכתב בארץ ישראל: (פרי הארץ - מכתב א) "הנה הא דרכי בראש מקדמי ארץ ישראל הייתן הושק ומתאבה ג"כ לייחד לאחדות אבל מה אעשה כי ביותנו המליץ היה מפיח כזבים ודובר שקר נגד עיניהם להעליל עלילות ברשע אותנו לפנייהם כפי ארי ולכן אף אם היה לבם כלב הארי המס ינס. ואף כי לו חכמו ישכילו זאת שקר ענו בנו ולא יאשמו כל החוששים כי מה יעשו שאין לדין אלא מה שענינו וזאות ואזינו שמועות והקולר תלוי בצואר העדים. ואחר אשר כל פה דובר בבלה עליו ויהי העם כמאכזלת אש איש על אחיו לא יחמולו לכן אף אם היה רצוני לתווך השלום הוא לא כן ידמה ולבו לא כן יחשוב. כי להשמיד בלבבו ולהכרית לא מעט אני שלום וכי אדבר המה למלחמה אך עתה פנו בנו. כידוע נמונה כניסתו לבית הגר"א זיע"א כך שלא היה ניתן להסביר, וכל ימיו היה מצטער מדוע לא שבר את הדלת והיה נכנס אלי, כי אילו היה נפגע עמו היה בא הדבר לידי גמר טוב.

רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א נפגש עמו בהגיונו לארץ ישראל (חיי מוהר"ן קל"ו) וכן מובא בחיי מוהר"ן (תקנ"ג) שרבינו ר' נחמן מברסלב הפליג מאוד

הרה"ק רבי מנחם מנדל מויטבסק זיע"א לאביו רבי משה שהיו מבני היכלא קדישא של הבעש"ט הק', ואף רבי מנחם מענדל זכה לבקר אצל הבעש"ט בביתו בהיותו כבן תשע.

הנהגתו היתה מופלאה ביותר בבחינת מלכות ושררה, אך מבעד לגיוני המלכות שבהם התנהג בגלוי שכנה נפש שפלה ולב נשבר, ואכן כך היה חותם "השכל באמת" וכך אמר פעם בעל התולדות יעקב יוסף לתלמידיו: "הצדיק הזה הוא עניו מאוד, אך ספפח"ו כי בודאי היצה"ר יערים עליו תחבולות להזיקו ה"ו על כן כיסה עצמו באשפה, ומה יותר אשפה מניאות, ולכן הוא מתנהג בגדלות, אבל באמת הוא עניו מאוד, וכדוגמת העשירים שמטמנים עושרם באשפה.

וכך אמר עליו הרה"ק רבי פנחס מקוריץ טרם בא אליו הרה"ק ר' מנדל מויטבסק זיע"א: "מלך ישראל יבא הנה, לכן צריכים להכין לקבל פניו בכבוד, כיאות לפני מלך ישראל".

את רוב תורתו קיבל מפיו רבו המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, ומסופר שהמגיד לקחו אל שפת הנהר, שם התבטא בזה הלשון: "אין מושחין מלכים אלא ע"ג מעין" ובאותו מעמד אמר לרבינו כי יש בו ניצוף נשמת חזקיהו המלך, בהוסיפו כי אין לו להתבטל בפני אף אחד בעולם ועליו לדעת כי עם מי שיפגש אי פעם בכל ימי חייו, הרי הוא גדול הימנו. (כתבי ר' יוסף ש"ב)

ואכן לא פלא כי כשהתלוננו תלמידי המגיד כי קשה עליהם הדרך לבוא עד למעזריטש, אמר להם המגיד כי ילכו להסתופף בצל רבי מענדל מויטבסק זיע"א.

אחר הסתלקות הרב המגיד היה רבי מנחם נחשב בין חבריו ככביר שביניהם, ויתכן מאוד שאילולי היה

**מהיכן זכו הלומדים לכוון לפירוש?**

יום וליצור קשר אישי עם הבורא, לדבר אתו בשפה פשוטה ולהתבונן פנימה לתוך עצמו ולתוך סדר יומנו ולשפוט את עצמו ולערוך חשבון על כל מעשיו דיבוריו ומוחשבותיו.

**כשמדברים מתחילים להקשיב**

זהו המסר הכללי לכל אדם במציאות שבה בורא עולם מעמיד אותנו. ונכון שיש הרבה מאוד מסרים לכל אדם בכל יום ויום, וישנם מסרים מיוחדים לכל ציבור וציבור בעם ישראל ובעולם. אבל המסר הכללי שיביא אותנו להבנת כל המסרים הפרטיים הוא רק לקבוע לעצמו זמן לשעה של התבודדות בכל יום ויום.

צריכים לעמוד לפניו יתברך בתמימות ולומר לו: "אבא שבשמיים, אתה לא עושה שום דבר לחינם, אתה עושה לטובה בחסד וברחמים כדי לקרב אותנו אליך. אתה רוצה בתשובה ואתה מתקרב לכל מי שמתקרב אליך. אני רוצה להתקרב אליך, אני רוצה להבין איך להתחזק, איך להתקדם, איך לשפר את עצמי, איך להשתנות לטובה. עזר לי לדבר איתך, עזר לי לעשות חשבון נפש אמתי, עזר לי לספר לך בכל יום מה עשיתי מאתמול ועד היום, עזר לי להרבות בתפילות אישיות בכל יום על כל נקודה בחיים שבה אני צריך להשתפר ולהשתנות בה".

שעת התבודדות היא שעה של הקשבה לרמזים ולמסרים של ה'. שעת התבודדות היא ההזדמנות שלנו לדבר עם הבורא וההזדמנות שלנו גם לשמוע את הבורא מדבר אלינו.

**מוצאים את האפיקומן**

בכל סוג של ייסורים בחיים הבורא מחביא לנו מתנות גדולות. גם במציאות שלנו ישנן מתנות גדולות מאוד. והמתנה הגדולה מכל המתנות בעולם היא הזכות לעשות שעה התבודדות בכל יום ויום.

המציאות של הסגר והבידוד זו ההזדמנות שלנו לקבל את המתנה הגדולה ביותר בעולם וליצור קשר אמיתי עם בורא עולם ולהתקרב אליו באמת. כל מי שיקיים את העצה הזאת מובטחת לו סייעתא דשמיא גדולה בהתקרבות לבורא כי הוא ברחמיו פותח פתח לכל דופקי בתשובה והוא מצפה לכל אחד ואחת מאתנו יותר משהאב מצפה לבנו והאישה לבעלה.

וכאשר נזכה לחדש ולחזק את הקשר האישי שלנו עם בורא העולם מובטח לנו שהחיים שלנו יהיו איכותיים ומאושרים יותר, שהרי אין טוב ועונג ואושר בעולם יותר מאשר קרבה אמיתית לבורא.

רכואה וחיים טובים לכל עם ישראל.

שבת שלום ומבורך

*שלום*

והאזין לקולות הלומדים שם. באחת החבורות עסקו בלימוד סוער מספר תלמידי חכמים בדיוק באותו נושא שעמל ויגע בו רבי יוסף משך מספר חודשים.

הוא היה סקרן לדעת לאיזו מסקנה יגיעו הלומדים. הם התקדמו שלב ועוד שלב, ולאחר מספר רגעים הגיעו בדיוק לאותה מסקנה שאליה הגיע היום רבי יוסף בסיכומו בכתב לאחר חודשי לימוד מרובים, בעמל ויגיעה שקשה לתארם.

רוחו נפלה בקרב. הוא החליט שהוא מפסיק ברגע זה את כתיבת הספר, שאותה הגדיר כעת כ"ביטול תורה".

אם הלומדים בבית המדרש מגיעים בלימודם בדיוק לאותן מסקנות שאני מתייגע עליהן רבות' - הרהר רבי יוסף בדעתו - 'הרי שאין זה אלא ביטול תורה להשקיע זמן בכתיבת הספר'.

אך יצא רבי יוסף קארו מבית המדרש, ולקראתו מופיע רבי יצחק לוריא, האר"י הקדוש. ושוב פעם פונה אליו האר"י הקדוש ברוח הקודש שלו ושואל: 'רבי יוסף, מפני מה החלט מר להפסיק את כתיבת ספרו הגדול שרבים ילכו לאורו בדורות הבאים? עם ישראל זקוק לספר זה?!...'

רבי יוסף קארו שח לו את אשר ראה ושמע כעת בבית המדרש.

האר"י הקדוש חי"ך והסביר לו את פשר הדברים: בעולמות העליונים מוכן שפע

של תורה לעם ישראל. אבל כמו כל דבר בעולם הזה: אם לא עמלים - לא מקבלים!

הקב"ה וכל הפמליא של מעלה מחכים לתורה שאתה לומד בעמל ויגיעה, מברר את שיטות הפוסקים, מדייק בדבריהם, מגיע למסקנה בדברי כל אחד ולבסוף מכריע את ההלכה כפי שאתה רואה לנכון. השפע הזה שאתה עמל עליו רבות, יורד לעולם הזה, ורק בגללו מצליחים הלומדים בבית המדרש לכוון לדבריו בקלות שכזו...

המתפללים בבית הכנסת הקטן בצפת נמלאו פליאה. בדרך כלל היה זה רבי יצחק לוריא - האר"י הקדוש, שמאריך בכוונות עמוקות וברזין עלאיים בתפילתו ומסיימה מאוחר. ואילו הפעם, היה זה דווקא רבי יוסף קארו הבית יוסף, מחבר השולחן ערוך, שלאורו צועדים כל בית ישראל, שהאריך בתפילתו רבות.

לאחר שפסע האר"י שלוש פסיעות לאחוריו, שלח את משמשו ללחוש באוזנו של הבית יוסף: "במשנה במסכת כלאים נאמר חמור אין בה משום כלאים". המשמש תמה ולא הבין, אך משראה שרבו הקדוש מצווה עליו ללחוש זאת באוזני מרן הבית יוסף, עשה כאשר נצטווה.

וראו זה פלא, אך נלחשו המילים באוזנו, נהרו פניו של רבי יוסף קארו ותוך מספר דקות נסתיימה תפילתו. למתפללים המשתוממים על שחזו עיניהם, שח הבית יוסף' בהתרגשות: רוח אלוקים מפעמת ברבי יצחק לוריא, תפילתי התארכה יען כי באמצעה טרוד הייתי מאוד בסוגיה זו של מרדעת החמור ונשכחו ממני דברי המשנה. עד ששלה האר"י הקדוש את משמשו לסייע לי...

דמותו האדירה של רבי יוסף קארו, הכילה שילוב נדיר ומרתק של אחד מגדולי הדורות שהכיל בקרבו עמקות ופסול בתורה, כפי שמתגלה בספרו העמוק 'בית יוסף' על 'ארבעה טורים'. כוח הפסיקה וההכרעה כפי שמתגלה בחיבורו הגדול שבלעדי אף יהודי שומר תורה ומצוות אינו זז בחייו - 'שולחן ערוך' וספרים כמו 'כסף משנה' על הרמב"ם, שו"ת 'אבקת רוכל' ועוד ועוד.

סיפורנו מתמקד בתקופה של עשרים השנים (!) בהן כתב מרן רבי יוסף קארו את ספרו הבית יוסף. באחד הלילות נכנס הבית יוסף לבית המדרש



**מי שהוא רגיל לומר בשורות טובות, הוא נתלבש מבחינת אליהו (בשורה א')**

**"התודה צריכה להיות חלק בלתי נפרד מחיי היום יום"**  
(הרב שלום ארוש שליט"א)

### חוש המישוש

ואם נדייק את המציאות אף נבחין, שחכמים מפרגנים לנו בחלק של הדמיון לבהמות, כי למעשה אנחנו גרועים מהם בהקשרים אלו, כי החיות והבהמות והעופות בטבע, לא אוכלות מה שמזיק להם, רק מה שמותאם להם בטבעם, ואנחנו מתענגים במאכלים מזיקים בלי להניד עפעף. בהמות גם לא אוכלות לשם הנאה, אלא לצורך קיומי בלבד, לכן הם לא משכינות ולא צריכות דיאטה. וכן בעניין פריה ורבייה, וד"ל.

נמצא, שהאדם הגולמי הרוצה להתקדם לכיוון החכמה צריך לשים מגמת פניו אל עבר החושים הרוחניים יותר, חושי המחשבה, ולהשתדל להשתמש בחושים הגופניים בשביל להתקיים כמאמר רבי נחמן מברסלב "נאכל לבד לקיום נפשתינו, ולמעט תאוות טבענו".

על פי יסוד זה נבין מדוע בכל התנ"ך כולו, לא מוצאים אף לא פעם אחת, שהכתוב מייחס את חושי הטעם והמישוש לבורא, הכתובים מרבים לייחס לו ראייה שמיעה וריח, אך לעולם לא טעם ומישוש, כדי להורות, שאלו החושים בהם צריך אדם לקיים "והלכת בדרכיו". זה גם הטעם שעבור חוש המישוש לא נתקנה ברכה, כמו כל שאר החושים, הרואה את הים הגדול מבורך, הרואה קשת בענן מבורך, לשכוע קול שופר, בורא מיני בשמים, שהכל נהיה בדברו, רק חוש המישוש נעדר ברכה.

עם זאת, יש כאן דגש חשוב ומיוחד, יש בו בחוש המישוש בחינה קיומית חשובה ועליונה יותר משאר

בעניין חוש המישוש, דבר ידוע הוא, שכל מעשי האדם נעשים ונגמרים עם חמשת חושים, אשר ג' מהם, הראות, השמיעה, הריח, הם חושים רוחניים שפועלים למרחק, וב' מהם חושים גופניים, הטעם והמישוש, שאינם פועלים אם לא במגע. בטעם בשביל שחוש הטעם יפעל צריך להכניס מזון/נוזלים לגוף, בשביל שחוש המישוש יפעל צריכים לגעת, הראייה השמיעה והריח פועלים ברוח.

והייתה החכמה האלוהית את מציאות האדם, שיהיו בו יותר חושים רוחניים מחושים גופניים, כדי שיהיה חלק הרוח שבו רב ומתגבר על הגוף. זאת אומרת, הקב"ה שם בנו יותר חושים רוחניים כדי שניתן דעתנו על כך, ולא נשקיע רוב זמננו ומרצנו על חוש הטעם והמישוש, אלא נתן להם כפי צרכם בלבד, בהסתפקות במידה, לא בהגזמה שמביאה להתמכרות. ואת כוחות נפשנו נשקיע בראייה בשמיעה ובריח, שהם בחינת החכמה הבינה והדעת, חלקי המחשבה, לעומת הטעם והמישוש הקשורים יותר לעולם המעשה.

וכדאי להתבונן בכך היטב ולהעמיק מאד תודעתנו בעובדה, שבחוש הטעם והמישוש אין אנו נבדלים כלל משאר בעלי החיים, כמו שאמרו חז"ל, שבני אדם, דומים למלאכים בשלושה דברים, ולבהמות בשלושה דברים, למלאכים בכך שאנו בעלי דעה, בעלי דיבור ובעלי יכולת להתבונן במשכלות השמים, וכמו הבהמות באכילה ושתייה, פריה ורבייה, ובעשיית הצרכים.

שמעתי מהותי, רבי נחמן טולטש'נער זכרוננו לברכה, שפעם אחת בימי הספיירה היה מוהר"ן זכרוננו לברכה על ציונו הקדוש, ואמר אז על הצינן הקדוש התפילה הפתוחה "אתה יצרת" (בלקוטי תפילות חלק ב', סימן ל"ו). ואחר כך, פשהלך, כוונתו אומר בלשון תוכו: "הם הפתוחים שואלים אם יש בהתפילות רוח הקדוש? ובאמת הם גבוהים מרוח הקדוש? כי הם נמשכים קשער החמשים!" ויען בלקוטי תפילות הלכות ראש חודש, הלכה ו', שם מובן זה, כי הדרך לעשות מתורות תפילות נמשך קשער הנון. גם שמעתי, ששאלו כי הרבה אנשים זכו כבר לנגן עגון על ידי התפילות שלו. (שיש"ק - ח"א שצד)

מוהר"ן היה לו בכל יום שיעור וסדר קבוע לאמירת תהלים, דהיינו: אמירת יום אחד של תהלים, ובמי השולב'ים והספיירה היה מוסיף עוד באמירת תהלים, נוסף על הקביעות היזם יסוית, והוא על פי הצינן בלקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ג, עגן שם. (שיש"ק קודש - חלק ב' שלה)

החושים, שהרי בלעדיו לא היו תולדות בעולם, ונמצא, אשר סוף המעשה (המישוש) הוא במחשבה תחילה (קיום העולם). ועוד, שבמגע, עובר מידע שלא יכול לעבור בשום דרך אחרת, מידע שהוא מעבר למילים, לכן צריך לכבד את החוש הזה, כי בכל לחיצת יד, בכל חיבוק, בכל מגע, אנו קולטים מידע חשוב מאין כמותו, מידע ששום חוש אחר לא יכול להעביר לנו, וכך גם עובר מאתנו לזולת, ונמצא, שהנמוך מכל, יש בו בחינה גבוהה מכל.

### הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"

#### קו ההלכה הספרדי: 3030 \*

מסננת משי או חיתול מחלחל, באופן שלא יהיה מגע ישיר בין המים לעלים.

#### האם אפשר ליטול ידיים עם בקבוק שיש לו פיה צרה?

אם המים נשפכים בלי הפסקה, מותר להשתמש בבקבוק זה לנטילת ידיים. ט"ז (סימן קס"ב סעיף קטן ה') אור לציון (חלק ב' פרק מ"ו אות ו').

שמעתי שכהן שיש לו שונא בבית הכנסת שאסור לכהן לעלות לדוכן, האם זה נכון?

מובא במשנה ברורה שכהן השונא ליצור אסור לו לעלות לדוכן ואם עולה לדוכן - סכנה יש לכהן. (סימן קכ"ח סעיף קטן ל"ט). והמקור לדבר הוא הזוהר הקדוש (שער הציון שם). וכתבו הפוסקים שכל האיסור הוא דווקא כששונא לכל הציבור או לחלק נכבד מן הציבור, שאין תקנה שיצאו כולם כדי שיוכל לישא את כפיו, אבל באדם יחיד ששונא לו, אין דין זה. ומכל מקום מספק יש להחמיר שיצא אהרן, דחמירא סנתא, ולכן אם אפשר לשכנע את ה"שישראל" שיצא הוא מובת הכנסת כדי שיוכל חיבור לישא את כפיו מה טוב, ואם אינו מוכן לצאת מבית הכנסת, יצא הכהן קודם ברכת "רצה" מבית הכנסת.

### שו"ת של חסד ע"י בית הוראה-חוט של חסד

### שאלות שנשאלו ב"קו ההלכה"

#### מעוניין לפתוח ולקרוא את האימייל, האם מותר?

לכתחילה ראוי להחמיר ולא לפתוח הודעה זו ולבקש שישלחו שוב משום שיש כאן זלזול בכבוד השבת. (כך נראה מדברי שו"ת שבט הלוי חלק ח' סימן מ' אות ב') אמנם במקום הצורך יש להקל בדבר. עיין בילקוט יוסף (מהדורת אלקיים סימן רמ"ו אות י"ז עמוד רס"א) שהתיר לפרסם את העסק באינטרנט עם אפשרות קניה ומכירה בשבת. וכן פסק בשו"ת משנה הלכות (חלק י' סי' נ"א) להתיר לשמוע את המזכירה אלקטרונית.

#### אני מגדל בגינה נענע שיבה ולאיזה ומשתמש בזה לצורך חליטת תה, האם אני מחוייב להפריש תרומות ומעשרות מעלים אלו?

אם משתמש בנענע לצורך אכילה, כגון שמערב אותו בסלט וכדומה יפריש תרומות ומעשרות, אבל אם אינו משתמש בו אלא להרחיח או להטעים את התה, פטור ממעשרות. חזון עובדיה (תרומות ומעשרות עמוד ק"ה). אמנם צריך להזהר מצד איסור תולעים המצויים בעלים אלו, ואין להשתמש ולחלוט עליהם אלו, רק באמצעות

#### מה מברכים על חטיף הבאגט קראנצ' מתובל במגוון טעמים?

דרך עשיית חטיף זה בתחילה אופים את הבאגטים ולאחר מכן הותכים אותם ומושהים אותם בשמן עם התבלינים ומכניסים אותם שוב לתנור להקשות אותם כמו קרקר. ולכן יש אומרים שלשיטת מרן השלחן ערוך ברכתו המוציא (עיין כף החיים סימן קס"ח סעיף קטן ס"ו), מכיין שמתחילה היה עליהם תורת לחם, אף שלאחר מכן הקשו את הבאגט שנעשה כמו קרקר מכל מקום עדיין נשאר עליו תורת לחם וברכתו המוציא. על פי מה שכתב באור לציון (חלק ב') פרק מ"ו אות י'). אמנם מרן הראשון לציון הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א בתשובה כתב יד פסק להלכה ולמעשה גם במקרה זה לברך בורא מיני מזונות, והטעם משום שמתחילת עשייתו מיועד להיות קראנצ' אפי' שבאמצע התהליך נאפה כרגיל, בכל אופן הולכים אחר כוונתו הסופית שזה הקראנצ' וברכתו מזונות. וכן כתב בספר וזאת הברכה (עמוד 317) בשם הגרש"ז אויערבך זצ"ל. ועל כן להלכה ברכתם מזונות.

#### נשלח לי אימייל בשבת, ובמוצאי שבת אני

# ליקוטים נפלאים פרשיות תזריע מצורע

## "אשה כי תזריע" (יב, ב)

למה נסמכה פרשת תזריע לפרשת שמיני?

משיב רבי ישראל סלנטר זצ"ל: סופה של פרשת שמיני עוסק במאכלות אסורות, ופרשת תזריע עוסקת בצרעת. על מה בא גגע הצרעת? על עוון לשון הרע.

בפרשיות הללו באה התורה ללמד אותנו את האסור והמותר להכניס ולהוציא מן הפה.

ולאחר שהתורה לימדה אותנו בסוף פרשת שמיני מה אסור ומה מותר להכניס אל הפה; מלמדת אותנו התורה בפרשת תזריע, מה מותר ומה אסור להוציא מן הפה. (ומתוק האור)

## "וביום השמיני ימול" (יב, ג)

לכאורה היו צריכים לקיים מצוה

זו יותר מאוחר שאז התינוק יהיה חזק יותר, אלא שביום השמיני עדיין לא התחזק רגש האהבה והחיבה של ההורים כלפי הרך הנולד, משא"כ בגיל יותר מאוחר יש חשש לביטול המצוה מחמת חיבת ההורים לבנם. (הרמב"ם)

## "וביום השמיני ימול"

### בשר ערלתו" (יב, ג)

פירש הרה"ק מבעלזא זי"ע על לשון הפיוט שאומרים בברית מילה "מיום השמיני והלאה ירצה דמו", דכשהאב מל את בנו, על ידי זה הוברר הדבר למפרע שגם הוא בעצמו לא היה מעב את אביו מלמולו, ממילא מיום השמיני והלאה ירצה "דמו", היינו דמו של אביו...

זה פירוש הפסוק כאן, הכתוב בא לרמז על האב, דביום השמיני ימול גם "בשר ערלתו", היינו של האב, מכיון שעתה נתברר הדבר שגם הוא מסתמא היה מרוצה כשאביו מל אותו... (טל השמים)

## "וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

בגמרא (כתובות ח.) מבואר, שבסעודת ברית מילה, למרות השמחה שבקיום מצות המילה, אין לברך "שהשמחה במעונו" משום צער התינוק.

וקשה, הרי אדם שאביו נפטר והוריש לו ממון, ההלכה היא שמברך שתי ברכות: "דין האמת" על פטירת האב ו"הטוב והמטיב" על הממון שזכה בו, ואם

כן גם בברית מילה, למרות צערו של התינוק יש לברך גם ברכת "שהשמחה במעונו"?

ותירץ בספר "אוצר מרגליות" שההבדל הוא פשוט: כאשר האב מת, ישנו אדם אחד (היורש) שהוא גם מצטער וגם שמח - לכן באפשרותו לברך את שתי הברכות. אבל בברית מילה, יש שני אנשים שהאחד שמח (האב) והשני (התינוק) מצטער, במצב כזה לא יכול הרב לברך ברכה המבטאת שמחה כשמישהו אחר מצטער. (ומתוק האור)

## "וביום השמיני ימול..." (יב, ג)

מדוע מספיקים שבעה ימים לקבוע שהילד בחזקת בריא, ומלים אותו ביום השמיני, ובפדיון הבן יש צורך לחכות שלושים יום?

כי על פי רוב אם הילד חי שבעה

ימים סימן שהוא בר קיימא ולא נפל, רק אצל מיעוט קטן אי אפשר עדיין לקבוע זאת לפני שלושים יום. ולכן במצוות מילה אזלינן בתר רובא, שרוב הילדים אחרי שבעה ימים בחזקת בריאים הם. אבל בפדיון הבן, שיש בו ענין ממוני, נתינת חמשת סלעים לכהן, צריכים לחכות שלושים יום, שאז הוא ודאי בר קיימא, ולא רק מחזקת רוב, כי אין הולכין בממון אחר הרוב. (מקור ברון)

## "אדם כי יהיה בעור

### בשרו" (יג, ב)

במדרש: כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתייראו, אמר להם הקב"ה אלו לאומות העולם, אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח. צריך להבין כוונת המדרש.

ונראה לפרש על פי ביאורו של המגיד ממעזריטש על מה שאומרים "משוך חסדך ליודע" א-ל קנא ונוקם" וקשה הלא השם א-ל הוא שם של רחמים ולמה אומרים "א-ל קנא ונוקם". אלא שלפעמים כאשר המלך רוצה להעניש אדם פשוט, הוא מעלה אותו עד שיבין את גודל הפגם נגד המלך וזה עצמו הנקמה שלו, ועל זה מתפללים שאף אם חטאנו ח"ו, הנקמה תהיה על ידי ריבוי חסד ורחמים.

זהו ביאור המדרש "אלו לאומות העולם" שאותם צריך להעניש בנגעים, כי אחרת לא יכירו לעולם בגדולתו של הקב"ה ולא יבואו לידי חרטה, "אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח" על ידי רוב שפע תבואו לידי תשובה וחרטה. (י"טב לב)

### "כבודו מלא עולם"

ה' זעזע את כל העולם, שום דבר לא כמו שאנו מכירים. זוהי תקופה של בלבול וחוסר בהירות, כל אחד מלא ברגשות צפים, רגשות של פחד וחרדה, רגשות של אי נעימות בבית, רגשות של חוסר שליטה...

בתקופה כזו, או שאתה מתקדם, או שאתה חלילה הולך לאחור!!! אין אפשרות להישאר באותו מצב כפי שהיית לפני המשבר!!

הזעזוע הוא כה עמוק, המצב הוא כל כך מטלטל, שלעולם לא נוכל לחזור למצב שבו היינו!! זה או לחזור אחורה - להיתפס לרגשות ולתחושת האבדון, לאבד את החשיבה הנורמלית, או להתקדם - למנף את התקופה הזו, להחיות את הנפש שלנו, ולהגיע לאמונה חזקה הרבה יותר חזקה ומוחשית!!!

(נקודות של אור - ספינקא)

### לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש  
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

# ליקוטים נפלאים פרשיות תזריע מצורע

## "טמא טמא יקרא" (יג, מה)

בגמרא (שבת סח) 'וטמא טמא יקרא' צריך להודיע לרבים צערו, פי' רש"י הוא בעצמו.

למה צריך בכאן להודיע צערו לרבים יותר משאר חולאים? כדי לתרץ נקדים מה דאיתא בפירוש רש"י פרשת וירא אצל ישמעאל 'וישמע אלקים את קול הנער' פי' רש"י מכאן שתפילת חולים יפה מתפילת אחרים עליו,

ואיתא בזוה"ק מפני מה נקרא מצורע מוסגר מפני

שמוסגר תפלתו בשמים, כעת מובן מדוע צריך להודיע צערו לרבים, כדי שיבקשו עליו רחמים, בשאר חולאים מוטב שיתפלל הוא בעצמו, כי תפילתו יפה משל אחרים, אבל גבי מצורע שנסגר תפלתו בפניו צריך להודיע צערו, לאחרים שיתפללו הם עליו. (מדרש יונתן)

## "זאת תורת נגע"

### צרעת" (יג, נט)

הקשה רבי שמשון רפאל הירש: שנינו "תינוק בן יום אחד מטמא בנגעים" (נדה מג:): והרי זו סתירה לטעם הידוע של נגעים, הבאים כעונש על עבירות שבין אדם לחבירו?

הוא מותיב והוא מפרק: כשם שצרעת בבגד האדם ובגופו משמשת לו אזהרה, כך גם הדבר בסוג הנוסף:

צרעתם של ילדיו החפים מפשע. אות אזהרה היא להורים, שעליהם לבחון דרכם והליכותיהם על מנת שיוכלו לשמש מופת לילדיהם במעשיהם כשיתבגרו.

ואין ספק כי נגע צרעת על מצחו של ילד, מהווה אזהרה אלקית מועילה הרבה יותר, מאשר פרח הנגע בהורים עצמם... (ממעיינות הנצח)

## "אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או

### בהרת" (יג, ב)

ה"בן איש חי" אומר שעונש הצרעת מגיע על עוון לשון הרע, או על גסות הרוח, אשר גם היא מתבטאת, בדרך כלל, על ידי הלשון. והנה, הלשון היא איבר, אשר אין בו עצמות וכל כולו אך ורק בשר. זוהי, אם כך, כוונת הכתוב: "אדם כי יהיה בעור בשרו" - מי שיש חטא בעור בשרו,

כלומר באיבר שיש בו רק עור ובשר, והוא הלשון, יגיע לכך שתהיה בו "שאת או ספחת או בהרת".

## "והצרוע אשר בו

### הנגע בגדיו יהיו

### פרומים" (יג, מה)

לכאורה תיבות 'אשר בו הנגע' נראות כמיותרות. וי"ל ע"פ הגמרא (ברכות סא) יש לך אדם שגופו חביב עליו מממונו ויש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו, ואיתא (פסיקתא רבתי י"ז) אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה, לכן הקב"ה שולח קודם הנגעים קודם בבית ואם לא חזר בתשובה שולח בבגדיו ורק אח"כ אם לא חזר שולח בגופו. כל זה באדם שגופו חביב עליו מממונו אבל מי שממונו חביב עליו מגופו אז ג"כ מתנהג הקב"ה ברחמים ואינו שולח הנגע קודם בדבר החביב עליו אלא שולח

קודם בגופו שאינו חביב עליו כממונו ורק אח"כ שולח הנגע בממונו החביב עליו יותר מגופו.

זהו שאמר הכתוב "והצרוע אשר בו הנגע" היינו הנגע מתחיל בו ולא בממונו סימן שהגוף הוא אצלו הטפל וממונו הוא העיקר חביב עליו לכן ענשו הוא "בגדיו יהיו פרומים" לגלות חרפתו שעשה הממון הטפל עיקר. (לב אריה)

## "ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" (יד, לד)

הקשה הרבי מפיאסצנא, בספרו 'אש קודש', אם אכן המטרה היא למצוא את המטמוניות שבקירות הבית (כדברי חז"ל הידועים), מדוע לפני כן מטמאים את הבית שבעה ימים. ברגע שרואים נגע בבית, יהיה הדין שיש לנתץ את הכותל וימצאו את האוצר.

הוא מקדים שאין לנו השגה בטעמי מצוות התורה, אולם בדרך אפשר הוא מציע רעיון נפלא: כאשר יהודי לוקה בענייניו הגשמיים הוא מחזק את עצמו שהכל לטובתו. אולם כאשר על ידי שלקה הוא מתבטל מתורה ומתפילה ומעשיית רצון ה', הרי הוא נופל לעצב ואינו מקבל את הייסורים באהבה.

ליהודי כזה אומרת התורה: **גם כאשר הבית נטמא לשבעה ימים - סוגרים את התלמוד תורה ותינוקות של בית רבן אינם יכולים ללמוד, סוגרים את הישיבה ובחורי ישראל נודפים על צוואר, סוגרים את המקווה ולא ניתן לקיים מצות טהרה כיאות - עדיין רצון ה' זה ולטובה הוא עושה, גם כשאיינו מבינים.** בסוף, יימצא המטמון, אולם גם שבעת הימים שהבית טמא וביטול עבודת הקודש של היהודי - אף הם מאת הבורא יתברך.

(הדברים נכתבו על ידי הרבי מפיאסצנא בשנות הזעם בגטו. בימים בהם לא היה שייך לקיים את רוב ככל מצוות התורה: הנחת תפילין, שמירת שבת, הימנעות מנבלות וטרפות ועוד ועוד...)

אם על מצב נורא כזה כתב הרבי מפיאסצנא שיש טוב אלוקי גנוז בתוכו, על אחת כמה וכמה בימינו...)

## (במחשבה תחילה)

# { אז נדברו }

פרשת תזריע מצורע תש"פ | עלון מספר: 461 | לסדר: "אני ד' רופאך"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

## ל"ג בעומר מתקרב... קדימה... להתחיל לאסוף קרשים למדורה...

כן... אני ממש נזכר בנוסטלגיה... תבין: בעשרים ושתיים שנה האחרונות... זכיתי כל שנה בל"ג בעומר לנסוע לרבי שמעון... אבל השנה... נכון לעכשיו איך שזה נראה... ככל הנראה אנחנו לא נזכה לנסוע להילולא דרבי שמעון... אז זהו!!! שפעם האחרונה ש"עשיתי" ל"ג בעומר בבית... זה היה כשהייתי עדיין ילד... ואז מי שזוכר... הילדים של פעם היו הרבה יותר אדוקים מהיום... ממוצאי שביעי של פסח היינו אוספים המון המון קרשים בקדחתנות... ומחביאים... ושלא יגנבו לנו רח"ל את הקרשים... ואז היו עושים מדורה גדולה... אז זהו!!! שפעם האחרונה שעשיתי מדורה זה היה לפני 22 שנים... והשנה כנראה שאנחנו שוב נחזור למדורה הזו... ובכן: יוצאים לדרך!!! השנה... כבר עכשיו מתחילים לאסוף קרשים לל"ג בעומר

### כלפי מה הדברים אמורים???

למי שלא יודע... כעת!!! בדף היומי של שבת... הסוגיה הכי דומיננטית זה סביב רבי שמעון!!! במסכת שבת יש שלוש מימרות של רבי שמעון שמדליקים את כל מסכת שבת... א. רבי שמעון לית ליה מוקצה ב. רבי שמעון סבר: דבר שאין מתכוין מותר. ג. רבי שמעון סבר: מלאכה שאינה צריכה לגופה פטורה! השלושה יסודות האלו של רבי שמעון יש להם השלכות כמעט בכל פינה בשבת ולכן השנה אנחנו מסודרים... השנה באמת לא צריך ללכת למירון... השנה יש לנו את רבי שמעון בכל פינה בדף היומי- שבת... השנה אתה מסודר בחניון הכי קרוב לציון!

אז קדימה!!! עכשיו... בדיוק בימים אלו... זה הסוגיות הכי כבדות... כן... בימים אלו מופיע בגמ' המשפט הכ"כ מפורסם: "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק"! אז שנה שעברה הגעתי למירון וחשבתי שרק שם אפשר לסמוך עליו בשעת הדחק... אבל השנה סו"ס אזכה להיות יהודי קצת יותר תורני... ואני אגלה שהמשפט- כדאי ר"ש לסמוך עליו בשעת הדחק זה משפט שבכלל נאמר לגבי מגו דאתקצאי בין השמשות אתקצאי לכולי יומא... אז אני מצידי אתייגע להבין באיזה מוקצה ר"ש מודה ואיך ליה... ובאותה שעה אי שם במרומים "תורתו תגן עלינו... והוא ימליץ טוב בעדנו..." השנה אנחנו נשאיר את הריגושים לשמים... שם זה יותר קריטי... ואילו אנחנו נעסוק בתורת רבי שמעון בר יוחאי מידי יום ביומו בדף היומי...

אז קדימה... יוצאים לאסוף קרשים לקראת המדורה הגדולה... נו... יוצאים לחיפוש... איפה יש קרשים?? בבקשה... רק מהימים האחרונים... "רבי שמעון אומר גור אדם מטה כסא וספסל"... קח... יש לך פה מטה טובה וגם כסא וספסל למדורה... אוהו... את המימרא הזו אנחנו הולכים לפגוש הרבה במסכת שבת... הלאה... אין מוקצה לרבי שמעון אלא שמן שבנר בשעה שהוא דולק... אוהו... יש לי פה שמן מצויין להדלקה... קדימה... עכשיו!!! זה עכשיו בדף היומי... (עוד שבוע שבועיים זה כבר פחות מופיע...) הלאה... מה עם המשואה מעל הציון של רבי אלעזר?? בטח... ר"א סבר ליה כאבוה בחדא ופליג עליה בחדא... הוא סובר שמסתפק אדם מן הנר הכבה ומן השמן המטפף... (עיין שבת מד.) ואם אתה ספרדי ואתה רוצה להביא צימוקים לברכות... קדימה... אין מוקצה לרבי שמעון אלא גרוגרות וצימוקים... הנה לך בורא פרי העץ... ואם אתה רוצה לשחוט כבש... תעבור לעמוד הבא... אין שוחטים את המדבריות אלא את הבייתות... נידון שלם האם זה כרבי שמעון או לא... ואם אתה בכל זאת מרגיש שפסוס כי הרי מקובלנו שיש צדיקים שפועלים אצלם ישועות כבר בנסיעה עצמה... ואת הנסיעה הרי הפסדנו... אז הנה... יש לך פה אוטובוס במקום (דף מה:) הגמ' מביאה את המשנה בכלים על המוכני- גלגל של כרכרה... שהמשנה הזו "אתיא כר"ש"... תאמין לי שהרבה יותר מהר וקל לנסוע למירון ולחזור מאשר להקיף את כל הסוגיה של מוכני בדעת רבי שמעון... אז צא לדרך... (אגב: עם הנסיעה הלוך למירון הסתדרת... אבל מה עם הנסיעה חזרה?? אז כן... גם זה מסוגר... כי דף לאחמ"כ הגמ' פתאום חוזרה בה ואומרת שהמשנה הזו היא לא כרבי שמעון... אז הנה לך נסיעה חזרה.)

נו... השנה באמת לא צריך להגיע למירון!!! יש פה במסכת שבת כזו הדלקה מרכזית לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון שמי שלא מגיע... זה הפסד כולו שלו... השנה אגד לא עושים בעיות... לא צריך כרטיסים... תורה מונחת בקרן זוית. כנו! אין לנו שיר אלא התורה הזאת!

כן... התחלתי לדמיין איך יראה ל"ג בעומר בלי רבבות אלפי ישראל... ואז פתאום נזכרתי... לרבי שמעון אין "בעיה" להישאר לבד במירון... רבי שמעון במשך שלוש עשרה שנים היה במערה לבד לבד ושם למד סתרי תורה והכל היה טוב... למי יש בעיה עם זה?? לנו!!! אנחנו צריכים את התזמורת... את הממצב... אנחנו צריכים איזה רמקול מחריש אוזניים שיכניס לנו לתוך הראש שתורתו מגן לנו היא מאירת עינינו... אבל אליבא דאמת רבי שמעון לא צריך את ההגברה הזו... הוא הסתדר במערה לבד... והוא קורא לנו כעת... כשעדיין יש מגבלות מפני גזירת הקורונה... ר' שמעון פונה אלינו: התכבדו בבתים... תעסקו בתורה כמוני מתוך המערה ואני מבטיח לכם שהישועות יהיו לא פחות גדולות!!! הרמקול יהיה אמנם פחות חזק... המצב מסתמא יהיה פחות גדול... אבל כנראה שלא זה העיקר... מה שבטוח... זה מה שהרבש"ע רצה ללמד אותנו בימים אלו... לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבקות... ה' רוצה צניעות!!! ה' רוצה פנימיות... ההמוניות והחיצוניות מפריעים לנו לגלות את הפנימיות שלנו... נרוץ לחדרי תורה... משם תורתו מגן לנו!!!

להשתתפות בהוצאות  
הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה מסוחשב)

0799-654321

תודה

מראש!!!

כל שותפות

שלכם מחזקת

עז ודיוו

## וה' נתן קולו לפני חילו... כי עצום עושי דברו... הקורונה!!

אני רוצה לשתף אותך בסודות מהחדר... תכנתי השבוע לכתוב במדור של הלכה בקרוב למעשה תיאור על תענית שעושים במקדש על מגיפה וכדו'... התחלתי לכתוב ולתאר את זה... אבל פתאום זה היה נראה לי מוכר מידי... היה נדמה לי שכבר כתבתי את זה לא מכבר... התחלתי לנבוא ולחפש אחורה... ומה התברר לי? שכתבתי את זה לפני פחות מחצי שנה בפרשת תולדות... באזור ר"ח כסליו... עכשיו: תן נחוש למה כתבתי את זה??? כי הייתה עצירת גשמים!!! כן... השנה!!! לא תאמינו... השנה בראש חודש כסליו היינו על גבול העצירת גשמים... ואז נדברו כבר כתב תיאור איך נראה "תקעו שופר בציון קדשו צום קראו עצרה..." והנה!!! לא יאומן כי יסופר... עומדים אנו מול כינרת מלאה... מול פריחה מלבלבת של האילנות... מי יתן וגם עכשיו יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת... שנוכל לספר שאמנם ב"ח אייר עדיין היינו תחת האיום של הקורונה אבל ישועתך ה' כהרף עין...

עכ"פ אז באותה פרשת תולדות... תיארת מהנביא יואל איך נראית עצרת זעקה במקדש... אבל מי שיודע... אותה עצרת תפילה שהייתה בנביא יואל זה לא היה עצירת גשמים אלא **מכת ארבה!!!** ומי שקורא בימים אלו את הפסוקים שם בנביא יואל שמתארים את מכת הארבה... זה מאוד מזכיר את התיאור של הנגיף קורונה שפוקד אותנו כיום... **וה' נתן קולו לפני חילו- הארבה!!! כי רב מאוד מחנהו, כי עצום עושי דברו!!!** תחשוב... בא ניקח את הנגיף קורונה ונסה לתרגם אותו לצבא של חיילים... תנסה לדמיין איזה סדר גודל של צבא צריך בשביל לזרוע כזה הרס וחורבן בכל העולם כולו... ובכל החזיתות בבת אחת!! (להרוג ביום אחד 800 באיטליה... 500 בספרד... 400 בצרפת ו-900 בארה"ב... וכד... להדביק ביום אחד מאות אלפי אנשים...) תאר לעצמך שהנגיף הזה היה חוליית מחבלים... איזה סדר גודל של צבא אדיר צריך להיות להם בשביל לשתק ככה את כל העולם ביחד... רק לשם השוואה... גם הצורך הנאצי שהשתלט בשעתו על רוב אירופה... הם לא יכלו להילחם ביותר מארבע או חמש חזיתות בבת אחת... וכאן האויב הזה ששמו קורונה... אין לו שום מוגבלויות... **כי רב מאוד מחנהו!!! כי עצום עושי דברו!!! כי גדול יום ה' ומי יכלו... עם רב ועצום כמוהו לא נהיה מן העולם ואחריו לא יוסף...** הנביא ממשיך ומתאר את הצבא של הקב"ה!!! **כגבורים ירצון כאנשי מלחמה יעלו חומה!!!** כן... הנגיף הזה הוא גיבור... הוא עמיד... יש לו כח הישרדות בלתי נתפס... הוא גם זריז מאוד... וכאן הנביא מוסיף עוד תיאור נוסף אודות הנגיף... שזה כבר נקודה חשובה שמומלץ לשנן את הפסוק הזה בעל פה כמה פעמים... **"ואיש בדרכיו ילכו ולא יעבטון אורחותם, ואיש אחיו לא ידחקו, גבר במסילתו ילכו"!!!** מה כתוב כאן??? שלמרות שמכת ארבה מדובר במלא מלא מלא יצורים זעירים... אבל יש לכל אחד את המסלול שלו!! אף אחד לא מתנגש בשני!! (ראית פעם את המחזה המוכר של מלא מלא ציפרים שעפות במהירות לפני השקיעה? שים לב שאף אחת לא מתנגשת בשניה... איש בדרכיו ילכו... ככה זה גם בכל הענף החיים הכי זעירים... ניתן לראות את זה בממלים וגם בחיידקים...) **גבר במסילתו!!!** לכל רסים רוק קורוני **יש מסילה ברורה!!! יש יעד ברור!!!** הוא לא נכנס בטעות לנחיר של בן אדם שזה לא נגזר עליו משמים... לכל פרומיל קורונה יש את השליחות **שלו** והדרך **שלו** והמסלול **שלו** והנשא **שלו** והיעד המדויק **שלו!!!**

ושוב: הפסוק הזה אמנם מדבר על אותו ארבה שהיה אז... אבל זו נבואה לדורות שהיא עדכנית להפליא גם בייחס לקורונה... כן... אחרי שאנחנו מצינו מקפידים על ההוראות ונזהרים בחובת ההשתדלות מומלץ לנו לזכור ולשנן את הפסוק הזה שמתאר את חילו של הקב"ה שכתת משתיק את העולם: **איש אחיו לא ידחקו גבר במסילתו, בעיר ישוקו כחומה, ירצון בבתיים, יעלו בעד החלונים יבואו כנגב...** כן... הקורונה היא הגנב הכי מזדולס שיכול להיות... היא נכנסת לבית ואף אחד לא יודע בכלל... מה שקרא **"מתחת הארץ"** או יותר מדויק **"בתוך הארץ"** ועד שאתה קולט שיש פה גנב... הוא כבר משתלט ונהיה בעה"ב... **נ... תכלים מה עושים מול החיל הגדול הזה שה' שילח בנוז??**

כאן מתחיל הנביא לתת את סדר התפילה במקדש!!! אז לא נאריך כעת בכל השלבים... אבל בקצרה ממש: שם בספר יואל יש שלב ראשון שהנביא מתריע שזה מה שהולך להיות... ואף אחד לא מקשיב... ואז פתאום מגיעים שמועות שיש!!! יש איזה נגיף... אבל הוא נמצא אי שם בסין... ואז מגיע שלב ב' שהנביא מתריע להזדרז לחזור בתשובה כי עוד מעט הוא מגיע לכאן... וגם אז אף אחד לא מקשיב... ואז!!! זה הגיע... ובגדול!!! וכאן אנחנו אוחזים... **הפסוקים שכעת הקראתי לך זה בשלב הזה!!!** אחרי שהנביא התריע בפעם השנייה שזה מתקרב ולא הקשיבו לו... ואז נהה זה הגיע... וכאן הנביא מתאר איך שזה נראה... כן... כעת זה כבר לא נבואה... אלא כבר סקירת נתונים בשטח... **ואז הנביא פונה לעם ישראל בפעם השלישית ואומר: וגם עתה נאום ה' שוב עדי בכל לבבכם, ובצום ובבכי ובמספד!!!** מה זה **וגם עתה???** נכון אמנם שנזכרתם מאוחר... נכון שכשהתריתי בכם בפעם הראשונה והשנייה לא הקשבתם ועכשיו הנה זה כבר הגיע וכבר מכה בנו... **אבל בכל זאת!!!** גם עתה!!! גם אחרי שהקורונה כבר בתוכינו ומכה בנו... **גם עתה שובו עדי וקרעו לבבכם ואל בגדיכם... מי יודע ישוב ויניח והשאר אחריו ברכה"!!!** כן!!! הנביא מזכיר לנו שיש כזה דבר שקוראים לו צום ובכי ומספד!!! יש כזה דבר לחזור בתשובה... כמה שזה נשמע נדוש ומוכר... בינינו... בחודש האחרון כמה יצא לך לחשוב על תשובה?? כמה יצא לך לחשוב שאפשר בתפילה להחזיר את הגלגל אחורה??

אז הנה!! הנביא מגלה לנו שגם עתה!!! שובו עדי וקרעו לבבכם... ובצום ובבכי ובמספד!!! מה זה **וגם עתה???** נכון אמנם שנזכרתם מאוחר... נכון שכשהתריתי בכם בפעם הראשונה והשנייה לא הקשבתם ועכשיו הנה זה כבר הגיע וכבר מכה בנו... **אבל בכל זאת!!!** גם עתה!!! גם אחרי שהקורונה כבר בתוכינו ומכה בנו... **גם עתה שובו עדי וקרעו לבבכם ואל בגדיכם... מי יודע ישוב ויניח והשאר אחריו ברכה"!!!** כן!!! הנביא מזכיר לנו שיש כזה דבר שקוראים לו צום ובכי ומספד!!! יש כזה דבר לחזור בתשובה... כמה שזה נשמע נדוש ומוכר... בינינו... בחודש האחרון כמה יצא לך לחשוב על תשובה?? כמה יצא לך לחשוב שאפשר בתפילה להחזיר את הגלגל אחורה??

יהי רצון שיקיים בנו מקרא שכתוב א"כ: **ויקרא ה' לארצו ויחמול על עמו... ואת הצפוני (הקורונה) ארחיק מעליכם והדחתיו אל ארץ ציה ושוממה. אל תראי אדמה, גילי ושמיני כי הגדיל ה' לעשות. יום אחד ה' יקח את הקורונה מאיתנו!!!** ורק הוא!! מי שבאמת מבין עניין יודע בוודאות שרק הוא יתברך יכול לקחת אותה... ואף אחד אחר לא!! כי רב מאוד חילו... זה צבא גדול מידי... גדול עלינו... אנחנו לא יכולים עליו... רק הרבש"ע... לכן חבל לבזבז זמן יקר... חבל על האשליה... **נא להזדרז להסדיר את זה מול הרבש"ע... נא להזדרז!!!**

## הקרנן ציבור שקרב ובא...

עם סגירת הגיליון נזכרתי בנקודה מאוד מאוד חשובה וקריטית שצריך לייחד לה מאמר בפני עצמו... אבל אי אפשר לחכות עם זה!!! חייבים לפחות לפתוח את הנושא הזה כבר עכשיו... היכונו!!! היכונו לקרנן הגדול שלל ישראל הולכים להקריב בתקופה הקרובה!!!

מדובר בקרנן עם הרבה דם... והרבה צער... אבל אם רק נהיה חכמים... אם כבר עכשיו נתחיל להיערך לזה נפשית אז יהי רצון שנזכה להקריב את הקרנן הזה כהלכתו...

### תנחש על איזה קרנן אני מדבר??

כן... אנחנו צריכים בתקופת חירום... הילדים עומדים על הראש ובהרבה מאוד בתי ישראל נאלצים לשחרר כל מיני מושגים שבמשך השנה לא שערום אבותינו!!! כן... ההכרח לא יגונה... יש בתים שעד כה לא היה מחשב בבית... ועכשיו פתאום כן... יש בתים שעד כה לא היה בהם כל מיני משחקים של ילדים... (לא כ"כ בקי בשמותם) ועכשיו נאלצו להכניס אותם הביתה... (לא משנה כעת אם זה בסדר או לא)

כן... אנחנו באמת בתקופה לא פשוטה בכלל!!! הילדים צריכים תעסוקה וכאן לכל אחד יש לו את הרב שלו ואת הצורך החירום שלו... (כמובן שמדובר רק על תכנים נקיים)

**אבל עדיין!!! כל זה נכון וקיים רק לשעת החירום הזו... אבל צריך כבר עכשיו להתחיל להיערך ליום שאחרי הקורונה!!!** ליום הזה שבו הילדים שוב יחזרו לחידור ואז כבר **לא נצטרך** את התעסוקה הזו... **דא עקא!!!** שאחרי שהילדים מתרגלים לזה... מאוד מאוד מאוד קשה להתנתק מזה... **ולקרנן הזה אנחנו צריכים להיערך כבר עכשיו!!!**

כן... בימים אלו שהילדים צמודים למחשב כל היום במשחקי מחשב... או צמודים לג'מבווי וכל שום חנוכה דאית ליה... **כבר עכשיו!!!** תכין אותם לתרחיש שעוד מעט ה' ירצה מאיתנו קרנן פסח שני... ובעזה"ש ביום שאנחנו חוזרים לחידור... אנחנו נעשה טקס חגיגי... טקס הפרידה מהמכשירים האלו... ואני מכין אותך מראש שזה לא יהיה פשוט בכלל!!! ועד כדי כך... שאני מטיל ספק אם תצליח בכלל...

שמעת?? אתה כעת מסתכל עלי מוזר... אבל אני אומר לך שזה לא פשוט!!! ואם אתה לא מאמין... צא לסריקה היסטורית קצרה... יש מאות משפחות יקרות בעם ישראל שקנו מחשב בתקופה של מלחמת המפרץ... כי גם אז היה חופש והילדים טיפסו על הקירות... תברר בבקשה כמה משפחות **הוציאו** את המחשב מהבית לאחר טיל 39...

**תברר ותחזור אלי!!!** ישנם עשרות אלפי משפחות שאין להם מחשב בבית!!! זה ב"ה קיים!!! אבל תביא לי עשרים משפחות בלבד **שהוציאו** מחשב מהבית... זה כבר קרנן פסח שבדמיך חייל!!! ואין לך מושג כמה שזה קשה!!!

### אבל זה אפשרי!!! נו... איך?? איך אפשרי??

בשביל זה אתה כבר מעכשיו מכין אותם לטקס הגדול!!! טקס המדורה... (אולי מדורה ל"ג בעומר...) תעצים להם את זה... תן להם את ההרגשה שאתה מבין כמה שזה קשה... תקדים אותם... תגיד להם שזה קשה עוד לפני שהם בכלל קולטים עד כמה שזה קשה... כבר כעת שהם כל היום שם ולא מבינים מה אתה רוצה מהם... כבר עכשיו תטפס להם שזה הולך לצאת מהבית... וה' מזמין מאיתנו את ההקרבה הזו וה' מאוד ישמח לקבל מאיתנו בחזרה את המכשירים האלו... תציע להם לעשות מידי פעם אימונים של כמה שעות שהם לא נוגעים בזה... בקיצור: תכשיר את הקרקע!!! כי זה לא הולך להיות פשוט!!!

ראה הוזהרת!! זו קריאת חירום!! זכור זאת!!!



## חפ"ק חירום לקראת החזרה לשגרה!!!

בימים אלו ישנם שני דברים שמזעזעים אותי! שתי נקודות שונות ומנוגדות מן הקצה אל הקצה... **הנקודה הראשונה שהכי מזעזעת אותי:** שבימים אלו מתחילים להכריז לאט לאט על חזרה לשגרה... זאת אומרת: שיתכן שעוד קצת זמן... (ולא משנה עוד כמה) אנחנו יום אחד נמצא את עצמנו חוזרים לאותה שגרה!!! לאאאאותו מקום שבו היינו יום לפני הקורונה... ו... ו... וזה לא בא בחשבון!!! לא שייך!!! נישט שייך!!! לא יתכן שיום אחרי הקורונה אנחנו נשאר באותו בלטה כמו יום אחד לפני!!! תסכים איתי שזה לא בא בחשבון!!! אין על מה לדבר!!!

בהתחלה דיברנו גבוהה גבוהה... היינו בטוחים שה' סוגר את העולם על מנעול וברית... היינו בטוחים שזהו... המשיח מגיע ורק צריך להכין חבילות... ופתאום לאט לאט העסק מתחיל להתאפס... ואוטוטו אני שוב חוזר לאותו בררוך... לאותו מקום שבו אני תקוע בעשר שנים האחרונות... ולא שייך שזה יקרה!!! אין מממצב!!!

תבין: הקורונה הזו הייתה מספיק דרמטית ומספיק מטלטלת בשביל שמשו יזוז אצלנו!!! לפחות משהו!!! לא יתכן שנחזור לגמרי לגמרי לאותו מקום... תסכים איתי... צריך שזה יהיה ברור לנו!!!

**תחשוב:** הקב"ה שיבש את כל העולם... ידיו בגוים מלא גוויות מחץ ראש על ארץ רבה... הרעשתה ארץ פצמתה... הראית עמן קשה השקיתנו יין תרעלה... ואת כל זה הקב"ה עשה... בשביל מה??? בשביל שנחזור לאותו מקום??? **זה לא שייך!!! זה לא שייך!!! זה לא שייך!!!**

אי לכך ובהתאם לזאת!!! התייעצתי עם הגורמים הרלוונטיים... והחלטנו על פתיחת חפ"ק חירום פה!!! בגיליון אז נדבר!!!

ובכן: באופן חד פעמי אנחנו פותחים פה בגיליון זה אפשרות לקוראים להגיש רעיונות לקבלות טובות של חיזוק ושינוי חיובי בעבודת ה'!!! (אנחנו כעת לא מדברים על קבלות פרטיות שעל זה נאמר לב יודע מרת נפשו... אני מדבר בעיקר על קבלות בנושאים יותר כללים או חברתיים... מה שנקרא במרחב הציבורי שעד כה היינו מורחקים ממנו וכעת אנחנו רוצים לחזור אליו טובים יותר...) ובכן: בשבוע הקרוב אנחנו מחכים לרעיונות שלכם... ואי"ה לפי העניין נפרסם חלק מהם... (כמובן בלי התחייבות) אז קדימה... מחכים לכם...

**אבל!!! תנאי אחד קודם למעשה!!!**

אם אתה רוצה להגיש כאן רעיון לקבלה טובה... זה רק בתנאי שהקבלה הזו נוגעת בראש ובראשונה **אלך!!! ואתה הוא הראשון** שמקבל על עצמך ומכריז מעל במה זה שאתה מתכוין אכן להיות החלוץ שבצע את הקבלה הזו!!! כי תבין... להגיד לאחרים מה הם צריכים לתקן... זה הכי זול... בשביל זה אני לא צריך את העזרה שלך... בזה אני מומחה יותר מכולם... (אדון אז נדברו כבר כל השנה יושב על הקתדא ומטיף לאחרים במה הם עדיין צריכים להתקדם...) הבשורה המיוחדת שאנחנו כעת רוצים לעשות זה לתת במה לכל אחד להציע רעיונות ציבוריים ליעול בעבודת ה'... **אבל הוא החלוץ!!!** הוא הנחשון שמכריז אני עושה את זה!!! אני וביתי נעבוד את ה'... ומהמקום הזה הוא פונה לכל שאר חבריו וידידיו ואומר להם: בואו... תאמצו גם אתם את הרעיון הזה...

הרעיון ברור??? אז אנחנו מחכים לרעיונות שלכם...

אגב!!! אני רוצה לנצל את הבמה הזו לירות לכל הכיוונים ולהפנות את הזעקה הזו ואת הרעיון הזה גם לכל השבועונים החרדיים... **תאמצו את הכיוון הזה!!!** תשימו לרגע בצד את כל הכתבות ואת כל הראיונות ואת כל הסיקורים... תפנו לקוראים שלכם ברגע של אמת ותציעו להם להתחזק רגע לפני שאנחנו חוזרים לשגרה מהקורונה!!! ואסור לחזור ממנה בידיים ריקות!!! (אתם יודעים מה... יש לי בשבילכם רעיון... זה רעיון שכבר מתאים בול לשבועון חרדי... תציבו לפני הקוראים שלכם כמה קבלות מרכזיות וכלליות של חיזוק!!! תחלקו אותם כאילו לשמות של מפלגות... ותציעו לציבור הקוראים שלכם כמין קלפי... שכל אחד יש אפשרות לבחור באחת מהמפלגות... נניח מפלגת **הבית היהודי** זה יהיה חיזוק בנושא של צניעות או בשאר דברים שצריך להתחזק בהם בענייני הבית היהודי!!! ומפלגת **ש"ס** נניח זה יהיה תופסת של חיזוק בלימוד דף היומי (ש"ס) ומפלגת **שחרו לבן** יהיה חיזוק נוסף ב"חוסן" ובהירות מול פגעי הטכנולוגיה... (לא איכפת לי שיקראו לה **ש"ע**... כי מה שבטוח הוא שאחרת... אחרת אין עתיד) וכן הלאה וכן הלאה... וקדימה!!! תפתחו קלפי... וכל אחד מהמנויים שלכם יקבל את זכות הבחירה להחליט על איזה חיזוק הוא מסתער כדי לצאת מהקורונה עם משהו טוב!!! אין ברירה!!! אסור לנו לצאת מהקורונה רק עם ערימות של עיתונים!!! חייבים לצאת עם משהו אמיתי בידיים... קוראים יקרים: תעבירו... תעבירו את הרעיון הזה לגורמים הרלוונטיים... לאו דווקא בשמי... בשם הזעזוע האישי שאמור לפקוד כל אחד מאיתנו שמדמיין לעיני רוחו שעוד רגע אנחנו חוזרים לשגרה עם ידיים ריקות!!! היו לא תהיה!)

---

עכ"פ בתור מדגם והמחשה על מה אנחנו מדברים אני אציג כאן כמה הצעות חיזוק בודדים שכבר שמעתי מאנשים...

ובכן: מישהו הציע רעיון שכמו שבבית הכנסת יש כבר תאים לתפילין!!! ככה יהיו תאים

מיוחדים לפלאפונים... וכל אחד יקבל על עצמו כשהוא נכנס להתפלל להכניס את הפלאפון לתא הזה!!! זה אולי נשמע לך רעיון ילדותי... אבל רוצה הוכחה שלא??? נראה... נראה אותך...

אני כבר הודעתי שאני כנראה לא מסוגל... אבל אותו אחד שהציע את זה... הוא כבר הכריז בפה מלא שהוא מקבל על עצמו את זה!!! והוא בעזה"ש יעשה את זה בכל מחיר... אבל בינינו... בא נעזוב כעת את הלוגיטיקה של תאים וכו'... זה כבר מאוד תלוי באופי של הגבאי ובראש הפתוח שלו... אז עזבו... במקום להיות תלוי בשינוי סדרי עולם בבית הכנסת תקבל על עצמך מהיום: ברגע שאני נכנס לבית הכנסת אני עושה את הפלאפון על מצב **לא מקוון!!!** ואם אתה רוצה משהו שישמע קצת יותר טוב... תעשה את הפלאפון על מצב **טיסה!!!** כן... מצטער מאוד... אני בטיסה... אני כעת לא יכול לענות... זו קבלה פרקטית!!! ישומית!!! מוגדרת!!! ואני חושב שהיא אפילו מכבדת את הקורונה... כי שוב... בל נשכח... הקורונה היא משהו רציני... היא משהו שמצדיק איזה שינוי קצת דרמטי!!! יתכן שאפילו קצת יותר מהקבלה הקטנה שצריך לקבל בימים הנוראים... סו"ס הקורונה הזו הולכת להירשם בהיסטוריה!!! (אני מרחם על הנכדה שלי שהולכת להיבחן על זה בתו"ו... אבל אל דאגה... המשיח יגיע והנכדה שלי לא תבחן על חומר לימודי אלא מבחני שפרה ופועה...) מותר לתת לקורונה תשומת לב של קבלה דרמטית יותר שתוכל עוד ארבעים שנה להגיד שאת זה קבלתי מאז הקורונה!!!

כן... אם שמת לב יש הרבה יהודים שיש להם קבלה מסוימת שהם קיבלו על עצמם ממלחמת ששת הימים ועד עכשיו הם אוחזים בזה בשיניים... מכיר את זה??? מכיר את המשפטים האלו??? מאז מלחמת המפרץ אנחנו אף פעם לא מוותרים על... מכיר את סוג המשפטים האלו??? מה עומד מאחורי המשפטים האלו??? שבגלל שמלחמת ששת הימים הייתה כ"כ דרמטית!!! לכן מי שכבר קיבל על עצמו קבלה בתקופה המכוננת הזו... היה לקבלה הזו תוחלת חיים עמידה הרבה יותר מכל קבלה אחרת!!! וצריך לתפוס את המומנטום הזה!!! לא לאבד את זה!!!

---

נעבור לעוד מדגם של רעיון שמישהו הציע... זה כבר רעיון של בן אדם באמצע החיים... אדם בגיל העמידה שכבר אוחז עמוק בבר מצוות של הילדים ואוטוטו מתחיל לחתן... והוא קיבל על עצמו לא פחות ולא יותר לעשות **שמחות יותר צניעות!!!** כן... אם אתם זוכרים... אז!!! בשלושה ימים שאחרי פורים שהכריזו לפתע שאי אפשר לערוך חתונות יותר מעשרה אנשים... זה היה כ"כ הזוי!!! שבהתחלה היה נדמה לי שהקידושין



ימים זה היה כ"כ זר ומנוכר לנו... זה היה כזה בלתי נתפס... ו... ומהר מאוד התרגלנו לזה... התמקמנו מאוד עמוק בנוף של מנייני המרפסות... (אני אפילו קבלתי שטעלע... הייתי הבעל קורא... אפילו קניתי תיקון קוראים לצורך העניין... ואני כבר מוטרד מה אני אעשה עם השטעלע הזה אחרי שיתבטל המנין... האם אני אקבל חל"ת?) אז זהו!!! קח בחשבון שבכל דבר זה ככה!!! כל מציאות הכי הזויה בעולם שלפני חודש לא האמנת שתגיע לכזו סיטואציה... תוך שבוע... שבוע וחצי אתה כבר בקי ורגיל ומורגל לזה לגמרי... זו נקודה חשובה שצריך לדעת אותה!! לשמור אותה במגירה לעיתות חירום... שלא נצטרך אף פעם...

### כל רעיון כרוך בהכרזה נחשנית מראש!!!

אם אתה זוכר בתחילת המאמר כתבתי שישנם שני דברים שמזעזעים אותי בתקופה זו... אז את הדבר הראשון כבר כתבתי... את זה שאנחנו הולכים לחזור לשגרה בידיים ריקות ח"ו והיו לא תהיה...

זה הדבר הראשון המזעזע!!! אבל יש עוד דבר מזעזע לא פחות!!!!

המהירות!!!! המהירות שבה התרגלנו למציאות החדשה... המציאות הכ"כ הזויה שהיינו בה בחודש האחרון... תפילה דרך מרפסות... צעקות של אמן יהא שמייה רבה מכל עבר... קריאת התורה מאולתר עם כל מיני קולות הלכתיות שלא שערם אבותינו... כמה שזה מוזר והזוי ברגע הראשון... אבל תוך ימים ספורים... זהו... נכנסתי לזה!! מהר מאוד התרגלתי לזה... ו... וזהו... זה המצב!! מידי יום התייצבתי על עמדי במרפסת בשעה הנקובה... אני מנופף לכמה שכנים... כן?? אתם איתנו?? קדימה... יוצאים לדרך... והתפילה מתחילה... ואל תשאל: סו"ס אני גר בעיר מעורבת... אז פתאום התחילו תלונות מהשכנים... ואחד הרוסים התחיל לעשות בעיות ומשטרות... ו... והוא רצה לבטל את הרמקול של המנין... אין לך מושג אין זה עיצבן אותי!!! מה... מה זה צריך להיות?? זה... זה הבית כנסת שלנו... זה המנין שלנו... הרגשתי כאילו איזה מתפלל ותיק שמישהו רוצה לזרוק אותי מהמקום הקבוע שלי בבית הכנסת מקדמת דנא... פתאום תפסתי את עצמי... ההלו... אתה התמקמת פה יותר מידי עמוק... פתאום הזעזעתי באיזה מהירות אנחנו מתרגלים לשינויים הכי הזויים!! והמסר העיקרי שמאוד חשוב להוציא מזה... ש... שלא נדע... יכול להיות בן אדם רציני ושקול... בן תורה וירא שמים... שברגע של חולשה היה לו איזה מעידה קטנה והוא נחשף לאיזה חומר קלוקל... והוא יכול למצא את את עצמו ברגע אחד מול קריסה רוחנית פתאומית... והוא כ"כ בהלם מעצמו מהמעידה הפתאומית הזו שברור לו כשמש בצהרים ש... שזה לא!!! לא בא בחשבון!!! אני מיד!!! מיד תופס את עצמי לידיים וחוזר לעצמי!!!

אבל המציאות בשטח אומרת שאין לך מושג באיזה מהירות בן אדם מתרגל לשינויים הכי הזויים באישיות שלו... כך שאם ח"ו קרתה לך כזו נפילה (וזה קורה...) אל תחכה עם זה אפילו לילה אחד!!! תחתוך באותו רגע!!! כי קח בחשבון שהמהירות שבה אתה עלול להתרגל למציאות ההזויה שכעת כ"כ זרה לך היא בלתי נתפסת...

הנה... המרפסות האלו יוכיחו... שעד לפני חודש

פשוט לא חלים... יש פה ממש אפקעינהו רבנן לקידושין מיניה... כי... כי איך אפשר?? איך?? אבל הוכח שאפשר... אז כמובן... כמובן שעשרה אנשים זה לא סימפטי... אבל מעשרה אנשים ועד חתונת ראווה בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו... יש משהו סולידי באמצע!!! אז הנה!!! כעת שאנחנו לקראת חזרה לשגרה... קיבל על עצמו אותו יהודי לא לחזור ככלב ששב אל קיאו!!! אותו אחד שלפי הרקע הכללי שלו היה אמור לעשות חתונות ראווה עם מאות מוזמנים... קיבל על עצמו לעשות חתונות צנועות ופשוטות מתוך נקודת הנחה שהאושר הגדול של הזוג לא יגיע מהמרחב הציבורי של החתונה אלא דווקא מהבידוד המבורך של השנה הראשונה שלהם... הוא כבר הודיע שהוא מאמץ את המתווה הזה!!! והוא פונה לכל חבריו שזה נוגע אליהם והוא ממליץ להם בחום לאמץ את החזרה לשגרה המסוייגת הזו!!!

הנה לך דוגמא של קבלה שאמנם אותו יהודי קיבל על עצמו... והוא בעזה"ש יבלע את הרוק ויעמוד בה... אבל אם אתה- קורא יקר... אם תדאג שעוד כמה מאות חברים של אותו יהודי גם אם יאמצו את הקבלה הזו... אני חושב שיהיה לו וגם להם הרבה יותר קל לקיים אותה... לזה אני בעיקר חותר!!! לא כ"כ לקבלות אישיות פרטיות... אלא לקבלות במרחב היותר ציבורי!!! ישנם שינויים חיוביים שמאוד מאוד תלויים במוסכמות הציבוריות!!! שאם ציבור גדול ביחד יחליט לתפוס את עצמו בנושא הזה ולעשות לזה סוף זה יהיה מאוד מאוד קל... ואם הציבור ימשיך לחזור לתפאורה ולנשפים ולהמוניות (שה' הראה לנו בכל הקורונה הזו כמה שהוא סולד מזה) אז ליחיד מאוד מאוד קשה להיות שונה מהציבור... כאן צריך לקום ביחד ולהחליט בא נעשה היסטוריה!!!!

כן... הקורונה זו היסטוריה!!! וגם אנחנו נצא ממנה בחיזוק היסטורי!!!

שהנכדים שלנו יוכלו לספר שפעם היו עושים חתונות ראווה... עד שזה התבטל... ואז תשאל שאלה במבחן: מתי זה התבטל?? וכולם ידעו לענות... בקורונה!!! בטח... תשובה קלה... תאריך קל לזכרון...

אז הנה... הבאתי לך שתי דוגמאות לקבלות ולשינויי תפיסה מבורכים ואנחנו מחכים לכם קוראים יקרים ומוכנים לשמוע את הרעיונות שלכם... אבל שוב: לא לשכוח!!!





גיליון מס' 380 פרשיות תזריע מצורע  
תש"פ שנה שמינית

רוצה להקדיש את יקירך ולהיות  
שותף בהפצת דברי התורה של  
רבינו? כאן זה המקום 053-3145900

# דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

## דבר העורך

השלום וברכה לכל ידידי היקרים  
נמצאים אנחנו עדין תחת הצער על ההפסד הגדול שלא זכינו השנה להשתתף בסיום הש"ס וכל התורה כולה המפורסם של רבינו בערב פסח. (לאחר שמעל שלושים שנה ברציפות זכיתי להשתתף במעמד נשגב זה) אמנם החובה להשמע להוראות גוברת על הכל כי בריאות הציבור חשובה מאד, כבר בתחילת המצב אמר רבינו לכל השואלים שיאמרו פרק תהילים איזה שירצו לאחר כל תפילה, ושמעתי שלמתעקשים לשאול איזהו הפרק יבחרו לילך בו, נענה, פרק צ"א בתהילים יושב בסתר וכו' שכידוע זה פרק המכונה שיר של פגעים להינצל מכל פגע. וראיתי בספרו של ידידנו הרה"ג ר' הלל קופרמן על מדרש תהילים את המדרש שיובא להלן ובסוגרים תוספות כפי ששמע מרבינו:

כי בי חשק ואפלטוה, אשגבהו כי ידע שמי. רבי יהושע בן לוי בשם רבי פינחס בן יאיר אמר מפני מה מתפללין ישראל בעולם הזה ואינן נעניין, (מכל מקום גם בזמן הזה יש לנו להרבות בתפילה, שאם נזכה יתקבלו.) על ידי שאינן יודעין בשם המפורש, (לפי דבי המדרש הללו ביאר מרן שליט"א בסידורו את הלשון הנאמרת בברכת התורה: 'כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך שמה', ולכאורה למה הקדים את בקשה 'יודעי שמך' לפני בקשת 'לומדי תורתך לשמה', שהיא עיקר ענינה של הברכה? ולפי דברי המדרש הללו אתי שפיר, שעי' ידיעת שמו נזכה שתתקבל תפילתנו ונהיה לומדי תורתך לשמה.) אבל לעתיד לבא הקב"ה מודיע להם שמו, [שנאמר] 'לכן ידע עמי שמי' (ישעיה נב, ו), באותה עעה הן מתפללין ונעניין, [שנאמר] יקראני ואענהו.. אמר רבי יצחק בשם רבי חי'א אמר מבקשים הם אותי בשעה שמגיע להם צרה, מיד אני עונה אותן, (גם ריב"ל בשם רבי פינחס בן יאיר מודה שתפילה בעת צרה נענית אף בזמן הזה שאין אנו יודעים את שם המפורש.) יצוין כי רבינו שב ואומר שהבוטח בה' חסד ורוגע יסובבנהו ומלבד להתחזק בתפילה אין לחוש כלל (כמובן להישמע להוראות הרופאים כפי הענין.) והדאגה היא ראש לכל הצרות.

וידועים דבריו בספרו המפורסם ארחות יושר ערך 'פחד ודאגה' וז"ל הקדושה: "יש אנשים שמפחדים תמיד ומתייראים מכל מיני פורענויות כגון ממחלות וממלחמות ומאנשים רעים וכו', והם כל ימיהם בפחדים ורעדות ודאגות מכל מיני דברים, שמה יהיה כן ושמה כן... וגם הדאגות מזיק לגוף וגורם לכל מיני מחלות ר"ל.

וכל זה ממיעוט אמונה, שאם היה מאמין באמונה שלמה שהכל בא מהקב"ה ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, אם כן מה לו לפחד: אם ח"ו נגזר עליו - אין חכמה ואין תבונה לנגד ה', ואם לא נגזר - אין לו מה להתיירא. ואנחנו תמיד כל רגע ביד ה', בין בזמן מלחמה ובין בזמן שלום, והרבה דרכים למקום. ואין לפחד רק מהקב"ה, ולפחד שמה יעבור על אחת מהעבירות ח"ו או לא יקיים המצוות, וחוש מזה אין לפחד כלום. ואף על גב דמצינו שצריך זהירות כמו שכתוב: דבר בעיר כנס רגליך, רעב בעיר פזר רגליך - הוא מדין השתדלות בכל דבר מה שאפשר, אבל הפחדים והדאגות אין להם מקום. ואין לדאוג - רק על התורה ומצוות."

ואוסיף במאמר המוסגר שזכורני שאחד בא לפני רבינו וסח בפניו שיש לו כמה מיני פחדים אמר לו רבינו, תלמד תורה ועל ידי זה יסורו ממך כל הדאגות, וציטט לו דברי אבות דרבי נתן פ"כ רבי חנניה סגן הכהנים אומר כל הנותן דברי תורה על לבו מבטלין ממנו הרהורי חרב הרהורי רעב הרהורי שטות הרהורי זנות הרהורי יצר הרע הרהורי אשת איש הרהורי דברים בטלים הרהורי עול בשר ודם שכן כתוב בספר תהלים על ידי דוד מלך ישראל פקודי ה' ישרים משמחי לב מצות ה' ברה מאירת עינים וכו' ע"ש.

ונסיים בתפילה להקב"ה שייסיר מעלינו מר המוות הזה והאר עינינו פן אישן המוות ולכל בית ישראל תבוא הרווחה רפואה לחולים ומדווה ומנוח לבריאים שלא יחלו ונוכל כולנו שוב להיעשות אגודה אחת יחדיו לעשות רצונו ולע

ממכת קי"ץ כרי"א  
צחק פ"ד 1667

## פשט על הפרשה

מח. כי נרפא הנגע. לכאו' אם הוציאו האבנים המנווגעות ובנו אחרות לא נרפא הנגע אלא הבית נרפא והי' צ"ל כי נרפא הבית. וי"ל דנגע אין מובן על אבנים רק על בית דאבנים בעלמא אין מטמא בנגעים וכיון שלא חזר הנגע לבית הרי נרפא הנגע, והא דאבנים מנווגעות מטמאין שם הוא מפני שכבר נטמאו ואפי' יסור מהן הנגע יטמאו. (טעמא דקרא)

## וספרתם לכם

### במ"ח קנינים התורה נקנית

#### במעוט סחורה

כמה וכמה פעמים נכחתי ליד רבינו שליט"א כשבא לפניו יהודי שמחזיק תורה, והציגוהו קמיה רבינו שליט"א ואמרו לו שיש לו הרבה זכויות שמחזיק אברכים וכדו'. ורבינו נפנה אליו ושואל אותו האם אתה לומד גם בעצמך, ומחזקו למעט בסחורה ולעסוק בתורה. וזכורני שנכנסתי עם יהודי צדיק שהדפיס לי כמה מספרי ואמר לו רבינו בזה"ל "תדפיס גם ספר משלך בעצמך".

ופעם אחת הגיע ראש מוסד אחד עם נדיב שעוזר לו הרבה למוסדותיו, ושאל אותו רבינו כהנ"ל האם הוא בעצמו עוסק בתורה, ואותו גביר היה נבוך מחמת שכנראה לא היה רגיל לעסוק בתורה. ושוב אמר לו רבינו שעליו להשתדל למצוא זמן לעסוק בתורה בעצמו. ואותו ראש מוסד חשש שמא אותו הגביר יקצץ בתרומותיו מחמת הערתו של רבינו. אך לבסוף היה להיפך בדיוק שאותו גביר אמר שהכי ריגש אותו הביקור אצל רבינו שליט"א, ושקיבל על עצמו מכאן ואילך לעסוק יותר בתורה.

(קניני חיים מהדורה חדשה מאת ידידנו הרה"ג רבי יצחק אוהב ציון שליט"א)

## שו"ת בענין השמחה בראש חודש

- א. ש. מובא שהסטייפלר היה שותה מעט יין בר"ח, מהו שורש מנהג זה האם מחמת מצות שמחה או מחמת דין כבוד. ת. שניהם.
- ב. ש. כתב השו"ע סי' תי"ט מצוה להרבות בסעודת ר"ח, האם דין זה הוא מחמת מצות שמחה או מחמת דין כבוד. ת. כבוד ר"ח.
- ג. שאלה: האם מצוה זו להרבות בסעודת ר"ח הוא חיוב גמור או רק מצוה לכתחילה. תשובה: מצוה.
- ה. שאלה: מה הנפק"מ אם דין זה הוא חיוב או מצוה. תשובה: אם קשה לו.

(ימי שמחה)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: [divreysiach+subscribe@googlegroups.com](mailto:divreysiach+subscribe@googlegroups.com) ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

# ותלמדם חוקי חיים - פרק י"א וְהֵצִיל הַלְחוּצִים

## ואת הלחץ - זו הדחק

אחד המכשולות הכי חמורים, שעל זה יחסי הורים – וילדיהם נגדעים באחת, היא על ידי התנהגות קטנה ולא נכונה בזמני לחץ. כשאדם לחוץ – הוא מלחץ. הדברים אמורים ביום יום אבל בעיקר בזמנים הלא שגורתיים. כשהורה מתנהג בצורה לא זהירה הוא יכול לגרום למכשול אדיר ולקרע שאינו מתאחה בהתנהגות הילד. בדברים אלו אין חידוש אך נתבונן כיצד אפשר להימנע בכך, באספקלריה המאירה של תהלוכות רבינו שליט"א.

נדרשנו לנושא זה בעקבות בקשת רבים מקוראנו שיח'י, עקב התקופה האחרונה שנועדה לנו מן השמים, בו המשפחות והילדים נצורים בבתים כל היום, ובמקרים רבים ההורים או הילדים נמצאים במתח ובלחץ מהמציב, והתגובות הבלתי צפויות יכולות להיות חלילה הרות אסון לדורות. פשוט וכמובן, כי נדרשת זהירות בשמירה על כללי הבריאות, כמו שציוותה תורה ונשמרתם מאוד לנפשותיכם, אבל המתח הקיים סביב הנושא הוא רחוק ממצות 'ונשמרתם', ואדרבה, זה מרחיק את הנפש משמירת התורה.



**תקופת קורונה שנת תש"פ: בני הבית נזהרים במצות הבריאות, ובכניסה לביתו של מרן שליט"א שמים בחיך על היד חומר חיטוי.**

## זמן המסוגל לכעס

זמני הלחץ כלפי הילדים נחלקים לשנים: לחץ בתוך הבית ולחץ מחוצה לו. את זמני ומועדי הלחץ שבתוך הבית מכיר כל אחד: בערבי שבתות ומועדים, או בשעות הבוקר לפני היציאה ללימודים, כל בית וסדרי הלחץ שלו... חכמינו כבר הזהירו אותנו כי באותם זמנים חובה כפולה לנהוג בסבלנות. ראה במשנה ברורה הלכות שבת (סימן ר"ז סק"י) שמהיר בהלכות ערב שבת, כי אל לו לאדם להטיל אימה יתירה בתוך ביתו, ע"ש את הקלקול שבדבר.

## 'לאט' בדווקא!

צריכים להבדיל ולא לערבב, בין מדת הזריזות שרבינו ניחון בה, למדת הסבלנות שניתן למלא על כך כרך שלם מהנהגותיו, לנושא הרוגע שלו בכל קיום המצוות והתורה, - כל זה אינו העיקר במאמר הזה, הנושא הוא: לא להגיב בפזיזות מתוך לחץ ומתח.

אגב, מעניין לציין עדות מפי נהגו האישי והמסור של רבינו, הר"ר ישעי' אפשטיין שליט"א. לדבריו, הוא הבחין לא פעם כי דווקא בזמנים בהם מסביב כולם לחוצים, כמו לפני אירוע גדול, דווקא אז נוהג רבינו בסבלנות וישוב הדעת כפול, ניכר עליו כי הפזיזות היא נטע זר אצלו, וכי אדרבה, הוא בכוונה תחילה מראה שאין להילחץ ולמהר אלא יש לעשות מה שצריך ובמתנינות.

כך לדוגמא, נהג באחד הימים, עת עמד לפני נסיעה ארוכה (ברחבי כמה ערים, בתקופת ערב הבחירות ברחבי הארץ), וכן בנסיעה הדו - שנתית שלו לירושלים עם ההבח"ח הרבנית ע"ה בחול המועד להקביל פני חמוי מרן הגרי"ש זצוק"ל, בני הבית שהתלוו היו תמיד לחוצים להגיע בזמן שקבעו לביקור, שלא לאחר רגע, ומרן שליט"א שליו ורגוע, והתארגן לנסיעה בישוב הדעת ורוגע, ובלי שום לחץ ופזיזות.

ובל נחשוב שאיחרו... תמיד הגיעו בשעה הידועה, אבל את ההכנות עשה ברוגע ובלי שום לחץ.

נוסיף עוד דוגמא מבדיקת חמץ, אותה עורך רבינו מידי שנה בערב פסח במשך מספר שעות, במהלכו בודקים חפץ אחרי חפץ. הגבאים שמלווים את הבדיקה מעידים כי על אף הטירחא הגדולה, והמאמץ האדיר בלעבור את כל הבית, רבינו משקיע כוחות וסבלנות במידה יתירה שלא יהיה שום לחץ ומתח על אף אחד מבני הבית.

אירע פעם, וכשבדק את אחד מארונות הבגדים, הוציאו את ערימת הבגדים לבדוק שאין תחתיהם שום חשש חמץ ח"ו, ומתוך מהירות החזירו את הדברים שלא לפי הסדר, נענה רבינו ואמר: צריך לסדר כל דבר במקומו שלא יהיה הדבר לטירחא עבור הרבנית (ע"ה) שכן הצער והטירחא שעלול להיות לה מזה גם הוא דאורייתא!...



**הכנה כפולה לזמני לחץ, לדאוג להיות רגוע ביותר. רבינו בבדיקת חמץ בסבלנות ורוגע במשך כשלוש וארבע שעות.**

## מי לוחץ אותך?

מעניין להרחיב מעט על הלחץ:

אל מעונו של רבינו הגיע בחור והתלונן שהוא מרגיש לאחורנה לחץ פנימי מאוד חזק, הוא מאוד לחוץ, ורוצה את עצמו של רבינו.

רבינו הביט בו בחיך: מי לוחץ אותך, אולי תוספות קשה שאתה לא מבין? החבור 'ניסה' להסביר, אבל רבינו חזר על הדברים והבהיר לו כי הלחץ האמיתי צריך להיות רק מול קיום התורה והמצוות. ולא מ'מה יאמרו'...

אב נוסף נכנס אל רבינו ואמר שהוא חש כשהוא לומד עם בנו כי הדבר מהלחץ את הבן, רבינו הביט בו והבין מהשאלה כי מי שלחוץ הוא דווקא האבא, וענה קצרות: תשב ותלמד איתו בלי לבלבל את המוח (כלומר, במקום לאמץ את הראש במחשבות האם הילד נלחץ, פשוט תלמד איתו...)

כלל הדברים, להיות חכם עיניו בראשו ובזמנים שנראה שעלול להיות לחץ ומתח להקפיד כפלים להיות סבלני ושלא לעשות מעשה פזיז שאת המחיר אחרי זה אי אפשר לשלם.

## המתח יעבור

חלק נכבד מהלחץ מגיע ממתח. המתח מביא בעקבותיו מעשים שלילים והתוצאות - מי יודע.

באחד מערבי ראש השנה נכנס אל רבינו בעל תוקע ותיק קרוב לשלושים שנה ותינה את צערו, שהשנה הוא מנסה להכין את עצמו ולתקוע אבל לא עולה בידו תקיעות ראויות, והוא במתח אדיר מי יודע מה יהיה בראש השנה.

רבינו הרגיעו, אל דאגה, הכל יסתדר. וצירף ברכה חמה.

'אבל מה עם המתח?' שאל בדאגה הבעל תוקע.

אהה, הרגיע אותו רבינו בנעימות - הוא יחלוף מיד אחרי שתתקע... הלה חיך בהבנה והרוגע תפס את מקומו. מיותר לציין כי כל התקיעות עברו בהצלחה.

במאמר הבא, על הורים לחוצים מאירועים חוץ לבית: ביקורי משפחה ופגישות עם העולם החיצון.



**סבלנות דווקא בזמני לחץ. רבי ישעי' אפשטיין עם רבינו שליט"א (המשמש כסנדק)**

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

☪ רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק  
☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה - 1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה - 4310